

KOKOUSTIEDOT

Aika **25.5.2022 klo 9:00 - 10:49**

Paikka **Ravintola Priimus, auditorio Pruuvi, Taulumäentie 45, 40720 Jyväskylä**

OSALLISTUJAT

Päätöksentekijät

Jäsen

Mika Kiuru
*Tenho Tornberg
*Pentti Mäkinen, **pj.**
*Pentti Niekka
*Tytti Vänskä
Petri Turunen
*Tapani Mäki
*Matti Pöppönen
*Jenny Riikonen
*Merja Lahtinen

Jäsen

*Tomi Lampinen
*Pekka Kataja
*Helena Salminen
*Antti Manninen
*Kalle Kuusimäki
*Leena Laurila
*Pekka Pitkäranta
*Erkki Paananen
*Jari Hyvärinen
*Jonna Ortju

Jäsen

Eija Syrjälä
*Hannu Inkeroinen
*Raija Nieminen
*Heli Räisänen
*Riikka Purola
*Paula Vulli
*Päivi Pitko
*Pia Bärlund

Muut osallistajat

*Tom Nevanpää, hallituksen pj
*Emilia Lakka, hallituksen 1. vj
*Tuula Peltonen, hallituksen 2. vj
*Mirja Hirvensalo, hallituksen jäsen
*Erja Laaksonen, hallituksen jäsen

*Yrjö Damskäg, tarkastuslautakunnan jäsen
*Marko Hytönen, tarkastuslautakunnan jäsen

*Anssi Tuominen, kuntayhtymän johtaja
*Vesa Voutilainen, talous- ja hallintojohtaja
*Sonja Julkunen, hallintopäällikkö, sihteeri
*Pirjo Kauhanen, rehtori, Gradia Jyväskylä
*Petteri Järvinen, rehtori, Gradia Jämsä
*Samuli Laitinen, tulosaluejohtaja, Gradia-lukiot
*Anu Tokila, kehittämisjohtaja
*Riikka Kaarnamo, kiinteistöjohtaja
*Katriina Vikström, henkilöstön edustaja
*Sari Nissinen, ruokapalvelujohtaja

*Maarit Kylmälahti, henkilöstöpäällikkö
*Jenni Hyvärinen, viestintä- ja markkinointipäällikkö
*Hanna Rajala, digipalvelupäällikkö
*Mirkku Auranen, talousasiantuntija

*Pia Järvinen-Vrieling, johdon ja hallinnon assistentti

*Timo Tourunen, pääluottamusmies (JUKO)

*Juha-Matti Väättäinen, pääluottamusmies (JHL)

*Sirpa Joensuu, pääluottamusmies (JYTY)

*Aliina Issakainen, opiskelijaedustaja (JAMO ry)

*Joonas Rapo, opiskelijaedustaja (JAMO ry)

ALLEKIRJOITUKSET

Pentti Mäkinen
Puheenjohtaja

Sonja Julkunen
Sihteeri

KÄSITELLYT ASIAT V 1-13

PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS

Aika ja paikka

Allekirjoitukset Antti Manninen
Pöytäkirjantarkastaja

Pentti Niekka
Pöytäkirjantarkastaja

PÖYTÄKIRJA YLEISESTI
NÄHTÄVÄNÄ

Alka ja paikka

Viimeistään 1.6.2022 Jyväskylän koulutuskuntayhtymän internet-sivuilla
www.gradia.fi/valtuusto

PÖYTÄKIRJA-
OTTEET OIKEAKSI
TODISTAA

Sonja Julkunen, sihteeri

Valtuusto

KOKOUSTIEDOT

Aika 25.5.2022 klo 9:00

Paikka Ravintola Priimus, auditorio Pruuvi, Taulumäentie 45, 40720 Jyväskylä

KÄSITELTÄVÄT ASIAT

1 § Kokouksen avaus	1
2 § Nimenhuuto ja ääniluettelon hyväksyminen	2
- V liite A Ääniluettelo	3
3 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	6
4 § Käsittelyjärjestys	7
5 § Pöytäkirjan tarkastus	8
6 § Gradian hallinnon ja talouden tarkastuspalveluiden hankinta	9
7 § Eron myöntäminen Juho Neuvoselle Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian hallituksen jäsenen tehtävästä ja uuden jäsenen valitseminen	13
8 § Tarkastuslautakunnan arviointikertomus Jyväskylän koulutuskuntayhtymän toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta vuonna 2021	15
- Gradian arviointikertomus 2021	17
9 § Tilintarkastuskertomus vuodelta 2021	42
- Tilintarkastuskertomus 2021	44
10 § Vuoden 2021 tilinpäätöksen hyväksyminen (hallitus) ja vastuuvapauden myöntäminen tilivelvollisille (valtuusto)	46
- H liite nro 1, 31.3.2022_TP2021_20220324_Allekirjoitettu	51
- V liite nro 1, 25.5.2022 Tekniset korjaukset_korjattu liite TP2021_20220505	216
11 § Gradian vuoden 2022 ensimmäinen neljännesvuosiraportti	217
- H liite nro 2, 5.5.2022_Gradian ensimmäinen neljännesvuosikatsaus 2022	219
12 § Kiireelliset asiat	236
13 § Kokouksen päättäminen	237
Valitusosoitus	238

1 Kokouksen avaus

Valtuusto 1 , 25.5.2022

Kuntayhtymän hallintosäännön 87 §:n mukaan kokouskutsun antaa valtuuston puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja.

Hallintosäännön 95 §:n mukaan puheenjohtaja johtaa asioiden käsittelyä ja pitää huolta järjestyksestä valtuuston kokouksessa. Hallintosäännön 96 §:n mukaan puheenjohtaja voi tarvittaessa valtuuston suostumuksella luovuttaa puheenjohtajan kokouksessa varapuheenjohtajalle ja osallistua sinä aikana kokoukseen jäsenenä. Jos sekä puheenjohtaja että varapuheenjohtajat ovat poissa tai esteellisiä jossakin asiassa, valitaan hallintosäännön 97 §:n mukaisesti kokousta tai asian käsittelyä varten tilapäinen puheenjohtaja.

Valtuusto on kokouksessaan 15.10.2021 V 26 valinnut valtuustokauden loppuun saakka puheenjohtajakseen Pentti Mäkisen sekä 1. varapuheenjohtajaksi Pia Bärlundin sekä 2. varapuheenjohtajaksi Merja Lahtisen.

Päätös Valtuuston puheenjohtaja Pentti Mäkinen avasi kokouksen.

2 Nimenhuuto ja ääniluettelon hyväksyminen

Valtuusto 2 , 25.5.2022

Hallintosäännön 94 §:n mukaan läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut todetaan sähköisesti tai nimenhuudolla, joka toimitetaan jäsenkuntien mukaisessa aakkosjärjestyksessä.

Perussopimuksen 5 §:n mukaan äänivallan perusteena on tuhat ääntä.

Äänivalta jakautuu kolmessa edellisessä hyväksytyssä tilinpäätöksessä vahvistettujen jäsenkunnista olevien rahoituslain mukaisessa tutkintoon johtavassa koulutuksessa olevien opiskelijoiden lukumäärän suhteessa.

Kunnan valitsemien jäsenten äänimäärä jakautuu tasan heistä saapuvilla olevien kesken.

Äänivaltaa jaettaessa desimaaliluvut pyöristetään seuraavaan täyteen ylempään kymmenysosaan.

Päätös Suoritettiin nimenhuuto ja hyväksyttiin nimenhuudon perusteella laadittu ääniluettelo V liite A.

KUNTA	ÄÄNI- VALTA	Pai- kalla	J hvj	JÄSEN	ÄÄNI- MÄÄRÄ	JAA	EI	TYHJÄ
Hankasalmi	12,8	-	j	Mika	Kiuru (ilm. esteestä)	0,0		
1 jäsen			hvj	Harri	Hämäläinen	0,0		
		-			Yhteensä			
Joutsa	9,7	1	j	Tenho	Tornberg	9,7		
1 jäsen			hvj	Pekka	Lankia	0,0		
		1			Yhteensä			
Jyväskylä	737,7	1	pj.	Pentti	Mäkinen	123,0		
7 jäsentä			hvj	Tarja	Hyötyläinen	0,0		
		1	j	Pentti	Niekka	123,0		
			hvj	Leila	Saikkonen	0,0		
		1	j	Tytti	Vänskä	123,0		
			hvj	Amir	Soltanpanah	0,0		
		-	j	Petri	Turunen, ilm. estees	0,0		
			hvj	Ulla	Sivunen, ilm. esteestä	0,0		
		1	j	Tapani	Mäki	123,0		
			hvj	Matias	Holmström	0,0		
		1	j	Matti	Pöppönen	123,0		
			hvj	Matleena	Käppi	0,0		
		1	j	Jenny	Riikonen	123,0		
			hvj	Mimori	Fellman-Närhi	0,0		
		6			Yhteensä			
Jämsä	70,3	1	2. vpj.	Merja	Lahtinen	14,1		
5 jäsentä			hvj	Ville	Erkkilä	0,0		
		1	j	Tomi	Lampinen	14,1		
			hvj	Susanna	Sinisaari-Kaislo	0,0		
		1	j	Pekka	Kataja	14,1		
			hvj	Taika	Olin	0,0		
		1	j	Helena	Salminen	14,1		
			hvj	Aki	Lemmetyinen	0,0		
		1	j	Antti	Manninen	14,1		
			hvj	Elina	Koivumäki	0,0		
		5			Yhteensä			
Keuruu	23,0	1	j	Kalle	Kuusimäki	11,5		
2 jäsentä			hvj	Auli	Rannikko	0,0		
		1	j	Leena	Laurila	11,5		
			hvj	Pasi	Kovanen	0,0		
		2			Yhteensä			
Kuhmoinen	3,7	1	j	Pekka	Pitkäranta	3,7		
1 jäsen			hvj	Eija	Hännikäinen	0,0		
		1			Yhteensä			
Laukaa	65,4	1	j	Erkki	Paananen	21,8		
4 jäsentä			hvj	Kirsi	Nieminen	0,0		
		1	j	Jari	Hyvärinen	21,8		
			hvj	Pasi	Puupponen	0,0		
		1	j	Jonna	Ortju	21,8		
			hvj	Pasi	Honkonen	0,0		
			j	Eija	Syrjälä	0,0		
			hvj	Simo	Pannula	0,0		

		3			Yhteensä				
Luhanka	1,4	1	j	Hannu	Inkeroinen	1,4			
1 jäsen			hvj	Marjo	Merivirta	0,0			
		1			Yhteensä				
Muurame	38,2	1	j	Raija	Nieminen	12,7			
3 jäsentä			hvj	Arto	Liikanen	0,0			
		1	j	Heli	Räisänen	12,7			
			hvj	Petri	Pukari	0,0			
		1	j	Riikka	Purola	12,7			
			hvj	Luka	Linqvist	0,0			
		3			Yhteensä				
Petäjavesi	14,4	1	j	Paula	Vulli	14,4			
1 jäsen			hvj	Risto	Paakkunainen	0,0			
		1			Yhteensä				
Toivakka	9,0	1	j	Päivi	Pitko	9,0			
1 jäsen			hvj	Juha	Houni	0,0			
		1			Yhteensä				
Uurainen	14,4	1	1. vpj	Pia	Bärlund	14,4			
1 jäsen			hvj	Jari	Flyktman	0,0			
		1			Yhteensä				
	1 000	25				987,2	0	0	0
Kuntayhtymän hallitus									
Jäsen				Varajäsen					
*Tom Nevanpää, pj.				Matti Similä					
*Emilia Lakka, 1. vpj.				Touko Aalto					
*Tuula Peltonen 2. vpj.				Jani Maukonen					
Kari Kotiranta				Pipsa Häkkänen					
*Mirja Hirvensalo				Juha Paananen					
*Erja Laaksonen				Janne Andersin					
Juho Neuvonen, ilm. esteestä				Siiri Papinniemi					
Hannu Rantanen				Ella Sahala					
Sirkku Ingervo, ilm. esteestä				Emmaliina Västinen					
Kuntayhtymän tarkastuslautakunta									
Jäsen				Varajäsen					
*Pekka Kataja, pj.				Lauri Virtanen					
*Pentti Niekka, vpj.				Vuokko Lehtonen					
*Yrjö Damskägg				Minna Häkkinen					
Susanna Sinisaari-Kaislo				Timo Taskinen					
Ulla Tommola				Helena Kukkamo					
*Marko Hytönen				Henry Träff					
Pirjo Käpylä				Raisa Kinnunen					
Muut luottamushenkilöt, viranhaltijat ja työntekijät sekä opiskelijakuntien edustajat									
*Anssi Tuominen, kuntayhtymän johtaja									
*Vesa Voutilainen, talous- ja hallintojohtaja									
*Anu Tokila, kehittämisjohtaja									
*Riikka Kaarnamo, kiinteistöjohtaja									
*Pirjo Kauhanen, rehtori Gradia Jyväskylä									

3 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Valtuusto 3 , 25.5.2022

Hallintosäännön 94 §:n mukaan todettuaan läsnä olevat valtuutetut, puheenjohtaja toteaa esteen ilmoittaneet valtuutetut ja läsnä olevat varavaltuutetut sekä onko kokous laillisesti kokoon kutsuttu ja päätösvaltainen.

Perussopimuksen 9 §:n mukaan valtuuston kokouskutsu on vähintään kaksi (2) viikkoa ennen kokousta lähetettävä valtuuston ja hallituksen jäsenille sekä jäsenkuntien kunnanhallituksille.

Perussopimuksen 8 §:n mukaan yhtymävaltuusto on päätösvaltainen kun enemmän kuin puolet jäsenkunnista ja äänimäärästä on kokouksessa edustettuina ja vähintään 2/3 valtuutetuista on läsnä.

Päätös Todettiin kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

4 Käsittelyjärjestys

Valtuusto 4 , 25.5.2022

Hallintosäännön 99 §:n mukaan asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei valtuusto toisin päätä.

Päätös Hyväksyttiin esityslistan mukainen asioiden käsittelyjärjestys.

5 Pöytäkirjan tarkastus

Valtuusto 5 , 25.5.2022

Hallintosäännön 108 §:n mukaisesti valtuusto valitsee jokaisessa kokouksessa kaksi valtuutettua tarkastamaan kokouksesta laaditun pöytäkirjan siltä osin kuin pöytäkirjaa ei tarkasteta kokouksessa. Valtuusto valitsee myös kaksi pöytäkirjan varatarkastajaa.

Yhtymävaltuusto valitsee pöytäkirjan tarkastajat ja varatarkastajat.

Pöytäkirjantarkastusvuorossa ovat Antti Manninen ja hänen varallaan Tapani Mäki sekä Pentti Niekka ja hänen varallaan Raija Nieminen.

Päätös Valittiin Antti Manninen ja hänen varalleen Tapani Mäki sekä Pentti Niekka ja hänen varalleen Raija Nieminen.

6 Gradian hallinnon ja talouden tarkastuspalveluiden hankinta

Lisätietoja: Vesa Voutilainen, p. 040 341 5323, etunimi.sukunimi@gradia.fi, Sonja Julkunen, p. 040 341 5252, etunimi.sukunimi@gradia.fi

Tarkastuslautakunta 18, 25.2.2022

Jyväskylän koulutuskuntayhtymän valtuusto päätti kilpailutuksen jälkeen kokouksessaan 25.5.2018 valita uudelle tilintarkastuskaudelle 2019-2020 JHTT-yhteisöksi BDO Audiator Oy:n. Sopimus tilintarkastuspalveluista sisälsi option vuosille 2021-2022, jonka käyttöönotosta valtuusto päätti kokouksessaan 29.5.2020 V 22. Nykyinen sopimus päättyy tilikauden 2022 tarkastuksen loppuun, joten hallinnon ja talouden tarkastuspalveluiden kilpailuttaminen on tullut ajankohtaiseksi. Uusi sopimus tarkastuspalveluista astuisi keväällä 2022 toteutettavan kilpailutuksen kautta voimaan 1.1.2023.

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat ja huolehtia kuntayhtymän ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Kuntalain 122 §:n mukaan kuntayhtymän valtuusto valitsee hallinnon ja talouden tarkastamista varten tilintarkastusyhteisön. Yhteisön on määrättävä vastuunalaiseksi tilintarkastajaksi JHT-tilintarkastaja.

Kuntalain 122 §:n mukaan kuntayhtymän tytäryhteisön tilintarkastajaksi on valittava kuntayhtymän tilintarkastusyhteisö, jollei tästä poikkeamiseen ole perusteltu tarkastuksen järjestämiseen liittyvää syytä. Jyväskylän koulutuskuntayhtymän konserniohjeen mukaan: "Kuntayhtymän tilintarkastusyhteisö toimii myös konserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tilintarkastusyhteisönä". Tarkastuslautakunta kilpailuttaa kuntayhtymän ja sen tytäryhteisöjen tilintarkastuspalvelut samassa kilpailutuksessa. Tilintarkastusyhteisö voidaan valita kerrallaan enintään kuuden tilikauden ajaksi. Tarkastuspalveluiden kilpailutuksen yhteydessä pyydetään tarjoukset myös EU-, hanke- ja erillistarkastuksista sekä optiona tarjous tarkastuslautakunnan sihteeripalveluista.

Tarkastuslautakunta on kokouksessaan 3.12.2021 T 91 päättänyt käynnistää Gradian hallinnon ja talouden tarkastuspalveluiden hankintaprosessin.

Kilpailutuksen aikatauluksi on samassa yhteydessä päätetty seuraava:

- Kutsu markkinavuoropuheluun 5.1.2022
- Markkinavuoropuhelut vko 5/2022
- Tarjouspyynnön kriteerien hyväksyminen tarkastuslautakunnan kokouksessa 25.2.2022
- Hankintailmoituksen ja tarjouspyynnön julkaisu 4.3.2022
- Lisätietokysymykset lähetettävä 17.3.2022 mennessä

- Esitettyjen kysymysten ja niihin annettavien vastausten julkaisu viimeistään 18.3.2022
- Tarkennukset ja korjaukset tarjouspyyntöön viimeistään 22.3.2022
- Tarjousajan päätyminen 4.4.2022 klo 16.00
- Tarkastuslautakunnan esitys valtuustolle tilintarkastusyhteisön valinnasta 29.4.2022
- Valtuuston päätös tilintarkastusyhteisön valinnasta 27.5.2022.

Kutsu markkinavuoropuheluun julkaistiin aikataulun mukaisesti 5.1.2022.

Markkinavuoropuheluun ilmoittautui mukaan kolme toimijaa. Talous- ja hallintojohtaja Vesa Voutilainen, hallintopäällikkö Sonja Julkunen ja hankinta-asiantuntija Pekka Maltamo kävivät markkinavuoropuhelut toimijoiden kanssa Teamsin välityksellä 2.-3.2.2022. Markkinavuoropuhelusta saatujen kommenttien pohjalta jatkettiin tarjouspyynnön kriteereiden työstämistä. Mikäli tarkastuslautakunta hyväksyy tarjouspyynnön kriteerit, kilpailutuksen toteutusta jatketaan ylläolevan aikataulun mukaisesti.

Talous- ja hallintojohtaja Vesa Voutilainen esittelee tarjouspyynnön kriteereitä tarkastuslautakunnalle. Valmisteluasiakirjat (ei-julkinen tarjouspyyntöluonnos, JulKL 6 §) toimitetaan tarkastuslautakunnan jäsenille erikseen kokouskutsun yhteydessä.

Puheenjohtaja

Tarkastuslautakunta päättää, että Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian ja sen tytäryhteisöjen hallinnon ja talouden tarkastuspalveluiden hankinta kilpailutetaan liitteen **T liite nro 1** mukaisesti. Kilpailutuksen valmistelijat voivat tarvittaessa tehdä tarjouspyyntöasiakirjoihin teknisiä muutoksia, jotka eivät muuta asiakirjojen asiasisältöä. T liite nro 1 liitetään mukaan pöytäkirjavaiheessa.

Päätös Hyväksyttiin puheenjohtajan päätösesitys.

Tarkastuslautakunta 36, 28.4.2022

Tarkastuspalveluiden kilpailutus toteutettiin tarkastuslautakunnan 25.2.2022 hyväksymän aikataulun ja tarjouspyynnön sisällön mukaisesti sähköistä Cludia - kilpailutusjärjestelmää käyttäen. Tarjouspyynnössä tarjousten toimittamisen määräajaksi asetettiin 4.4.2022 klo 16.00.

Määräaikaan mennessä saapui kaksi tarjoutta. Tarjouksensa jättivät BDO Audiator Oy ja KPMG Suomi Oy. Tarjoustensa avaustilaisuudessa 6.4.2022 klo 9-10 todettiin, että molemmat tarjoukset täyttivät sekä tarjoajalle että tarjoukselle hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä asetetut soveltuvuusvaatimukset ja ne otetaan mukaan tarjousvertailuun.

Kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen valintaperusteeksi määriteltiin tarjousvertailussa paras hinta-laatusuhde tarjouspyynnön mukaisin kriteerein (vertailutaulukko) ja seuraavin painoarvoin:

- Halvin hinta 70 pistettä, laskentakaava halvin hinta/tarjouksen hinta x 70
- Paras laatu 30 pistettä, laskentakaava tarjouksen pisteet/suurimmat pisteet x 30.

Vertailun mukaan BDO Auditor Oy:n tarjous sai se tarjousvertailussa 98,715 pistettä ja KPMG Suomi Oy:n tarjous 87,806 pistettä. KPMG Suomi Oy sai laatusuhteita 30,000 ja BDO Suomi Oy 28,715. Vastaavasti hintapisteitä BDO Suomi Oy sai 70,000 ja KPMG Suomi Oy 57,806.

Tarkastuslautakunnalle toimitetaan kokouskutsun mukana oheismateriaalina tarjousten avauspöytäkirja, tarjousten vertailutaulukko ja Tilaajavastuu.fi-raportti. Muut hankintaa koskevat asiakirjat ovat nähtävillä kokouksessa ja tulevat julkisiksi, kun yhtymävaltuusto on tehnyt asiassa hankintapäätöksen (JulkL 7.2 §).

Puheenjohtaja

Tarkastuslautakunta päättää ehdottaa yhtymävaltuustolle, että yhtymävaltuusto valitsee Jyväskylän koulutuskuntayhtymän hallinnon ja talouden tarkastuspalveluiden tuottajaksi BDO Auditor Oy:n sen tekemän kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen perusteella vuosiksi 2023-2024 siten, että sopimus voi jatkua yhtymävaltuuston erillisellä päätöksellä neljällä erillisellä optiovuodella 2025-2028.

Tarkastuslautakunta päättää ehdottaa yhtymävaltuustolle, että yhtymävaltuusto päättää, että hallinnon ja talouden tarkastuspalveluiden kilpailutukseen optiona sisältyneiden tarkastuslautakunnan sihteeritehtävien mahdollisesta käyttöönotosta päättää tarkastuslautakunta.

Päätös Hyväksyttiin puheenjohtajan päätösesitys.

Valtuusto 6 , 25.5.2022

Hankintaa koskevat asiakirjat ovat nähtävillä kokouksessa ja tulevat julkisiksi, kun yhtymävaltuusto on tehnyt asiassa hankintapäätöksen (JulkL 7.2 §).

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta ehdottaa, että yhtymävaltuusto valitsee Jyväskylän

koulutuskuntayhtymän hallinnon ja talouden tarkastuspalveluiden tuottajaksi BDO Audiator Oy:n sen tekemän kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen perusteella vuosiksi 2023-2024 siten, että sopimus voi jatkua yhtymävaltuuston erillisellä päätöksellä neljällä erillisellä optiovuodella 2025-2028.

Tarkastuslautakunta ehdottaa, että yhtymävaltuusto päättää, että hallinnon ja talouden tarkastuspalveluiden kilpailutukseen optiona sisältyneiden tarkastuslautakunnan sihteeritehtävien mahdollisesta käyttöönotosta päättää tarkastuslautakunta.

Päätös

Hyväksyttiin tarkastuslautakunnan päätösesitys.

7 Eron myöntäminen Juho Neuvoselle Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian hallituksen jäsenen tehtävästä ja uuden jäsenen valitseminen

Lisätietoja: Sonja Julkunen, p. 040 341 5252, etunimi.sukunimi@gradia.fi

Hallitus 60, 5.5.2022

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian hallituksen jäsen Juho Neuvonen on pyytänyt kuntayhtymään 25.4.2022 saapuneella kirjeellä eroa hallituksen jäsenen tehtävästä paikkakunnalta poismuuton vuoksi.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimesta voi erota pätevistä syistä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Kuntalain 76 §:n mukaan vaalikelpoinen kuntayhtymän toimielimiin on henkilö, joka 71 §:n mukaan on vaalikelpoinen kuntayhtymän jäsenkunnan luottamustoimeen. Vaalikelpoinen ei kuitenkaan ole 72 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu henkilö eikä saman kuntayhtymän palveluksessa oleva henkilö.

Vaalikelpoinen muun kuin 58 §:n 1 momentissa tarkoitettujen toimielimen jäseneksi ei ole myöskään henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä tai säätiössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle toimielimessä tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Naisten ja miesten tasa-arvosta säädetyn lain (232/2005) 4 a §:n mukaan "*Valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä sekä kunnallisissa että kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu.*" Lain mukaisen kiintiön on toteuduttava sekä varsinaisten että varajäsenten kohdalla.

Kuntayhtymän valtuusto on kokouksessaan 15.10.2021 valinnut hallitukseen vuosiksi 2021-2025 jäsenet ja varajäsenet seuraavasti:

Jäsen

Tom Nevanpää, pj
Kari Kotiranta
Mirja Hirvensalo
Tuula Peltonen, II vpj
Erja Laaksonen
Juho Neuvonen

Varajäsen

Matti Similä
Pipsa Häkkänen
Juha Paananen
Jani Maukonen
Janne Andersin
Siiri Papinniemi

Hannu Rantanen
Emilia Lakka, I vpj
Sirkku Ingervo

Eila Sahala
Touko Aalto
Emmaliina Västinen

Kuntayhtymän johtaja

Hallitus päättää ehdottaa valtuustolle, että valtuusto myöntää Juho Neuvoselle eron hallituksen jäsenen tehtävästä ja valitsee hänen tilalleen uuden jäsenen hallituksen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Päätös Hyväksyttiin kuntayhtymän johtajan päätösesitys.

Valtuusto 7 , 25.5.2022

Hallitus

Hallitus ehdottaa, että valtuusto myöntää Juho Neuvoselle eron hallituksen jäsenen tehtävästä ja valitsee hänen tilalleen uuden jäsenen hallituksen jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

—

Käsittely

Pia Bärlund esitti hallituksen jäseneksi Santeri Lohea.

—

Päätös Päätettiin myöntää Juho Neuvoselle ero hallituksen jäsenen tehtävästä ja valita Santeri Lohi hallituksen jäseneksi jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

8 Tarkastuslautakunnan arviointikertomus Jyväskylän koulutuskuntayhtymän toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta vuonna 2021

Lisätietoja: Sonja Julkunen, p. 040 341 5252, etunimi.sukunimi@gradia.fi

Tarkastuslautakunta 51, 5.5.2022

Kuntalain 110 §:n mukaan talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kuntayhtymän ja -konsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan.

Kuntalain 115 §:n mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kuntayhtymässä ja -konsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kuntayhtymän ja -konsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kuntayhtymän tai -konsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan on arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kuntayhtymässä ja -konsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tarkastuslautakunta on vuoden 2021 osalta perehtynyt arviointisuunnitelmansa ja työohjelmansa mukaisesti kuntayhtymän toimintoihin. Tilivelvolliset viranhaltijat selvittivät 28.-29.4.2022 tarkastuslautakunnalle kuntayhtymän tilinpäätöstä ja toimintakertomusta sekä tulosalueidensa toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista vuoden 2021 osalta.

Puheenjohtaja

Tarkastuslautakunta valmistelee ja päättää hyväksyä arviointikertomuksen vuodelta 2021 ja lähettää sen yhtymävaltuuston käsiteltäväksi.

Tarkastuslautakunta esittää, että valtuusto päättää pyytää arviointikertomuksen yhteenvetokohdassa esitetyistä havainnoista hallituksen selvitykset tai kommentit niin, että ne voidaan käsitellä vuoden 2022 syyskauden valtuuston kokouksissa.

Päätös

Hyväksyttiin puheenjohtajan päätösesitys.

Valtuusto 8 , 25.5.2022

Päätöslite: Gradian arviointikertomus 2021

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta hyväksyi arviointikertomuksen vuodelta 2021 ja päätti lähettää sen yhtymävaltuuston käsiteltäväksi.

Tarkastuslautakunta esittää, että valtuusto päättää pyytää arviointikertomuksen yhteenvetokohdassa esitetyistä havainnoista hallituksen selvitykset tai kommentit niin, että ne voidaan käsitellä vuoden 2022 syyskauden valtuuston kokouksissa.

Päätös Hyväksyttiin tarkastuslautakunnan päätösesitys.

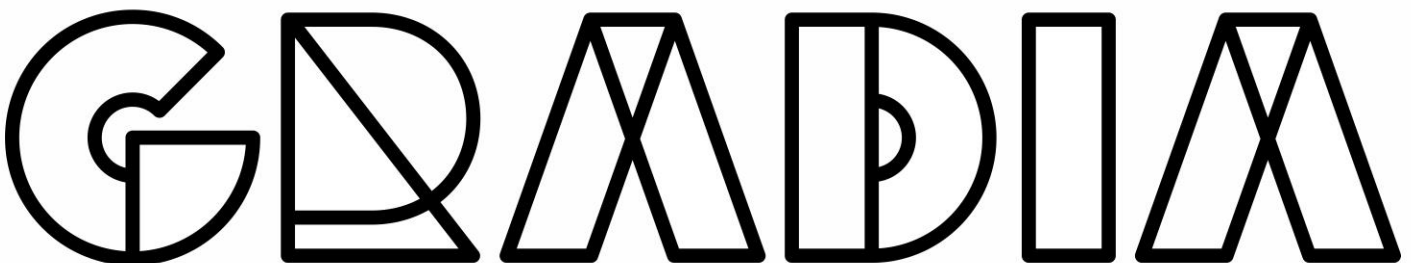
Tarkastuslautakunnan
arviointikertomus vuodelta 2021

Jyväskylän koulutuskuntayhtymän valtuustolle

G D A D I A

Sisällysluettelo

1. Tarkastuslautakunta.....	3
2. Tarkastuslautakunnan tehtävät	3
3. Edellisen vuoden arviointikertomuksen johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi.....	4
4. Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen	4
4.1 Taloudellinen asema	4
4.2 Tilikauden taloudellinen tulos ja sen käsittely	5
4.3 Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet	6
4.3.1 Gradian yhteiset tavoitteet.....	8
4.3.2 Gradia Jyväskylä	10
4.3.3 Gradia Jämsä	12
4.3.4 Gradia-lukiot	13
4.3.5 Gradia sisäiset palvelut.....	15
4.3.6 Gradia-ravintolat	16
4.3.7 Gradia-kiinteistöt-liikelaitos.....	17
4.3.8 Gradia-koulutuspalvelut Oy	19
5. Henkilöstö	19
6. Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	21
7. Yhteenveto.....	23

1. Tarkastuslautakunta

Kuntayhtymän tarkastuslautakunta vuosiksi 2021-2025 on valittu yhtymävaltuustossa 15.10.2021 seuraavasti:

Varsinainen jäsen

Pekka Kataja, puheenjohtaja
Pentti Niekka, varapuheenjohtaja
Yrjö Damskäg
Ulla Tommola
Pirjo Käpylä
Susanna Sinisaari-Kaislo
Marko Hytönen

Varajäsen

Lauri Virtanen
Vuokko Lehtonen
Minna Häkkinen
Helena Kukkamo
Raisa Kinnunen
Timo Taskinen
Henry Träff

Lautakunnan sihteerinä on toiminut Jyväskylän koulutuskuntayhtymän (myöhemmin kuntayhtymä) hallintopäällikkö Sonja Julkunen. Kuntayhtymän vastuunalaisena tilintarkastajana on toiminut JHT, HT Nina Nieminen BDO Oy:stä. Tilintarkastustyössä ovat avustaneet lisäksi JHT, HT Sanna-Mari Nuri, JHT, KHT Heidi Rimpilä sekä tarkastaja Tarmo Hartikka.

Tarkastuslautakunta on pitänyt yhdeksän tilivuoteen 2021 kohdistunutta kokousta. Kokouksissaan 28.4.2022 ja 29.4.2022 tarkastuslautakunta kuuli selostukset Jyväskylän koulutuskuntayhtymän toimintakertomuksesta ja tilinpäätöksestä. Kokouksessaan 5.5.2022 tarkastuslautakunta hyväksyi vuoden 2021 arviointikertomuksen luovutettavaksi edelleen valtuustolle.

2. Tarkastuslautakunnan tehtävät

Yhtymävaltuuston valtuustokaudelle 2021–2025 valitseman tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain 121 §:n mukaan arvioida, ovatko yhtymävaltuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet kuntayhtymässä ja konsernissa ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Lisäksi uutena tehtävänä 1.6.2017 alkaen tarkastuslautakunnan tehtävänä on ollut valvoa KuntaL 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Lautakunta on tutustunut ennalta laaditun arviointisuunnitelman mukaisesti eri koulutusaloihin haastattelemalla johtavia luottamushenkilöitä, viranhaltijoita ja opiskelijoita sekä perehtymällä pöytäkirjoihin ja kuntayhtymän sisäisen verkon tietotarjontaan sekä tutustumalla eri toimipisteisiin arviointikäyntien yhteydessä. Kuluneena vuonna tarkastuslautakunnan toiminnassa on painottunut koronapandemian vaikutusten ja tavoitteiden toteutumisen

selvittäminen. Opiskelijoiden kuulemista on jatkettu oppimisympäristöjen ja korona-ajan poikkeusjärjestelyjen vaikutusten kartoittamiseksi.

Tarkastuslautakunnan jäsenten esteellisyydet on otettu huomioon lautakunnan työskentelyssä.

3. Edellisen vuoden arviointikertomuksen johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi

Yhtymävaltuusto on 28.5.2021 § 16 käsitellyt vuoden 2020 arviointikertomuksen. Valtuusto päätti pyytää arviointikertomuksen yhteenvetokohdassa esitetyistä havainnoista hallituksen selvitykset tai kommentit niin, että ne voidaan käsitellä vuoden 2021 syyskauden valtuuston kokouksissa.

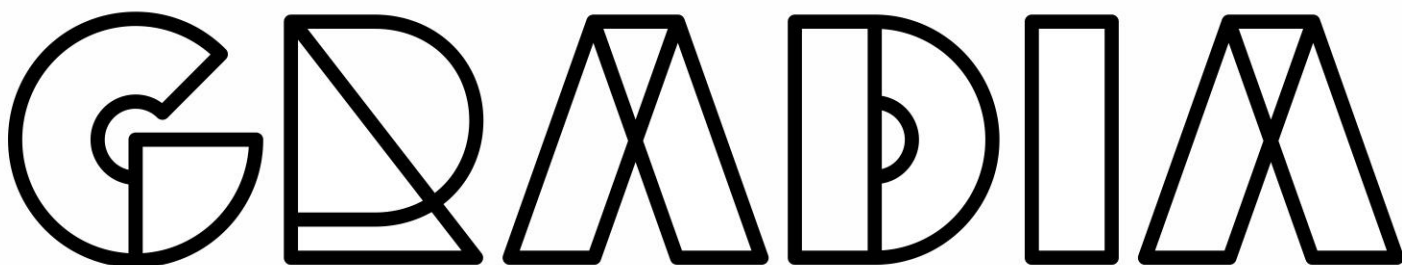
Yhtymävaltuusto on 15.10.2021 § 34 käsitellyt hallituksen antaman laajan ja asiallisen selvityksen arviointihavainnoista.

4. Taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

4.1 Taloudellinen asema

Kuntayhtymän vuosikatteen muodostui 6,751 milj. euroa, mikä oli 3,353 milj. euroa budjetoitua parempi. Tilikauden tulos oli -3,304 milj. euroa ja tilikauden ylijäämäksi muodostui poistoerokirjauksen jälkeen -1,080 milj. euroa. Ulkoiset toimintatuotot vähenivät -1,8 % (1,2 milj. euroa) edellisvuodesta. Toimintatuottojen alenemista selittää erityisesti ammatillisen koulutuksen rahoituksen suunniteltua pienempi kertymä. Vuodelle 2020 kirjattiin valtionosuuksia, mutta toimenpiteitä toteutettiin hakukriteerien mukaan pääosin vuonna 2021. Opetus- ja kulttuuriministeriö päätti vuodelle 2021 miniopiskelijamäärän leikkauksesta, joka vähensi valtionosuutta 2,8 milj. euroa. Kuntayhtymän taloutta on tasapainotettu viime vuosina toimintakulujen kautta. Nyt toimintakulujen kokonaismäärä on kuitenkin kasvanut 5,5 milj. euroa eli 6,4 % edellisvuodesta. Henkilöstökulut kasvoivat 4,0 milj. euroa, aineet ja tarvikkeet 0,7 milj. euroa sekä muut toimintakulut 1,1 milj. euroa.

Vuoden 2021 talousarvioon nähden toimintatuotot jäivät 1,763 milj. euroa alle ennakoitun ja toimintakulut jäivät puolestaan 5,021 milj. euroa alle talousarvion. Talousarviossa ennakoitu tilikauden -3,272 milj. euron tulos toteutui -1,080 milj. euroa alijäämäisenä. Talousarviossa varauduttiin poistoerojen ja rahastokirjausten jälkeen -3,272 milj. euron alijäämään. Toteutuma oli -1,080 milj. euroa alijäämää, mikä oli 2,192 milj. euroa ennakoitua parempi. Tilikauden tuloksen ja aikaisempien vuosien tulosten perusteella tarkasteltuna kuntayhtymän talous on vielä kohtuullinen, mutta valtionosuuksien osalta trendi on laskeva.

Huomattavaa on, että vuosikate ei kata poistoja (67 %). Poistotaso säilyy korkeana ja suunnitelmavuosina TA 2022 ja 2023–2024 vuosikate/poistot -tunnusluku painuu alle 40 %:n

Kuntayhtymän keskeisiä tuloslaskelma- ja tasearvoja:

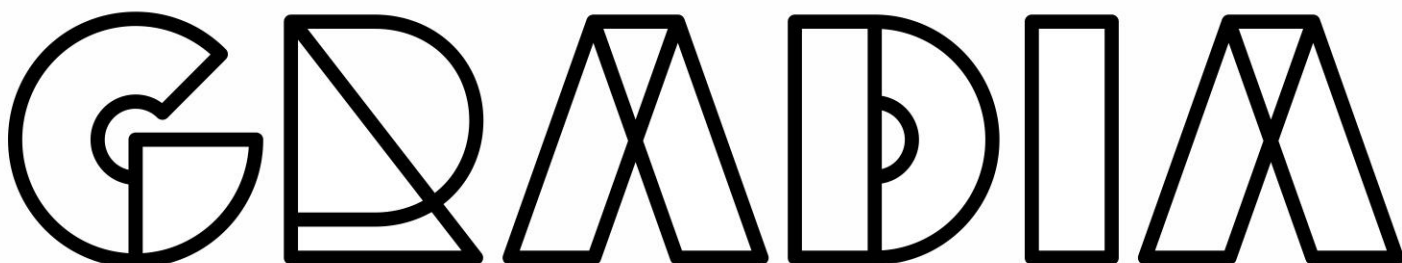
	31.12.2020	31.12.2021
Tuloslaskelma: (ulkoiset ja sisäiset)	milj.€	milj.€
* toimintatuotot	124,9	135,3
* toimintakulut	110,2	127,9
- josta henkilöstökulut	62,8	66,7
* vuosikate	14,2	6,8
* poistot	10,8	10,1
* tilikauden tulos	3,3	-3,3
* tilikauden yli/alijäämä	4,6	-1,1
Vastaavat:		
* rahat ja pankkisaamiset	11,3	3,1
Vastattavat:		
* rahastot	37,8	36,7
* edellisten tilikausien ylijäämä	30,2	34,8
* tilikauden yli/-alijäämä	4,6	-1,1
* varaukset ja poistoero	20,5	19,4
* lainat rahoituslaitoksilta	21,9	19,3

Kuntayhtymän tase on kokonaisuudessaan vielä vahva ja lainamäärä on laskenut 2,6 milj. euroa. Vastaavasti rahavarat ovat vähentyneet vuoden 2021 aikana 8,2 milj. euroa. Vuonna 2021 investointien rahoitus toteutettiin tulo-rahoituksella.

4.2 Tilikauden taloudellinen tulos ja sen käsittely

Tilikauden tappiosta, joka oli -3.304.218,92 euroa, hallitus esittää tuloksen käsittelyksi:

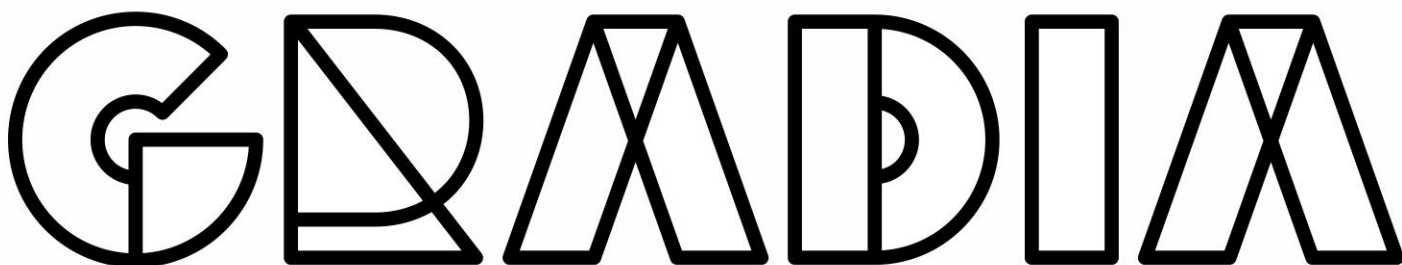
- vähennetään poistoeroa 1.154.180,97 euroa,
- puretaan Gradian kehittämisrahastoa vuoden 2021 talousarviossa määritettyjen kehittämishankkeiden kustannusten kattamiseen yhteensä 1.070.373,00 euroa,
- kirjattavaksi edellä mainitun toimenpiteen jälkeen edellisten vuosien yli/alijäämättilille alijäämää -1.079.664,95 euroa.

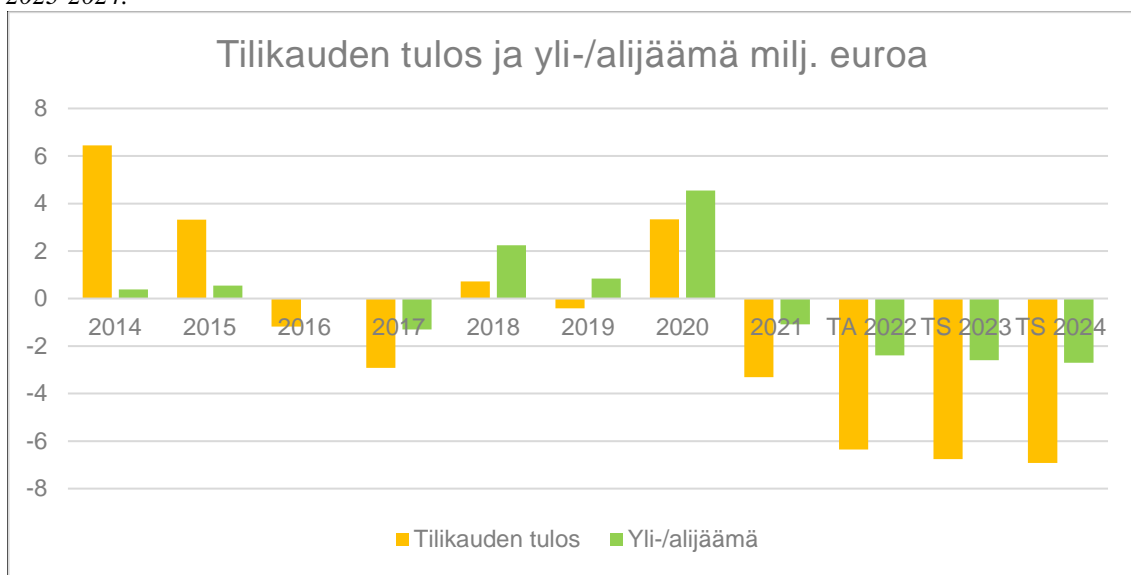
4.3 Taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet

Keskeisiä huomioita vuoden 2021 toiminnasta sekä tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta olivat:

- Vuosi 2021 oli toinen peräkkäinen poikkeusvuosi kuntayhtymän toiminnassa ja taloudessa. Koronapandemia ja sen aiheuttamat rajoitukset vähensivät tuloja, mutta toisaalta vähensivät myös käyttötalouden menoja. Talouteen vaikuttivat myös ammatillisen koulutuksen lisärahoitukset, joiden tuotot kirjautuivat tilikaudelle 2020, mutta pääosa menoista toteutui vasta vuonna 2021.
- Kuntayhtymän talousarviossa oli varauduttu negatiiviseen tulokseen ja 3,272 milj. euron alijäämään. Alijäämä 1,080 milj. euroa oli talousarviossa ennakoitua 2,2, milj. euroa parempi. Toimintatuotot vähenivät 1,8 milj. euroa (-1,8 %) vuodesta 2020 ja toimintakulut lisääntyivät 5,5 milj. euroa (+6,4 %). Vuonna 2021 ei nostettu lainaa.
- Suunnitelmanmukaiset poistot vähenivät 0,8 milj. euroa. Vuonna 2021 vuosikate kattoi poistot 67 %. Tunnusluku vuosikate/poistot on suunnitelmavuosina 2023–2024 vajaa 40 % ja tilikausien alijäämät vuosina 2022–2024 ovat reilusti yli 2,0 milj. euroa. Kuntayhtymän talous on mittavista valtionosuusleikkauksista huolimatta kuitenkin vielä vakaalla pohjalla. Kumulatiivista ylijäämää on taseessa vuoden 2021 alijäämä huomioon ottaen 33,7 milj. euroa.
- OKM päätti vuodelle 2021 Gradian ammatillisen koulutuksen minimiopiskelijavuosien leikkauksesta, joka vähensi ammatillisen koulutuksen valtionosuutta noin 2,8 milj. euroa. Valtionosuuden kehitykseen liittyy huomattavan paljon epävarmuutta. Kuntayhtymän henkilöstön määrä kasvoi vuoden aikana 34:llä (v. 2020 kasvu 27 henkilöä, v. 2019 kasvu 5 henkilöä, v. 2018 alenema 8, v. 2017 alenema 55).
- Kuntayhtymässä tehtiin investointeja hieman enemmän kuin vuonna 2020. Vuoden 2021 investointimenot olivat 8,9 milj. euroa.
- Ammatillisen koulutuksen rahoitusuudistus toteutuu vaiheittain vuoteen 2022 mennessä. Rahoitus muodostuu perus-, suoritus- ja vaikuttavuusrahoituksesta. Uudistuksen alkuperäistä tavoitetta ollaan muuttamassa siten, että perusrahoituksen osuus jäisi 70 %:iin ja muiden osuus 30 %:iin, minkä arvioitu vaikutus Gradian rahoitukseen on negatiivinen.

Kuvio 1. Tilikauden tulos ja yli-/alijäämä vuosina 2014-2021 ja talousarvio 2022 sekä taloussuunnitelma 2023-2024.

Vuoden 2021 talousarvion sitovat taloudelliset tavoitteet:

1. Kuntayhtymän vuosikate ilman liikelaitosta vähintään -3,555 milj. euroa.
Kuntayhtymän toteutunut vuosikate ilman liikelaitosta -0,773 milj. euroa.
Tavoite toteutui.

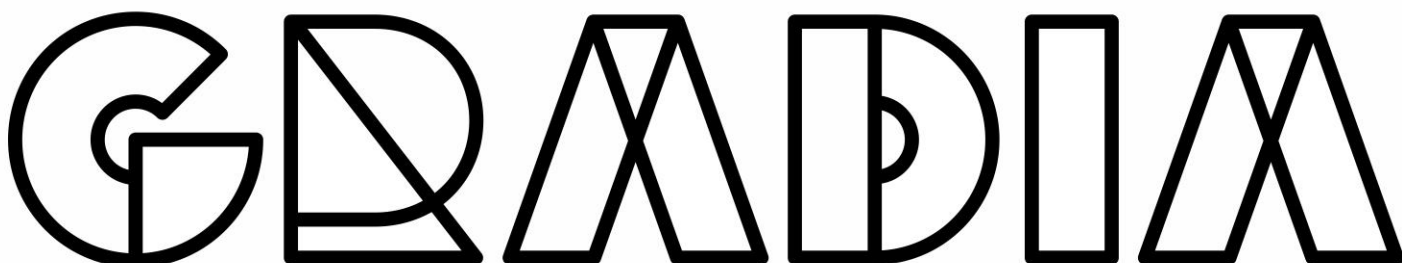
2. Gradia-kiinteistöt -liikelaitoksen vuosikate vähintään 6,953 milj. euroa.
Gradia-kiinteistöt -liikelaitoksen vuosikate oli 7,524 milj. euroa.
Tavoite toteutui.

Vuoden 2021 investointien sitovuustaso määriteltiin seuraavasti:

1. Rakennusinvestointien ja irtaimistohankintojen kokonaismäärä ilman mahdollisia investointiavustuksia ja -varauksien purkua on enintään 10,556 milj. euroa.
Vuoden 2021 toteutuneet investoinnit olivat yhteensä 8,899 milj. euroa.
Tavoite toteutui.

Vuoden 2021 rahoituksen sitovuustaso määriteltiin seuraavasti:

1. Lainakannan muutos enintään 5,929 milj. euroa.
Vuoden 2021 lainakannan muutos oli -2,6 milj. euroa.
Tavoite toteutui.

Toiminnalliset tavoitteet

Strategiatavoitteet

Gradian strategia vuosille 2020-2024 hyväksyttiin kuntayhtymän valtuustossa talousarvion 2020 hyväksymisen jälkeen. Tilinpäätöksessä on selostettu vuoden 2021 toiminnallisten tavoitteiden toteutumista uuden strategian luokittelun mukaisesti.

”Uusi yhdessä 2020+” -ohjelmassa on kolme strategista päätavoitetta: Itseensä ja tulevaisuuteen luottava opiskelija, osuvaa osaamista työelämään nyt ja tulevaisuudessa sekä hyvinvoiva ja kestävästi toimiva Gradia-yhteisö. Kunkin päätavoitteen sisällä on määritelty yhteiset tavoitteet, joita on yhteensä 17.

Yhteiset tavoitteet

Vuoden 2021 talousarviossa toiminnalliset tavoitteet oli määritelty Gradian yhteiset tavoitteet -otsakkeen alle. Kaikkia oppilaitoksia koskevat seuraavat tavoitteet:

- aloittaneiden opiskelijoiden määrän lisäys
- tutkinnon suorittaneiden määrän lisäys
- eronneiden opiskelijoiden osuus kaikista opiskelijoista -suhteen alentaminen
- eronneeksi katsottujen opiskelijoiden osuus kaikista opiskelijoista –suhteen alentaminen.

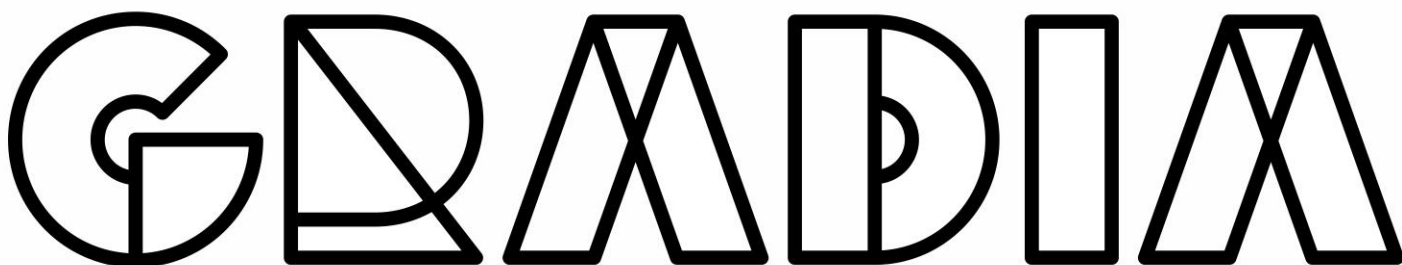
Toiminnallisten tavoitteiden määrittely on selkeää ja esitetty muodossa, jossa toteumatieto voidaan esittää varsin täsmällisesti. Toimintakertomuksessa on selostettu kohta kohdalta talousarviossa hyväksytyjen toimenpiteiden toteutuma. Seuraavassa käsitellään tulosalueiden ja liikelaitoksen toimenpiteiden 2021 toteutumaa yksityiskohtaisemmin.

Tilinpäätösasiakirjoihin sekä tulosalueisiin ja liikelaitoksiin tutustumisen perusteella tarkastuslautakunta esittää omassa arviointikertomuksessaan lähinnä niitä asioita, joihin se on yksityiskohtaisemmin tutustunut tai joita sen mielestä ei ole riittävästi tuotu esille toimintakertomuksessa.

4.3.1 Gradian yhteiset tavoitteet

Kuntayhtymälle on asetettu koko Gradiaa koskevat yhteiset tavoitteet. Toteuma on esitetty oppilaitostulosalueittain taulukkomuodossa ja toteutunutta kehitystä on sanallisesti analysoitu.

Koulutuksen järjestämisen kannalta keskeisin tavoite, aloittaneiden opiskelijoiden määrän lisäys, toteutui pääosin. Gradia Jyväskylän opiskelijoiden määrä kasvoi 151:llä ja Gradia Jämsän 33:lla, mutta Lyseon ja Schildtin lukioden opiskelijoiden määrä laski viidellä ja samoin aikuislukion opiskelijoiden määrä. Aloittaneiden opiskelijoiden kokonaismäärä kas-

voi 174:llä. Gradia Jyväskylän ja Jämsän positiivista kehitystä selittää ammatillisen opiskelijamäärän kasvu. Hoiva-alan osaajapulasta johtuen lisättiin aloituspaikkamäärää lähihoitajatutkintoon molemmille paikkakunnille. Tutkinnon suorittaneiden määrä aleni 80:llä edelliseen vuoteen nähden. Koronapandemiasta johtuva etäopetus vaikeutti erityisesti ravintola- ja catering-alalla työpaikalla tapahtuvia oppimismahdollisuuksia ja näyttöjen suorittamista.

Eronneiden opiskelijoiden osuus oli tavoitteen mukaisesti aleneva Gradia Jyväskylässä ja Jämsässä. Schildtin ja Jyväskylän lyseon lukioissa eronneiden määrä kasvoi. Eronneiden ja eronneiksi katsottujen alenevaan määrään on vaikuttanut tehostunut ohjaus, varhainen puuttuminen ja tehostetut tukitoimet. Eronneeksi katsottujen opiskelijoiden osuus kaikista opiskelijoista tavoite toteutui seuraavasti: Gradia Jyväskylän eronneiden suhteen osuus kasvoi ja vastaavasti Gradia Jämsän eronneiden suhteen osuus aleni. Kokonaisuudessa eronneiden osuus kaikista oppilaista aleni tavoitteen mukaisesti.

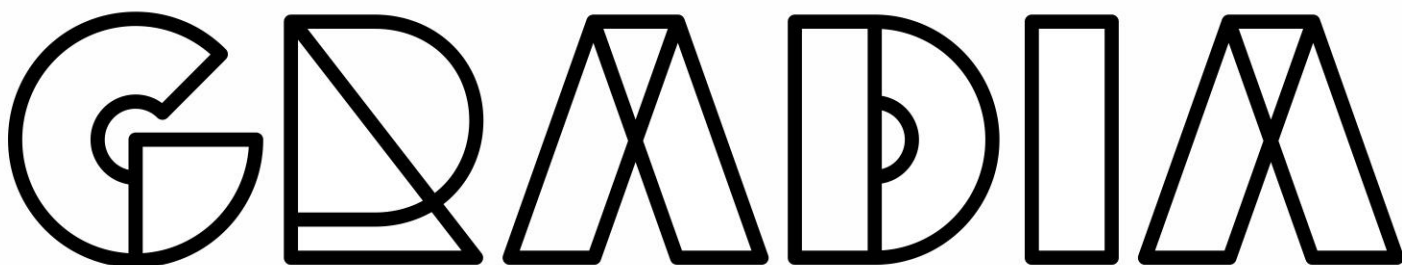
Muut havainnot

Hallinto

Hallituksen työskentely on asiallista ja hyvää sekä asioiden valmistelun taso on riittävä. Kuntayhtymää on johdettu tehokkaasti. Kuntayhtymän johtaja vaihtui. Uusi kuntayhtymän johtaja on aloittanut tehtävässään 21.2.2022. Kuntayhtymän toimintaa arvostetaan sekä paikallisesti että valtakunnallisesti. Tammi-helmikuussa 2021 teetetyn mielikuvatutkimuksen perusteella sidosryhmät kokevat Gradian luotettavaksi yhteistyökumppaniksi. Uusi yhdessä 2020+ strategia antaa toiminnalle suunnan ja tavoitteet. Hallitus hyväksyi kesäkuussa 2021 uuden toimeenpano-ohjelman ”Tuleva 2021 – 2026”, joka vastaa korona-ajan esiin nostaman uuden normaalin haasteisiin ja mahdollisuuksiin. Yhteistyö omistajakuntien kanssa on toimivaa.

Turvallisuus

Gradialla eri alojen ammattilaiset rakentavat faktista turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta. Valtakunnallisena kehityssuuntana oppilaitosten pintalevottomuus on lisääntynyt, huoli yleisestä turvallisuudesta kasvanut ja pelastusammattilaisten voimavarat pienentyneet. Oppilaitosten oma vastuu turvallisuudesta on kasvanut ja siksi varautuminen ja turvallisuusharjoittelu ovat entistäkin tärkeämpiä. Turvallisuustoiminnot on organisoitu sekä kuntayhtymän että kiinteistöjen tasolla. Kuntayhtymätasolla turvaryhmä kehittää, suunnittelee ja koordinoi turvallisuusasioita. Kiinteistökohtaisesti toimivat paikalliset turvaryhmät sekä turvallisuuspäälliköt, joiden johdolla hallitaan poikkeustilanteita ja säilytetään kyky toimia tarvittaessa välittömästi. Korona -poikkeustilanteita johdetaan koronaryhmässä. Toimintaa ohjaavana dokumentaationa toimii turvallisuuden toimintasuunnitelma, työsuojelun toimintaohjelma, intraan keskitetysti koottu turvallisuusaineisto sekä koronainfo-kokonaisuus. **Gradialla on käytössä Secapp-kriisiviestintäjärjestelmä, jonka piirissä on koko henkilöstö ja opiskelijat sekä yhteistyötahojen edustajia.**

Talous

Vuoden 2021 talous toteutui suunniteltua paremmin ja kaikki tulosalueet tekivät talousarviota paremman tuloksen. Toimintatuotot alenivat edellisvuodesta 1,8 milj. euroa, kun ammatillisen koulutuksen rahoitus toteutui suunniteltua pienempänä. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö päätti vuodelle 2021 Gradian ammatillisen koulutuksen minimiopiskelijavuosien leikkauksesta, joka vähensi ko. koulutuksen valtionosuutta 2,8 milj. euroa.

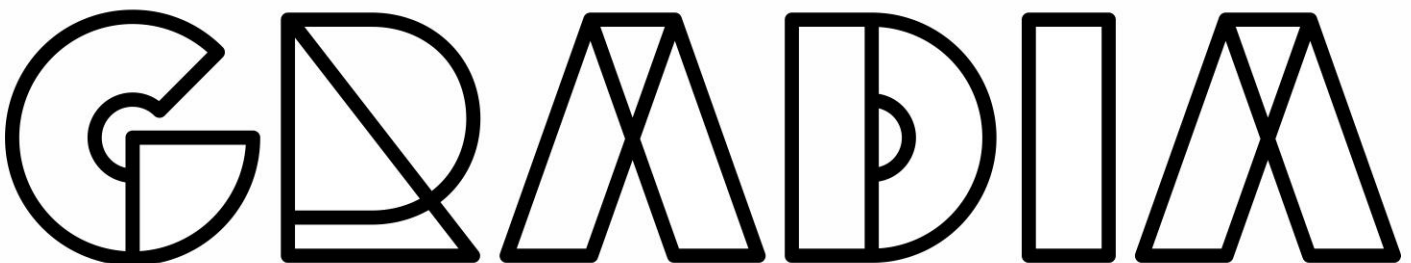
Kuntayhtymän taloudessa helpommat vuodet ovat takanapäin ja jatkossa on sopeutettava menoja talouden vakauttamiseksi. Rahoituksen näkökulmasta koronatilanteen jatkumisella oli merkittävä vaikutus tilikauden 2021 toteumiin. Lainakantaa on saatu tilikaudella 2021 pienennettyä 21,9 milj. euroon. Vuosina 2022-2024 ilman talouden tasapainottamistoimia lainakanta tulee kasvamaan ja taloussuunnitelman mukaan vuosikate ei tule kattamaan investointeja. Investointitasoa on tarkasteltava myös lainojen hoidon näkökulmasta pidemmälle tulevaisuuteen. Huolena on myös rahoituksen turvaaminen oppivelvollisuuden pidentämisen aiheuttamiin lisäkustannuksiin.

4.3.2 Gradia Jyväskylä

Kulunut vuosi oli kolmas uuden ammatillisen koulutuksen lainsäädännön alainen vuosi. Keskeistä on ollut yksilöllisten opintopolkujen kehittäminen, mitä on toteutettu mm. koulutustarjonnan uudistamisella, opintopolkujen rakentamisella tutkintojen välille ja alojen sisällä sekä lisäämällä verkko-opintotarjontaa. Jatkovaa hakua ja joustavaa aloittamista on tehostettu ja onnistuttu vakiinnuttamaan hakujaksot. Myös yrittäjyyspolkua on vahvistettu mm. yhteistyössä Jyväskylän Yritystehtaan kanssa. Gradia Jyväskylän opiskelijatunnusluvut osoittavat, että toiminnalle asetetut tavoitteet eivät kaikilta osin toteutuneet. Opiskelijamäärässä tavoite saavutettiin, mutta suoritettujen perustutkintojen sekä ammatti- ja erikoisammattitutkintojen määrät jäivät alle tavoitteen. Koronapandemia vaikeutti koulutus toiminnan suunnittelua ja toteuttamista, ja osalla opiskelijoista opinnot ovat viivästyneet. Koulutussopimuspaikkojen määrässä tavoite ylitettiin. Valmistuneet työllistyivät hieman tavoitetta paremmin. Opiskelijaliikkuvuus jäi selvästi alle tavoitteen koronapandemian aiheuttamista matkustusrajoituksista ja -suosituksista johtuen. Opiskelijapalautteen arvosana on pysynyt varsin korkeana ja siinä päästiin lähes tavoitteeseen. Opintonsa keskeyttäneiden osuus pieneni edellisvuodesta tehostuneen ohjauksen, varhaisen puuttumisen ja tehostettujen tukitoimien ansiosta. Yksilöllisiä opintopolkuja vahvistettiin mm. Kivijalka -hankkeen avulla.

Gradia Jyväskylän tunnusluvuista voidaan todeta mm. seuraavaa:

- Opiskelijamäärä (opinto-oikeuksia kalenterivuoden aikana) oli 14.228, tavoite oli 17.460
- Suoritettujen ammatillisten perustutkintojen määrä oli 1.430, tavoite oli 1.800
- Suoritettujen ammattitutkintojen määrä oli 422, tavoite oli 650
- Suoritettujen erikoisammattitutkintojen määrä oli 276, tavoite oli 420

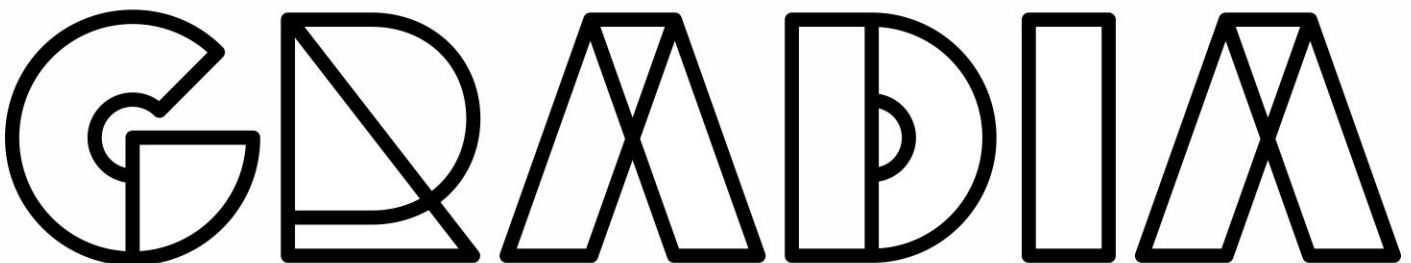
- Koulutus sopimuspaikkojen määrä oli 1.588, tavoite oli 1.380
- Oppisopimuspaikkojen määrä oli 618, tavoite oli 670
- Valmistuneiden työllistyminen oli 67 %, tavoite oli 66 %
- Opiskelijaliikkuvuus 8, tavoite oli 90
- Opiskelijapalaute oli 4,2, tavoite oli 4,3.

Gradia Jyväskylän toiminta ylitti hieman talousarviossa asetetut talouden tavoitteet, vaikkei Gradia Jyväskylän kehittämisrahastoa purettu. Tilikauden tulos oli -1.328 milj. euroa, vaikka talousarviossa ennakoitiin -2,535 alijäämäistä tulosta. Ulkoiset toimintatuotot eivät toteutuneet suunnitellusti. Työllisyyden kuntakokeilun alkaminen maaliskuussa 2021 muutti työttömänä olevien asiakasohjausprosessia. Muutos hidastutti asiakasohjausta, mikä näkyi Gradia Jyväskylän toiminnassa muun muassa koulutusten peruuntumisina ja vajaina opiskelijaryhminä. Korona-ajasta johtuen asiakaspalvelutoiminta jäi suunniteltua vähäisemmäksi. Palkkakustannukset toteutuivat ennakoitua pienempinä. Tilinpäätöksen yhteydessä tehdyt kirjaukset jo yksin pienensivät kustannuksia noin 460.000 eurolla. Lisäksi toteutumatta jääneet ulkoiset myyntituotot näkyivät vähäisempinä henkilöstökuluina.

Ammatillinen koulutustarjonta

Gradia Jyväskylä järjestää hyvin monimuotoista toimintaa. Opiskelijoita on n. 14.000 ja heistä valtaosa on nuoria ammatillisen perustutkinnon suorittajia. Lisäksi järjestetään ammatillista lisäkoulutusta työelämästä tuleville, erilaisia lyhytkoulutuksia kuten lupakortit sekä nivelvaiheen opintoja eli ammatilliseen peruskoulutukseen valmentavaa opetusta. Näiden lisäksi järjestetään taiteen perusopetusta eli musiikki- ja tanssiopintoja. Gradia Jyväskylä on tiiviisti mukana kansainvälisessä toiminnassa vaihtojen ja koulutusviennin kautta. Yrittäjyyskasvatus on yhtenä Gradian painopistealueena. Tätä toteutetaan mm. Nuori Yrittäjyys- ja Osuuskuntayrittäjätoiminnalla sekä alkavien yritysten perustamisneuvolla, jonka toiminta on siirtynyt Uusyrittäjäkeskukselta Gradialle. Ammatillisen koulutuksen reformi on suunnannut opiskelijoiden opinnot siten, että opinnot suoritetaan oppilaitoksen lisäksi suurelta osin työpaikoilla. Tämän vuoksi vuoropuhelu työpaikkaohjaajien kanssa ja työpaikkojen tuki on äärimmäisen tärkeää. **Osaamista kehitetään yritysten ja työyhteisöjen tarpeisiin mm. yritysten kanssa toteutettavilla kokonaisvaltaisilla kehittämisohjelmalla sekä monikuntamallilla, jossa mennään lähemmäksi kuntien ja siellä olevien yritysten toimintaa.**

Gradia Jyväskylän talous on selvästi kiristynyt. Talousarvio vuodelle 2021 on n. 1,5 milj. euroa alijäämäinen ja tulos muodostui n. 1,3 milj. euroa alijäämiseksi. Myös taloussuunnitelmavuodet ovat alijäämäisiä. **Oppivelvollisuuden pidentämiseen saatava raha ei tule riittämään kaikkiin kustannuksiin, vaikka valtio on luvannut kattaa kustannukset täysimääräisenä.** Ohjaus- ja valvontavastuun tuomaa lisäresurssitarpeen määrää ei vielä tiedetä, mutta se arvioidaan suureksi. Myös oppimateriaalikustannukset ovat suuret.

Opiskelijapalaute

Gradia Jyväskylän opiskelijoiden mukaan korona-ajan opetus on aiheuttanut merkittäviä haasteita opintojen suorittamiseen. Työssäoppimispaikkoja ei ole kaikille järjestynyt korona-aikana. Rajoitteiden lisäksi työpaikkaohjauksen järjestäminen korona-aikana on voinut olla yhtenä esteenä. Teoria-aineiden opiskelu etänä on sujunut hyvin, mutta käytännön ammattiopintoja ei ole voitu kaikilta osin järjestää. Muutoksia opiskelujärjestelyihin tulee lyhyellä varoitusaajalla, mikä aiheuttaa ongelmia ja kustannuksia kauempana asuville opiskelijoille. **Opetusta toteutettiin vielä osin korona-ajan periaattein, vaikka on siirrytty normaaliajan lähiopetukseen.** Opiskelijoiden mukaan ammattiin valmistuminen suunnitelman mukaan voi toteutua, mutta käytännön työn opetus on jäänyt hyvin ohueksi, mikä huolettaa opiskelijoita. Opiskelijat painottivat, että työ opitaan käytännössä.

**Opiskelijoiden mukaan tiedonkulussa ja opetustiloissa oli ongelmia. Ammattiopetustiloja pidettiin ahtaina tai tilaa ei ole riittävästi, mikäli kaikki opiskelijat ovat paikalla. Opiskelijat toivoivat opettajilta aktiivista vuorovaikutusta ja opintojen etene-
misen seurantaa. Opiskelijoiden mukaan yhteydenpito rehtorin kanssa toimii hyvin.**

Opiskelijoiden kokemuksen mukaan opiskelijoiden terveydenhuollossa ja erityisesti psykologi- ja lääkäripalvelut olivat pahasti ruuhkautuneet. Vastaanotolle ja myös puhelinkontaktointiin olivat pitkät jonot. Opiskelijoiden huolena oli, että osa opiskelijoista keskeyttää opinnot, kun keskusteluapua ei ollut saatavissa.

4.3.3 Gradia Jämsä

Gradia Jämsän talous on toteutunut tilikaudella 2021 talousarviossa ennakoitua parempana. Toimintatuotot toteutuivat 1,739 milj. euroa budjetoitua suurempina. Toimintakulujen toteuma oli 1,353 milj. euroa talousarviossa ennakoitua suurempi palveluostojen lisäyksestä (sisäinen) johtuen. Suunniteltua kehittämisrahaston purkua ei toteutettu vuonna 2021. Toimintatuottoihin ja -kuluihin vaikutti valtionosuusrahan siirrot sisäisistä palveluista sekä tuloksi että vastaavasti sisäisten palveluiden ostoiksi. Kiinteistökustannukset olivat noin 18 % toimintatuotoista, ja sisäisten vuokrien tasoa pidetäänkin edelleen liian korkeana. Tilikauden tulos oli 0,320 milj. euroa alijäämäinen, mikä on 0,247 milj. euroa talousarviota parempi. Investointien osalta pysyttiin lähes talousarviossa.

Gradian sisäisten palveluiden veloitusten tasoa pidettiin edelleen liian korkeana.

Opiskelijavuodet ovat kasvaneet 7 % edellisvuodesta ja kasvua on erityisesti sosiaali- ja terveysalalla sekä metsäalalla. Talousarvio vuodelle 2022 on noin 1,5 milj. euroa alijäämäinen. Oppivelvollisuuden laajentamisesta johtuvista kuluista valtion rahoitus on kattanut vain puolet.

Gradia Jämsä on vahvasti tiimiorganisaatio ja yhteistyötä Tiimiakatemia kanssa jatketaan. Kestävän kehityksen yhteistyö Okka-säätiön kanssa on käynnistetty syksyllä 2021.

Verkossa tapahtuvaa oppimista kehitetään ja laajennetaan asteittain samalla, kun huolehditaan lähiopetuksen riittävästä määrästä.

Jämsän seudun potentiaalisille opiskelijoille järjestettiin useita koulutusinfotilaisuuksia oppilaitoksessa ja etäyhteyksillä. Seutukunnan elinkeinotoiminta on selkeästi piristynyt ja useissa työpaikoissa on selvästi haasteita saada koulutettua työvoimaa. Gradia pyrkii yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa ratkaisemaan kyseistä haastetta. Suhteet Jämsän kaupungin koulu- ja elinkeinotoimen suuntaan ovat avoimet ja luottamukselliset.

Opiskelijamäärässä, suoritettujen ammatillisten perustutkintojen sekä erikoisammattitutkintojen määrissä jäätin alle tavoitteen. Suoritettujen ammattitutkintojen määrässä tavoite lähes toteutui. Valmistuneiden työllistymisaste oli selkeästi tavoitetta parempi. Opiskelijaliikkuvuus jäi alle tavoitteen koronapandemian aiheuttamista matkustusrajoituksista ja -suosituksista johtuen. Opiskelijapalautteen arvosana oli hyvä, mutta jäi alle tavoitteen.

Oppilasmäärien jatkuva alentuminen on pidemmällä aikavälillä huolestuttavaa.

Gradia Jämsän tunnuslukuista voidaan todeta mm. seuraavaa:

- Opiskelijamäärä (opinto-oikeuksia kalenterivuoden aikana) oli 1.816, tavoite oli 2.075
- Suoritettujen ammatillisten perustutkintojen määrä oli 272, tavoite oli 320
- Suoritettujen ammattitutkintojen määrä oli 98, tavoite oli 99
- Suoritettujen erikoisammattitutkintojen määrä oli 0, tavoite oli 5
- Valmistuneiden työllistyminen oli 70 %, tavoite oli 64 %
- Opiskelijaliikkuvuus 2, tavoite oli 8
- Opiskelijapalaute oli 4,07, tavoite oli 4,5.

Opiskelijapalaute

Opiskelijat ovat olleet pääosin tyytyväisiä opetukseen ja yhteistyö opettajien kanssa sujuu hyvin. Työssäoppimispaikkoja on saatu monipuolisesti ja ohjaus työpaikoilla on koettu riittäväksi. Työssäoppimisjakson ruokarahen määrä koetaan pieneksi, eikä se riitä monipuolisen ruuan ostamiseen.

4.3.4 Gradia-lukiot

Gradia-lukiot muodostuvat Jyväskylän Lyseon lukiosta, Schildtin lukiosta ja Jyväskylän aikuislukiosta. Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt lukioille erityiset koulutustehdävät, mikä on osoitus opetuksen järjestäjän osaamisesta. Schildtin lukiossa nämä erityistehtävät ovat urheilupainotteinen opetus ja musiikki-ilmaisupainotteinen opetus sekä Lyseossa englanninkielinen IB Diploma Programme.

Vuonna 2021 koronan aiheuttamaa oppimisvajetta pyrittiin paikkaamaan Takaisin raiteille -hankkeella mm. resurssiopettajien työn sekä pajatoiminnan kautta. Lisäksi erityisopetuk-

sen resurssia lisättiin hankerahoituksella. Opiskelijoiden hyvinvointia pyrittiin myös lisäämään. Koulutuksen kehittämistä tuetaan aktiivisella hanketyöllä. Astetta enemmän etänä -hankkeessa kehitettiin Gradia-lukioiden digioppimisen malleja ja hybridiopetusta. Hankkeen kautta koordinoitiin myös lukioiden verkko-opintotarjonnan rakentumista eGradian alle. Kehittämistyö jatkuu vuonna 2022.

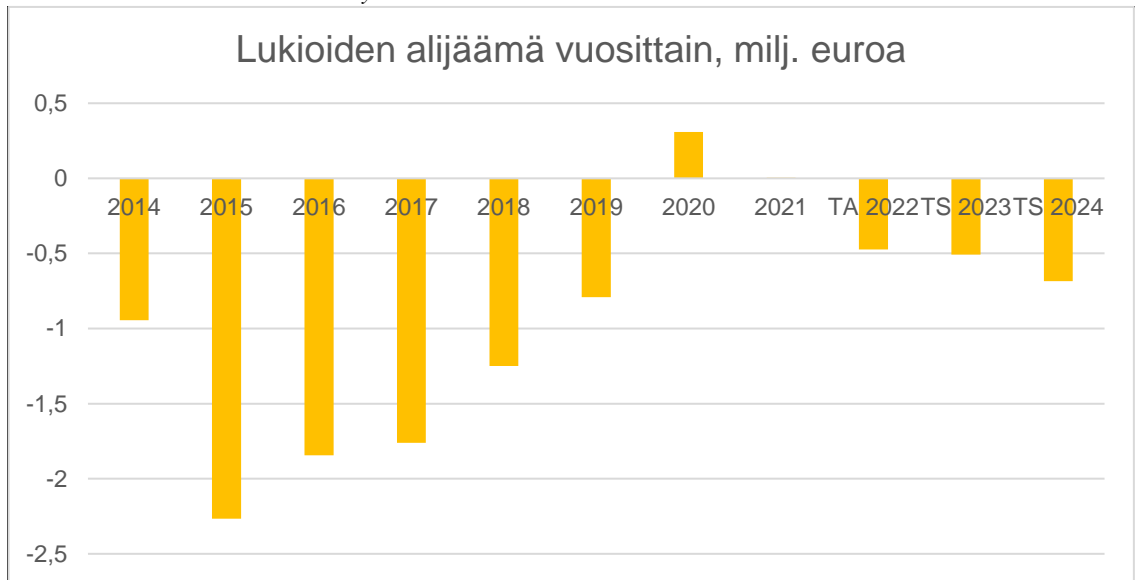
Tilinpäätöksessä 2021 Gradia-lukioille kertyi ylijäämää 4.000 euroa (ed. v. 0,308 milj. euroa alijäämää). Talousarviossa oli ennakoitu kertyvän alijäämää 0,959 milj. euroa. Odotettua parempi tulos johtui siitä, että valtiolta saatua yleiskatteista valtionosuutta kohdennettiin lukiokoulutukseen lukion omaa yksikköhintarahoitusta laajemmin. Periaatteessa tämä oli pois ammatillisen koulutuksen rahoituksesta ja resurssoinnista. Toimintatuotot olivat 18,448 milj. euroa ja ylitystä talousarvioon 1,963 milj. euroa. Toimintakuluiksi muodostui 18,339 euroa ja ylitystä talousarvioon 1,014 milj. euroa. **Jyväskylän kaupunki rahoitti lukiota 1,7 milj. eurolla vuonna 2021. Kaupungin tuki on jatkossakin välttämätön, mutta nykytasoisena riittämätön.**

Lukion osalta seurataan taseeseen kertynyttä ja vielä kertyvää alijäämää. Alijäämän määrä on nyt 13,660 milj. euroa.

Lukion tunnusluvuista voidaan todeta mm. seuraavaa:

- Opiskelijamäärä (opinto-oikeuksia kalenterivuoden aikana) oli 5.144, tavoite oli 5.092
- Suoritettuja ylioppilastutkintoja oli 747, tavoite oli 770.
- Opiskelijapalaute (INKA) oli 3,67, (3,81 v. 2020), tavoite 4,0.
- Tutkinnon läpäisy 3,5 vuodessa (päivälukiot) 71,9 %, (75 % v. 2020), tavoite 80 %.

Kuvio 2. Lukiokoulutuksen tuloskehitys vuosina 2014-2021 sekä talousarvio 2022 sekä taloussuunnitelma 2023-2024.

Opiskelijapalaute

Gradia lukio-opiskelijat olivat tyytyväisiä korona-ajan hybridiopetusjärjestelyyn. Etäopetusta on annettu viimeksi keväällä 2021. Aikuislukiossa pääosa opetuksesta järjestetään normaalisti verkko-opetuksena. Etäopetuksen todettiin huomioivan paremmin yksilöllisiä oppimisominaisuuksia ja -mahdollisuuksia. Etäopetus koettiin yleisesti myönteisenä kokemuksena, mutta mm. uuden kielen, fysiikan ja matematiikan opiskelua pidettiin haastavampana opiskella etänä. Ruokahuolto toimi etäopetuksen aikana hyvin. Hybridiopetusjärjestelyn myötä teamsin käyttö on yleistynyt ja mahdollistaa mm. kokouksiin osallistumisen etänä. Opiskelijoiden mielestä matematiikan painotukseen on hyvät perustelut, mutta painotukseen suhtauduttiin sekä myönteisesti että kielteisesti. Omarehtorijärjestelmää pidettiin toimivana uudistuksena.

Opiskelutiloja pidettiin pääsääntöisesti toimivina. **Lukion opiskelijoiden kokemuksen mukaan viestinnässä, tiedonkulussa ja tilojen yhteiskäytössä on käytännön ongelmia. Lukion ja kauppaoppilaitosten tilojen käyttöperiaatteita pidettiin epäselvinä.**

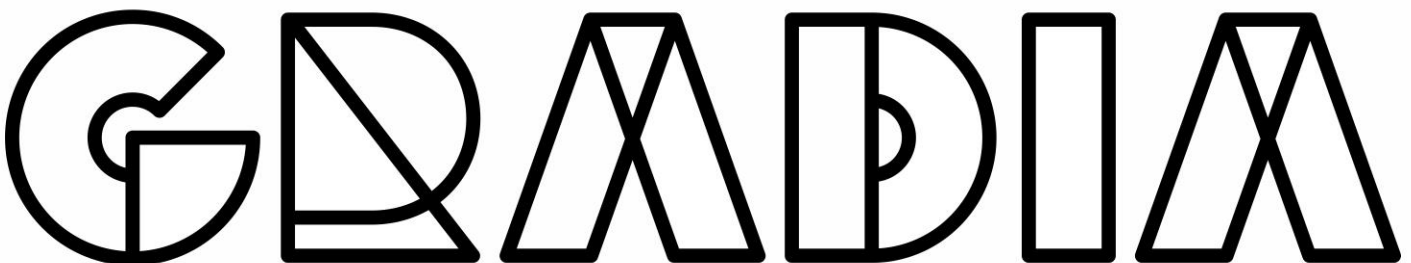
Opiskelijakunnan tehtävänä on edistää opiskelijoiden yhteistoimintaa ja koulutyötä sekä toimii opiskelijoiden äänitorvena. Opiskelijakunnan toiminta on käynnistynyt korona-ajan rajoitteiden poistuessa mm. teemapäivien ja tempausten merkeissä. **Opiskelijaterveydenhuollossa psykologipalveluissa on ollut vajausta rekrytointiongelmien vuoksi.**

4.3.5 Gradia sisäiset palvelut

Gradia sisäiset palvelut on tulosalue, joka muodostuu hallinto- ja tukipalveluista, jotka palvelevat koko kuntayhtymän henkilöstöä, opiskelijoita ja muita asiakkaita tehtäväkenttensä mukaisesti. Sisäisiin palveluihin kuuluvat hallinto-, kehittämis- ja opiskelijapalvelut. Yksikön toimintatuottoja kertyi 1,331 milj. euroa ennakoitua vähemmän ja toimintakulut jäivät 1,633 milj. euroa ennakoitua alhaisemmalle tasolle. Tilikausi toteutui 46.000 euroa ylijäämäisenä.

Oppivelvollisuustietokoneet

Gradia on hankkinut kaikille laajennetun oppivelvollisuuden piiriin kuuluville opiskelijoille opintojen ajaksi kannettavan tietokoneen henkilökohtaiseen käyttöön. Tällä pyritään lisäämään Gradian houkuttelevuutta oppilaitoksena, opiskelijoiden keskinäistä yhdenvertaisuutta sekä koulutusalojen keskinäistä tasavertaisuutta. Tavoitteena on lisäksi mahdollistaa opiskelijoille opintojen joustava suorittaminen mm. verkko-opintoina ja etäopiskeluna. Myös oppilaiden tukeminen laitteiden käytössä on yksinkertaisempaa, kun kaikilla on samanlaiset koneet. Päätös koneiden hankinnasta tehtiin ripeästi oppivelvollisuuslainsäädännön astuttua voimaan, mutta koneiden hankintaprosessi oli pitkä ja toimitusvaikeuksien vuoksi koneet saatiin opiskelijoille vasta elo-syyskuussa 2021. Tietokoneiden käyttöönotto

tehtiin Digipalveluiden valvonnassa, jolla varmistettiin, että jokainen onnistuu käyttöönotossa ja tietokoneet ovat kaikilla heti käyttökunnossa. Laitteita on jaettu opiskelijoille 1749 kpl ja laitteiden vikaantumisia on ollut laitteiden määrään nähden hyvin vähän, mikä osoittaa, että opiskelijat ymmärtävät vastuunsa erittäin hyvin. Suunnitteilla on, että opiskelijat voisivat opintojen päättyessä lunastaa koneet itselleen. Seuraavan syksyn tietokonetilauksia on käsitelty hyvissä ajoin syyskuussa 2021 ja Gradia on varautunut toimitushaasteisiin jakamalla tarvittaessa tilausta eri laitevalmistajille ja toimittajille.

Gradian kehittämis- ja hanketoiminta

Gradian sisäiset palvelut koostuvat hallinto- ja kehittämispalveluista, jotka palvelevat koko kuntayhtymän henkilöstöä, opiskelijoita ja muita asiakkaita tehtäväkenttensä mukaisesti. Sisäisiin palveluihin kuuluvat hallinto-, kehittämis- ja opiskelijapalvelut. Sisäisten palveluiden päätavoite on tukea oppilaitoksia Gradian yhteisten ja oppilaitoskohtaisten tavoitteiden toteutumisessa.

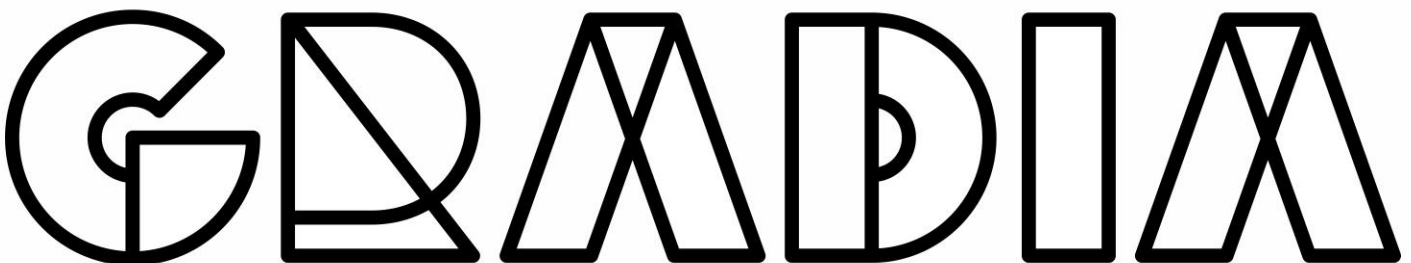
Kehittämispalveluihin on koottu palvelutoiminta, joka tukee oppilaitosten kehittämistä ja kehittymistä monipuolisesti. Kehittämispalveluihin kuuluvat hanke- ja kansainvälisyyspalvelut, digipalvelut, yhteyspalvelut sekä opiskelijapalvelut.

Hanke- ja kansainvälisyyspalvelut vastaa kehittämisen sekä Gradian kaikkien hankkeiden ja kansainvälisen toiminnan kokonaiskoordinaatiosta. Tehtäväkenttä kattaa ulkoisen rahoituksen, pedagogisen kehittämisen koordinoinnin, laadun hallinnan ja laatuajattelun kehittämisen, ennakoinnin, kansainvälisen yhteistyön ja liikkuvuuden, yrittäjyystoiminnan, EduFutura-yhteistyön sekä aluekehittämisen koordinoinnin.

Kehittämispalveluiden pääkustannuspaikalla sekä hanke- ja kansainvälisyyspalveluissa toimii yhteensä 15 henkilöä, jotka ovat henkilöstön tukena hankevalmisteluun ja -hallintoihin, kehittämisideoiden rahoitukseen ja kansainvälisyyteen sekä laadunhallintaan liittyvissä asioissa. Henkilöstöön kuuluu myös Gradian yrittäjyyden tukipalveluista vastaava henkilö sekä yksi henkilö EduFuturan yhteisessä palveluksessa. Gradiassa on jatkuvasti meneillään 50-70 erilaista hanketta. Hankesalkun arvo oli vuoden 2021 lopulla lähes 8,0 milj. euroa. Koris- ja Tuleva-ohjelmien mukaisesti hankesalkun arvoa on aktiivisella kehittämistoiminnalla kasvatettu.

4.3.6 Gradia-ravintolat

Kuntayhtymän Gradia-ravintolat –tulosalue vastaa kattavasti koko kuntayhtymän opiskelija- ja henkilöstöruokailusta. Palveluja tuotetaan lisäksi yhteistyökumppaneille. Gradia-ravintoloiden perustehtävää on myös toimia ammattiopiston opiskelijoiden ammatillisesti esimerkillisenä ja oppimista tukevana oppimisympäristönä sekä työelämän oppimisaikana. Tämä korostuu erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden koulutuksessa. Myös omaa henkilös-

töä koulutettiin oppisopimuksen kautta. Opiskelijaravintoloissa on myös ulkoista palvelutoimintaa. Aterioiden valmistuksessa otetaan huomioon luomutuotanto ja lähialueelta saatavat tuotteet. Henkilöstökyselyn tulokset ovat olleet yksikössä perinteisesti hyviä.

Opiskelija-aterioita valmistettiin yhteensä 687.948, kun budjetoitu oli 644.290 aterialla. Vuosi 2021 aloitettiin opiskelijoiden ollessa koronaepidemian vuoksi etäopinnoissa ja myös suurin osa ravintoloista oli suljettuna huhtikuun puoleen väliin saakka. Gradia-ravintolat aloitti viikoittaisten ruoka-annosten jakelun tammikuun alusta ja sitä jatkettiin huhtikuun puoleenväliin saakka. Kevään 2021 aikana tehtiin ja jaettiin 141.200 annospakattua ruoka-annosta, vaikka laki ei olisi sitä velvoittanut. Opiskelija-aterian hinnaksi muodostui 4,43 euroa/toteutunut eli syöty aterialla, kun budjetoitu hinta oli 4,81 euroa. Toimintatuotot toteutuivat 4,840 milj. euron suuruisena, kun tavoite oli 4,573 milj. euroa. Toimintakulut olivat 4,797 milj. euroa, kun talousarviossa määräraha oli 4,566 milj. euroa. Tilikauden tulos oli 43.000 euroa talousarviota parempi.

Gradia-ravintoloiden toimintaa ohjaavia toimintaperiaatteita ovat työnilo, palvelualltius, asiakaslähtöisyys sekä kilpailukykyisyys. Gradia-ravintoloiden tehtävänä on tuottaa koulutuskuntayhtymässä opiskelijaruokailu-, henkilöstöruokailu- ja kokouspalveluita. Asiakkaana ovat myös Jyväskylän steinerkoulu ja Ammattiopisto Spesia.

Gradia-ravintolalla on neljä tuotantokeittiötä Harjulla, Jämsässä ja kaksi Viitaniemessä, joista toinen toimii keskuskeittiönä. Keskuskeittiöstä toimitetaan ruokaa palvelukeittiölle. Cafe-myymälä Oppipuoti aloitti toimintansa vuonna 2021. Oppipuodista myydään opetukseen valmistettuja tuotteita. Aterioita tuotetaan 3.500 – 4.500 aterialla/päivä. Ateriapalvelua käytetään hyvin.

Gradia-ravintolan liikevaihto vuonna 2021 oli 4,72 milj. euroa, josta Gradian osuus on 3,2 milj. euroa. Gradia-ravintoloiden henkilöstömäärä on 45. Ulkoisen tulonhankinnan osuus on 1,52 milj. euroa eli 32 % liikevaihdosta.

Vastuullisuus on keskeinen Gradia-ravintolan toimintaperiaate. Ympäristöjohtamisen välineenä käytetään EFQM-laatu- ja Ekokompassi -ympäristöjärjestelmiä. Gradia-ravintola on luomuportaalla neljä. Ravintola käyttää suomalaisia luomutuotteina, merkittävimminä: hiutalet, kuivattu herne, maito ja piimä. Ravintolat ovat luopuneet tarjottimien käytöstä.

4.3.7 Gradia-kiinteistöt-liikelaitos

Gradia-kiinteistöt-liikelaitos vastaa kuntayhtymän rakennusinvestoinneista ja kiinteistöjen ylläpidosta. Kiinteistönpitoa ohjaavat strategiset periaatteet, joiden tavoitteena on varmistaa toimitilojen korkea laatu ja edulliset kustannukset. Tarpeettomista kiinteistöistä pyritään luopumaan. Gradian kiinteistöomaisuuden hallinnan ohjenuorana toimii kymmenen vuoden

aikajänteelle laadittu Kiinteistöjen kehittämisohjelma 2020-2030. Kehittämisohjelman skenaariossa tavoitellaan 106.000 m² toimitilakokonaisuutta nykyisen 132.703 m² sijaan.

Gradia-kiinteistö-liikelaitoksen rakennusten tekninen nykyarvo on 240 milj. euroa ja kuntoluokka 83 % (tavoite 75 %). Rakennusten huoneistopinta-ala oli vuoden 2021 lopussa 149.917 hum², josta vuokratiloja 17.214 hum². Merkittävin vuokratila on musiikin ja tanssin opetuksen tilat Musiikkikampuksella ja kulttuurialan opetuksen käyttöön vuokratut tilat Kansaan kampuksella sekä Gradia-lukion tilat.

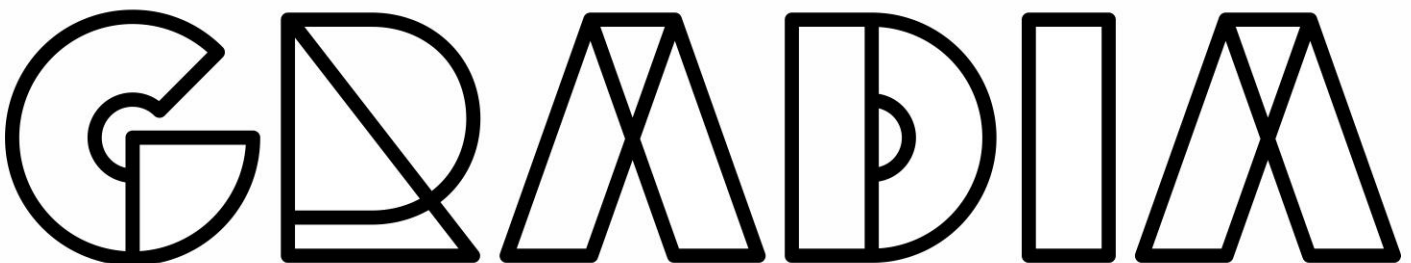
Gradia-kiinteistöt -liikelaitoksen tavoitteena on tuottaa oppilaitoksille turvalliset ja tarkoituksenmukaiset tilat kustannustehokkaasti. Gradia noudattaa Terve talo -kriteereitä ja rakennukset ovat pääosin hyväkuntoisia. Toiminnallisina tavoitteina olivat mm. toimenpidesuunnitelman laatiminen Gradian hiilineutraaliustavoitteen saavuttamiseksi, olosuhdeanalytiikan pilotointi ja tietomallien hyödyntämisen pilotointi ylläpitotoiminnoissa. Vahvana pyrkimyksenä on edelleen tilankäytön tehostaminen. Kiinteistöjen kehittämisohjelmaan kirjattujen tavoitteiden toteuttamista jatketaan vuonna 2022.

Gradia-kiinteistö-liikelaitoksen taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet toteutuivat. Liikelaitos ylitti vuosikatetavoitteen 0,571 milj. eurolla. Toteutuma oli 7,524 milj. euroa, kun tavoite oli 6,953 milj. euroa. Toimintatuotot ylittivät talousarvion 0,119 milj. eurolla ja toimintakuluissa syntyi säästöä 0,416 milj. euroa talousarvioon nähden.

Liikelaitoksen toteuttamien investointien ja irtaimistohankintojen määrä oli 6,7 milj. euroa, kun talousarviossa oli varattu 7,7 milj. euroa. Irtaimistohankintojen osuus toteutuneista investoinneista oli 64.000 euroa. Merkittävimmät investoinnit olivat Lievestuoreen 3. vaihe, Harjulan asuntolan huoneet, Jämsän yläkampuksen pihatyöt sekä Priimus tilamuutoshanke. Vuoden 2021 investointimäärärahat olivat kokonaisuudessaan riittävät.

Kuntayhtymän lainakanta kasvaa vuoteen 2023 saakka 30,4 milj. euroon ja lainakannan alenemisen toteutuminen vuonna 2024 vaatii rakenteellisia toimenpiteitä (Vuonna 2022 käytetään kehittämisrahastojen varoja enintään 2,8 milj. euroa). **Gradian varallisuus on kiinni rakennuksissa ja tilojen käyttöastetta tulisi edelleen kasvattaa. Vajaakäytöllä olevat tilat on saatava taloudellisesti hyödynnettyä esimerkiksi organisaation ulkopuolelle vuokraamalla tai luopumalla tarpeettomista kohteista.**

Tarkastuslautakunta toistaa aikaisemman kannanoton siitä, että rakennustoimikunnan perustamistarve ainakin suuremmissa kohteissa voisi olla perusteltua. Opiskelijoiden työtä rakennuskohteissa voisi käyttää nykyistä enemmän. Tätä ajatusta tukee myös nyt voimassa olevan ammatillisen koulutuksen lainsäädäntö työssäoppimisesta. Usean vuoden aikana toteutettavien investointihankkeiden kustannusten kokonaistoteutuma tilikauden aikana valmistuneiden hankkeiden osalta on nyt ilmoitettu tilinpäätöksessä.

4.3.8 Gradia-koulutuspalvelut Oy

Gradia-koulutuspalvelut Oy on Gradian 100-prosenttisesti omistama tytäryhtiö, jonka tehtävä on toimia kilpailuilla koulutusmarkkinoilla. Yhtiö tuottaa koulutukset pääosin Gradialta ostetuilla resursseilla. Yhtiön liikevaihto tilikaudella 2021 oli 2,214 milj. euroa (2,092 milj. euroa v. 2020). Talousarvion liikevaihtotavoite oli 3,0 milj. euroa. Asiakastavoitteesta jäätettiin 56 %.

Kilpailutilanne koulutusmarkkinoilla on jatkunut haastavana ja uusia toimijoita on tullut edelleen mukaan kilpailutuksiin. Toimintavuosi oli kahtiajakoinen. Ensimmäinen vuosineljännes lähti tavoitteiden mukaisesti liikkeelle ja asiakasvolyymi kasvoi erityisesti yhteishankinnan Rekry -koulutuksissa. Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset vaikuttivat koulutusvolyymiin laskevasti. Erityisesti työllisyyden kuntakokeilun myötä haasteeksi muodostui asiakasohjauksen ruuhkautuminen, jonka vuoksi useita koulutustoteutuksia peruuntui.

Yhtiön liiketoimintaa on vakauttanut Keski-Suomen Ely –keskuksen kanssa vuodelle 2021 aikaansaadut volyyymisesti merkittävät ammatilliset kapasiteettisopimukset sekä yhteishankintasopimukset, joilla on voitu toteuttaa ei tutkintoon johtavaa työvoimakoulutusta sekä rekrytoivia yhteishankintakoulutuksia. Sopimuskanta on voimassa tilikauden 2022 ja niihin sisältyy 2 vuoden optiomahdollisuus vuosille 2023-2024.

5. Henkilöstö

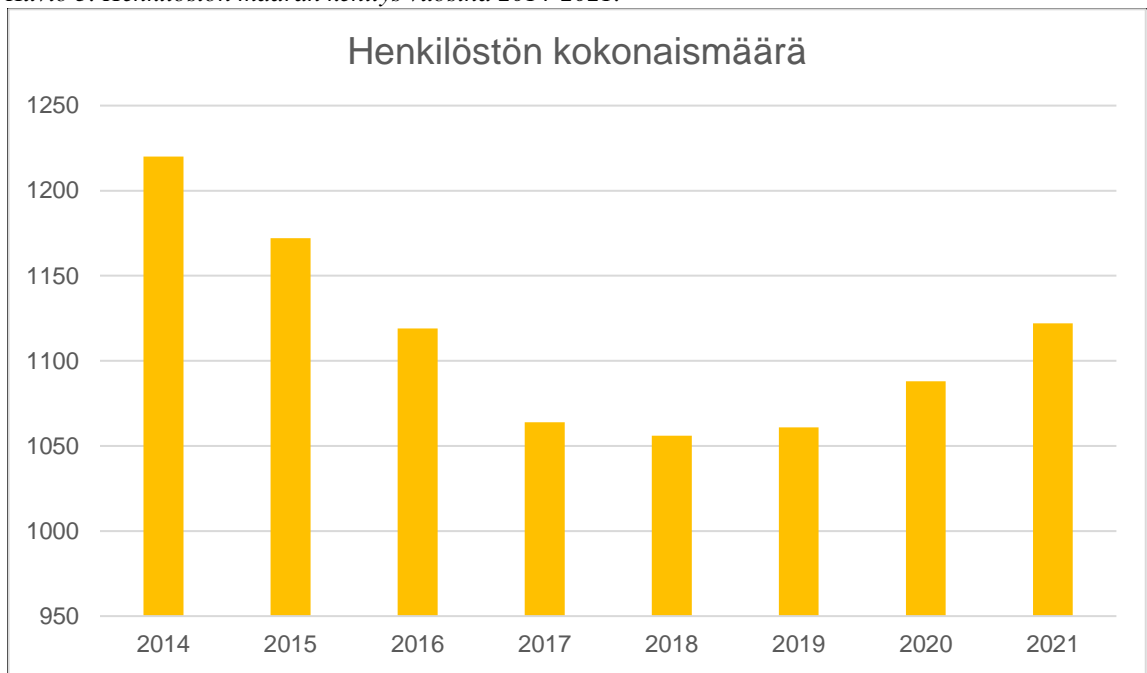
Kuntayhtymän tilinpäätökseen sisältyy laaja henkilöstöraportti. Raportti valottaa monipuolisesti kuntayhtymän henkilöstöön liittyviä asioita. Raportti antaa vuosi- ja vertailevaa tietoa mm. henkilöstön määrästä, henkilöstökustannuksista, rakenteesta, eläköitymisestä, koulutustasosta, johtamisesta, työhyvinvoinnista sekä työntäjän ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta.

Kuntayhtymän henkilöstömäärä kehityksen lievä kasvu jatkuu. Sairaspoissaolojen määrä kasvoi edellisvuodesta 10,4 % ja myös työtaturmista johtuvien poissaolojen määrä kasvoi merkittävästi (59 %) edellisvuodesta. Tapaturmia aiheuttivat pääosin liukkaat kulkuväylät ja -alustat sekä erilaiset aineet. Kehityskeskustelujen määrä kasvoi edelleen ja HR-järjestelmään kirjattujen ja rekisteröityjen keskustelujen määrä oli 663 (ed. vuonna 571). Kehityskeskustelujen käymiseen on yhtenäinen malli ja keskustelujen merkitys toiminnan kehittämisen kannalta on merkittävä.

Kuntayhtymän palveluksessa olevan henkilöstön määrä vuoden lopussa oli 1122 henkilöä, (ed. vuonna 1088). Henkilöstöstä vakinaisia oli 960 ja määräaikaista 162. Työntekijää kohden kirjattuja koulutuspäiviä kertyi 3,08 päivää eli yhteensä 3 451 pv (v. 2020 3,03 päivää 3 300).

Kuvio 3. Henkilöstön määrän kehitys vuosina 2014-2021.

Sairauspoissaolojen määrä vuonna 2021 oli yhteensä 8335 päivää, mikä on 7,4 kalenteripäivää henkilöä kohti. Edellisenä vuonna määrä oli 7551 päivää (6,9 päivää/henkilö).

Erilaiset mielen häiriöt olivat jälleen yleisin sairauspoissaolon syy (30 % poissaoloista). Niiden taustalta työterveyshuolto raportoi erilaisia käyttäytymisen ja mielenterveyden häiriöitä, akuutteja stressireaktioita, univaikeuksia, väsymystä ja uupumusta. Lisäksi työterveyshuollosta on raportoitu henkilöstön koronaväsymyksestä ja opettajien osalta poikkeusolojen työjärjestelyjen kuormittavuudesta. Toiseksi eniten sairauspoissaoloja aiheuttivat tuki- ja liikuntaelinten sairaudet (17 %). Sairauspoissaolojen syitä ja kohdentumista seurataan systemaattisesti työterveyshuollon ja kuntayhtymän yhteisessä ohjausryhmässä ja niiden taustoihin päästään kiinni varhaisessa vaiheessa tiiviin työterveyshuoltoyhteistyön avulla. Kuntayhtymässä henkilöstön sairauspoissaolot ovat olleet alhaisia ja sairastaminen on ollut koulutustoimialalle keskimääräisissä määrissä.

Sairauspoissaolojen palkkakustannukset kuntayhtymälle olivat viime vuonna n. 1,008 milj. euroa, mikä on hieman enemmän kuin edellisvuonna (0,985 milj. euroa). Lisäksi kustannuksia aiheutui sijaisten palkkaamisesta.

Työterveyshuollon kustannukset olivat 0,501 milj. euroa, mikä on huomattavasti enemmän kuin edellisvuonna (0,368 milj. euroa). Työterveyshuollon kustannukset nousivat 36,4 %:ia edellisestä vuodesta. Palvelutarjontaa ei kuitenkaan laajennettu kuluneena vuonna, mutta

koronatestauksen ja henkilökunnan koronarokotteen ottaminen sopimukseen aiheuttivat merkittävän osan kustannusten ylityksestä. Koronatestauksen kustannukset näkyvät erityisesti laboratoriopalveluiden kustannusten nousuna viimeisen parin vuoden aikana

Henkilöstöstä 192 henkilöä (17,1 % koko henkilöstöstä) saavuttaa henkilökohtaisen eläkeiän vuoteen 2027 mennessä. Eläköitymisten vaikutus on otettava huomioon riittävän ajoissa henkilöstösuunnittelussa.

Henkilöstökulut kasvoivat edellisvuodesta 6,4 % (3,990 milj. euroa) ja olivat yhteensä 66,749 milj. euroa. Henkilöstökulujen osuus koko kuntayhtymän ulkoisista toimintakuluista on 72,7 %.

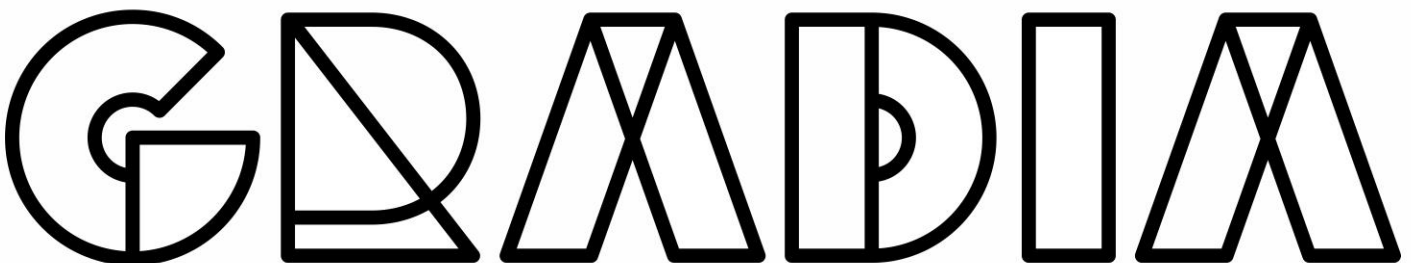
Kuntayhtymä on suuri työnantaja. Henkilöstöä siirtyy lähivuosina paljon eläkkeelle ja tämä luo paineita ja antaa mahdollisuuksia henkilöstösuunnittelulle. Työelämän vaatimukset muuttuvat nopeaan tahtiin, mikä edellyttää henkilöstön täydennyskoulutuksen korostamista toiminnassa.

6. Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Tilinpäätökseen sisältyy selonteko kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet on hyväksytty valtuustossa vuonna 2015. Riskienhallinta jakautuu strategiseen riskienhallintaan, missä johto kartoittaa riskejä ja toimenpiteitä niiden hallitsemiseksi sekä operatiiviseen riskienhallintaan, joka tarkoittaa esimiesten johdolla tehtävää käytännön työn riskien ja vaarojen arviointia.

Syksyllä 2021 toteutettiin vuoden 2022 talousarvion laadinnan yhteydessä perusteellinen riskienhallinnan päivitys kuntayhtymän johtoryhmän, laajennetun johtoryhmän sekä ulkopuolisen asiantuntijan kanssa. Kokonaisarvion johtopäätös oli, että riskitaso on hieman alentunut vuoden 2018 kartoituksen tilanteesta. Riskiarvion painopiste on siirtynyt organisaatioudistuksen haasteista digi- ja kyberturvallisuuteen sekä työhyvinvointiin.

Kriittisimmiksi riskeiksi arvioitiin organisaation kykyä sopeutua muuttuvaan ja vaikeasti ennakoitavaan toimintaympäristöön. Merkittäviksi riskeiksi arvioitiin lisäksi tietojärjestelmiin ja tietoturvaan liittyvät riskit, organisaation johtamisinformaatioon liittyvät riskit, taloustilanteeseen liittyvät epävarmuustekijät sekä opiskelijoihin ja henkilöstöön kohdistuvat väkivallan uhkan riskit.

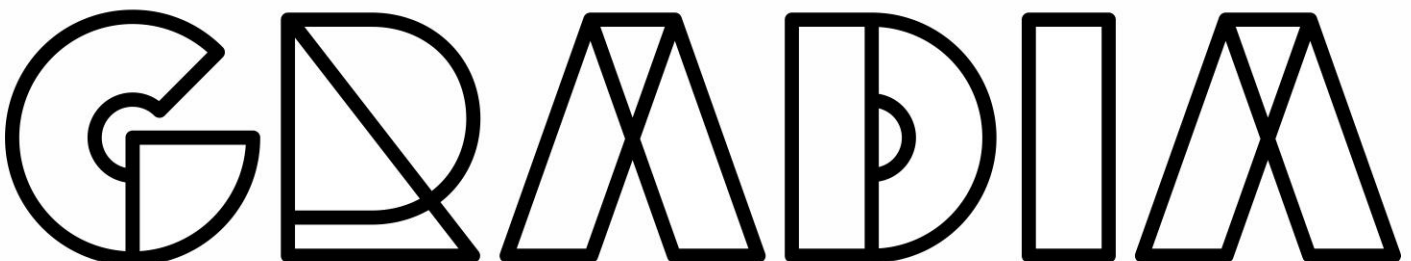
Kyky sopeutua muuttuvaan ja vaikeasti ennakoitavaan toimintaympäristön muutokseen realisoitui koronapandemiatilanteessa. Gradia onnistui nopealla aikataululla organisoimaan koulutuksen erityisjärjestelyin. Myös vuonna 2021 pandemiaolosuhteista selviytyttiin tyydyttävällä tavalla, vaikka toiminnalliset ja taloudelliset vaikutukset olivat merkittäviä.

Toimintaympäristön muutoksen ennakointi realisoitui alkuvuonna 2022, kun Venäjä hyökkäsi Ukrainaan. Ukrainan kriisillä on vaikutuksia myös Gradian toimintaan ja koulutuksen järjestämiseen. Ukrainan tilanteen kiristymisen on näkynyt jo vuoden 2021 aikana erilaisina kyberhyökkäyksinä. Tietoturvan ja tietojärjestelmien riskienhallintaa lisättiin etätöihin siirtäessä. Vuonna 2021 toteutettiin kyberturvallisuutta parantavia toimenpiteitä ja osallistuttiin mm. TAISTO2021 harjoitukseen. Kuntayhtymällä on tietoturvaryhmä, joka aktiivisesti seuraa ja ohjaa tietoliikenteen ja tietoturva kehittymistä.

Gradian talouteen liittyy merkittäviä haasteita. Koronan jälkitilanteen lisäksi Ukrainan kriisi tulee aiheuttamaan talouden epävarmuutta, joka vaikuttaa negatiivisesti myös Gradian rahoitukseen ja toiminnan kustannuksiin.

Sisäisellä tarkastuksella edistetään ja kontrolloidaan kuntayhtymälle asetettujen tavoitteiden toteutumista. Sisäinen tarkastus on ulkoistettu ulkopuoliselle tilintarkastusyhteisölle. Vuoden 2021 tarkastuksen painopisteenä oli arvonlisäverokäsittelyn tarkastus. Tarkastukseen kuului lisäksi vuoden 2018 osto- ja kululaskujen sekä maksukorttien läpikäynnit, sillä vuoden 2018 arvonlisäverokäsittelyyn oli mahdollista tehdä oikaisuja vuoden 2021 loppuun saakka. Arvonlisäverotarkastuksessa ei havaittu merkittäviä ja järjestelmällisiä virheitä ja puutteita. Sisäinen tarkastus suosittaa toimenpiteiksi arvonlisävero-ohjeistuksen selkiyttämistä ja osaamisen edelleen kehittämistä.

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia huomioi päätöksissään, toiminnassaan sekä talouden ja hallinnon prosesseissaan korruption ja lahjonnan torjunnan. Tähän on viitattu myös Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohjeessa (Kohta 8. Väärinkäytösten ehkäisy ja tunnistaminen). Lisäksi kuntayhtymä turvaa ihmisoikeuksien toteutumista toiminnassaan ja päätöksenteossaan perustuslain 22 §:n mukaisesti. Kuntayhtymän hallitus hyväksyi kokouksessaan 15.4.2021 § 52 Gradian eettiset periaatteet, jossa on kootusti esitetty päätöksenteon, toiminnan ja hallinnon säännöt ja ohjeet.

7. Yhteenveto

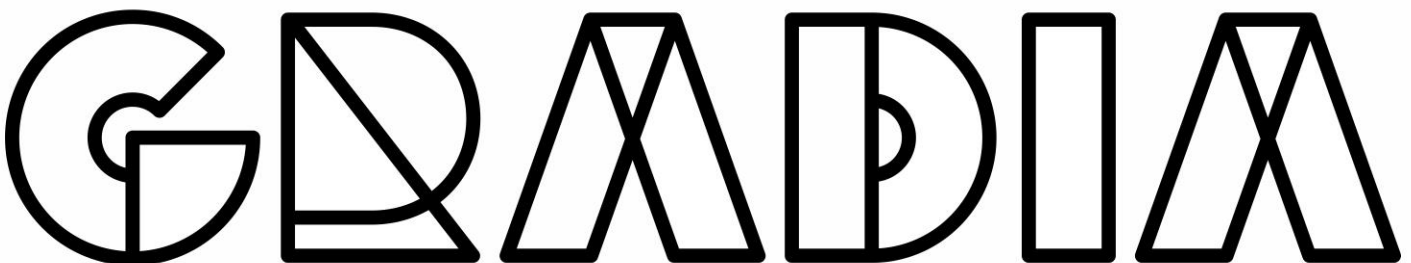
Vuosi 2021 oli kuntayhtymän taloudessa ja toiminnassa toinen peräkkäinen poikkeusvuosi. Opetusta toteutettiin koronarajoitusten vuoksi osin poikkeusjärjestelyin, mikä on vaikuttanut osalle opiskelijoista opintojen etenemiseen ja hyvinvoinnin heikkenemiseen. Koronatilanteen hoitamiseen saatiin vuonna 2020 valtion lisärahoituksia, mutta suuri osa menoista toteutui vasta vuonna 2021. Rahoituspäätösten mukaisesti suunnitellut toimenpiteet toteutettiin vuoden 2021 aikana.

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan kuntayhtymää on kokonaisuutena johdettu ja hoidettu huolellisesti ja tavoitteiden mukaisesti. Tilinpäätöksessä toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen on esitetty riittävän täsmällisesti. Kuntayhtymän taloudellinen tilanne on vielä hyvä, mutta tilanteen jatkuminen edellyttää korjausliikkeitä. Gradian arvostus koulutuksen järjestäjänä sekä valtakunnallisella että paikallisella tasolla on hyvä.

Kuntayhtymämuoto koulutuksen järjestäjänä luo vakautta toimintaan. Yhteistyötä omistajakuntien kanssa on kehitetty ja sen on oltava säännöllistä myös tulevina vuosina. Koulutusreformin eteenpäin vieminen on tärkeää ja siinä keskeistä on yritysmaailman integrointi koulutusmaailmaan. Tulevaisuuden työntekijöiden kouluttaminen yrityksille on tärkeintä koko toiminnassa.

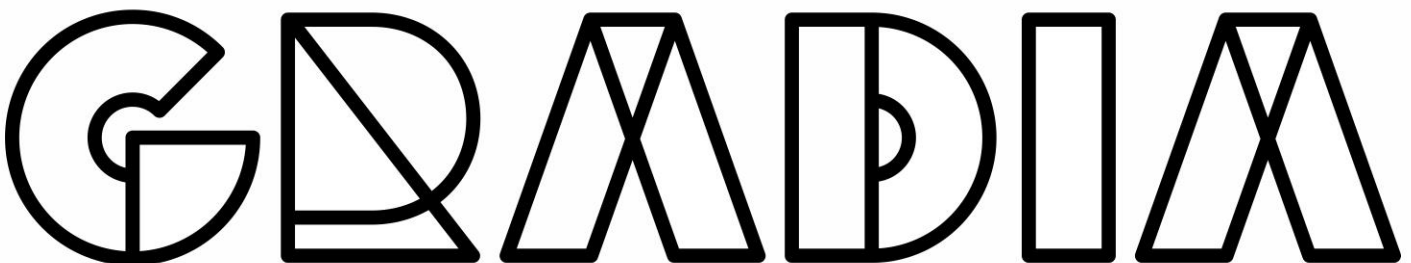
Tarkastuslautakunta esittää yhteenvetona seuraavat kuntayhtymän toimintaan ja talouteen liittyvät huomiot:

- **Aloittaneiden opiskelijoiden kokonaismäärä kasvoi 174:llä. Gradia Jyväskylän ja Jämsän positiivista kehitystä selittää ammatillisen opiskelijamäärän kasvu. Hoiva-alan osaajapulasta johtuen lisättiin aloituspaikkamäärää lähihoitajatutkintoon molemmille paikkakunnille. Tutkinnon suorittaneiden määrä aleni 80:llä edelliseen vuoteen nähden. Koronapandemiasta johtuva etäopetus vaikeutti erityisesti ravintola- ja catering-alalla työpaikalla tapahtuvia oppimismahdollisuuksia ja näyttöjen suorittamista.**
- **Hallituksen työskentely on asiallista ja hyvää sekä asioiden valmistelun taso on riittävä. Kuntayhtymää on johdettu tehokkaasti.**
- **Kuntayhtymän taloudessa helpommat vuodet ovat takanapäin ja jatkossa on sopeutettava menoja talouden vakauttamiseksi. Rahoituksen näkökulmasta koronatilanteen jatkumisella oli merkittävä vaikutus tilikauden 2021 toteumiin. Lainakantaa on saatu tilikaudella 2021 pienennettyä 21,9 milj. euroon. Vuosina 2022-2024 ilman talouden tasapainottamistoimia lainakanta tulee kasvamaan ja**

taloussuunnitelman mukaan vuosikate ei tule kattamaan investointeja. Investointitasoa on tarkasteltava myös lainojen hoidon näkökulmasta pidemmälle tulevaisuuteen. Huolena on myös rahoituksen turvaaminen oppivelvollisuuden pidentämisen aiheuttamiin lisäkustannuksiin.

- Gradian sisäisten palveluiden veloitusten tasoa pidettiin edelleen liian korkeana.
- Odotettua parempi taloudellinen tulos johtui siitä, että valtiolta saatua yleiskatteista valtionosuutta kohdennettiin lukiokoulutukseen lukion omaa yksikköhintarahoitusta laajemmin. Periaatteessa tämä oli pois ammatillisen koulutuksen rahoituksesta ja resurssoinnista.
- Lukion opiskelijoiden kokemuksen mukaan viestinnässä, tiedonkulussa ja tilojen yhteiskäytössä on käytännön ongelmia. Lukion ja kauppaoppilaitosten tilojen käyttöperiaatteita pidettiin epäselvinä. Opiskelijaterveydenhuollossa psykologipalveluissa on ollut vajausta rekrytointiongelmien vuoksi.
- Kevään 2021 aikana tehtiin ja jaettiin 141.200 annospakattua ruoka-annosta, vaikka laki ei olisi sitä velvoittanut. Tarkastuslautakunta toteaa, että Gradian on syytä olla tästä suorituksesta hyvin ylpeä!
- Tarkastuslautakunta toistaa aikaisemman kannanoton siitä, että rakennustoimikunnan perustamistarve ainakin suuremmissa kohteissa voisi olla perusteltua. Opiskelijoiden työtä rakennuskohteissa voisi käyttää nykyistä enemmän. Tätä ajatusta tukee myös nyt voimassa olevan ammatillisen koulutuksen lainsäädäntö työssäoppimisesta.
- Valtakunnallisena kehityssuuntana oppilaitosten pintalevottomuus on lisääntynyt, huoli yleisestä turvallisuudesta kasvanut ja pelastusammattilaisten voimavarat pienentyneet. Oppilaitosten oma vastuu turvallisuudesta on kasvanut ja siksi varautuminen ja turvallisuusharjoittelu ovat entistäkin tärkeämpiä.
- Toimintaympäristön muutoksen ennakointi realisoitui alkuvuonna 2022, kun Venäjä hyökkäsi Ukrainaan. Ukrainan kriisillä on vaikutuksia myös Gradian toimintaan ja koulutuksen järjestämiseen. Ukrainan tilanteen kiristyminen on näkynyt jo vuoden 2021 aikana erilaisina kyberhyökkäyksinä.
- Gradialla on käytössä Secapp-kriisiviestintäjärjestelmä, jonka piirissä on koko henkilöstö ja opiskelijat sekä yhteistyötahojen edustajia.

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2021 yhtymävaltuuston käsiteltäväksi ja esittää, että valtuusto pyytää edellä yhteenvetokohdassa esitetyistä havainnoista hallituksen selvitykset tai kommentit niin, että ne voidaan käsitellä vuoden 2022 syyskauden valtuuston kokouksissa.

Jyväskylässä 5. päivänä toukokuuta 2022

Pekka Kataja
puheenjohtaja

Pentti Niekka
varapuheenjohtaja

Yrjö Damskäg
jäsen

Pirjo Käpylä
jäsen

Ulla Tommola
jäsen

Marko Hytönen
jäsen

Susanna Sinisaari-Kaislo
jäsen

9 Tilintarkastuskertomus vuodelta 2021

Lisätietoja: Sonja Julkunen, p. 040 341 5252, etunimi.sukunimi@gradia.fi

Tarkastuslautakunta 53, 5.5.2022

Kuntalain 125 §:n mukaan tilintarkastajan on annettava valtuustolle kultakin tilikaudelta kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset. Kertomuksessa on myös esitettävä, onko tilinpäätös hyväksyttävä ja voidaanko toimielimen jäsenelle ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavalle viranhaltijalle (tilivelvollinen) myöntää vastuuvapaus.

Jos tilintarkastaja havaitsee, että kuntayhtymän hallintoa ja taloutta on hoidettu vastoin lakia tai valtuuston päätöksiä eikä virhe tai aiheutunut vahinko ole vähäinen, tilintarkastuskertomuksessa on tehtävä asiasta tilivelvolliseen kohdistuva muistutus. Muistutusta ei voi kohdistaa valtuustoon.

Kuntayhtymän tilintarkastaja JHT, HT Nina Nieminen selostaa kokouksessa tarkastuslautakunnalle esiteltävää tilintarkastuskertomusta vuodelta 2021.

Puheenjohtaja

Tarkastuslautakunta päättää merkitä tiedoksi tilintarkastuskertomuksen vuodelta 2021 ja saattaa tilintarkastuskertomuksen valtuustolle tiedoksi siinä yhteydessä kun päätetään vuoden 2021 tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille.

Tarkastuslautakunta päättää merkitä tiedoksi tilintarkastajalle annetun allekirjoitetun johdon vahvistusilmoituskirjeen.

Päätös Hyväksyttiin puheenjohtajan päätösesitys.

Valtuusto 9 , 25.5.2022

Päätöslite: Tilintarkastuskertomus 2021

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta saattaa tilintarkastuskertomuksen vuodelta 2021 valtuustolle tiedoksi siinä yhteydessä kun päätetään vuoden 2021 tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille.

Päätös Hyväksyttiin tarkastuslautakunnan päätösesitys.

TILINTARKASTUSKERTOMUS 2021

Jyväskylän koulutuskuntayhtymän yhtymävaltuustolle

Olemme tarkastaneet Jyväskylän koulutuskuntayhtymän hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2021. Tilinpäätös sisältää kuntayhtymän taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutumisvertailun ja toimintakertomuksen. Lisäksi tilinpäätös sisältää kuntayhtymän liikelaitoksen erillistilinpäätöksen. Tilinpäätökseen kuuluva konsernitilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja niiden liitetiedot.

Kuntayhtymän hallituksen ja muiden tilivelvollisten velvollisuudet

Kuntayhtymän hallitus ja muut tilivelvolliset ovat vastuussa kuntayhtymän hallinnosta ja taloudenhoidosta tilikaudella. Kuntayhtymän hallitus ja muu konserni johto vastaavat kuntayhtymäkonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä. Kuntayhtymän hallitus ja johtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta ja siitä, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan kuntayhtymän tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Hallitus ja johtaja ovat toimintakertomuksessa tehneet selkoa kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisestä.

Kuntayhtymän hallitus ja johtaja vastaavat myös sisäisen valvonnan järjestämisestä ja sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Olemme tarkastaneet tilikauden hallinnon, kirjanpidon ja tilinpäätöksen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti olennaisten virheiden ja puutteiden havaitsemiseksi ja raportoimiseksi tarkastuksen tuloksina. Hallinnon tarkastuksessa olemme selvittäneet toimielinten jäsenten ja tehtäväalueiden johtavien viranhaltijoiden toiminnan lainmukaisuutta. Kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan järjestämisen asianmukaisuutta olemme tarkastaneet ottaen huomioon toimintakertomuksessa niistä esitetyt selonteot. Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet ja voidaksemme lausua sisäisen valvonnan järjestämisestä mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon kuntayhtymän sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Lisäksi olemme tarkastaneet valtionosuuksien perusteista annettujen tietojen oikeellisuutta.

Olemme tehneet tarkastuksen riittävän varmuuden saamiseksi siitä, onko hallintoa hoidettu lain ja yhtymävaltuuston päätösten mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa olemme tarkastaneet riittävässä laajuudessa sen toteutukseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä eikä puutteita.

Tarkastuksen tulokset

Kuntayhtymän hallintoa on hoidettu lain ja yhtymävaltuuston päätösten mukaisesti.

Kuntayhtymän sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta on järjestetty asianmukaisesti.

Valtionosuuksien perusteista annetut tiedot ovat oikeita.

Kuntayhtymän tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitilinpäätös on laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan tilikauden tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta.

Lausunnot tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä

Esitämme tilinpäätöksen hyväksymistä.

Esitämme vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille tarkastamaltamme tilikaudelta.

Jyväskylässä 5.5.2022

BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Nina'.

Nina Nieminen
JHT, HT

10 Vuoden 2021 tilinpäätöksen hyväksyminen (hallitus) ja vastuuvapauden myöntäminen tilivelvollisille (valtuusto)

Lisätietoja: Sonja Julkunen, p. 040 341 5252, etunimi.sukunimi@gradia.fi

Hallitus 42, 31.3.2022

Kuntalain 113 §:n mukaan kuntayhtymän hallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kuntayhtymän hallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Edelleen kuntalain 113 §:n mukaan kuntayhtymän tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Tilinpäätöksen tulee antaa oikea ja riittävä kuva kuntayhtymän tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta sekä toiminnasta olennaisuusperiaatteen mukaisesti. Tätä varten tarpeelliset lisätiedot on ilmoitettava liitetiedoissa. Tilinpäätöksen allekirjoittavat kuntayhtymän hallituksen jäsenet sekä kuntayhtymän johtaja.

Kuntalain 114 §:n mukaisesti kuntayhtymän, joka tytäryhteisöineen muodostaa konsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kuntayhtymän tilinpäätös ja se sisältää konsernitaseen, konsernituloslaskelman ja konsernirahoituslaskelman sekä niiden liitteenä olevat tiedot.

Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kuntayhtymässä ja kuntayhtymäkonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kuntayhtymän ja kuntayhtymäkonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kuntayhtymän tai kuntayhtymäkonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. (Kuntalaki 115 § 1 mom)

Jos kuntayhtymän taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi. (Kuntalaki 115 § 2 mom)

Kuntayhtymän hallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden

tuloksen käsittelystä (Kuntalaki 115 § 3 mom). Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen varausten, poistoeron ja rahastojen muutoksia. Hallituksen esitys tuloksen käsittelystä voi tarkoittaa investointivarauksen, poistoeron tai rahaston lisäystä tai vähennystä.

Koulutus kuntayhtymän tilinpäätös on laadittu kuntalain säännösten mukaisesti. Toimintakertomuksessa on esitetty valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen. Lisäksi toimintakertomus sisältää henkilöstöraportin. Tilinpäätös- ja toimintakertomus vuodelta 2021 on liitteenä **H liite nro 1**.

Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen johtokunta ja johtaja allekirjoittivat liikelaitoksen vuoden 2021 tilinpäätöksen johtokunnan kokouksen jälkeen 22.3.2022 ja jättivät sen tilintarkastajien tarkastettavaksi ja yhtymähallitukselle yhdistettäväksi kuntayhtymän tilinpäätökseen.

Kuntayhtymän johtaja

Kuntayhtymän hallitus ja kuntayhtymän johtaja allekirjoittavat tilinpäätöksen kokouksen jälkeen sähköisesti ja jättävät sen tilintarkastajalle tarkastettavaksi ja tarkastuslautakunnan arvioitavaksi. Kuntayhtymän hallitus saattaa tilinpäätöksen tarkastuslautakunnan valmistelun jälkeen edelleen valtuuston käsiteltäväksi ja esittää valtuustolle, että vuoden 2021 tilinpäätöksen tulosta -3 304 218,92 euroa käsitellään seuraavasti:

- vähennetään poistoeroa yhteensä 1 154 180,97 euroa, joka koostuu
 - Kuntayhtymän ilman liikelaitosta poistoeron vähennyksestä 16 961,08 euroa ja
 - Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen poistoeron vähennyksestä 1 137 219,89 euroa
- puretaan Gradian kehittämisrahastoa vuoden 2021 talousarviossa määritettyjen kehittämissankkeiden kustannusten kattamiseen yhteensä 1 070 373,00 euroa.

Tilikauden tuloksen käsittelyn jälkeen kuntayhtymän tilikauden alijäämäksi muodostuu 1 079 664,95 euroa, joka esitetään siirrettäväksi edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille.

Kuntayhtymän alijäämä taloussuunnitelmakaudella 2022-2024 on arvioilta yhteensä 7,7 miljoonaa euroa. Kuntatalouden tasapainottamista koskevan sääntelyn soveltamisohjeessa todetaan, että "jos kunnalla (kuntayhtymällä) on merkittäviä ylijäämäeriä taseessa, voi se laatia taloussuunnitelman, jossa kertyväksi arvioitu alijäämä katetaan myös taseen ylijäämäerillä.

Kuntayhtymän kertynyt ylijäämä vuoden 2021 lopussa on 33,7 miljoonaa euroa, josta taloussuunnitelmakaudelta 2022-2024 kertynyt alijäämä on mahdollista kattaa. Vuoden 2024 lopussa kertynyttä ylijäämää arvioidaan olevan 26,0 miljoonaa euroa. Näin ollen kuntayhtymällä ei ole kuntalain 110 §:n 3 momentin mukaista alijäämän kattamisvelvoitetta.

Päätös Hyväksyttiin kuntayhtymän johtajan päätösesitys.

Tarkastuslautakunta 54, 5.5.2022

Kuntayhtymän vastuullinen tilintarkastaja JHT, HT Nina Nieminen antaa tilintarkastuskertomuksen vuodelta 2021 tarkastuslautakunnan kokouksessa 5.5.2022.

Puheenjohtaja

Tarkastuslautakunta saattaa tilintarkastuskertomuksen valtuustolle tiedoksi ja tekee vuoden 2021 tilinpäätöksen hyväksymistä ja vastuuvapauden myöntämistä koskevan ehdotuksen valtuustolle.

Päätös Hyväksyttiin puheenjohtajan päätösesitys.

Tarkastuslautakunta päätti ehdottaa kuntayhtymän valtuustolle, että tilintarkastajan esityksen mukaisesti vuoden 2021 tilinpäätös hyväksytään ja Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian hallintoa ja taloutta hoitaneille toimielinten jäsenille sekä tehtäväalueiden johtaville viranhaltijoille myönnetään vastuuvapaus tilikaudelta 1.1.2021 - 31.12.2021.

Merkittiin pöytäkirjaan lounastauko klo 11.08-11.56.

Valtuusto 10 , 25.5.2022

Valtuustolle esitetään vahvistettavaksi Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian vuoden 2021 tilinpäätökseen hallituksen 31.3.2022 hyväksymisen ja allekirjoitusten jälkeen tehdyt ja tilintarkastajan kanssa läpikäytyt tekniset korjaukset V liitteen nro 1 mukaisesti.

Hallitus ja tarkastuslautakunta

Hallitus

Kuntayhtymän hallitus ja kuntayhtymän johtaja allekirjoittavat tilinpäätöksen kokouksen jälkeen sähköisesti ja jättävät sen

tilintarkastajalle tarkastettavaksi ja tarkastuslautakunnan arvioitavaksi. Kuntayhtymän hallitus saattaa tilinpäätöksen tarkastuslautakunnan valmistelun jälkeen edelleen valtuuston käsiteltäväksi ja esittää valtuustolle, että vuoden 2021 tilinpäätöksen tulosta -3 304 218,92 euroa käsitellään seuraavasti:

- vähennetään poistoeroa yhteensä 1 154 180,97 euroa, joka koostuu
 - Kuntayhtymän ilman liikelaitosta poistoeron vähennyksestä 16 961,08 euroa ja
 - Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen poistoeron vähennyksestä 1 137 219,89 euroa
- puretaan Gradian kehittämisrahastoa vuoden 2021 talousarviossa määritettyjen kehittämishankkeiden kustannusten kattamiseen yhteensä 1 070 373,00 euroa.

Tilikauden tuloksen käsittelyn jälkeen kuntayhtymän tilikauden alijäämäksi muodostuu 1 079 664,95 euroa, joka esitetään siirrettäväksi edellisten tilikausien yli-/alijäämättilille.

Kuntayhtymän alijäämä taloussuunnitelmakaudella 2022-2024 on arvioilta yhteensä 7,7 miljoonaa euroa. Kuntatalouden tasapainottamista koskevan sääntelyn soveltamisohjeessa todetaan, että "jos kunnalla (kuntayhtymällä) on merkittäviä ylijäämäeriä taseessa, voi se laatia taloussuunnitelman, jossa kertyväksi arvioitu alijäämä katetaan myös taseen ylijäämäerillä.

Kuntayhtymän kertynyt ylijäämä vuoden 2021 lopussa on 33,7 miljoonaa euroa, josta taloussuunnitelmakaudelta 2022-2024 kertynyt alijäämä on mahdollista kattaa. Vuoden 2024 lopussa kertynyttä ylijäämää arvioidaan olevan 26,0 miljoonaa euroa. Näin ollen kuntayhtymällä ei ole kuntalain 110 §:n 3 momentin mukaista alijäämän kattamisveloitetta.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunta ehdottaa kuntayhtymän valtuustolle, että tilintarkastajan esityksen mukaisesti vuoden 2021 tilinpäätös hyväksytään ja Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian hallintoa ja taloutta hoitaneille toimielinten jäsenille sekä tehtävälueiden johtaville viranhaltijoille myönnetään vastuuvapaus tilikaudelta 1.1.2021 - 31.12.2021.

Päätös

Hyväksyttiin hallituksen ja tarkastuslautakunnan päätösesitykset. Päätettiin yksimielisesti hyväksyä liitteessä mainitut tekniset korjaukset tehtäväksi tilinpäätökseen.

H liite nro 1
31.3.2022

Tilinpäätös ja toimintakertomus

2021

GRADIA

Sisällysluettelo

1. Toimintakertomus	1
1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	1
1.1.1 Kuntayhtymän johtajan katsaus	1
1.1.2 Kuntayhtymän hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	6
1.1.3 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	10
1.1.4 Kuntayhtymän henkilöstö	11
1.1.5 Muut ei-taloudelliset asiat	11
1.2 Selonteko kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	11
1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	15
1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	15
1.3.2 Toiminnan rahoitus	17
1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset	19
1.5 Kokonaistulot ja –menot	20
1.6 Kuntayhtymäkonsernin toiminta ja talous	21
1.6.1 Koulutuskuntayhtymäkonserni	21
1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus	21
1.6.3 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	21
1.6.4 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	22
1.7 Kuntayhtymän tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	25
2. Talousarvion toteutuminen	26
2.1 Tavoitteiden toteutuminen	26
2.1.1 Gradian yhteiset tavoitteet	26
2.1.2 Gradia Jyväskylä	33
2.1.3 Gradia Jämsä	41
2.1.4 Gradia-lukiot	47
2.1.5 Gradian sisäiset palvelut	51
2.1.6 Gradia-ravintolat	55
2.1.7 Gradia-kiinteistöt-liikelaitos	57
2.1.8 Gradia-koulutuspalvelut Oy	60
2.2 Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosien toteutuminen	61
2.3 Investointien toteutuminen	71
2.3.1 Kiinteistöjen rakentamisinvestoinnit 1.1. - 31.12.2021	71
2.3.2 Irtaimistohankinnat	72
2.4 Rahoitusosan toteutuminen	74
2.5 Yhteenvedo talousarvion toteutumisesta sitovuustasoittain	76
3. Henkilöstöraportti 2021	77
3.1 Henkilöstömäärät ja rakenne	77
3.2 Henkilöstökustannukset	81
3.2.1 Palkkauksen rakenne	81
3.3 Henkilöstön eläköityminen	83
3.3.1 Ennakoitu eläkkeelle siirtyminen	83
3.4 Henkilöstön kouluttautuminen ja koulutus	84
3.5 Työhyvinvointi, terveydellinen toimintakyky ja sairauspoissaolot	85

4. Tilinpäätöslaskelmat	91
4.1 Tuloslaskelma	91
4.2 Rahoituslaskelma	92
4.3 Tase	93
4.4 Konsernilaskelmat	95
5. Tilinpäätöksen liitetiedot	99
5.1 Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot	99
5.1.1 Kuntayhtymän tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	99
5.1.2 Kuntayhtymän tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot	99
5.1.3 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	99
5.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	100
5.3 Tasetta koskevat liitetiedot	103
5.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	103
5.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	105
5.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	107
5.5 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot	108
5.6 Muut liitetiedot	108
6. Eriytetyt tilinpäätökset	109
6.1 Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen tilinpäätös	109
6.2 Liikelaitoksen vaikutus kuntayhtymän talouteen	138
6.3 Muut eriytetyt laskelmat	140
7. Kuntayhtymän allekirjoitukset ja merkinnät	143
LIITE 1 Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tositelajeista	144
LIITE 2 Arvoltaan yli 100 000 euron hankkeet 31.12.2021	145
LIITE 3 Päätyneet hankkeet 1.7.-31.12.2021	148
LIITE 4 Ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen tunnuslukujen mittariseloste	155
LIITE 5 Gradia-kiinteistöjen tunnuslukujen mittariseloste	157

1. Toimintakertomus

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kuntayhtymän johtajan katsaus

Talous ja yhteiskunta: koronapandemiasta Ukrainan tilanteen epävarmuuteen

Talouden näkymät näyttivät vielä vuoden 2021 lopussa odottavan positiivisilta, sillä vuoden 2020 äkillisen talouden pysähdyksen jälkeen nähtiin vahvaa talouskasvua, jota hidastivat ainoastaan raaka-aineiden, teollisuuden valmistamien komponenttien, logistiikan rajoitteiden sekä ammattitaitoisen työvoiman saatavuusongelmat. Erityisesti vuosille 2022 ja 2023 odotettiin erinomaisia talouden kasvulukuja.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan varhain torstaiamuna 24.2.2022 ja siitä käynnistynyt laajamittainen sota Ukrainan alueella ovat kuitenkin tuoneet talouden tulevaan kehitykseen merkittäviä epävarmuustekijöitä. Talouden asiantuntijat ovat varmoja siitä, että talouden kehitys hidastuu Euroopassa merkittävästi vuonna 2022 Ukrainan sodan vuoksi ja vaikutukset ovat laajimmat niissä kansantalouksissa, joissa Venäjän ja Ukrainan kaupan merkitys on ollut suuri. Vaikutuksista Suomen talouskehitykseen asiantuntijoiden näkemykset tai painotukset vaihtelevat. Toisaalta Suomi on suunnitelmallisesti vähentänyt Venäjän osuutta kauppakumppanina vuoden 2014 Krimin valtauksen jälkeen. Toisaalta Suomen merkittävimmistä teollisuuden yrityksistä Venäjän osuus liikevaihdosta on ollut edelleen merkittävä, noin 10 - 15 % tasolla viime vuosina. Viimeisimmät ennusteet (22.3.2022) arvioivat Suomen talouskasvun olevan vuonna 2022 sodan talousvaikutusten vuoksi alle 3,0 prosenttia eli noin puolet viime vuoden lopussa ennustettua hitaampaa.

Suomen talouskasvu elpyi nopeasti koronapandemian aiheuttamasta vuoden 2020 bruttokansantuotteen noin 2,9 prosentin supistumisesta. Talous kasvoi erityisesti vuoden 2021 alkupuoliskolla noin 3,4 prosentin vauhdilla, mutta myös vuoden loppupuolella talous kasvoi yli 2,9 prosenttia. Koko vuoden 2021 bruttokansantuotteen volyymikasvuksi muodostui 3,3 prosenttia. Koronatilanne eri rajoitustoimenpiteineen vaikutti edelleen merkittävästi talouskehitykseen vuonna 2021. Erityisesti matkailu- ja ravitsemusala kärsivät keväällä ja syksyllä asiakasmäärän merkittävästä rajoitustoimenpiteistä.

Työllisyysaste parani merkittävästi vuonna 2021 edellisen vuoden tasosta. Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan työllisyysaste (työllisten osuus 15-64-vuotiaista) 12/2021 oli 73,5 prosenttia (vuotta aiemmin 70,7 %). Työllisiä oli 88 000 enemmän vuoden-

takaiseen nähden. Työttömyysaste 12/2021 oli 7,0 prosenttia (vuotta aiemmin 7,8 %). Työttömien määräksi arvioitiin 181 000 (vuotta aiemmin työttömiä oli 212 000).

Työttömyyttä seurataan Suomessa kuukausittain kahdella eri tilastolla. Tilastokeskuksen työvoimatutkimus perustuu otantaan ja työ- ja elinkeinoministeriön Työnvälitystilasto TE-toimistojen asiakasrekisteritietoihin ja siksi tiedot poikkeavat toisistaan. Työ- ja elinkeinoministeriön työllisyyskatsauksen mukaan 12/2021 työ- ja elinkeinotoimistoissa oli 275 300 työtöntä työnhakijaa eli 82 000 vähemmän kuin vuotta aiemmin. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 10,5 prosenttia eli 3,1 prosenttiyksikköä vähemmän edelliseen vuoteen verrattuna.

Kuten kaikilla ELY-alueilla Suomessa, myös Keski-Suomen työllisyystilanne parani hieman edelliseen vuoteen nähden koronavaikutusten vähenemisen vuoksi. Keski-Suomessa oli 12/2021 työttömiä työnhakijoita 16 033 (12/2020: 19 596). Alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita näistä oli 2 383 (12/2020: 3 067). Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta väheni vajaat kolme prosenttiyksikköä 15,6 prosentista 12,9 prosenttiin maan keskiarvon ollessa 10,5 prosenttia. Keski-Suomen tilannetta voidaan pitää haastavana: koronan aiheuttama taantuma vuonna 2020 oli muuta Suomea voimakkaampi ja taantumien jälkeen työttömyys väheni vuonna 2021 toiseksi vähiten Suomessa.

Keski-Suomen yleinen tilannekuva 2021 hahmottuu **Keski-Suomen Aikajana -katsauksessa (4/2021)** esitetyn mukaisena:

Keski-Suomen yritysten taloustilanne kehittyi ripeästi vuoden 2021 alkupuoliskolla. Yritysten liikevaihto oli 10 prosenttia korkeammalla kuin pahimmassa koronakuopassa vuonna 2020 ja se saavutti kahden vuoden takaisen tason ennen koronaa.

Päätoimialoista rakentaminen ja kaupan ala kasvoivat vahvasti koko maassa ja myös Keski-Suomessa. Rakentamisen kasvu oli 11,1 prosenttia vuoden 2020 vastaavaan aikaan verrattuna. Kaupan alalla päästiin 9,3 %:n kasvuun. Vuoden toisella neljänneksellä pahimmin koronasta kärsineiden palvelualojen liikevaihto oli edelleen korona-aikaa edeltäneen vuoden 2019 vastaavan ajankohdan alapuolella. Ja ripeästä noususta huolimatta teollisuusyritysten liikevaihto oli 6,0 % alempi kuin ennen koronaa, sillä liikevaihdon pudotus oli käynnistynyt jo vuonna 2019.

Vuoden 2021 aikana myös vientiliikvaihto kääntyi nousuun. Keski-Suomen vienti on kuitenkin yli 10,3 prosenttia jäljessä vuoden 2019 tasosta. Vientisektoreista maankunnan suurimmaksi on noussut teknologiateollisuus. Talouskasvun vauhdittuessa työllisyys kohentui vuoden 2021 aikana selvästi ja yritykset raportoivat jo työvoiman puutteesta. Keski-Suomen yritysten henkilöstömäärä oli noin prosentin jäljessä koronaa edeltäneestä ajasta.

Seuduittain tarkasteltuna yritysten yhteenlaskettu liikvaihto oli vuonna 2021 yli 10 % korkeampi kuin vuonna 2020. Kahden vuoden takaiseen verrattuna parhaiten menestyivät Saarijärvi-Viitasaaren seutu (kasvua 15,2 %), Jyväskylän seutu (kasvua 8,3 %) ja Äänekosken seutu (7,4 %).

Koulutuksen muutoksia: oppivelvollisuuden laajentaminen, TUVA ja lukioiden uusi opetussuunnitelma

Uusi oppivelvollisuuslaki (1214/2020) astui voimaan 1.8.2021. Samassa yhteydessä muutettiin useimpia muita opetukseen liittyviä lakeja. Muutosten myötä oppivelvollisuus laajenee asteittain ja toisen asteen opinnoista tulee maksuttomia laajennetun oppivelvollisuuden piiriin kuuluville nuorille. Oppivelvollisuuden laajennus tulee voimaan ikäluokka kerrallaan. Oppivelvollisuuden laajennus koskee kaikkia niitä nuoria, jotka suorittavat perusopetuksen oppimäärää oppivelvollisina 1.1.2021 ja tämän jälkeen. Jos perusopetuslain mukainen oppivelvollisuus on päätynyt ennen 1.1.2021, henkilö ei tule oppivelvollisuuden laajentumisen piiriin.

Lisäksi annettiin uusi laki tutkintokoulutukseen valmistavasta koulutuksesta (1215/2020), joka tuli voimaan 1.8.2021. Tutkintokoulutukseen valmistavaa koulutusta järjestetään vasta 1.8.2022 lukien. Lukuvuonna 2021 - 2022 perusopetuksen jälkeistä oppivelvollisuutta on mahdollista suorittaa vielä perusopetuslain mukaisessa lisäopetuksessa, lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa ja ammatilliseen koulutukseen valmistavassa koulutuksessa. Koulutukset yhdistetään uudeksi tutkintokoulutukseen valmistavaksi koulutukseksi, jossa perusopetuksen jälkeistä oppivelvollisuutta voi suorittaa 1.8.2022 lukien. Koulutuksen järjestäminen edellyttää opetus- ja kulttuuriministeriön koulutuksen järjestämislupaa.

Kolmas merkittävä koronavuonna 2021 Gradiassa toteutettu muutos oli lukioissa syksyllä käyttöön otettu uusi opetussuunnitelma. Olennaisimmat muutokset aiempaan opetussuunnitelmaan ovat seuraavat:

- Laaja-alaisen osaamisen osa-alueet muodostavat oppiaineiden yhteiset tavoitteet
- Valtakunnalliset opinnot jäsennetään moduuleiksi, jotka toimivat raaka-aineina paikallisesti luotaville opintojaksoille

- Opintopisteinä määriteltävät opintojaksot voivat olla eri laajuisia ja eri oppiaineiden yhteisiä
- Nuorten lukiokoulutuksessa opiskellaan vähintään 150 opintopistettä nykyisen 75 kurssin sijaan
- Opinnot arvioidaan opintojaksoittain
- Opiskelijoille tarjotaan entistä kattavampaa ja pitkäkestoisempaa opinto-ohjausta sekä erityistä tukea sitä tarvitseville
- Yhteydet ympäröivään maailmaan, etenkin korkeakoulu-, kansainvälisyys- sekä työelämä- ja yritysjärjestyksille, painottuvat entistä enemmän

Valtioneuvosto antoi 8.4.2021 eduskunnalle koulutuspoliittisen selonteon. Koulutuspoliittisella selonteolla valtioneuvosto haluaa avata sekä eduskunnassa käytävän, että laajan yhteiskunnallisen keskustelun koulutuksen ja tutkimuksen merkityksestä, ongelmista ja ratkaisuisista tulevaisuudessa. Selonteon halutaan toimivan myös tulevan koulutuspoliittisen päätöksenteon perustana. Koulutuksen ja tutkimuksen tavoitteista ja toimenpiteistä vuoteen 2040 mennessä voidaan toisen asteen koulutuksen näkökulmasta tehdä seuraavat poiminnot:

- Yleissivistystä ja ammattisivistystä ei aseteta vastakkain. Toisen asteen koulutuksessa hyödynnetään yhteistyötä ja sen lainsäädännölliset ja muut esteet poistetaan. Ammatillisessa koulutuksessa yleissivistystä ja perustaitoja vahvistetaan ammattiosaamisen hankkimista heikentämättä. Näin varmistetaan opiskelijoiden tosiasialliset mahdollisuudet jatko-opintoihin ja työuran aikaiseen osaamisen päivittämiseen.
- Toisen asteen koulutuksessa hyödynnetään uusia teknologioita ja toimintatapoja, jotta voidaan rakentaa kullekin henkilökohtaisia opintopolkua. Myös ammatilliseen koulutukseen kehitetään soveltuva myönteisen erityiskohtelun malli.
- Kehitetään ammatillisten tutkintojen perusteita ja lukion opetussuunnitelmia niin, että ammatillisten tutkintojen osia tai yhteisten tutkinnon osien osa-alueita ja lukion opintojaksoja voidaan yhdistellä nykyistä joustavammin opiskelijoiden, jatko-opintojen ja työelämän osaamistarpeiden pohjalta.
- Lisätään ammatillisten perustutkintojen yhteisten tutkinnon osien osuutta tutkinnossa tai tarjotaan muulla tavoin mahdollisuus suorittaa nykyistä joustavammin ja laajemmin yleissivistäviä ja perustaitoja vahvistavia osaamiskokonaisuuksia ammatillisessa koulutuksessa.
- Kehitetään lukiokoulutuksen, ammatillisen koulutuksen ja korkea-asteen yhteistyötä joustavien opintopolkujen näkökulmasta.

- Erikoisammattitutkintoja uudistetaan siten, että niistä luodaan joustavia ja räätälöitäviä osaamis-kokonaisuuksia, joihin voidaan yhdistää myös muiden ammatillisten tutkintojen, lukiokoulutuksen ja korkeakoulutuksen sisältöjä.
- Koulutuksen järjestäjiä kannustetaan muodostamaan nykyistäkin laajempia kokonaisuuksia ja tiivistämään yhteistyötä työelämän kanssa.

Vuoden 2021 aikana Gradian toiminnoissa todettiin 120 tautitapausta ja noin 109 altistumista. Tautitapausten määrä kolminkertaistui edellisestä vuodesta (40 vuonna 2020) mutta altistuneiden määrä väheni (544 vuonna 2020), sillä altistumisen määritelmä muutettiin alkuvuonna 2021. Lokakuun 2021 alussa koronatilanne heikkeni tilapäisesti, kun koronavirus pääsi leviämään epideemisesti muutamalla Gradian kampuksella. Yhteistyössä opiskelijoiden, huoltajien sekä koronajäljitystiimin kanssa leviäminen pystyttiin pysäyttämään ja tilanne normalisoitui muutamassa viikossa.

Gradian henkilöstö on onnistunut esimerkillisen hyvin toteuttamaan opetusta koronan aiheuttamissa poikkeusjärjestelyissä. Koronan rajoittamistoimina tehdyt poikkeukselliset opetusjärjestelyt ovat väistämättä vaikuttaneet merkittäväällä osalla opiskelijoista opintojen etenemiseen ja hyvinvoinnin heikkenemiseen.

Kuntayhtymän johtamiseen liittyy merkittävä muutos vuonna 2021, kun pitkäaikainen kuntayhtymän johtaja Vesa Saarikoski valittiin 17.5.2021 Jyväskylän ammattikorkeakoulun toimitusjohtajaksi ja rehtoriksi ja uuden kuntayhtymän johtajan hakuprosessi käynnistyi. Uusi kuntayhtymän johtaja Anssi Tuominen valittiin valtuuston yksimielisellä päätöksellä 17.12.2021 ja hän aloitti tehtävässään 21.2.2022. Kuntayhtymän hallitus päätti kesällä 2021 lukioiden uudesta johtamisjärjestelmästä ja päätti avata tulosaluejohtaja-rehtorin viran avoimeen hakuun. Uutena lukioiden johtajana aloitti 10.1.2022 Samuli Laitinen.

Kuntayhtymä: strategia toiminnan viitekehyksenä

Uusi yhdessä 2020+ strategia antaa toiminnalle suunta- viivat ja tavoitteet. Strategia perustuu syksyn 2019 tehtyyn opiskelijoita, sidosryhmiä, henkilöstöä ja päättäjiä osallistaneeseen aiemman strategian perusteelliseen väliarvioon. Kuntayhtymän valtuusto hyväksyi nyt voimassa olevan strategian joulukuussa 2019. Strategian seuraava perusteellisempi väliarviointi tehdään valtuustokauden aikana.

Uusi yhdessä 2020+ strategian mukaisesti Gradian misio on ilmaistu seuraavasti: Intohimona sivistys ja taitaminen! Gradian visio 2030 kuuluu: Opiskelija luottaa itseensä ja tulevaisuuteen sekä syttyy jatkuvaan oppimiseen. Gradian arvolähtökohdat on ilmaistu asenteena ja toimintatapana: yhdessä verkostoituen, toisiamme arvostaen, rohkeasti uudistuen ja aina astetta enemmän.

Gradian strategiset päätavoitteet ja niitä tukevat tavoitteet ovat:

1) Itseensä ja tulevaisuuteen luottava opiskelija

- Koulutamme koko ikäluokan toisella asteella ja tarjoamme mahdollisuuksia oppimiseen läpi elämän.
- Sivistys ja taitaminen kohtaavat toiminnassamme.
- Toteutamme tulevaisuustaitoja ja yrittäjämäistä asennetta kehittävää pedagogiikkaa.
- Tarjoamme monipuoliset ohjaus- ja tukipalvelut erilaisiin elämäntilanteisiin.
- Kannustamme opiskelijaa kansainvälisyyteen.
- Mahdollistamme opiskelijan polun yrittäjyyteen.

2) Osuvaa osaamista työelämään nyt ja tulevaisuudessa

- Käymme aktiivista vuoropuhelua osaamistarpeista työelämän, korkeakoulujen ja omistajakuntien kanssa.
- Sytytämme intohimon jatkuvaan oppimiseen.
- Hyödynnämme tulevaisuuden teknologioita oppimisympäristöissämme.
- Mahdollistamme oppimisen myös virtuaalisesti, ajasta ja paikasta riippumatta.
- Toiminnan johtaminen sekä kehittäminen perustuvat systemaattiseen laatutyöhön, analysoituihin tietoihin ja ennakkointiin.

3) Hyvinvoiva ja kestävästi toimiva Gradia-yhteisö

- Henkilöstön osaaminen vastaa tulevaisuuden tarpeisiin.
- Tuemme osaamisen jakamista ja yhteisöllistä työntekoa.
- Vaikutamme rakentavasti kansalliseen koulutuspolitiikkaan.
- Tähtäämme hiilineutraaliin toimintaan 2030-luvulla.
- Toimimme tehokkaissa, turvallisissa ja tarkoituksenmukaisissa tiloissa sekä ekosysteemeissä.
- Olemme kustannustehokkaita ja hyödynnämme rahoitusmahdollisuudet laajasti.

Gradian hallitus hyväksyi 17.6.2021 strategiaa täydentävän toimeenpano-ohjelman: Tuleva 2021–2026. Tuleva-tulevaisuusohjelma on jatkumo aiemmalle Koris-ohjelmalle. Ohjelman toimet vastaavat erityisesti koronaviirien esiin tuoman uuden normaalin haasteisiin ja mahdollisuuksiin.

Tuleva-ohjelman pääpainopisteet ovat:

1. Koulutuksessa painottuvat laajennettu oppivelvollisuus ja elinvoiman takaava jatkuva oppiminen

- Veto- ja pitovoiman vahvistamiseksi selkeä ja saavutettava sekä osuva ja erottuva tarjonta ja palvelut oppivelvollisille ja aikuisväestölle. Koulutuksen laatu ja tulevaisuustaidot työelämään ja jatko-opiskeluihin varmistetaan systemaattisella arvioinnilla rohkean kehittämisen ja toiminnallisen kasvun tueksi.
- Organisoidaan ”Gradia Nivel” oppilaitoslogiikalla oppivelvollisuuden nivelvaiheen, aikuisten perusopetuksen, opiskelijapalveluiden ja kunta/hyvinvointialuevuorovaikutuksen varmistamiseksi.
- Profiloidaan Gradian jatkuva oppimisen ja yrittäjyyden kehittämisen tarjonta tunnistetuille asiakkaille sekä vahvistetaan ammatillisen koulutuksen TKI-ulottuvuutta ja koko toisen asteen työelämäyhteistyötä ja yrittäjyysvalmiuksia.
- Gradian asiantuntijoiden roolia, näkyvyyttä ja osallistumista verkostoihin vahvistetaan.

2. Sitouttava ja digitalisaation hyödyntävä organisoituminen, verkostoituminen ja johtaminen

- Koulutuspalvelujen koordinoivaa läsnäoloa ja palvelujen tarjontaa lisätään Keski-Suomessa sekä ammatillisessa että lukiokoulutuksessa.
- Ammatillisen koulutuksen yhteistyötä tukevia prosesseja vahvistetaan opiskelija- ja asiakaslähteisyyden varmistamiseksi.
- Gradia on sitoutuneesti mukana EduFuturan ohjaamisessa ja kehittämisessä Keski-Suomen koulutusyhteistyön ja osaamisen verkostoitumisen jäsentämiseksi siten, että opintotarjonnassa, tukipalveluissa ja valituilla kärkialoilla saavutetaan yhdessä enemmän ja luovutaan päällekkäisestä tekemisestä.
- Lukiokoulutuksen johtamisjärjestelmän kehittämällä tuetaan lukiokoulutuksen vaikuttavuutta ja yhteisöllisyyden sekä alueellisen verkostotoiminnan vahvistumista.
- Etäjohtamista kehitetään systemaattisesti etätyöskentelyn ja -pedagogiikan osana.

3. Tilakulujen suhteellinen aleneminen

- Gradian perustehtävän mukaisesti kiinteistöt mielletään entistä enemmän pedagogiikan ja joustavan toiminnan lähtökohdista oppimisympäristöiksi, joiden suhteen varmistetaan tulevan tarpeen tunnistava käyttäjälähtöisyys ja verkostoyhteistyön mahdollistaminen Gradian uudessa tilapolitiikassa. Kokonaisvaltaisesti tarkasteltavien tilakulujen osuutta kaikista toimintakuluista pienennetään tavoitteellisesti jo viiden vuoden tarkastelujaksolla. Tilakulujen osuuden pienentäminen on koko Gradia-yhteisöä sitova tehtävä.

4. Etätyön, laadun ja talouden reunaehdot tunnistava henkilöstöpolitiikka

- Varmistetaan henkilöstövolyymin ideaalinen taso sekä laadukkaan toiminnan että talouden edellytykset huomioon ottaen.
- Seuraavan viiden vuoden aikana varmistetaan koronaviirissä opitun pohjalta systemaattisesti etätyön ja -pedagogiikan vaatima osaaminen, johtaminen ja toteutus.

5. Terve talous ja aktiivinen taloudenpito varmistaa toimintaedellytykset

- Talouden tasapaino varmistetaan tarvittavin toimin. Valtionosuusrahoitteisen toiminnan lisäksi ja tueksi järjestettävälle toiminnalle – hanketyölle ja koulutusmyynnille – asetetaan selkeät tavoitteet ja hyödynnetään kehittämisessä mahdollisuuksien mukaan kuntayhtymän vahvaa tasetta.

6. Hiilineutraaliustavoitteen mittarit ohjaavat toimintaa

- Gradian toiminta on hiilineutraalia 2030-luvulla ja tämä vaikuttaa sekä organisaation toimintaan että koulutuksen sisältöihin ja sen tuottamaan tulevaisuuden osaamiseen. Työstetään Gradian mittarit hiilineutraaliustavoitteen saavuttamisen mittaukseksi.

Kehittämishjelmat strategian toteutumisen tukena

Gradian strategian toteutumista ja toimintatapojen kehittymistä kohti 2030-lukua tuetaan myös uusien ja päivitettyjen kehittämishjelmien avulla. Gradian lyhyen ja keskipitkän aikavälin ennakkointia tuetaan tulevaisuuskartan avulla. Kartan ensimmäinen versio valmistui syksyllä 2021, karttaa päivitetään kaksi kertaa vuodessa. Tulevaisuuskartta tuottaa syötteitä varsinaisille kehittämissuunnitelmiin, joista valmistuivat vuoden 2021 lopussa

Gradian pedagogisia linjauksia määrittelevä pedagoginen kehittämisohjelma sekä päivitetty, Gradian toimintaprosessien digitalisointia sekä digitaalisten oppimisympäristöjen edelleen kehittämistä linjaava digivisio. Muiden ohjelmien toimeenpanoa tuetaan vuoden 2021 lopussa valmistuneella henkilöstön osaamisen kehittämisohjelmalla. Ohjelma huomioi sekä muissa ohjelmissa tunnistettuja, uusia osaamisen painopisteitä, että linjaa Gradiassa käytettäviä henkilöstön osaamisen kehittämisen tapoja.

Vuosi 2021 numeroina: pandemian merkittävät talousvaikutukset

Myös vuonna Covid-19-viruksen aiheuttama pandemia ja sen torjuntatoimet vaikuttivat merkittävästi Gradian toimintaan ja talouteen. Toimintakuluja jäi toteutumatta liikkuvuudessa, kanasianvälisessä toiminnassa ja ulkoisissa ostoissa ja palvelujen käytössä talousarviossa ennakoituun verrattuna. Vuodelle 2021 kirjattuja tuloja vähensivät jo vuodelle 2020 tilinpidollisesti kirjatut koronan vaikutusten vähentämiseen haetut ja saadut ammatillisen koulutuksen valtionosuudet. Rahoituspäätösten mukaisesti suunniteltuja toimenpiteitä oli kuitenkin toteutettava vuonna 2021. Vuoden 2021 ammatillisen koulutuksen opiskelijatulojen määrä pieneni, kun ministeriö teki loppuvuonna 2020 päätöksen Gradian ammatillisen koulutuksen minimiopiskelijavuosien vähentämisestä.

Tilikauden tulokseksi muodostui -3,3 milj. euroa. Tilikauden alijäämä oli 1,1 milj. euroa ja vuosikate 6,8 milj. euroa. Lainakanta (korollinen vieras pääoma) oli 21,9 milj. euroa (lainakanta TP2020: 24,5 milj. euroa).

Ammatillisia perustutkintoja tehtiin 1 702 (2020: 1 707), ammattitutkintoja 520 (2020: 600) ja erikoisammattitutkintoja 276 (2020: 322). Lukiokoulutuksen vuosiopiskelijamäärä oli 3 630 (2020: 3 527) ja ylioppilastutkintoja tehtiin 784 (2020: 733), joista 37 oli IB-tutkintoja (2020:

34). Aikuisten perusopetuksessa ja perusopetuksen lisäopetuksessa opiskeli 241 pääosin maahanmuuttajataustaista opiskelijaa (2020: 294). Taiteen perusopetuksessa (lapset ja nuoret) oli 1 344 opiskelijaa (2020: 960). Lisäksi tuhansia opiskelijoita oli täydentämässä työelämän vaatimaa osaamista tai yleissivistystään. Kaikkiaan Gradian opiskelijamäärä oli noin 21 188 vuonna 2021 (2020: 20 677).

Kuntayhtymän vuoden 2021 opiskelijatuotot olivat 86,2 milj. euroa eli 87,0 prosenttia ulkoisista 99,1 milj. euron toimintatuotoista. Sisäisten myynti- ja vuokratulojen kanssa koulutuskuntayhtymän toimintatuotot olivat 135,3 milj. euroa. Eroa edelliseen vuoteen selittää kuntayhtymän sisäisten erien käsittelyssä tehty muutos: aiemman ”päältä pois” -menettelyn sijasta sisäiset palvelut veloitettiin tulosalueilta, mutta samalla myös vastaava valtionosuus kohdennettiin tulosalueille.

Ulkoiset toimintatuotot vähenivät 1,8 milj. euroa eli noin 1,8 prosenttia edellisestä vuodesta. Merkittävin ja vakain rahoitus eli opiskelijatuotto väheni 1,4 milj. euroa eli 1,6 prosenttia.

Koulutuskuntayhtymän kokonaishenkilöstömäärä oli vuoden 2021 lopussa 1 122 (2020: 1 088). Opetus- ja ohjaushenkilöstön ja välittömästi opiskelijatyössä työskentelevän henkilöstön osuus henkilöstöstä oli 66,2 prosenttia (2020: 65,9 %). Henkilöstökulut olivat yhteensä 66,7 milj. euroa (2020: 62,8 milj.). Henkilöstökulut olivat 4,0 milj. euroa edellisvuotta suuremmat ja 3,0 milj. euroa suuremmat kuin budjetoidut henkilöstökulut.

Vuoden 2021 rakentamisinvestoinnit olivat 6,8 milj. euroa (2020: 5,6 milj. euroa).

Konsernitilinpäätöksessä kuntayhtymän tilinpäätökseen on yhdistetty Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen tilinpäätös, jotka on käsitelty liikelaitosten johtokunnassa, ja Gradia-koulutuspalvelut Oy:n tilinpäätöslaskelmat.

1.1.2 Kuntayhtymän hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kuntayhtymän valtuusto 2017–2021

	Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Hankasalmi	Jarkko Kinnunen Mirja Riipinen	Anne Sundell Ari Korhonen
Joutsa	Leo Niinikoski	Raija Untolahti
Jyväskylä	Jari Blom, puh. joht. Mervi Hovikoski Sonja Karppinen Irene Hallamäki Santeri Lohi Henna-Riikka Markkio Niina Simanainen	Sowail Rasouli Juha Paananen Tapani Kaakkuriniemi Suvi Perttula Katja Isomöttönen Eira Korpinen Simo Marttinen
Jämsä	Juhani Heikka Pekka Kataja Tuula Peltonen Kyösti Rahkonen Matti Similä	Mari Äikäs Jukka Haaparanta Mikko Laitinen Eero Koskela Marjatta Laitinen
Keuruu	Saara Kässi-Jokinen Unto Mikkonen Hannu Rantanen	Lauri Oinonen Hanna Nelimarkka Virpi Järvinen
Kuhmoinen	Ari Ampuja	Lea Aittolahti
Laukaa	Harri Hokkanen Leena Kautto-Koukka Pasi Puupponen Harri Taipale	Pirjo Leinonen Verna Puttonen Anita Kuniola Katariina Kautto
Luhanka	Marjo Merivirta	Ari Ikonen
Muurame	Jesse Jääskeläinen, <i>7.9.2020 asti</i> Raija Nieminen, <i>7.9.2020 alkaen</i> Marja Raiskinmäki	Riina Vilander Ari Airaksinen
Petäjävesi	Raija Harju-Kivinen	Juha Niiles
Toivakka	Sakari Ainali, 1. vpj	Markku Kauppinen
Uurainen	Pia Bärlund, 2. vpj	Jari Flyktman

Valtuuston 2017–2021 puheenjohtajana toimi Jari Blom, 1. varapuheenjohtajana Sakari Ainali ja 2. varapuheenjohtajana Pia Bärlund. Valtuuston puheenjohtaja Blom pidättäytyi luottamustehtävistään ajalla 22.9.2020-25.5.2021, jolloin valtuuston puheenjohtajana toimi 1. varapuheenjohtaja Sakari Ainali. Valtuuston pöytäkirjanpitäjänä toimi kuntayhtymän hallintopäällikkö Sonja Julkunen. Valtuusto kokoontui vuonna 2021 kaksi kertaa ja käsitteli 20 asiaa. Valtuusto käsitteli/päättyi mm. seuraavista asioista:

- Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian omistajaohjauksen periaatteet ja konserniohje
- Tarkastuslautakunnan arviointikertomus Jyväskylän koulutuskuntayhtymän toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta vuonna 2020
- Tilintarkastuskertomus vuodelta 2020
- Vuoden 2020 tilinpäätöksen hyväksyminen ja vastuuvapauden myöntäminen tilivelvollisille

Kuntayhtymän valtuusto 2021–2025

	Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Hankasalmi	Mika Kiuru	Harri Hämäläinen
Joutsa	Tenho Tornberg	Pekka Lankia
Jyväskylä	Pentti Mäkinen, puh. joht.	Tarja Hyötyläinen
	Pentti Niekka	Leila Saikkonen
	Tytti Vänskä	Amir Soltanpanah
	Petri Turunen	Ulla Sivunen
	Tapani Mäki	Matias Holmström
	Matti Pöppönen	Matleena Käppi
	Jenny Riikonen	Mimori Fellman-Närhi
Jämsä	Merja Lahtinen, 2. vpj	Ville Erkkilä
	Tomi Lampinen	Susanna Sinisaari-Kaislo
	Pekka Kataja	Taika Olin
	Helena Salminen	Aki Lemmetyinen
	Antti Manninen	Elina Koivumäki
Keuruu	Kalle Kuusimäki	Auli Rannikko
	Leena Laurila	Pasi Kovanen
Kuhmoinen	Pekka Pitkäranta	Eija Hännikäinen
Laukaa	Erkki Paananen	Kirsi Nieminen
	Jari Hyvärinen	Pasi Puupponen
	Jonna Ortju	Pasi Honkonen
	Eija Syrjälä	Simo Pannula
Luhanka	Hannu Inkeroinen	Marjo Merivirta
Muurame	Raija Nieminen	Arto Liikanen
	Heli Räisänen	Petri Pukari
	Riikka Purola	Luka Linqvist
Petäjävesi	Paula Vulli	Risto Paakkunainen
Toivakka	Päivi Pitko	Juha Houni
Uurainen	Pia Bärlund, 1. vpj	Jari Flyktman

Valtuuston 2021–2025 puheenjohtajaksi valittiin valtuuston kokouksessa 15.10.2021 Pentti Mäkinen, 1. varapuheenjohtajaksi Pia Bärlund ja 2. varapuheenjohtajaksi Merja Lahtinen. Valtuuston pöytäkirjanpitäjänä toimi kuntayhtymän hallintopäällikkö Sonja Julkunen. Valtuusto kokoontui vuonna 2021 kaksi kertaa ja käsitteli 29 asiaa. Valtuusto käsitteli/päättyi mm. seuraavista asioista:

- Valtuuston puheenjohtajan sekä I ja II varapuheenjohtajan valitseminen vuosiksi 2021–2023
- Valtuuston vaalilautakunnan jäsenten ja varajäsenten valitseminen vuosiksi 2021–2025
- Yhtymähallituksen jäsenten ja varajäsenten valitseminen vuosiksi 2021–2025
- Tarkastuslautakunnan jäsenten ja varajäsenten valitseminen vuosiksi 2021–2025
- Hallintosäännön muutokset
- Peruspääoman korko vuoden 2022 talousarviossa
- Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian sijoitustoiminnan periaatteet
- Saara Kotamäen stipendirahaston perustaminen
- Kuntayhtymän talousarvio 2022 ja taloussuunnitelmat 2023–2024
- Tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelma vuosille 2021–2025
- Kuntayhtymän johtajan valinta
- Kuntayhtymän johtajan johtajasopimuksessa noudatettavat yleiset periaatteet

Kuntayhtymän hallitus 2017–2021

Jäsen

Juha Suonperä, **puh. joht.**
Timo Taskinen, **1. vpj.**
Jyri Ylönen, **2. vpj.**
Eija Aaltonen
Merja Koivisto
Erja Laaksonen
Marianne Lukkarila
Harri Oksanen
Matti Vesa Volanen

Henkilökohtainen varajäsen

Katja Isomöttönen
Emilia Lakka
Terhi Ala-Keturi
Tomi Tuuliranta
Aila Kruus
Jaakko Peltola
Matti Similä
Ossi Karjalainen
Sonja Karppinen

Hallituksen 2017–2021 puheenjohtajana toimi Juha Suonperä, 1. varapuheenjohtajana Timo Taskinen ja 2. varapuheenjohtajana Jyri Ylönen. Esittelijänä toimi kuntayhtymän johtaja Vesa Saarikoski 31.8.2021 saakka ja vt. kuntayhtymän johtaja Vesa Voutilainen 1.9.2021 alkaen. Pöytäkirjanpitäjänä toimi kuntayhtymän hallintopäällikkö Sonja Julkunen. Hallitus kokoontui vuonna 2021 11 kertaa ja käsitteli 127 asiaa. Hallitus käsitteli/päätöksi mm. seuraavista asioista:

- Lausunto valtioneuvoston koulutuspoliittisesta selonteosta
- Opetus- ja kulttuuriministeriön ammatillisen koulutuksen vuoden 2021 varsinainen suoritepäätös
- Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian hankintaohjeen päivitys
- Oppivelvollisuuden laajentaminen ja oppilaiden käyttöön tilattavat tietokoneet
- Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian laskutus- ja perintäohje
- Hankintapäätös - Tiera Oy:n osakkeiden merkintä
- Sähkönhankinta Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradialle kaudelle 1.1.2023-31.12.2026
- Kuntayhtymän eettiset periaatteet
- Gradia-ravintoloiden tuottamien henkilöstöaterioiden hinnanmuutos 1.5.2021 alkaen
- Green book – Kestävän tulevaisuuden kehittämisohjelma
- Lukiokoulutuksen tulosaluejohtaja-rehtorin virka ja viran auki julkistaminen
- Lukiokoulutuksen vararehtorin virkojen perustaminen 1.8.2022
- Opetus- ja kulttuuriministeriöltä haettavat ammatillisen koulutuksen tutkintojen järjestämisluvat
- Gradian strategian toimeenpano-ohjelma
- Microsoft-lisenssisopimuksen uusiminen vuosille 2022–2024
- Oppivelvollisuuden syksyn 2022 oppilaiden käyttöön tilattavat tietokoneet

Kuntayhtymän hallitus 2021–2025

Jäsen

Tom Nevanpää, **puh. joht.**
Emilia Lakka, **1. vpj.**
Tuula Peltonen, **2. vpj.**
Kari Kotiranta
Mirja Hirvensalo
Erja Laaksonen
Juho Neuvonen
Hannu Rantanen
Sirkku Ingervo

Henkilökohtainen varajäsen

Matti Similä
Touko Aalto
Jani Maukonen
Pipsa Häkkänen
Juha Paananen
Janne Andersin
Siiri Papinniemi
Eila Sahala
Emmaliina Västinen

Hallituksen 2021–2025 puheenjohtajaksi valittiin valtuuston kokouksessa 15.10.2021 Tom Nevanpää, 1. varapuheenjohtajaksi Emilia Lakka ja 2. varapuheenjohtajaksi Tuula Peltonen. Esittelijänä toimi vt. kuntayhtymän johtaja Vesa Voutilainen ja pöytäkirjanpitäjänä hallintopäällikkö Sonja Julkunen. Hallitus kokoontui vuonna 2021 3 kertaa ja käsitteli 37 asiaa. Hallitus käsitteli/päätöksi mm. seuraavista asioista:

- Gradia-lukioiden tulosaluejohtaja, rehtorin valinta
- Kuntayhtymän leasingpuitesopimus Kuntarahoitus Oyj:n kanssa ja leasinglimiitin tarkistaminen
- Gradian pedagoginen ohjelma
- Gradian digiohjelma
- Gradian työelämävaltuuskunnan kokoonpanon vahvistaminen
- Sisäisen tarkastuksen toimintasuunnitelma 2022
- Kilpailuttaminen, urakoitsijoiden puitejärjestely
- Kilpailuttaminen, turvatekniikkaurakoitsijoiden puitejärjestely

Kuntayhtymän tarkastuslautakunta 2017–2021

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Pekka Kataja, puh. joht.	Satu Nieminen
Tuula Peltonen, vpj.	Leo Niinikoski
Yrjö Damskägg	Riitta Jyrinki
Pipsa Häkkänen	Jari Koskenranta
Pentti Niekka	Tiina Leppänen
Susanna Sinisaari-Kaislo	Jorma Jolanki
Henry Träff	Leena Kautto-Koukka

Tarkastuslautakunnan 2017–2021 puheenjohtajana toimi Pekka Kataja ja varapuheenjohtajana Tuula Peltonen. Pöytäkirjanpitäjänä toimi kuntayhtymän hallintopäällikkö Sonja Julkunen. Tarkastuslautakunta kokoontui vuonna 2021 7 kertaa ja käsitteli 58 asiaa. Tarkastuslautakunta käsitteli/päätti mm. seuraavista asioista:

- Keskustelu Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen johtokunnan puheenjohtajan kanssa
- Keskustelu Gradia Jämsän opiskelijoiden kanssa
- Henkilökunnan kuuleminen
- Mielikuvatutkimuksen 2021 tulokset
- Keskustelu kuntayhtymän hallituksen puheenjohtajan kanssa
- Henkilöstökyselyn 2021 tulokset
- Kuntayhtymän tilinpäätöksen 2020 ja tavoitteiden toteutumisen esittely tarkastuslautakunnalle
- SASKY:n tarkastuslautakunnan vierailu
- Tilintarkastuksen loppuraportointi vuodelta 2020
- Tilintarkastuskertomus vuodelta 2020
- Vuoden 2020 tilinpäätöksen hyväksyminen ja vastuuvapauden myöntäminen tilivelvollisille
- Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen 2020 luovuttaminen kuntayhtymän puheenjohtajistolle

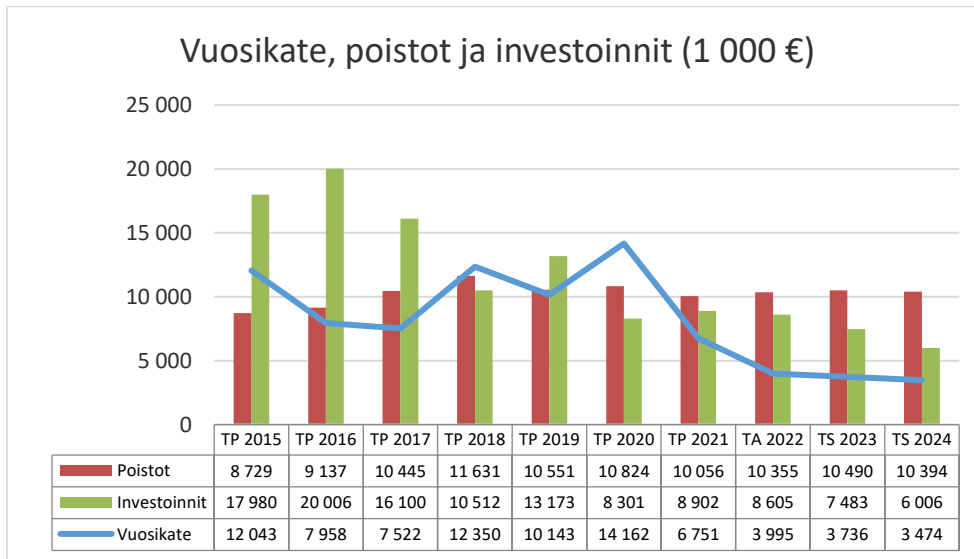
Kuntayhtymän tarkastuslautakunta 2021–2025

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Pekka Kataja, puh. joht.	Lauri Virtanen
Pentti Niekka, vpj.	Vuokko Lehtonen
Yrjö Damskägg	Minna Häkkinen
Susanna Sinisaari-Kaislo	Timo Taskinen
Ulla Tommola	Helena Kukkamo
Marko Hytönen	Henry Träff
Pirjo Käpylä	Raisa Kinnunen

Tarkastuslautakunnan 2021–2025 puheenjohtajaksi valittiin valtuuston kokouksessa 15.10.2021 Pekka Kataja ja varapuheenjohtajaksi Pentti Niekka. Pöytäkirjanpitäjänä toimi kuntayhtymän hallintopäällikkö Sonja Julkunen. Tarkastuslautakunta kokoontui vuonna 2021 kolme kertaa ja käsitteli 36 asiaa. Tarkastuslautakunta käsitteli/päätti mm. seuraavista asioista:

- Tilintarkastajan tarkastussuunnitelma ja työohjelma 2021
- Tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelma vuosille 2021–2025
- Tarkastuslautakunnan työohjelma vuodelle 2021
- Pöytäkirjanpitäjän valinta
- Tarkastuslautakunnan työohjelma vuodelle 2021
- Sidonnaisuusilmoitukset
- Tarkastuslautakunnan kouluttautuminen
- Gradian hallinnon ja talouden tarkastuspalveluiden hankintaprosessin käynnistäminen

1.1.3 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

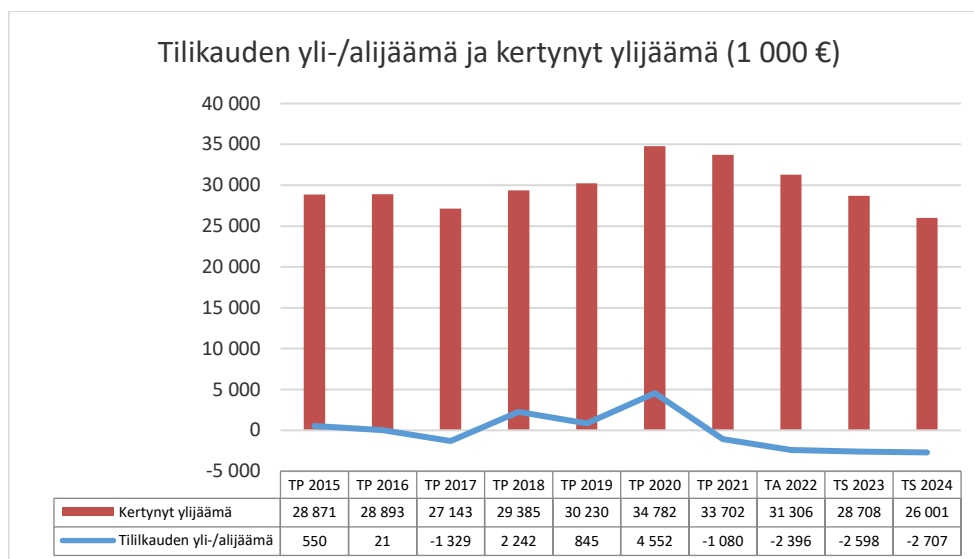
Kuvio 1. Vuosikate, poistot ja investoinnit

Kuviossa 1 on vuosikatteen, suunnitelman mukaisten poistojen ja investointien kehitys vuosina 2015–2021 ja arvio vuosille 2022–2024. Vuoden 2021 tilinpäätös toteutui hieman talousarviota parempana. Kuitenkin vuoden 2022 talouteen liittyy merkittäviä haasteita. Talousarvion 2022 mukaisesti vuosikate jää 2,8 milj. euroa alemmalle tasolle kuin vuonna 2021.

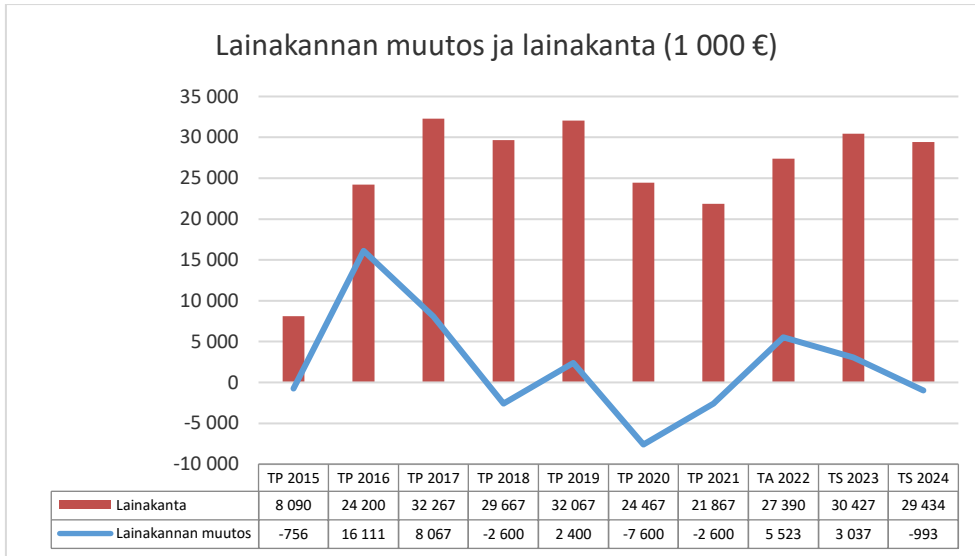
Suunnitelman mukaiset poistot vähenivät 0,8 milj. eurolla vuoteen 2020 verrattuna. Poistot olivat korkeimmillaan vuonna 2018 noin 11,6 milj. euroa, mutta poistotaso säilyi edelleen korkeana noin 10,5–10,1 milj. euroa myös vuosina 2023–2024. jolloin vuosikate/poistot -tunnusluku olisi 36 % vuonna 2023 ja 33 % vuonna

2024. Suunnitellulla poistoeron ja rahastojen purkamisella vuosien 2022–2024 tilinpäätöksen yli-/alijäämä olisi merkittävästi alijäämäinen 2022–2023 ja alijäämäinen myös vuonna 2024 (ks. Kuvio 2).

Vuonna 2021 vuosikate ei kattanut poistoja (67 %), kun vuonna 2020 vuosikate kattoi poistot 131 %:sti. Vuoden 2021 talousarvioon ennakoitusta velkaantumisesta poiketen, kuntayhtymä pystyi lyhentämään lainakantaansa (-2,6 milj. euroa), mutta talousarvion 2022 ja taloussuunnitelman 2023–2024 mukaan kuntayhtymä velkaantuu ja lainakanta palaa lähes aiemmalle tasolle. Talousarvion ja -suunnitelman toteutuessa vuosikate ei riitä kattamaan poistoja vuosina 2022–2024.

Kuvio 2. Tilikauden yli-/alijäämä ja kertynyt ylijäämä

Kuvio 3. Lainakannan muutos ja lainakanta

Vuonna 2022 investointitaso on vielä korkea, mutta taloussuunnitelman mukaan kääntyy laskuun suunnitelmavuosina 2023–2024 ja investoinnit jäävät alle poistotason (ks. Kuvio 1). Lainakannan arvioidaan olevan suurimmillaan 30,5 milj. euroa vuonna 2023. Lainakannan ennustetaan pienenevän vuonna 2024 noin 1,0 milj. euroa.

1.1.4 Kuntayhtymän henkilöstö

Henkilöstöraportti on tämän tilinpäätös- ja toimintakertomuksen luvussa 3.

1.1.5 Muut ei-taloudelliset asiat

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia huomioi päätöksissään, toiminnassaan sekä talouden ja hallinnon prosesseissaan korruption ja lahjonnan torjunnan. Tähän on viitattu myös Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohjeessa (Kohta 8. Väärinkäytösten ehkäisy ja tunnistaminen).

Lisäksi kuntayhtymä turvaa ihmisoikeuksien toteutumista toiminnassaan ja päätöksenteossään perustuslain 22 §:n mukaisesti.

Kuntayhtymän hallitus hyväksyi kokouksessaan 15.4.2021 § 52 *Gradian eettiset periaatteet*, jossa on kootusti esitetty päätöksenteon, toiminnan ja hallinnon säännöt ja ohjeet.

1.2 Selonteko kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen, arviointi ja kehittäminen

Sisäinen valvonta on osa kuntayhtymän johtamisjärjestelmää sekä johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Kuntayhtymän Sisäisen valvonnan riskien hallinnan periaatteet on hyväksytty valtuustossa 17.12.2015.

Kuntayhtymän tehtävät on järjestettävä siten, että kaikilla organisaation tasoilla ja toiminnoissa on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta, josta vastaavat kaikki tilivelvolliset toimielimet, viranhaltijat ja esimiehet.

Tilivelvollisiksi toimielimiksi määritetään Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian hallitus, valtuusto ja Gradia-kiinteistöt -liikelaitoksen johtokunta. Tilivelvolliset viranhaltijat muodostavat kuntayhtymän johtoryhmän ja siihen kuuluvat kuntayhtymän johtaja, talous- ja hallintojohtaja, kehittämisjohtaja, oppilaitostulosalueiden johtajat sekä liikelaitoksen johtaja. Kuntayhtymän konsernijohdoksi on hallintosäännössä määritelty kuntayhtymän hallitus ja kuntayhtymän johtaja.

Kuntayhtymän hallituksen selonteot perustuvat toimielinten ja tytäryhteisöjen toimintakertomuksissaan antamiin selontekoihin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, havaittuihin puutteisiin ja toimenpiteisiin puutteiden korjaamiseksi. Kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja jatkuvasta kehittämisestä raportoidaan ajantasaisesti intrassa.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Kuntayhtymän hallituksen tietoon ei ole tullut sellaisia oikaisuvaatimuksia tai valituksia, joiden tekemisen perusteena olisi ollut selkeästi sisäisen valvonnan puutteellisuudesta aiheutunut lakien, ohjeiden, päätösten tai hyvän hallintotavan noudattamisen laiminlyönti.

Hallituksen tietoon ei ole saatettu johtokunnan sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevassa selonteossa sellaista säännöistä, ohjeista, sopimuksista tai päätöksistä poikkeavaa viranomaistoimintaa, jonka seurauksena kuntayhtymä olisi joutunut syytteeseen tai muutoin korvausvastuuseen.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Tavoitteiden, varojen käytön ja toiminnan tuloksellisuuden toteutumisen seuranta on esitetty toimintakertomuksen muissa kohdissa. Keskeiset poikkeamat talousarvion toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin sekä niiden johdosta mahdollisesti suoritettut toimenpiteet on esitetty kunkin tulosalueen kohdalla.

Riskienhallinnan järjestäminen

Valtuusto on hallintosäännössä määrittänyt keskeiset valvontavastuut kuntayhtymän johdolle ja keskeisille viranhaltijoille. Riskienhallinta nivoutuu talousarvio- ja tilinpäätösprosessiin. Talousarvioon kirjataan merkittävimmät riskit talousarviovuotta koskien, tilinpäätökseen toteutuneet riskienhallinnan toimenpiteet, havainnot ja toteutuneet riskit. Riskejä tullaan raportoimaan jatkossa myös kuntayhtymän osavuositarkastusten yhteydessä.

Syksyllä 2021 toteutettiin vuoden 2022 talousarvion laadinnan käynnistyessä perusteellinen kokonaisvaltaisen riskienhallinnan päivitys kuntayhtymän johtoryhmän ja laajennetun johtoryhmän sekä ulkopuolisen asiantuntijan (vakuutusyhtiö LähiTapiolan johtavan riskienhallinnan asiantuntijan) kanssa. Kokonaisarviona oli se, että kuntayhtymän riskitaso on hieman alentunut edellisestä vuoden 2018 laajan kartoituksen tilanteesta. Painopiste riskeistä oli siirtynyt vuoden 2018 organisaatioudistuksen haasteista ja fyysisestä turvallisuudesta digi- ja kyberturvallisuuteen ja työhyvinvointiin.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Kuntayhtymän hallituksella ei ole tiedossa omaisuuden hankinnan, luovutuksen tai hoidon valvonnan osalta laiminlyöntiä tai muuta virheellistä menettelyä, josta saataisi aiheutua kuntayhtymälle korvausvaade tai muu oikeudellinen vastuu.

Muut oikeudelliset tapahtumat

Hallinto-oikeuteen vuonna 2020 tehdyn oikaisuvaatimuksen käsittely jatkui tammikuun 2022 loppuun saakka. Hallinto-oikeus päätti 31.1.2022 hylätä hakijan kaikki vaatimukset eli koko valituksen oikeudenkäyntikuluvaatimuksineen. Muita oikeuskäsittelyjä ei vuonna 2021 ole ollut. Pitkäaikaiseen jo vuonna 2015 käynnistyneeseen ja keväällä 2020 soviteltuun palkkakorvauksiin liittyvään riita asiaan liittyviä eläkemaksuja kuntayhtymä maksoi vielä tammikuussa 2021 vajaat 5 000 euroa. Tähän asiaan liittyen ei ole enää tulossa lisäkustannuksia ja siihen liittyvät varaukset on purettu.

Intressitahotapahtumista on kerrottu tilinpäätöksen liitetiedoissa nro 46.

Sopimustoiminta

Vuonna 2019 hankitun Cloudia-sopimushallintaohjelmiston käyttöönotto ja laajennukset ovat jatkuneet vuoden 2021 alkupuolella.

Vuonna 2021 toteutuneet riskienhallinnan toimenpiteet, havainnot ja toteutuneet riskit

Gradian toiminnassa kriittisimmiksi riskeiksi arvioitiin vuotta 2021 koskien organisaation kyky sopeutua muuttuvaan ja vaikeasti ennakoitavaan toimintaympäristöön, tietojärjestelmiin ja tietoturvaan liittyvät riskit, organisaation johtamisinformaatioon liittyvät riskit, talustilanteen muutoksiin liittyvät epävarmuustekijät sekä opiskelijoihin ja henkilöstöön kohdistuvan väkivallan uhan riskit.

Riski liittyen organisaation kykyyn sopeutua muuttuvaan ja vaikeasti ennakoitavaan toimintaympäristöön realisoitui keväällä 2020 koronapandemian edellyttäessä myös Gradialta nopealla aikataululla koulutuksen järjestämisen erityisjärjestelyjä. Gradia on myös vuonna 2021 onnistunut toimimaan pandemiaolosuhteisiin nähden tyydyttävällä tavalla, vaikka toiminnalliset ja taloudelliset vaikutukset ovat olleet merkittäviä. Jäljempänä on kuvattu koronapandemiaan liittyvää riskienhallintaa vuonna 2021. Toimintaympäristön ennakoiminen ja riskienhallinnan merkitys on korostunut myös

alkuvuonna 2022, kun Venäjän hyökkäys Ukrainaan 24.2.2022 on aiheuttanut ennennäkemättömän laajan Euroopan sisäisen pakolaisaallon. Ukrainan kriisillä on ennakoidusti vaikutuksia myös Gradian toimintaan ja koulutuksien järjestämiseen.

Ukrainan tilanteen kiristyminen on osin näkynyt myös erilaisina kyberhyökkäyksiä erityisesti vuoden 2021 aikana. Tietojärjestelmiin ja tietoturvaan liittyvää riskienhallintaa lisättiin Gradiassa jo etätöihin siirryttäessä tehdyillä järjestelmien ja ohjelmistojen läpikäynnillä sekä tarkennetulla ja tiukennetulla tietoturvaohjeistuksella. Vuonna 2021 toteutettiin kyberturvallisuutta parantavia toimenpiteitä ja osallistuttiin mm. TAISTO2021-kyberturvallisuusharjoitukseen.

Etätö tulee jatkossakin muodostamaan haasteita tieto- ja kyberturvallisuudelle, kun työtä tehdään monipaikkaisesti ja verkostomaisesti niin, että työntekijä joutuu varsin itsenäisesti huolehtimaan tietojen asianmukaisesta kokoamisesta, käsittelystä, jakelusta ja säilyttämisestä. Kuntayhtymällä on tietoturvaryhmä, joka aktiivisesti seuraa ja ohjaa tietoliikenteen ja tietoturvan kehittämistä.

Gradian talouden tasapainoon liittyy haasteita, jotka edellyttävät hyvää ennakoivaa ja analyttistä raportointia sekä asiantuntevaa taloudenhallintaa ja päätöksentekoa. Korona on myös vuonna 2021 siirtänyt hankkeita, projekteja ja jokapäiväistä toimintaa. Koronan jälkitilanteessa Ukrainan kriisi tulee aiheuttamaan riskejä talouskasvun toteutumiseksi, jolla on todennäköisesti vaikutuksia myös Gradian rahoitukseen ja toiminnan kustannuksiin.

Väkivallan uhkaa torjuttiin vuonna 2021 mm. yhteisöllisyyttä tukemalla, arvioimalla henkilöriskejä viranomaisien kanssa, kouluttamalla, kehittämällä ja vastuuttamalla kampusten paikallisia turvaryhmiä, säännöllisin turvallisuusharjoituksin ja -ohjein sekä kouluttamalla Secapp-kriisiviestintäsovelluksen käyttöä poikkeustilanteita varten.

Työn riskien ja vaarojen sekä kemikaaliriskien arviointi

Edellä on kuvattu pääasiassa strategisen tason (kuntalain velvoittamaa) riskienhallintaa. Gradiassa toteutetaan myös riskien hallinnan ruohonjuuritason eli työturvallisuuslainsäädännön edellyttämää työn riskien ja vaarojen arviointia sekä kemikaaliriskien arviointia.

Työn riskien arviointi toteutetaan kolmen vuoden sykleissä työpistekohtaisesti siten, että ensimmäisenä vuonna siihen osallistuu koko työpisteen henkilöstö, seuraavina kahtena vuotena pienempi esimiehen johtama ryhmä. Arviointityötä tukemaan esimiehille järjestettiin Työturvallisuuskeskuksen asiantuntijan johdolla koulutus, joista kaksi toteutui vuonna 2021 ja kolmas toteutuu keväällä 2022.

Usean vuoden kestäneessä kemikaaliturvallisuuden kehittämistyössä ydinajatuksena on varmistaa turvallista opiskelu- ja työympäristöä. Toimina on mm. poistaa vanhentuneet, tarpeettomat ja ylimääräiset kemikaalit, vähentää kemikaalien määrää, selvittää haitta-aineita sisältävän kemikaalin vaihtomahdollisuutta vähemmän haitalliseen, tehostaa kemikaalien turvallisuusinformaation nopeaa ja ajantasaista saatavuutta henkilökunnalle ja työterveydelle, yhtenäistää haitallisten ja poistettavien kemikaalien poistoprosessi käsittelyn nopeuttamiseksi ja kustannusten minimoimiseksi sekä keskittää työpistekohtaisesti kemikaalien hallintaa yhdelle työpisteen henkilölle.

Kehittämistyön yhtenä tuotoksena hankittiin henkilöstön toiveesta ja määrittelemänä työkalu, kemikaaliohjelma, jonka EcoOnline toimitti Gradian käyttöön. Gradian kemikaalirekisteriksi nimettyyn sovellukseen on tuotu jo lähes kaikki Gradiassa käytettävät kemikaalit, joita on noin 1500. Yli 200 kemikaalia on poistettu käytöstä. Sovellus on koko henkilökunnan, opiskelijoiden, työterveyden ja muiden kemikaali-informaatiota tarvitsevien käytössä.

Erittäin tärkeä tehtävä on sovelluksen avulla toteutettava kemikaalikohtainen riskien arviointi, johon on koulutettu 32 työpistekohtaista kemikaalivastaavaa. Näin suuren kemikaalimäärän riskienarvioinnin toteuttaminen ilman asianmukaista, modernia työkalua ei käytännössä ole mahdollista. Riskien arviointi jatkuu vuonna 2022.

Koronapandemian jatkuminen piti taudin torjunnan riskienhallinnan keskiössä vuonna 2021

Gradiassa toimii ylimmästä johdosta ja operatiivisista toimijoista muodostettu 13 henkilön Koronaryhmä, joka johtaa koronatilanteen toimia, päätöksiä, ohjeita ja tiedottamista. Ryhmä on kokoontunut pääosin kahden viikon välein. Muutamia ylimääräisiä kokouksia pidettiin valtakunnallisen ohjeistuksen täsmennysten vuoksi syksyllä 2021.

Koko vuoden 2021 ajan oppilaitokset ovat olleet pääosin lähiopetuksessa. Tukipalveluissa työskentelevät olivat vuonna 2021 pääosin etätöissä työtehtävien salliessa. Koronaryhmä on jatkuvasti ja erityisesti tilanteiden muuttuessa ohjeistanut opiskelijoita ja henkilökuntaa sekä tiedottanut opiskelijoiden kotiväkeä ja viestimiä. Koronaryhmän päätökset nojaavat terveys- ja opetusviranomaisten päätöksiin ja suosituksiin.

Koronaan sairastumista ja altistumista on torjuttu myös turvaetäisyyksiä pitämällä, tehostetulla käsi- ja yskimishygienialla, tehostetulla siivouksella ja suojavälineiden käytöllä. Vuonna 2021 ns. suorat koronatoimenpiteet aiheuttivat yhteensä 186 944,40 euron kustannukset Gradialle. Vuonna 2020 kirjatut suorat koronakulut olivat 245 301,42 euroa. On kuitenkin muistettava, että nämä suorat erilliselle kirjanpidon tunnisteelle kirjatut suorat kustannukset ovat vain pieni osa koronan kaikkia taloudellisista ja toiminnallisista vaikutuksista. Merkittävimmät vaikutukset liittyvät ulkopuolisten tulojen menetyksiin, toiminnan keskeytymisiin, opiskelijoiden opintojen hidastumiseen sekä monien hankkeiden ja projektien viivästymiseen.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä ja vuonna 2021 toteutetut sisäisen tarkastuksen toimenpiteet, havainnot ja suositukset

Kuntayhtymän sisäinen tarkastus on ostettu tilintarkastusyhteisö KPMG Oy:ltä. Sisäinen tarkastus (KPMG Oy) suoritti hyväksytyn tarkastusohjelman mukaisesti syksyllä 2021 kuntayhtymän arvonlisäverokäsittelyn tarkastuksen, käyden läpi erityisesti arvonlisäverokäsit-

telyyn liittyvän ohjeistuksen, prosessin sujuvuuden sekä virhetilanteet. Lisäksi tarkastukseen kuului vuoden 2018 osto- ja kululasku sekä maksukorttilaskujen läpikäynnit, sillä vuoden 2018 arvonlisäverokäsittelyyn oli mahdollista tehdä oikaisuja vuoden 2021 loppuun saakka.

Havaintojen mukaan arvonlisäverojen käsittelyssä ei havaittu merkittäviä ja järjestelmällisiä puutteita tai virheitä. Sisäinen tarkastus suosittaa kuitenkin toimenpiteiksi arvonlisävero-ohjeistuksen selkeyttämistä, sekä osamisen edelleen kehittämistä. Joitakin systemaattisia virheitä tarkistettiin ja oikaistiin jo tarkastuksen aikana. Suositettujen toimenpiteiden toteutumisesta raportoidaan kuntayhtymän hallitukselle vuoden 2022 aikana.

Sisäisen tarkastuksen vuoden 2022 painopistealueena on Gradian hanketoiminnan kokonaishallinta talouden näkökulmasta sekä linkittyminen kuntayhtymätason ja tulosalueiden toiminnallisiin tavoitteisiin ja talousarvioon. Gradiassa on kehitetty hanketoimintaa järjestelmällisesti usean vuoden ajan. Nyt tehtävällä tarkastuksella halutaan kehittää hankkeiden kuntayhtymätason taloussuunnittelua ja -raportointia sekä varmistaa yhteydet talousarvioon, taloussuunnitelmiin ja tilinpäätökseen.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelma (1 000 €)	2017	2018	2019	2020	2021	Muutos	
						1 000 €	%
Toimintatuotot	97 265	98 470	96 410	100 973	99 125	-1 848	-1,8 %
Valmistus omaan käyttöön	90	0	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	-89 236	-85 456	-85 666	-86 270	-91 773	-5 502	6,4 %
Toimintakate	8 119	13 014	10 744	14 702	7 352	-7 350	-50,0 %
Rahoitustuotot ja -kulut							
Korko- ja muut rahoitustuotot	34	67	117	136	54	-82	-60,3 %
Korko- ja muut rahoituskulut	-631	-731	-717	-677	-655	22	-3,2 %
Vuosikate	7 522	12 350	10 143	14 162	6 751	-7 411	-52,3 %
Poistot ja arvonalentumiset	-10 445	-11 631	-10 551	-10 824	-10 056	769	-7,1 %
Tilikauden tulos	-2 923	719	-409	3 337	-3 304	-6 642	-199,0 %
Poistoeron lisäys(-)/vähennys(+)	1 292	1 523	1 254	1 215	1 154	-61	-5,0 %
Varausten lisäys (-)/vähennys(+)	302	0	0	0	0	0	0,0 %
Rahastojen lisäys (-)/vähennys(+)	0	0	0	0	1 070	1 070	100,0 %
Tilikauden ylijäämä	-1 329	2 242	845	4 552	-1 080	-5 632	-123,7 %
Tuloslaskelman tunnusluvut							
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	109 %	115 %	113 %	117 %	108 %		
Vuosikate/Poistot, %	72 %	106 %	96 %	131 %	67 %		

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, miten tilikaudella syntyneet tuotot riittävät palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Virallisessa tuloslaskelmassa esitetään ulkoiset erät eli tuotot, jotka on saatu kuntayhtymän ulkopuolelta, ja kulut, jotka ovat syntyneet hankinnoista kuntayhtymän ulkopuolelta. Kuntayhtymän sisäiset taloudelliset tapahtumat on laskelmasta eliminoitu.

Toimintatuotot/Toimintakulut, % = 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)

Toimintatuotot kattoivat toimintakuluista 108 %. Tunnusluvun arvo heikkeni hieman edellisen vuoden tasosta (117 %). Toimintatuotot vähenivät 1,8 milj. euroa (-1,8 %) vuodesta 2020 ja toimintakulut kasvoivat 5,5 milj. euroa (+6,4 %). Toimintakate oli 7,4 milj. euroa (-50,0 %) heikompi kuin vuonna 2020.

Sisäisten erien käsittelyssä toteutettiin vuonna 2021 muutos Valtiokonttorin talousraportointiin perustuen. Muutoksessa sisäiset palvelut veloitettiin oppilaitostulosalueilta ja vastaavalla summalla palautettiin oppilaitostulosalueiden valtionosuuksia. Muutos käytiin läpi etukäteen tilintarkastajan kanssa 17.12.2021.

Toimintatuottojen alenemista selittää erityisesti ammatillisen koulutuksen rahoituksen suunniteltua pienempänä toteutuneet erät vuonna 2021. Vuodelle 2020 kirjattiin valtionosuutta, jonka hakukriteerien mukaisesti toimintaa toteutetaan pääosin vuonna 2021. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö päätti vuodelle 2021 Gradian ammatillisen koulutuksen minimiopiskelijavuosien leikkauksesta, joka vähensi ammatillisen koulutuksen valtionosuutta noin 2,8 milj. euroa.

Toimintatuotot	2020	2021	Muutos	Muutos-%
Opiskelijatuotot	87 935	86 229	-1 706	-1,9 %
Myyntituotot	5 207	5 665	458	8,8 %
Maksutuotot	162	90	-72	-44,5 %
Tuet ja avustukset	5 205	4 912	-293	-5,6 %
Vuokratuotot	1 094	1 585	491	44,9 %
Muut toimintatuotot	1 369	644	-725	-53,0 %
Yhteensä	100 973	99 125	-1 848	-1,8 %

Toimintakulut	2020	2021	Muutos	Muutos-%
Palkat ja palkkiot	51 160	54 317	3 157	6,2 %
Eläkekulut	9 816	10 410	594	6,1 %
Henkilösivukulut	1 783	2 023	240	13,4 %
Palvelujen ostot	11 788	11 452	-336	-2,9 %
Aineet ja tarvikkeet	8 008	8 722	714	8,9 %
Varastojen muutos	-3	-3	0	16,3 %
Avustukset	156	168	12	7,7 %
Muut toimintakulut	3 562	4 684	1 122	31,5 %
Yhteensä	86 270	91 773	5 502	6,4 %

Toimintakulut kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 5,5 milj. euroa (+6,4 %). Henkilöstökulut nousivat yhteensä 4,0 milj. euroa. Palkkasumma kasvoi 3,2 milj. euroa, eläkekulut kasvoivat 0,6 milj. euroa ja henkilösivukulut kasvoivat 0,2 milj. euroa.

Palvelujen ostot vähenivät 0,3 milj. euroa sekä aineet ja tarvikkeet lisääntyivät 0,7 milj. euroa. Avustukset lisääntyivät 0,01 milj. euroa ja muut toimintakulut kasvoivat 1,1 milj. euroa.

Rahoitustuotot vähenivät merkittävästi. Vähenemiseen vaikutti merkittävimmin se, että Gradia-koulutuspalvelut Oy:n maksamien osinkojen määrä vähenivät merkittävästi vuonna 2021 verrattuna vuoteen 2020. Rahoituskulut alenivat hieman (-3,2%) vuoden 2020 tasosta pitkäaikaisten lainojen vähenemisen myötä.

Vuosikate/Poistot, % = 100 * Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

Vuosikate oli 6,75 milj. euroa ja kattoi 67 % poistoista. Vuosikate toteutui 7,4 milj. euroa (-52,3 %) huonompina kuin vuonna 2020. Poistot ja arvonalentumiset olivat 10,1 milj. euroa, ja ne vähenivät 0,8 milj. euroa (+7,1 %). Tilikauden tulos oli -3,3 milj. euroa ja tilikauden alijäämä 1,1 milj. euroa tilinpäätöserien eli poistoeron vähennyksen (1,2 milj. euroa) ja rahaston muutoksen (1,1 milj. euroa) jälkeen. Poistoeron vähennys koostui Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen (1,137 milj. euroa) ja Gradia Jyväskylän poistoeron purkamisesta (0,017 milj. euroa).

1.3.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma (1 000 €)	2017	2018	2019	2020	2021	Muutos	
						1 000 €	%
Vuosikate	7 522	12 350	10 143	14 162	6 751	-7 411	-52,3 %
Tulorahoituksen korjauserät	-456	-244	-232	-846	-397	448	-53,0 %
Toiminnan rahavirta	7 066	12 106	9 911	13 316	6 354	-6 962	-52,3 %
Investointimenot	-16 100	-10 512	-13 173	-8 301	-8 902	-600	7,2 %
Rahoitusosuudet investointimenoihin	40	0	122	0	0	0	0,0 %
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	807	1 121	257	5 669	397	-5 272	-93,0 %
Investointien rahavirta	-15 253	-9 391	-12 795	-2 633	-8 504	-5 872	223,0 %
Toiminnan ja investointien rahavirta	-8 188	2 715	-2 884	10 684	-2 150	-12 834	-120,1 %
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000	0	0	0	0	0	0,0 %
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 933	-2 600	-2 600	-2 600	-2 600	0	0,0 %
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	5 000	-5 000	0	5 000	-100,0 %
Muut maksuvalmiuden muutokset	5 791	-1 151	-3 278	-548	-3 448	-2 900	529,2 %
Rahoituksen rahavirta	13 858	-3 751	-878	-8 148	-6 048	2 100	-25,8 %
Rahavarojen muutos	5 670	-1 036	-3 762	2 536	-8 199	-10 734	-423,3 %
Rahavarat 31.12.	13 587	12 551	8 789	11 324	3 126	-8 199	-72,4 %
Rahavarat 1.1.	7 917	13 587	12 551	8 789	11 324	2 536	28,9 %
Rahoituslaskelman tunnusluvut							
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	-30 601	-26 105	-26 510	-9 718	177		
Investointien tulorahoitus, %	47 %	117 %	77 %	171 %	76 %		
Lainanhoitokate	3,6	4,3	3,6	5,0	2,5		
Kassan riittävyys, pv	46	46	31	42	11		

Rahoituslaskelmaan kootaan kaikki rahan lähteet ja rahan käyttö. Rahoituslaskelma kuvaa kirjattujen liiketaapahtumien vaikutusta rahavaroihin eli rahoituslaskelma kertoo, lisääntyivätkö vai vähenivätkö rahavarat tilikauden aikana. Tuloslaskelman tavoin rahoituslaskelma sisältää ainoastaan ulkoiset erät, jotka ovat syntyneet kuntayhtymän kannalta ulkopuolisiin yksiköihin nähden.

Kuntayhtymän toiminnan rahavirta vuonna 2021 oli 6,4 milj. euroa, joka muodostui 6,8 milj. euron vuosikatteesta ja siihen tehdyistä 0,4 milj. euron tulorahoituksen korjauseristä, joilla eliminoidaan omaisuuden myyntivoittojen vaikutus toimintatuottoihin ja jotka siirretään investointien rahavirtaan pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot -riville. Tulorahoituksen korjauserät koostuivat koulutuskäytöstä poistetun irtaimen omaisuuden myynnistä saaduista myyntivoitoista.

Investointien rahavirrassa investointimenot vuonna 2021 olivat 8,9 milj. euroa (8,3 milj. euroa vuonna 2020).

Rahoituksen rahavirrassa pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 2,6 milj. eurolla. Lyhytaikaisia lainoja ei nostettu tilikauden aikana.

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta on tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä kertoo, kuinka paljon rahavirrasta jää lainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa. Tunnusluvun avulla voidaan seurata investointien omaraahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omaraahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Kuntayhtymän toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta parani 9,9 milj. eurolla.

Investointien tulorahoitus, % = $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintameno on rahoitettu tulorahoituksella. Mikäli tunnusluvun arvo on alle 100, erotus on rahoitettava pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien myynnillä, lainoilla ja rahavarojen määrää vähentämällä. Kuntayhtymän investointien omahankintameno rahoitettiin 76 % tulorahoituksella.

Lainanhoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja.

Tunnusluvun arviointiasteikko on seuraava:

- Lainanhoitokyky on hyvä, kun lainanhoitokate on suurempi kuin 2.
- Lainanhoitokyky on tyydyttävä, kun lainanhoitokate on 1 – 2.
- Lainanhoitokyky on heikko, kun lainanhoitokate on pienempi kuin 1.

Kuntayhtymän lainanhoitokate oli 2,5 (5,0 vuonna 2020). Tunnusluku heikkeni merkittävästi edelliseen vuoteen verrattuna. Tähän vaikutti erityisesti vuosikatteen heikkeneminen 14,2 milj. eurosta 6,8 milj. euroon.

Kassan riittävyys (pv) = $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa rahavaroilla. Kassan riittävyys 31.12.2021 oli 11 päivää. Tunnusluku heikkeni edellisestä vuodesta (42 pv vuonna 2020) merkittävästi.

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

Kuntayhtymän taseen loppusumma oli vuoden 2021 lopussa 142,1 milj. euroa (148,9 milj. euroa vuonna 2020). Taseen loppusumman pienenemiseen 6,8 milj. eurolla vaikuttivat merkittävimmin taseen vaihtuvissa vastaavissa lyhytaikaisten saamisten ts. rahojen ja pankkisaamisten väheneminen (8,2 milj. euroa). Taseen vastattavissa oma pääoma pieneni 2,2 milj. eurolla. Poistoero pieneni 1,2 milj. eurolla ja vieras pääoma väheni 3,5 milj. eurolla.

Omavaraisuusaste, % = 100 x (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)

Omavaraisuusaste mittaa vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Kuntayhtymän omavaraisuusaste oli 72,8 % (71,7 % vuonna 2020).

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = 100 x (Vieras pääoma – Saadut ennakot) / Käyttötulot

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon käyttötuloista (toimintatuloista) tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet ovat selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Kuntayhtymän suhteellinen velkaisuus oli 38,5 % (41,3 % vuonna 2020). Tunnuksuku parani 2,8 prosenttiyksikköä, mihin vaikutti vieraan pääoman määrän väheneminen 3,5 milj. eurolla 41,7 milj. eurosta 38,2 milj. euroon ja käyttötulojen määrän aleneminen yli 1,8 milj. eurolla 101,0 milj. eurosta noin 99,1 milj. euroon.

Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 € = Edellisten kausien ylijäämä + Tilikauden ylijäämä

Tunnusluku osoittaa, paljonko kuntayhtymälle on kertynyt ylijäämää tulevien vuosien liikkumavaraksi tai paljonko on kertynyt alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina. Kuntayhtymän taseen ylijäämien kertymä on 33,7 milj. euroa ja se pieneni vuodesta 2020 noin 1,1 milj. euroa.

T A S E

VASTAAVAA (1 000 €)	2020	2021	VASTATTAVAA (1 000 €)	2020	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT	134 061	132 907	OMA PÄÄOMA	86 241	84 091
Aineettomat hyödykkeet	54	6	Peruspääoma	13 671	13 671
Aineettomat oikeudet	0	0	Arvonkorotusrahoasto	0	0
Muut pitkävaikuttavat menot	54	6	Muut omat rahastot	37 787	36 717
Aineelliset hyödykkeet	133 492	132 385	Edellisten tilikausien ylijäämä	30 230	34 783
Maa- ja vesialueet	3 680	3 680	Tilikauden yli- /alijäämä	4 552	-1 080
Rakennukset	122 527	118 440	POISTOERO JA VAPAA-EHTOISET VARAUKSET	20 550	19 396
Kiint. rakenteet ja laitteet	0	0	Poistoero	20 550	19 396
Koneet ja kalusto	6 164	6 416	Vapaaehtoiset varaukset	0	0
Muut aineelliset hyödykkeet	244	244	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	457	465
Ennakkomaksut ja keskener.hank.	878	3 605	Lahjoitusrahastojen pääomat	457	465
Sijoitukset	514	517	VIERAS PÄÄOMA	41 701	38 158
Osakkeet ja osuudet	391	394	Pitkäaikainen	21 867	19 267
Muut saamiset	123	123	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	21 867	19 267
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	472	468	Muut velat	0	0
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	472	468	Lyhytaikainen	19 834	18 891
VAIHTUVAT VASTAAVAT	14 416	8 736	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 600	2 600
Vaihto-omaisuus	153	156	Ostovelat	6 713	6 756
Aineet ja tarvikkeet	153	156	Muut velat	5	-15
Saamiset	2 939	5 453	Siirtovelat	10 516	9 551
Lyhytaikaiset saamiset	2 939	5 453	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	148 949	142 110
Myyntisaamiset	913	875	TASEEN TUNNUSLUVUT:		
Muut saamiset	616	3 016	Omavaraisuusaste, %	71,7 %	72,8 %
Siirtosaamiset	1 409	1 562	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	41,3 %	38,5 %
Rahoitusarvopaperit	0	0	Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	34 783	33 703
Osakkeet ja osuudet	0	0	Lainakanta 31.12., 1 000 €	24 467	21 867
Rahat ja pankkisaamiset	11 324	3 126	Lainat ja vastuut 31.12., 1000 €	65 885	62 458
VASTAAVAA YHTEENSÄ	148 949	142 110			

Lainakanta 31.12. = Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Kuntayhtymän lainakanta oli 21,9 milj. euroa (24,5 milj. euroa vuonna 2020). Lainakanta siis pieneni 2,6 milj. eurolla.

Lainat ja vastuut 31.12., 1 000 €

Lainat ja vastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena. Lainojen ja vastuiden määrä 31.12.2021 oli 62,5 milj. euroa ja se väheni noin 3,4 milj. euroa. Vuonna 2020 lainojen ja vastuiden määrä oli 65,9 milj. euroa.

1.5 Kokonaistulot ja –menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat ja joissa liikelaitokset on yhdistelty rivi riviltä. Kokonaistulo ja -meno -käsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitus-toiminnan rahan lähteet ja käytön.

Kokonaistuloista 99,9 % muodostui toimintatuotoista ja 0,1 % muista rahoitustuotoista. Kokonaismenoista 88,3 % koostui toimintakuluista, 0,6 % korko- ja muista rahoituskuluista, 8,6 % investointimenoista ja 2,5 % pitkäaikaisten lainojen vähennyksistä. Kokonaistulojen ja -menojen erotus oli noin -4,75 milj. euroa.

KOKONAISTULOT JA -MENOT 2021

TULOT	1 000 €	%	MENOT	1 000 €	%
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	99 125	99,9	Toimintakulut	91 773	88,3
Korkotuotot	-35	0,0	- Valmistus omaan käyttöön	0	0,0
Muut rahoitustuotot	89	0,1	Korkokulut	239	0,2
Tulosrahoituksen korjauserät			Muut rahoituskulut	417	0,4
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-397	-0,4	Investoinnit		
Investoinnit			Investointimenot	8 902	8,6
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0		Rahoitustoiminta		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	397	0,4	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	2 600	2,5
Rahoitustoiminta			Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0	0,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0,0			
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	0	0,0			
Kokonaistulot yhteensä	99 179	100,0	Kokonaismenot yhteensä	103 929	100,0

1.6 Kuntayhtymäkonsernin toiminta ja talous

1.6.1 Koulutuskuntayhtymäkonserni

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian konserniin kuuluu kuntayhtymän 100-prosenttisesti omistama tytäryhtiö Gradia-koulutuspalvelut Oy, jonka toiminta käynnistyi vuoden 2015 alussa. Yhtiöön on siirretty koulutuskuntayhtymän kilpailutilanteessa markkinoilla harjoittama toiminta eli muu kuin koulutuksen järjestämisluvan, toimiluvan tai oppilaitoksen ylläpitämislupaan perustuva koulutus sekä siihen kiinteästi liittyvien oppilas- ja opiskelijatöiden tuottaminen.

Koulutuskuntayhtymä on osakkaana Jyväskylän kaupungin konserniin kuuluvassa Jyväskylän Yritystehdas Oy:ssä (kuntayhtymän omistusosuus 25 %) ja Viitasaaren kaupungin konserniin kuuluvassa Viitasaaren koulutuskilpailu Oy:ssä (kuntayhtymän omistusosuus 24 %) sekä Jyväskylän yliopiston konserniin kuuluvassa EduCluster Finland Oy:ssä (kuntayhtymän omistusosuus 10 %). Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia omistaa yhden (1) Monetra Keski-Suomi Oy:n osakkeen (kuntayhtymän omistusosuus noin 0,01 %). Monetra Keski-Suomi Oy kuuluu Monetra Oy:n (Oulu) konserniin. Gradia hankki hallituksen päätöksellä 25.2.2021 H 25 yhteensä 1 318 kpl Kuntien Tiera Oy:n osakkeita. Kuntien Tiera Oy toimii kuntien ja kuntayhtymien ICT-palveluna ja hankkivana ja tuottavana sidosyhteisönä. Kuntayhtymän omistusosuus yhtiöstä on alle 0,1 %. Näiden lisäksi kuntayhtymä on osakkaana 5,77 % omistusosuudella Jyväskylän Pienteollisuustalo Oy:ssä. Osakkuusyhteisöjä ei ole yhdistelty konsernitilinpäätökseen, koska yhdistelemättä jättäminen ei vaaranna olennaisella tavalla oikean ja riittävän kuvan antamista konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta (KPL 6:12.2 §).

Kuntajaoston konsernitilinpäätöksen laatimista koskevan yleisohjeen mukaan epäolennaiseksi konsernitilinpäätöksen kannalta voidaan katsoa yhteisö, jolla ei ole merkittävää varallisuutta eikä velkaa eikä takaussitoumuksia ja jonka oma pääoma vastaa kunnan taseeseen osakkeisiin ja osuuksiin merkittyä erää. Edelleen yleisohjeessa todetaan, että pienet kiinteistöyhteisöt voidaan usein jättää yhdistelemättä niiden vähäisen merkityksen johdosta. Oikean ja riittävän kuvan antamista arvioitaessa tulee ensisijaisesti kiinnittää huomiota yhdistelemättä jättämisen vaikutukseen konsernin tilikauden tulokseen ja omaan pääomaan.

- Jyväskylän Yritystehdas Oy:n vaikutus kuntayhtymäkonsernin tilikauden tulokseen olisi 117,25 euroa ja omaan pääomaan 45 922,71 euroa. Yhtiöllä ei ole merkittävää varallisuutta eikä velkaa eikä takaussitoumuksia.

- Viitasaaren Koulutuskilpailu Oy:n vaikutus konsernin tilikauden tulokseen olisi -668,71 euroa ja omaan pääomaan 143 980,16 euroa. Viitasaaren koulutuskilpailu Oy:n taseen loppusumma on 624 242,05 euroa, yhtiöllä ei ole lainaa eikä takaussitoumuksia
- EduCluster Finland Oy:n vaikutus konsernin tilikauden tulokseen olisi 29 342,00 euroa ja omaan pääomaan 81 247,57 euroa. Yhtiöllä ei ole merkittävää varallisuutta, yhtiön lainojen ja sitoumusten määrä kasvoi vuonna 2021.
- Jyväskylän Pienteollisuustalo Oy:n 30.6.2021 päättyneen tilikauden 2020–2021 vaikutus konsernin tulokseen olisi 3 943,26 euroa ja omaan pääomaan 36 295,95 euroa.

1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Kuntayhtymän tytäryhtiön toiminnan ja talouden ohjaus perustuu valtuuston 28.5.2021 V 15 hyväksymään omistajapolitiikkaan ja konserniohjeeseen, jonka mukaan

- Tytäryhteisöt noudattavat talousarvion ja tilinpäätöksen laadinnassa kuntayhtymän antamia ohjeita ja aikatauluja. Tytäryhteisöt ovat velvollisia raportoimaan toiminnastaan ja taloudellisesta tilanteestaan kuntayhtymän raportointiaikataulun mukaisesti.
- Tytäryhteisöjen investoinnit, rahoitus-, takaus- ja vakuusasiat valmistellaan yhdessä kuntayhtymän kanssa.
- Tytäryhteisön hallitus vastaa siitä, että oleellisiin muutoksiin on etukäteen saatu kuntayhtymän lupa.
- Kuntayhtymän hallitus nimeää edustajat tytär- ja osakkuusyhteisöjen yhtiökokouksiin tai muihin päätettäviin elimiin sekä nimeää ehdokkaat tytär- ja osakkuusyhteisöjen hallituksiin.

1.6.3 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kuntalain (410/2015) 48 §:n mukaan konsernijohto (kuntayhtymässä hallitus ja kuntayhtymän johtaja) vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä. Kuntayhtymän hallintosäännön 23 §:ssä on täsmennetty kuntayhtymän hallituksen ja kuntayhtymän johtajan tehtäviä ja toimivaltan jakoa omistajaohjauksessa ja konsernivalvonnessa.

Kuntalain (410/2015) 123 §:n mukaan tilintarkastajien on tarkastettava, onko kunnan ja kuntakonsernin sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti.

Konserniohjaus ja -valvonta on perustunut läheiseen yhteistyöhön ja vuorovaikutukseen tytäryhtiön toimitusjohtajan ja hallituksen sekä kuntayhtymän johtajan ja yhtiön hallituksen välillä. Toimivallan ja -vastuunjakon konserniohjauksessa, ohjeiden anto kuntayhtymän edustajille tytäryhtiössä, konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi sekä tytäryhtiön toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi on ollut toimivaa ja riittävää. Tytäryhtiö on muutoin käyttänyt kuntayhtymän keskitettyjä konsernipalveluita ja -toimintoja, paitsi yhtiön talous- ja palkkahallinto on ulkoistettu yksityiselle tilitoimistolle.

1.6.4 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

Kuntayhtymäkonsernin toimintatuotot olivat 99,7 milj. euroa ja ne alenivat 1,7 milj. euroa (-1,6 %). Toimintakulut olivat 92,1 milj. euroa ja ne kasvoivat 5,7 milj. euroa (6,6 %). Konsernituloslaskelman ja sen tunnuslukujen erot kuntayhtymän tuloslaskelmaan ovat varsin pieniä.

Konsernituloslaskelma (1 000 €)	2017	2018	2019	2020	2021	Muutos	
						1 000 €	%
Toimintatuotot	97 511	98 967	97 058	101 391	99 735	-1 656	-1,6 %
Toimintakulut	-89 253	-85 688	-85 920	-86 457	-92 138	-5 681	6,6 %
Toimintakate	8 257	13 279	11 138	14 935	7 597	-7 338	-49,1 %
Rahoitustuotot ja -kulut							
Korkotuotot	12	14	13	-29	-35	-6	21,8 %
Muut rahoitustuotot	22	0	0	10	20	10	101,7 %
Korko- ja muut rahoituskulut	-219	-316	-291	-261	-239	22	-8,5 %
Muut rahoituskulut	-412	-415	-426	-416	-418	-2	0,4 %
Vuosikate	7 660	12 562	10 433	14 239	6 925	-7 314	-51,4 %
Poistot ja arvonalentumiset	-10 445	-11 631	-10 551	-10 824	-10 056	769	-7,1 %
Tilikauden tulos	-2 785	931	-118	3 414	-3 131	-6 545	-191,7 %
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0	1 070	1 070	
Tilikauden verot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Laskennalliset verot	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	-2 785	931	-118	3 414	-2 060	-5 475	-160,3 %
Tuloslaskelman tunnusluvut							
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	109 %	115 %	113 %	117 %	108 %		
Vuosikate/Poistot, %	73 %	108 %	99 %	132 %	69 %		

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernirahoituslaskelma (1 000 €)	2017	2018	2019	2020	2021	Muutos	
						1 000 €	%
Vuosikate	7 660	12 562	10 433	14 239	6 925	-7 314	-51,4 %
Tulosrahoituksen korjaukset	-456	-244	-232	-846	-397	448	-53,0 %
Toiminnan rahavirta	7 204	12 318	10 201	13 393	6 528	-6 866	-51,3 %
Investointimenot	-16 100	-10 512	-13 173	-8 301	-8 904	-602	7,3 %
Rahoitusosuudet investointimenoihin	40	0	122	0	0	0	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	807	1 121	257	5 669	397	-5 272	-93,0 %
Investointien rahavirta	-15 253	-9 391	-12 795	-2 633	-8 507	-5 874	223,1 %
Toiminnan ja investointien rahavirta	-8 050	2 927	-2 593	10 761	-1 979	-12 740	-118,4 %
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	10 000	0	0	0	0	0	0,0 %
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 933	-2 600	-2 600	-2 600	-2 600	0	0,0 %
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	5 000	-5 000	0	5 000	-100,0 %
Muut maksuvalmiuden muutokset	5 730	-1 055	-3 280	-607	-3 451	-2 844	468,5 %
Rahoituksen rahavirta	13 797	-3 655	-880	-8 207	-6 051	2 156	-26,3 %
Rahavarojen muutos	5 747	-729	-3 474	2 554	-8 030		0,0 %
Rahavarat 31.12.	13 787	13 058	9 584	12 138	4 108	-8 030	-66,2 %
Rahavarat 1.1.	8 040	13 787	13 058	9 584	12 138	2 554	26,6 %
Rahoituslaskelman tunnusluvut							
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	-30 439	-25 731	-25 845	-8 959	1 065		
Investointien tulo-rahoitus, %	48 %	120 %	79 %	172 %	78 %		
Lainanhoitokate	3,7	4,4	3,7	5,1	2,5		
Kassan riittävyys, pv	47	48	34	45	14		

Konsernirahoituslaskelma ja sen tunnusluvut vastaavat hyvin pitkälti kuntayhtymän rahoituslaskelmaa.

Konsernitase ja sen tunnusluvut

KONSERNITASE

VASTAAVAA (1 000 €)	2020	2021	VASTATTAVAA (1 000 €)	2020	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT	134 001	132 849	OMA PÄÄOMA	107 531	104 400
Aineettomat hyödykkeet	54	7	Peruspääoma	13 671	13 671
Aineettomat oikeudet	54	7	Arvonkorotusrahasasto	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot	0	0	Muut omat rahastot	37 787	36 717
Aineelliset hyödykkeet	133 492	132 385	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	52 658	56 072
Maa- ja vesialueet	3 680	3 680	Tilikauden yli-/alijäämä	3 414	-2 060
Rakennukset	122 527	118 440	VÄHEMMISTÖOSUUDET	0	0
Kiint. rakenteet ja laitteet	0	0	PAKOLLISET VARAUKSET	0	0
Koneet ja kalusto	6 164	6 416	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	457	465
Muut aineelliset hyödykkeet	244	244	VIERAS PÄÄOMA	41 753	38 244
Ennakkomaksut ja keskener.hank.	878	3 605	Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	21 867	19 267
Sijoitukset	454	457	Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	2 600	2 600
Osakkeet ja osuudet	331	334	Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	17 287	16 378
Muut saamiset	123	123	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	149 741	143 110
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	472	468	KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT:		
VAIHTUVAT VASTAAVAT	15 268	9 793	Omavaraisuusaste, %	71,8 %	73,0 %
Vaihto-omaisuus	153	156	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	41,2 %	38,3 %
Saamiset	2 977	5 529	Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	56 072	54 012
Lyhytaikaiset saamiset	2 977	5 529	Lainakanta 31.12., 1 000 €	24 467	21 867
Rahoitusarvopaperit	0	0	Lainat ja vastuut 31.12., 1000 €	65 885	62 458
Rahat ja pankkisaamiset	12 138	4 108			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	149 741	143 110			

Konsernitase ja sen tunnusluvut vastaavat hyvin pitkälti kuntayhtymän taseen tietoja. Merkittävin ero on se, että kirjanpitolautakunnan kuntajaoston konsernitilinpäätöstä koskevaan ohjeen mukaisesti kuntayhtymän taseessa olevat vapaaehtoiset varaukset ja poistoero on merkitty konsernitaseessa omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämiin.

1.7 Kuntayhtymän tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kuntayhtymän hallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä (kuntalaki 115 §). Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen poistoeron, varausten ja rahastojen muutoksia. Kuntayhtymän tilikauden tulos on – 3 304 218,92 euroa. Hallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- vähennetään poistoeroa yhteensä 1 154 180,97 euroa, joka koostuu

- Kuntayhtymän ilman liikelaitosta poistoeron vähennyksestä 16 961,08 euroa ja
- Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen poistoeron vähennyksestä 1 137 219,89 euroa

- puretaan Gradian kehittämisrahastoa vuoden 2021 talousarviossa määritettyjen kehittämishankkeiden kustannusten kattamiseen yhteensä 1 070 373,00 euroa

Tilikauden tuloksen käsittelyn jälkeen kuntayhtymän tilikauden alijäämäksi muodostuu 1 079 664,95 euroa, joka esitetään siirrettäväksi edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille.

Kuntayhtymän alijäämä taloussuunnitelmakaudella 2022–2024 on arviolta yhteensä 7,70 milj. euroa. Kuntalain talouden tasapainottamista koskevan sääntelyn soveltamisohjeessa todetaan, että *”jos kunnalla on merkittäviä ylijäämäeriä taseessa, voi se laatia taloussuunnitelman, jossa kertyväksi arvioitu alijäämä kateetaan myös taseen ylijäämäerillä”*.

Kuntayhtymän kertynyt ylijäämä vuoden 2021 lopussa on 33,70 milj. euroa, josta taloussuunnitelmakaudelta 2022–2024 kertyvä alijäämä voidaan kattaa. Vuoden 2024 lopussa kertynyttä ylijäämää arvioidaan olevan 26,00 milj. euroa. Näin ollen kuntayhtymällä ei ole kuntalain 110 §:n 3 momentin mukaista alijäämän kattamisvelvoitetta.

2. Talousarvion toteutuminen

2.1 Tavoitteiden toteutuminen

2.1.1 Gradian yhteiset tavoitteet

Opiskelijavirtoja koskevien talousarvion tavoitteiden toteutumista vuonna 2021 on kuvattu oppilaitostulosalueittain seuraavassa taulukossa, jossa toteutuneet tavoitteet on merkitty kursivilla:

1. Aloittaneiden opiskelijoiden määrän lisäys	2020	2021	% muutos 2020–2021
Gradia Jyväskylä	3963	4114	3,81 %
Gradia Jämsä	620	653	5,32 %
Schildtin lukio ja Jyväskylän Lyseon lukio	878	873	-0,57 %
Jyväskylän aikuislukio	127	122	-4,1 %
Yhteensä	5588	5762	0,45 %

2. Tutkinnon suorittaneiden määrän lisäys	2020	2021	% muutos 2020–2021
Gradia Jyväskylä	2277	2128	-6,54 %
Gradia Jämsä	352	370	5,11 %
Schildtin lukio ja Jyväskylän Lyseon lukio	695	734	5,61 %
Jyväskylän aikuislukio	38	50	31,58 %
Yhteensä	3362	3282	-2,38 %

3. Eronneiden opiskelijoiden osuus kaikista opiskelijoista - suhteen alentaminen	2020 eronneet	2020 kaikki pt-opiskelijat	2020 %	2021 eronneet	2021 kaikki pt-opiskelijat	2021 %
Gradia Jyväskylä	240	6917	3,47 %	226	6962	3,25 %
Gradia Jämsä	46	1243	3,7 %	34	1226	2,77 %
Schildtin lukio ja Jyväskylän Lyseon lukio	12	3147	0,38 %	16	3318	0,48 %
Jyväskylän aikuislukio	39	358	10,89 %	49	312	15,38 %
Yhteensä	337	11665	2,89 %	325	11818	2,75 %

4. Eronneeksi katsottujen opiskelijoiden osuus kaikista opiskelijoista - suhteen alentaminen	2020	2020 kaikki pt-opiskelijat	% muutos 2019–2020	2021	2021 kaikki pt-opiskelijat	% muutos 2020–2021
Gradia Jyväskylä	183	6917	2,65 %	230	6962	3,3 %
Gradia Jämsä	32	1243	2,57 %	29	1226	2,37 %

1. tarkastelussa kaikki tutkintotavoitteiset opiskelijat
2. tarkastelussa kaikki ammatillisen koulutuksen tutkintotavoitteiset opiskelijat ja lukion/aikuislukion koko oppimäärän suorittaneet (päättötodistuksen saaneet) opiskelijat
3. tarkastelussa alle 30-vuotiaat perustutkinto-opiskelijat ja päivälukio-opiskelijat, eronneiden lukumäärä sisältää väärän valinnan, motivaation puutteen tai henkilökohtaisten syiden vuoksi eronneet. Ikärajaus nuorisolain määritelmän mukainen.
4. tarkastelussa alle 30-vuotiaat perustutkinto-opiskelijat ja päivälukio-opiskelijat. Ikärajaus nuorisolain määritelmän mukainen

1. Aloitaneiden tutkinto-opiskelijoiden määrä oli tavoitteen mukaisesti kasvussa Gradia Jyväskylässä ja Gradia Jämsässä. Päivälukioissa aloittaneiden määrä pysyi lähes ennallaan verrattuna edelliseen vuoteen. Aikuislukiossa aloittaneiden määrän väheneminen pysyi normaalin vuosittaisen vaihtelun piirissä. Ammatillisessa koulutuksessa opiskelijamäärän nousu johtuu mm. hoiva-alan osaajapulasta, johon vastattiin lisäämällä aloituspaikkamäärää lähihoitajatutkintoon sekä Gradia Jyväskylässä että Gradia Jämsässä. Gradia Jämsän osalta opiskelijarekrytoinnin nousua selittävät myös kasvatus- ja ohjausalan perustutkinnon haun avaaminen Jyväskylään sekä metsäalan perustutkinnon aiempaa suurempi vetovoima. Osittain kasvua selittää myös UPM Kymmenen Oyj:n Kaipolan tehtaan lakkauttaminen ja sen myötä lisääntynyt uudelleen kouluttautumisen tarve.

2. Tutkinnon suorittaneiden määrä nousi Gradia Jämsässä ja Gradian päivälukioissa. Gradia Jyväskylässä tutkinnon suorittaneiden määrä sen sijaan hieman laski edelliseen vuoteen verrattuna. Gradia Jyväskylässä suoritusten vähentymistä selittää erityisesti koronapandemian aiheuttama poikkeustila. Erityisesti ravintola- ja catering-alalla työpaikalla tapahtuvan oppimisen mahdollisuudet ja näyttöjen suorittaminen oli yhä rajoitettua. Lisäksi erityisesti työssäkäyvien ammattitutkintoja suorittaneiden määrä oli aiempaa vuotta selkeästi alhaisempi korona-ajasta johtuen. Gradia Jämsän kasvaneita lukuja selittää puolestaan osin normaali vuosittainen vaihtelu sekä osittainen koronatilanteen helpottaminen. Tämä mahdollisti joillakin koulutusaloilla vuodelle 2020 suunniteltujen tutkintojen valmistumisen kevään 2021 aikana. Päivälukioista valmistuneiden määrä kasvoi kasvaneen sisäänoton ja ikäluokkien kasvun myötä. Aikuislukiossa valmistuneiden määrän kasvua selittää osin luonnollinen vuosittainen vaihtelu opiskelijämäärissä sekä vuonna 2020 huomattavan matala valmistuneiden määrä, johon lukua suhteutetaan. Lisäksi selittävänä tekijänä on pandemiarajoitusten päättyminen ja lähiopetukseen palaaminen, joka on vauhdittanut tutkintojen loppuun saattamista.

3.–4. Keskeyttäneiden opiskelijoiden osuudet pienenevät Gradia Jyväskylässä ja Gradia Jämsässä jo kolmatta vuotta peräkkäin haastavista koronavuosista huolimatta. Eronneeksi katsottujen opiskelijoiden määrät kehittyivät myös suotuisasti Gradia Jämsässä ja päivälukioissa. Pitkään kestänyt, pääosin etäopetuksena toteutunut korona-aika lisäsi eronneeksi katsottujen määrää hieman Gradia Jyväskylässä. Aikuislukion osalta kasvaneita eronneeksi katsottujen lukuja selittää myös pitkittynyt korona-aika ja sen tuomat haasteet aikuisten, usein työn ohella tapahtuvalle opiskelulle. Kokonaisuutta tarkastellessa positiivinen kehitys kertoo kuitenkin tehostuneesta ohjauksesta, koronarahoitusten mahdollistamasta pienryhmä- ja tukiopetuksesta, aiempaa tehokkaammasta varhaisesta puuttumisesta sekä muista vahvistetuista tukitoimista.

Nuorten opiskelijoiden virtoja seurataan yhteisten tavoitteiden mukaisesti Aurinkokuvan kautta. Aurinkokuva päivitettiin vuoden 2019 talousarvioon uuden ammatillisen koulutuksen lainsäädännön pohjalta. Aurinkokuva kuvaa opiskelijoiden polun vaiheita hakuvaiheesta tutkinnon suorittamiseen, vaiheiden tilaa opiskelijan näkökulmasta sekä eri tahojen (perusaste, kunnat, toinen aste) vastuita opiskelijan vaiheissa. Kuvassa esitetyt luvut on poimittu rekisteriaineistoista 8.2.2022, mutta tietojen päivittyessä lukuihin voi tulla korjauksia pitkälläkin viiveellä.

Vuonna 2021 Keski-Suomen maakunnan perusasteen päättänyt ikäluokka oli 2 684 (suluisissa vuoden 2020 luvut 2 925) ja Jyväskylässä 1 392 (1 446). Gradian oppilaitoksiin sai ja otti vastaan opiskelupaikan 1 745 (1 782) opiskelijaa, joista 1 638 (1 677) oli keskisuomalaisia (61 % ikäluokasta, 57 % vuonna 2020) ja 1 125 (1 170) Jyväskylästä (81 % ikäluokasta, 81 % vuonna 2020).

Jatkuvan haun kautta opiskelijoita ammatilliseen perustutkintoon tuli 825 (858) alle 30-vuotiasta opiskelijaa vuonna 2021. Yhteensä koulutuskuntayhtymän oppilaitoksissa aloitti 3 415 alle 30-vuotiasta ammatillisen koulutuksen perustutkinto-opiskelijaa tai päivälukio-opiskelijaa. Tämä oli 12 opiskelijaa vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Valtaosa opiskelijoista suorittaa tutkinnon ilman katkoksia ja siirtymiä. Vuonna 2021 yhteensä 1 994 (1 977) alle 30-vuotiasta opiskelijaa sai suoritettua tutkintonsa loppuun. Tutkinnon osan/osia suoritti 269 (213) valmistunutta opiskelijaa. 290 (223) opiskelijaa vaihtoi opiskelupaikkaa koulutuskuntayhtymän sisällä ja 171 (194) siirtyi muihin oppilaitoksiin. Tämä vaihdos tulkitaan opiskelijan näkökulmasta positiiviseksi, koska sitä kautta on löytynyt opiskelijan tarpeita paremmin vastaava opiskelusuunta. On tärkeää, että suurin osa siirtymistä voidaan tehdä joustavasti Gradian oman koulutustarjonnan sisällä. Muualle siirtyneet ovat lähinnä asuinpaikkaa vaihtaneita.

Opiskelun keskeyttäminen katsotaan neutraaliksi tilaksi, koska se sisältää suunnitelman palata opintoihin, kun keskeytyksen syy (esim. sairaus, perhevapaa, armeija) on takana. Samoin työhön, perhevapaalle, armeijaan tai siviilipalvelukseen siirtyminen on opiskelijan polulla lähtökohtaisesti neutraaliksi katsottu asia.

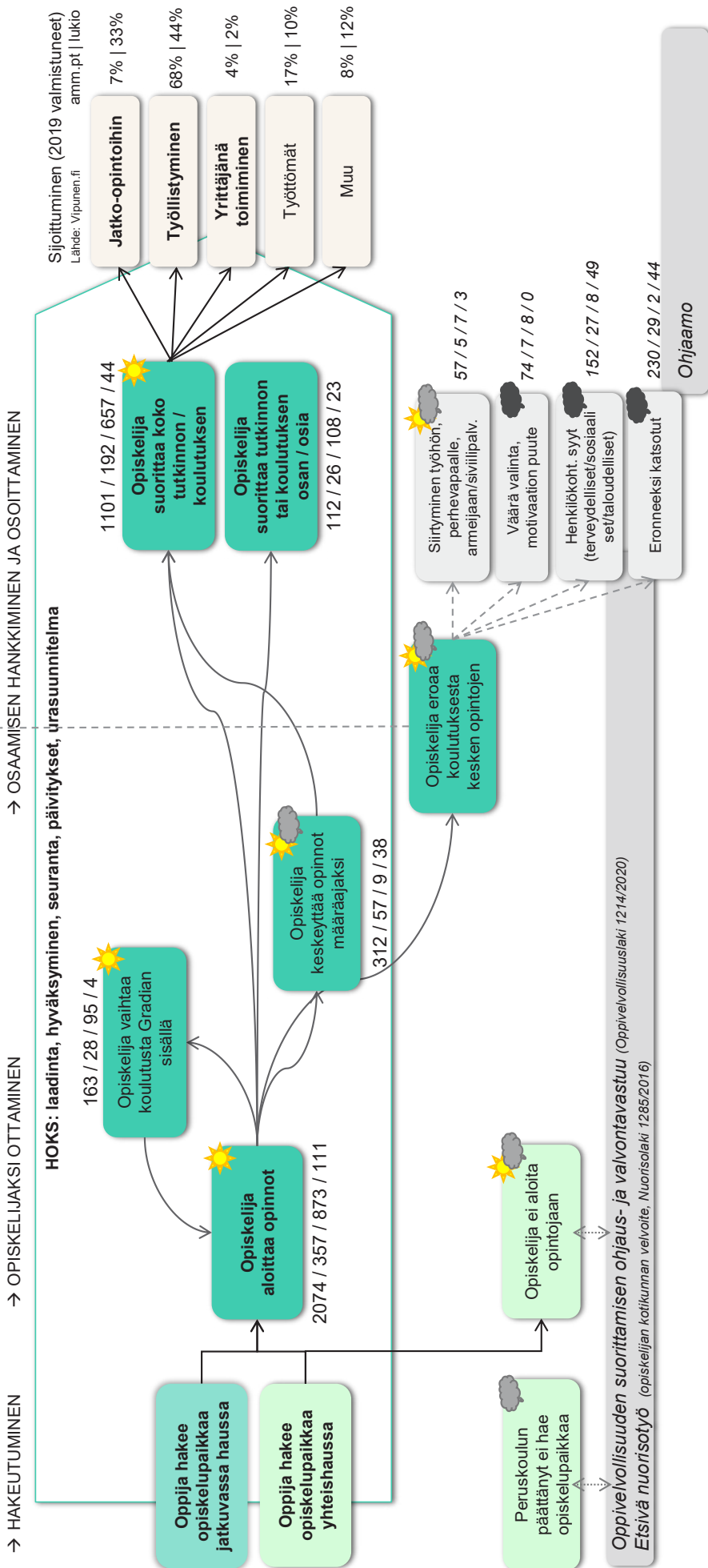
Määräaikaisesti opintonsa keskeyttäneitä oli 416 (386). Henkilökohtaisten syiden tai väärän valinnan vuoksi opintonsa kokonaan keskeyttäneitä yhteensä 325 (337). Suurin keskeyttämisen syy ovat terveydelliset syyt. Eronneiksi katsottuja opiskelijoita oli 305 (252). Keskeyttäneiden kokonaismäärä kasvoi Gradiassa edelliseen vuoteen verrattuna 39 henkilön verran. Tiedot eronneista on toimitettu opiskelijan kotikuntiin, jotta kunnan etsivä nuorisotyö voi jatkaa opiskelijan kanssa uusien vaihtoehtojen etsimistä. Oppivelvollisten osalta tiedot eronneiksi katsotuista toimitetaan opiskelijan asuinkunnan nimetyille toimijoille vaihtoehtoisten opiskelumahdollisuuksien, kuntouttavien tai muiden soveltuvien palveluiden etsimiseksi.

Opiskelijoiden sijoittumisen tiedot saadaan jälkikäteen vuoden viiveellä. Sijoittuminen kuvaa pääasiallista toimintaa valmistumisvuoden jälkeisen vuoden viimeisenä päivänä. Sijoittumisen osalta suurin muutos on tapahtunut työllistymisessä, jossa ammatillisesta koulutuksesta valmistuneiden työllistyneiden osuus on noussut 3 prosenttiyksikköä.

Gradia opiskelijavirrat 2021

amm. pt Jyväskylällä / amm.pt Jämsä / päivätuki / aikuislukio Jyväskylällä
Tarkastelussa alle 30v opiskelijat kalenterivuoden 2021 aikana

☀️ = opinnot etenevät suunnitellusti ☁️ = riski koulutuksen jäämiselle kesken 🖤 = selkeä riski pudokkuudelle

Kuva 1. Opiskelijavirrat seuranta vuosien 2019-2021 tietojen mukaisesti. Aurinkokuva on alun perin kehitetty yhdessä Jyväskylän kaupungin kanssa Koppari-hankkeessa vuosina 2010-2012 aurinko = opinnot etenevät suunnitellusti, musta pilvi = mitä tummempi pilvi sitä suurempi pudokkuuden vaara, puoli pilvinen = sisältää riskin vaaran mutta ohjauksen avulla riski voidaan välttää

(Lähteet: Gradian opinto hallintorekisteri, Opetushallinnon tilastopalvelu Vipunen.fi)

Seuraavana esitellään Gradian yhteisten tavoitteiden toteuma. Gradian yhteiset toiminnalliset tavoitteet koskevat kaikkia tulosalueita ja kannustavat niiden väliseen yhteistyöhön. Jäljempänä esitellyt tulosaluekohtaiset tavoitteet täydentävät yhteisiä tavoitteita.

Toimenpiteiden toteutuma 2021, yhteiset

Uusi yhdessä 2020+ Strateginen pää-tavoite:	Yhteiset tavoitteet 2021	Yhteisten tavoitteiden toteuma 2021
<p>Itseensä ja tulevaisuuteen luotava opiskelija</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Oppivelvollisuuden laajentamisen toimenpiteiden toteutuminen • Pedagogialähtöisen etäopetuksen ja sitä tukevan kulttuurin systemaattinen ja konkreettinen vahvistaminen • Yrittäjyyspolun ja -palveluiden näkyvyyden vahvistaminen sekä Jyväskylän Yritystehdas Oy:n palvelutarjonnan varmistaminen Gradian opiskelijoille • Virtuaali- ja etämallien rakentaminen kansainväliseen liikkuvuuteen • Opiskelijoiden hyvinvointiohjelman toteuttaminen • EduFuturan ristiinopiskelu- ja jatko-opintomahdollisuuksien vahvistaminen ja yhteistyön syventäminen • Jatkuvaan oppimiseen sytymisen huomioiminen opintojen sisällöissä sekä tarjonnassa 	<ul style="list-style-type: none"> • Oppivelvollisuuden laajentumiseen liittyen on päivitetty opiskelijahallinnon lomakkeisto sekä tarkennettu opintojen etenemiseen ja seurantaan liittyviä toimintamalleja vastamaan oppivelvollisuuslain velvoitteita. Oppivelvollisuuden laajentumiseen liittyvä toisen asteen maksuttomuus on huomioitu niin talousvaikutusten kuin muunkin toiminnan osalta. • Pedagogialähtöinen etäopetuksen kehittäminen eteni kaikissa Gradian oppilaitoksissa. eGradian verkko-opintotarjontaa laajennettiin. Näitä toteutumia on kuvattu tarkemmin oppilaitosten tavoitetaulukoissa. Digipalveluiden järjestämät koulutukset vahvistivat Gradian opetushenkilöstön osaamista hyödyntää digitaalisia työkaluja pedagogiikan tukena etä- ja hybridiopeutuksessa. • Yrittäjyyspolkuja ja niiden rakenteita oppilaitoksissa ja Jyväskylän Yritystehdas Oy:n kanssa tehtävässä yhteistyössä on selkiytetty ja vahvistettu. • Toteutettu liikkuvuuden virtuaali- ja hybridimalleja yhteistyössä kansainvälisen oppilaitosverkostojen kanssa. • Opiskelijaraati- ja tutortoimintaa aloitettiin tukemaan yhteisöllisyyttä sekä hyry-ryhmien toimintaa kehitettiin. Gradia-lukioissa kehitettiin edustajistojen toimintaa osallisuuden ja hyvinvoinnin lisäämisessä. • Vahvistettu opiskelijoiden ohjaus- ja tukipalveluita nimeämällä EduFutura-koordinaattoreita ja selkeytetty korkeakoulupolkujen rakenteita yhteistyössä EduFutura-oppilaitosten kanssa. Suoritettujen korkeakouluopintojen kehitystä on kuvattu oppilaitosten tavoitetaulukoissa. • Gradiaan nimettiin jatkuvan oppimisen koordinaatioryhmä edistämään aikuisväestölle suunnatun koulutustarjonnan uudistamista sekä kehittämään aikuisten ohjauksen ja haakevan toiminnan malleja.

<p>Osuva osamista työelämään nyt ja tulevaisuudessa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Omistajakuntayhteistyön edelleen kehittäminen: koronaviirien opetukset pedagogiseen yhteistyöhön ja kuntien elinvoiman tuki jälleenrakennuksessa • Keski-Suomen maakunnan selviytymissuunnitelman toimenpiteiden edistäminen • Täydentävän rahoituksen aktiivinen ja tavoitteellinen hakeminen • Työelämän tarpeisiin vastaavan jatkuvan oppimisen tarjonnan vahvistaminen • Gradia- koulutuspalvelut Oy:n kehittäminen • Yritysten perustamisen neuvontapalvelujen toiminnan vakiinnuttaminen ja laajentaminen • Tiedolla johtamisen valmiuksien ja tietopohjan vahvistaminen käyttäjälähtöisillä, digitaalisilla ratkaisuilla • Laadunhallintajärjestelmien kehittäminen ja ammatillisen koulutuksen laadunhallintajärjestelmän arviointi 	<ul style="list-style-type: none"> • Omistajakunnista erityisesti Jyväskylän, Jämsän ja Laukaan kanssa on syksyllä 2021 käynnistetty tiivis yhteistyö ajankohtaisista kehittämisteemoista. Kuntakierroksilla keväällä 2022 käydään läpi kuntakohtaiset tavoitteet alkaneelle valtuustokaudelle. • Tehty aktiivista maakunnallista verkostoyhteistyötä omistajakuntien, muiden hanke-toimijoiden ja rahoittajien kanssa selviytymissuunnitelman mukaisissa tavoitteissa. • Täydentävän rahoituksen tavoitteelliseksi hakemiseksi ja tulosten maakunnallisen vaikuttavuuden varmistamiseksi on priorisoitu Gradian vahvuusalat ja niitä läpileikkaavien teemat. Kohdennettu rahoitushakuja näiden vahvuusalojen mukaisesti. • Kartoitettiin osajapula -alojen osaamistarpeita ja kehitettiin työvoimakoulutuksen toteutusmalleja mm. Ict- ja sote aloilla. Jatkuvan oppimisen koulutustarjonnan uudistamisen valmisteluryhmä edisti Gradian ennakointityön ja osaamiskartoitusten systematisointia sekä koulutustarjonnan asiakaslähtöistä kehittämistä ja näkyvyyttä. • Yhtiön kannattavan kasvun ja kehittämisen toteuttamiseksi on yhtiöön palkattu kokonaisvaltainen toimitusjohtaja ja kaksi myynti- ja markkinointitehtäviä tekevää työntekijää. • Yritysten perustamisen neuvontapalveluissa kävi yhteensä 439 asiakasta, jotka perustivat vuoden aikana 168 uutta yritystä, palvelusta saadun asiakaspalautteen keskiarvo oli 4,3/5. Toiminnan laajentamisesta neuvoteltiin uusien kuntien kanssa ja palvelu tulee laajenemaan vuonna 2022. • Tiedolla johtamisen tietopohjaa vahvistettu laajentamalla Gradian tietovaraston tietomassaa ja rakentamalla sen pohjalta uusia PowerBI-raportteja. Kuluneen vuoden aikana uusia raportteja on toteutettu mm. opintojen ohjauksen, talouden ja hakupalveluiden tarpeisiin sekä VOS-mittareiden seurantaan. • Toteutettiin laaja laadunhallintajärjestelmän itse- ja vertaisarviointi. Toiminnan laadun on varmistettu jatkokehittämällä Meidän intraa ja siellä olevia toimintaa ohjaavia työkaluja.
--	--	---

<p>Hyvinvoiva ja kestävästi toimiva Gradia-yhteisö</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Henkilöstön etätyöskentelyvalmiuksien, etäjohtamisen sekä näitä tukevan uuden toimintakulttuurin vahvistaminen • Henkilöstökyselyn toteuttaminen keväällä 2021 • Turvallisuuden ja toimintakyvyn varmistaminen ja vahvistaminen erityisesti poikkeusaikoina • Henkilöstön osaamisen kehittämissohjelman valmistelu • Kestävän tulevaisuuden kehittämissohjelman toteuttaminen ja hiilineutraaliuden tavoitteiden täsmentäminen • Kuntavaalien jälkeisten luottamushenkilökokoonpanojen perehdyttäminen ja sitouttaminen tehtäväänsä sekä yhteisön uuteen toimintakulttuuriin 	<ul style="list-style-type: none"> • Laadittiin henkilöstöpalveluiden johdolla uudet etätyöohjeet pandemian jälkeiseen aikaan ja tarjottiin esihenkilöille etätyön johtamiseen valmennusta. Oppilaitostasolla tehtyä etätyöskentelyn ja etäjohtamisen kehitystä on kuvattu oppilaitosten tavoitetaulukoissa. • Toteutettiin sopimuksen mukaisesti henkilöstökysely ja koordinoitiin tulosten läpikäyntiä ja toimenpiteiden valmistelua ja toteuttamista. • Johdon koronaryhmä koordinoi koronatoumia, joiden tarkoituksena oli henkilökunnan ja opiskelijoiden ohjeistaminen ja arjen turvallisuuden sekä toimintakyvyn varmistaminen. • Suunnattiin työterveyshuollon toimintasuunnitelman, henkilöstökyselyn tulosten ja pandemian aiheuttaman mielen oireilun perusteella työpaikkaselvityksiä, työnohjauksia ja työterveyspsykologien toteuttamia valmennuksia työyhteisöihin. Kiinnitettiin työhyvinvoinnin edistämiseen huomiota myös uudistamalla henkilöstöetujen ja palkitsemisen kokonaisuus, jonka perusteella ryhdyttiin valmistelemaan henkilöstölle liikunta- ja kulttuuriedun käyttöönottoa. • Osallistettiin laajasti henkilöstöä ja esihenkilöitä osaamisen kehittämissohjelman laadintaan. Kehittämissohjelma hyväksyttiin hallituksessa joulukuussa 2021. • Gradian kestävä tulevaisuuden kehittämissohjelma, Green Book viimeisteltiin yhteistyössä eri tulosalueiden henkilöstön kanssa ja hyväksyttiin hallituksessa. Käynnistettiin itsearvioinneilla eri kampuksilla OKKA-sertifiointiprosessit, joita on kuvattu tarkemmin oppilaitosten tavoitetaulukoissa. Hiilineutraaliustavoitteen mittaamista valmisteltiin. • Valtuuston perehdytys käynnistyi järjestäytymiskokouksen jälkeen seminaarilla 15.10.2021 ja hallitus piti puolen päivän vaihto- ja perehdytysseminaarinsa 28.10.2021. Perehdytys jatkuu teemoittain kokousten yhteydessä. Koronatilanne siirsi syksylle suunnitellut kuntakerrokset keväälle 2022.
---	---	---

2.1.2 Gradia Jyväskylässä

Gradia Jyväskylässä opiskeli vuonna 2021 yhteensä 14 228 opiskelijaa. Valtaosa heistä, reilu 10 000 opiskeli ammatillisia tutkintoja. Opiskelijoista alle 20-vuotiaita oli 37 %, 20–29-vuotiaita 28 % ja yli 30-vuotiaita 35 %. Koulutustoiminnan lisäksi Gradia Jyväskylä koordinoi Gradian työelämäpalveluita ja koulutusvientiä sekä järjesti yritysten perustamisneuvontaa (K-S Yritysidea).

Koulutustoiminta

Koronavuosi vaikutti edellisen vuoden tapaan suuressa määrin koulutustoimintaan. Keväällä 2021 opetus järjestettiin pääosin etäopetuksena, elokuun alusta alkaen suunnitelman mukaisesti lähiopetuksena. Korona-aikana syntyneiden oppimisvajeiden paikkaamiseksi tarvittiin tehostettuja toimenpiteitä. Ministeriöltä saadun koronarahoituksen turvin lisättiin määräaikaista opetus- ja ohjaushenkilöstön määrää ja järjestettiin tehostettua tukea (mm. pienryhmät, erilaiset pajat, pariopettajuus).

Oppivelvollisuus laajeni koskemaan toisen asteen koulutusta elokuusta 2021 lähtien. Gradia Jyväskylässä aloitti yhteensä 884 oppivelvollista, mikä on noin 45 % perustutkinnon tai nivelvaiheen aloittaneista. Kevään ja alkusyksyn aikana päivitettiin oppivelvollisuuslain edellyttämät muutokset opetuksen ja ohjauksen prosesseihin sekä perehdytettiin henkilöstö. Lisäksi hankittiin oppivelvollisille maksuttoman toisen asteen edellyttämät oppimateriaalit sekä työvaatteet ja työvälineet Gradian linjausten mukaisesti. Maksuttomuuden kustannukset toteutuivat odotetusti kustannusten oltua noin 330 000 euroa.

Oppivelvollisuuden laajenemisen rinnalla aloitettiin jatkuvan oppimisen tarjonnan kehittäminen. Gradia Jyväskylällä, kuten koko Gradialla on vahvat perinteet aikuisten osaamisen kehittämisessä ja laajaa koulutustarjontaa aikuisväestölle. Kehittämiskohteena on lisätä tarjontaan erityisesti tutkinnon osaa pienempiä osaamiskokonaisuuksia (lyhytkoulutukset), tuoda koulutustarjonta nykyistä helpommin löydettäväksi, nostaa aikuiskoulutuksen profiilia sekä kehittää aikuisille sopivia ohjausmalleja.

Gradia Jyväskylä osallistuu aktiivisesti Taitaja-kilpailutoimintaan. Kilpailutoiminta vahvistaa opiskelijoiden osaamista sekä kehittää koulutusten sisältöjä ja opetushenkilöstön osaamista. Taitaja2021 oli erittäin menestyksenkäs Gradia Jyväskylälle. Tuloksena oli 14 mitalia, joista 8 kultaista.

Yhteistyö työelämän kanssa

Korona-ajasta huolimatta opiskelijoilla oli hyvät mahdollisuudet löytää koulutussopimus- ja oppisopimuspaikkoja, poikkeuksena koronasta kärsineet toimialat, kuten ravintola- ja catering-ala sekä matkailu. Oppisopimusten määrässä tapahtui merkittävää nousua (+44 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Kasvu näkyi erityisesti rekrytoivien oppisopimusten määrässä. Koulutussopimuksia tehtiin 7 % enemmän kuin edellisenä vuonna.

Työelämän osaajapulaan vastaamiseksi kehitettiin uusia toteutusmalleja. Hyvinvointialalla toteutettiin työelämälähtöinen Monikuntamallilla lähihoitajaksi -koulutus yhteistyössä kuntien (Joutsa, Hartola, Pertunmaa, Sysmä) ja kuntien alueella sijaitsevien työpaikkojen kanssa. Lisäksi kehitettiin lähihoitajatutkinnon 2+3-malli (2 pv oppilaitoksessa, 3 pv työelämässä) ja pilotoitiin uudenmuotoista hoiva-avustajakoulutusta. Gradia Koulutuspalvelut Oy:n kanssa yhteistyössä järjestettiin teollisten pintakäsittelijöiden, prosessityöntekijöiden, hitsaajien, robottihitsaajien, teräsrakenneosaajien ja puhtauspalvelualan osaajien koulutuksia. Muutuskoulutuksina vahvistettiin muun muassa yritysten digitaalisten osaamista. Kokonaisvaltainen ja pitkäkestoinen osaamisen kehittämisen Akatemia-malli laajeni uusiin yrityksiin (Steka -Akatemia, Kurikka-Timber -Akatemia ja MH Be-toni -Akatemia).

Työelämäyhteistyötä kehitettiin myös rakentamalla yhteisiä oppimisympäristöjä yritysten kanssa. Keljon Ete-läportissa käynnistyi sähkö- ja ict-alan oppimisympäristö Oppiportti Voltti yhteistyössä Procemexin ja Instan kanssa.

Henkilöstö

Henkilöstömäärä oli vuodelle 2021 asetetun tavoitteen mukainen (607) ja siinä oli vähäistä kasvua edelliseen vuoteen verrattuna. Muun henkilöstön osalta määrän kasvua selittää määräaikaisten opiskelija-avustajien lisääntynyt määrä. Opetus- ja ohjaushenkilöstön määrän kasvua selittää etenkin hanketyössä olevan vakituisen henkilöstön sijaisiksi palkattujen määrä. Vakituksia henkilöstöstä oli 528 (87 %) ja määräaikaista 79 (13 %).

Keväällä 2021 Gradiassa toteutettiin henkilöstökysely. Gradia Jyväskylän henkilöstökyselyn kokonaisindeksi oli 3,88 (aiempi kysely 3,62). Parannusta aiempaan kyselyyn oli kaikilla osa-alueilla, erityisesti oman työyhteisön toimivuudessa ja esihenkilötyössä. Näihin vaikuttivat osaltaan muun muassa tiimimäisen työskentelyn vahvistaminen ja vuonna 2020 tehty sisäinen uudelleen organisoituminen, joka tasoitti esihenkilötyötä. Kehittämisen tarvetta koettiin edelleen olevan roolien ja vastuiden selkiyttämisessä sekä työn kuormittavuudessa.

Toiminnan arviointi

Opiskelijämäärä kasvoi hieman edelliseen vuoteen verrattuna, joskin vuodelle 2021 asetettuun tavoitteeseen ei päästy. Pienoista kasvua tapahtui ammatillisten perustutkintojen ja ammatillisia tutkinnon osia opiskelleiden määrässä, merkittävin kasvu oli taiteen perusopetuksessa (+384 oppilasta). Nivelvaiheen koulutusten volyyymi laski etenkin aikuisten perusopetuksessa. Laskua selittää erityisesti vieraskielisten opiskelijoiden määrän väheneminen.

Ammatillisia tutkintoja suorittaneiden määrän osalta asetettuun tavoitteeseen ei päästy. Muutos edelliseen vuoteen oli laskeva, syynä koronavuoden vaikutukset erityisesti työssäkäyvien ammattitutkintoja suorittaneiden määrässä. Ammatillisen koulutuksen opiskelijavuosia toteutui 5 396,5. Nousua edelliseen vuoteen oli +6,76 %, mikä on erittäin positiivinen kehitys ajatellen tulevana vuosina saatavaa rahoitusta.

Taloudellisesti Gradia Jyväskylän vuosi oli hieman budjetoitua parempi siitäkin huolimatta, ettei Gradia Jyväskylän kehittämisrahastoa purettu. Tilikauden alijäämä oli -1,3 miljoonaa euroa eli 175 000 euroa arvioitua parempi. Budjettivertailussa opiskelijatuotot -riville on kirjattu aiemmista vuosista ja talousarviosta 2021 poiketen sisäisten palvelujen ostoja vastaava valtionosuus 9,168 miljoonaa euroa. Vastaava summa näkyy kustannuksena sisäisten ostopalveluiden rivillä. Ulkoiset myyntituotot eivät toteutuneet suunnitellusti. Työllisyyden kuntakokeilun alkaminen maaliskuussa 2021 muutti työttömänä olevien asiakasohjausprosessia. Muutos hidastutti asiakasohjausta, mikä näkyi Gradia Jyväskylän toiminnassa muun muassa koulutusten peruuntumisina ja vajaina opiskelijaryhminä. Korona-ajasta johtuen asiakaspalvelutoiminta jäi suunniteltua vähäisemmäksi. Palkkakustannukset toteutuivat ennakoitua pienempinä. Tilinpäätöksen yhteydessä tehdyt kirjaukset jo yksin pienensivät kustannuksia noin 460 000 eurolla. Lisäksi toteutumatta jääneet ulkoiset myyntituotot näkyivät vähäisempinä henkilöstökuluina.

Toimenpiteiden teutuma 2021, Gradia Jyväskylä

Uusi yhdessä 2020+ Strateginen pää- tavoite:	Gradia Jyväskylän tavoitteet 2021	Gradia Jyväskylän tavoitteiden toteuma 2021
<p>Itseensä ja tulevaisuuteen luotava opiskelija</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pitovoiman vahvistaminen ja läpäisyn tehostaminen: <ul style="list-style-type: none"> ○ varmistetaan korona vaikutuksista kärsineiden opiskelijoiden valmistuminen kohdennetuilla ohjaus- ja tukitoimilla: mm. pienryhmäopetus, rinnakkaisopettajuus, työpajat, erityinen tuki ○ tehostetaan opintoihin kiinnittymistä: oikea-aikainen ja riittävä ohjaus ja tuki, ryhmäohjaajien roolin vahvistaminen, opiskelunvalmiuksien vahvistaminen • Yksilöllisten opintopolkujen vahvistaminen: <ul style="list-style-type: none"> ○ laajennetaan etäopiskelun mahdollisuutta niin, että noin 20 % opiskelusta voidaan suorittaa suunnitelmallisesti ja ohjatusti etäopiskeluna ○ kehitetään työssäkäyvien osaamisen päivittämisen mahdollisuuksia vahvistamalla uraohjausta ja täsmäkoulutustarjontaa ○ kehitetään edelleen korkeakoulupolkujen toteutusmalleja ja lisätään niiden opiskelijavolyymia ○ tehostetaan yrittäjyyspoluille ohjaamista ja hyödynnetään Yritystehtaan tarjontaa maksimaalisesti • Oppivelvollisuuden laajenemiseen ja maksuttoman toisen asteen toimenpanoon valmistautuminen yhteistyössä Gradian muiden toimijoiden kanssa ja toimenpiteiden aloittaminen: <ul style="list-style-type: none"> ○ laaditaan opetus- ja ohjaustyöhön toimintaohjeet lakimuutoksen edellyttämällä tavalla ○ kartoitetaan maksuttoman toisen asteen taloudelliset 	<ul style="list-style-type: none"> • Toteutettiin kohdennettuja ohjaus- ja tukitoimia korona vaikutuksista kärsineille opiskelijoille: <ul style="list-style-type: none"> ○ Oma polku -malli, pienryhmäopetus (työ- ja opinpajat), verkko-opetuksen tehostettu tuki, S2-opetuksen ja erityistä tukea tarvitsevien tukimallit • Lisättiin yhteisopettajuuden käyttöä erityisesti etä- ja lähiopetuksen hybridimallien toteutuksissa. • Lisättiin määräaikaisten opiskeluavustajien määrää (15 hlöä) ja hyödynnettiin heidän osaamistaan monipuolisesti opetuksen tukena. • Opiskelijoiden yksilöllisen tuen tarpeissa hyödynnettiin myös Kivijalka-hankkeen kampus- ja työelämävalmentajia. • Tiivistettiin opiskelijoiden opintojen seuranta ja huoltajien kanssa tehtävää yhteistyötä (oppivelvollisuuden laajeneminen, prosessien päivittäminen ja tarkennetut ohjeet mm. poissaolojen seurantaan ja opintojen aloitukseen). • Otettiin käyttöön Pitävää ohjausta ja Osajaksi- Alla kan! -hankkeissa kehitetty ammatillisille opiskelijoille tarkoitettu Orientaatio opintoihin -verkkomateriaali. Kehitettiin orientaatioviikon sisältöjä. • Vahvistettiin opintoihin kiinnittymistä ja yhteisöllisyyden syntymistä toteuttamalla opiskelijaraateja. Saatujen tietojen pohjalta on hyvinvointiryhmät (Hyry-ryhmät) laativat kehittämistoimenpiteet. • Etäopiskelu toteutui pääosin koronan ehtoilla. Keväällä etäopiskeluna toteutui noin 50–75 % opinnoista (keskimääräinen etäopetuksen määrä 117 pv/opiskelija). • Toimenpiteet kuvattu myöhemmin jatkuvan oppimisen kehittämiskokonaisuudessa. • Korkeakoulupolkuja oli tarjolla 6, joissa opiskelijoita yht. 70. Mahdollisuus suorittaa 10–30 (40) op korkeakouluopintoja (mahdollisuus erillishakuun).

	<p>vaikutukset ja tehdään tarvittavat toimenpiteet</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lisättiin tietoisuutta Yrittäjyyden ammattitutkinnon tutkinnon osista (Markkinointi ja myynti sekä Tuotteistaminen) ja mahdollisuudesta valita ne valinnaisiksi tutkinnon osiksi toisiin ammatillisiin tutkintoihin. • Markkinoitiin yrittäjyyden tutkinnon osia Yritystehtaan opiskelija- ja yritysasiakkaille • Gradia Jyväskylän toimijat osallistuivat aktiivisesti oppivelvollisuuden ja maksuttomuuden toimeenpanon suunnitteluun osana Pedagogisen uudistamisen foorumin työtä: <ul style="list-style-type: none"> ○ päivitettiin ammatillisen koulutuksen ohjaukseen ja valvontaan liittyvät prosessit ja toimintaohjeet ○ perehdytettiin esihenkilöt ja opetus- ja ohjaushenkilöstö päivitettyihin prosesseihin ○ luotiin yhteistyönä intraan sivusto oppivelvollisuuden ja maksuttomuuden toimeenpanon tueksi ○ linjattiin yhteistyössä muiden Gradian toimijoiden kanssa maksuttomuuden perusteet ja hankintoihin liittyvät käytännön asiat
<p>Osuva osamista työelämään nyt ja tulevaisuudessa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Työelämän koulutustarpeeseen vastaaminen nopeasti, joustavasti ja ennakoiden (kohtaannon varmistaminen): <ul style="list-style-type: none"> ○ vastataan joustavasti työelämän muutostilanteisiin suunnitellaan ja monipuolistamalla koulutustarjontaa (ml EduFutura-yhteistyö), mm.: <ul style="list-style-type: none"> ▪ hoitajamitoituksen edellyttämä lähihoitajakoulutuksen lisästarve ▪ koronatilanteesta syntyneet uudet koulutustarpeet ○ varmistetaan toimiva yhteistyö työllisyyden kuntakokeilun toimijoiden kanssa koulutustarpeiden ennakoinnissa ja tarvelähtöisen työvoimakoulutustarjonnan rakentumisessa • Palautetiedon systemaattinen kerääminen työpaikoilta (mm. opettajien työelämäjaksoilla ja työssä oppimisen ohjauksen 	<ul style="list-style-type: none"> • Vastattiin työelämän osajapulaan mm. hyvinvointialalla seuraavasti: <ul style="list-style-type: none"> ○ toteutettiin työelämälähtöinen Monikuntamalli sosiaali- ja terveysalalla yhteistyössä Koulutuskeskus Salpauksen kanssa. Mukana useita kuntia ja hyvinvointialan yrityksiä. Koulutukseen osallistui 24 opiskelijaa. ○ pilotoitiin lähihoitajatutkintoon työelämälähtöinen 2+3-malli (2 pv oppilaitoksessa, 3 pv työelämässä, teemoina ikäännyneiden hoito, lasten ja nuorten hoito ja kasvatusta). Mukana useita kuntia ja hyvinvointialan yrityksiä. Koulutukseen osallistui 20 opiskelijaa. • Vahvistettiin koronasta kärsineiden mikro- ja pk-yritysten liiketoimintamallien uudistamista Korona-exit -hankkeen valmennusten avulla. Osallistujina 32 mikro- ja pk-yritystä. • Järjestettiin Jyväskylän ja Laukaan kuntakokeilualueiden omavalmentajille yhteistyötulaisuuksia (koulutustarjontaa, hakeutuminen ja opintojen aikainen tuki). Kuntakokeilualueiden edustajat osallistuivat Gradian työvoimakoulutusten suunnittelupäiviin.

	<p>yhteydessä), tiedon analysointi ja hyödyntäminen koulutusten tarjonnan ja toteutusten suunnittelussa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tavoitteiden asettaminen ja mitareiden laadinta asiakkuuksien kehittämiseksi (asiakkuudenhallinnan kehittämissuunnitelma) • Vetovoiman vahvistaminen: <ul style="list-style-type: none"> ○ laajennetaan tutkintovalikoimaa: muun muassa autoalan pt (automaalari), ajoneuvoalan at, musiikin at, tieto- ja viestintätekniikan pt verkkototeutuksena, turvallisuusalan pt ○ vahvistetaan jatkuvan oppimisen tavoitteen mukaisesti lisä- ja täydennyskoulutustarjontaa kaikilla koulutusaloilla ○ kehitetään ja toteutetaan työelämän kanssa uudenlaisia oppimiskäytäntöjä ja oppimisympäristöjä: esimerkkeinä HT Laser, BetSet Akatemia, Casa Salutis • Verkkokurssitarjonnan laajentaminen vahvistamaan ajasta ja paikasta riippumatonta oppimista • K-S Yritysidean toiminnan vakiinnuttaminen ja palvelumallin laajentaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Sovittiin kuntakokeilun rekrytointi- ja urapalvelukokonaisuuden tiimivastaavien ja asiakkuuspäälliköiden säännölliset tapaamiset. • Perustettiin työvoimakoulutusten yhteistyöryhmä, jossa on edustajat K-S kuntakokeilualueilta, TE-palveluista, Gradia-koulutuspalvelut Oy:stä ja Gradiasta. Tavoitteena on seurata ja kehittää työvoimakoulutusten toteutumista, asiakasohjausta ja koulutustarpeiden ohjautumista kuntakokeiluista Gradiaan. • Palautetietoa kerättiin mm. opettajien työelämäjaksoilla, systemaattinen analysointi siirtyy seuraavalle vuodelle. • Ei toteutunut, siirtyy seuraavalle vuodelle. • Laajennettiin tutkinto-/koulutusvalikoimaa mm. seuraavasti: <ul style="list-style-type: none"> ○ Vakiinnutettiin automaalarikoulutus koulutustarjontaan ja käynnistettiin korjauskoulutus (myös aikuisopiskelijoille). ○ Turvallisuusalan perustutkinto nostettiin ensimmäistä kertaa yhteishakuun (44 opiskelijaa). ○ Toteutettiin tieto- ja viestintätekniikan perustutkinto täysin verkkototeutuksena (21 opiskelijaa). ○ Musiikkialan perustutkinnossa pilotoitiin musiikkiteatteripainotteinen koulutus laulajille suunnattuna. ○ Järjestettiin useita instrumentti-, tanssi-, bändi- ja soitinkokeilukerhoja Jyväskylän ja Muuramen harrastamisen mallin puitteissa. • Opetushallitus myönsi elintarviketeollisuuden ammattitutkinnon järjestämisluvan joulukuussa 2021, sen sijaan Gradia ei saanut järjestämislupaa musiikkituotannon ammattitutkintoon. • Gradia Jyväskylän Työelämäpalveluiden aloitteesta perustettiin Gradiaan jatkuvan oppimisen koordinaatioryhmä. Tavoitteena on kehittää erityisesti työikäiselle aikuisväestölle suunnattua koulutustarjontaa sekä ohjaus- ja palvelumalleja. • Hoiva-avustajakoulutus käynnistettiin uudella toimintamallilla: yhdistelmä työvoima-, oppisopimus- ja omaehtoista koulutusta (Keuruun kaupunki, Multian kunta, Laukaan kunta ja Jyväskylän Hoivapalvelut Oy).
--	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> • Kehitettiin monityönantajaista RekryKoulutus –oppisopimuskoulutusmallia (toteutus vuonna 2022). • BetSet Akatemian toiminta vakiintui ja Akatemia-malli laajeni yrityksiin. • HT Laser –Opinpolkua kehitettiin yhdessä yrityksen, Keuruun kaupungin ja Sastamalan koulutuskuntayhtymän kanssa. Tavoitteena on työelämälähtöinen opinpolku, josta mahdollisuus työllistyä yritykseen opintojen päätyttyä. Opiskelijarekrytoinnin tueksi tuotettiin yhteinen markkinointivideo. • Käynnistettiin Keljon Eteläportissa sähkö- ja ict-alan oppimisympäristö Oppiportti Voltti yhteistyössä Procemexin ja Instan kanssa. Yhteensä 17 opiskelijaa oli koulutusopimuksella harjoittelemassa tuotteiden kokoonpanoa. • Valmiita tai valmistumassa olevia verkkokursseja yht. 95 kpl. Lisäksi hyödynnettiin verkkopedagogiikkaa laajemmin eri koulutuksissa opintojaksoilla (esim. musiikin hahmottamisen verkkomateriaalit, yhteiset tutkinnon osat: kestävä kehitys). • K-S Yritysidean toiminta vakiinnutti paikansa seitsemän keskisuomalaisen kunnan alueella. Palvelun tuella perustettiin 168 uutta yritystä, asiakaskäyntejä 513. Asiakastytyväisyys palveluun 4,3 /5
<p>Hyvinvoiva ja kestävästi toimiva Gradia-yhteisö</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tiimimäisen toiminnan vahvistaminen ja kotitiimien käyttöönotto, tavoitteena sujuva arki ja yhteisöllinen työnteko • Henkilöstön opetusteknologiaan liittyvän osaamisen vahvistaminen, erityisesti verkkopedagogiset valmiudet • Henkilöstön työelämäosaamisen vahvistaminen työelämäjaksoja hyödyntäen • Henkilöstökyselyn tulosten analysointi ja kehittämistoimenpiteiden valitseminen koulutusaloilla • Koulutusten toteutustapojen, suoritteiden sekä talouden systemaattinen arviointi (tiedolla johtaminen) ja analyysin pohjalta kehittämistoimenpiteiden aloittaminen resurssien riittävyden varmistamiseksi tulevina vuosina 	<ul style="list-style-type: none"> • Tiimitoiminnan vahvistamiseksi toteutettiin tiimien arviointikysely, jonka tulosten pohjalta kirkastettiin tiimien tavoitteita. Kotitiimien toiminta vakiintui 2021. • Sovittiin Ohjaus- ja urapalveluiden matriisissa toimivan Ohjauspalvelut -henkilöstön (opinto-ohjaus ja erityinen tuki) tiimien vastuu- ja kehittämisalueet. • Koulutussuunnittelun yhteistyötä ja resurssisuunnittelua edistettiin koulutussuunnittelijoiden tiimityöllä ja kampuskohtaisilla tilaryhmillä • Verkkopedagogisia valmiuksia vahvistettiin osallistumalla DigiToast –hankkeen koulutukseen, osallistujia yht. 53 • Henkilöstön työelämäjaksoille osallistui 34 opettajaa. • Henkilöstökyselyt käsiteltiin koulutusalojen tiimeissä, kehittämiskohteet valittiin yhteisten keskustelujen pohjalta henkilöstöpala-vereissa.

		<ul style="list-style-type: none">• Osallistuttiin ammatillisen koulutuksen mitariston ja PowerBI-raportoinnin kehittämistyöhön (mm. opiskelijavuodet, suoritteet, opiskelijamäärät, palautteet).• Opinto-ohjauksen resurssien kohdentamisen tueksi kehitettiin PowerBi -raportoinnin työkalua (ns. ”opomittari”)• Aloituspaikkamääriä lisättiin erityisesti tekniikan aloilla ja koulutusten toteutusmalleja muutettiin lisäämällä työelämässä tapahtuvan oppimisen määrää.
--	--	--

Yhteenvedo Gradia Jyväskylän tunnusluvuista

GRADIA Jyväskylän tuloskortti

	Gradia Jyväskylä TILINPÄÄTÖS 2021	Gradia Jyväskylä TAVOITE 2021	Gradia Jyväskylä TILINPÄÄTÖS 2020	Gradia Jyväskylä TOTEUMA 2019
Asiakas				
Suoritetut tutkinnot	2 128	2 870	2 277	2 556
Ammatilliset perustutkinnot	1 430	1 800	1 431	1 739
..joista saman aikaan ylioppilastutkinnon suorittaneita	102	100	104	
Ammattitutkinnot	422	650	542	525
Erikoisammattitutkinnot	276	420	304	292
Opiskelijamäärä (opinto-oikeuksia kalenterivuoden aikana)	14 228	17 460	13 651	16 298
Ammatilliset perustutkinnot (koko tutkinto)	6 962	8 300	6 917	7 168
Ammattitutkinnot (koko tutkinto)	1 303	1 600	1 281	1 370
Erikoisammattitutkinnot (koko tutkinto)	799	1 100	793	877
Ammatilliset tutkinnot (pt, at, eat, tutkinnon osien suorittajat)	995	1 300	932	1 007
VALMA	298	380	329	372
Perusopetus	241	300	294	334
Taiteen perusopetus	1 344	980	960	927
Muu ei-tutkintoon johtava koulutus	2 286	3 500	2 145	4 243
Opiskelijatytyvyisyys	4,21	4,3	4,2	
Ammatillinen tutkintokoulutus (ARVO)	4,21	4,3	4,2	
Työelämä- ja yrityskumppanuudet		5 450	1 999	
koulutusoppimapaikat	1 588	1 380	1 384	
oppisopimusaikat	618	670	615	
muut asiakkaat		3 400		
Pedagogiikka				
Ensimmäisen toisen asteen tutkinnon läpäisy 3,5 vuodessa	62 %	64 %	63 %	58 %
Valmistuneiden työllistyminen	67 %	66 %	67 %	
Valmistuneiden sijoittuminen jatko-opintoihin	8 %	11 %	10 %	
Opiskelijaliikkuvuus	8	90	52	
Opiskelijayrittäjien määrä	328	350	328	
NY-yrittäjätoiminnassa	160	190	165	
Osuuskuntatoiminnassa	168	160	163	
Henkilöstömäärä	607	607	587	574
Opetus- ja ohjaushenkilöstö	497	501	483	474
Johto ja esimiehet	25	25	24	25
Muu henkilöstö	85	81	80	75
Talous				
Toimintatuotot, ulkoiset	63 242 438,95 €	56 244 000,00 €	56 165 501,00 €	
Toimintakulut, ulkoiset	41 507 338,47 €	43 665 000,00 €	39 832 344,00 €	
Investoinnit	1 192 379,25 €	1 607 000,00 €	1 658 415,00 €	

Mittariseloste (ks. liite 4)

2.1.3 Gradia Jämsä

Koulutustoiminta

Gradia Jämsässä opetus pystyttiin toteuttamaan valtaosin suunnitellulla tavalla etä- ja lähiopetusta vuorottelemalla. Koronaepidemia ei päässyt merkittävästi leviämään Gradia Jämsän henkilöstöön eikä opiskelijoihin. Korona-altistumisia oli yhteensä koko vuonna vain 14. Pystyimme lisäämään lähiopetusta suunnitellusti etenkin niillä koulutusaloilla, jotka joutuivat kärsimään edellisen vuoden koronasulusta, jolloin kaikki opetus jouduttiin siirtämään verkkoon. Verkko-opetusta oli keskimäärin noin 17 %, hieman vähemmän kuin oli suunniteltu.

Gradia Jämsän opiskelijavuosikertymä oli 858 opiskelija-vuotta, joista 768 kertyi perustutkinnoista ja loput ammatti- ja erikoisammattitutkinnoista. Opiskelijatyövuosien kertymässä oli kasvua perustutkinnoissa 6,4 % ja ammatti- ja erikoisammattitutkinnoissa 11,6 %, kasvua oli havaittavissa lähes kaikilla koulutusaloilla. Opinto-oikeuksia (opiskelijoita) Gradia Jämsässä oli 1816. Gradia Jämsällä ja Jämsän lukiolla on yhteisiä opiskelijoita mm. kaksoistutkinnon suorittajina, aineopiskelijoina ja urheilualmennettavina.

Gradia Jämsässä oli oppivelvollisia opiskelijoita 141 ja Valma koulutuksessa 11 opiskelijaa. Kahden oppivelvollisen opiskelu keskeytyi kuluvan lukuvuoden aikana. Alkusyksystä järjestettiin aloittaville opiskelijoille DigiSpurtti koulutus lähiopetuksena. Maksuton toinen aste aiheutti syksyllä 2021 kustannuksia n. 71.000 €, joista suurin erä oli suojavaate- ja varustehankinnat (54 %), tietokoneet (18 %), työkalut ja -aineet (17 %) sekä oppikirjat ja -materiaalit (8 %).

Ammatillisia perustutkintoja suoritettiin, suluissa edellinen vuosi 272, (276), ammatti- ja erikoisammattitutkinnoita 98 (76), koulutusoppimateriaaleja oli 521 (510) ja oppisopimuspaikkoja 95 (80). Valmistuneiden työllistyminen oli 70 % ja jatko-opintoihin siirtyi 5 % valmistuneista. Voidaankin todeta, että tilinpäätös vuosi sujuin varsin hyvin. Koronan aiheuttamat opetusjärjestelyt ja työssäoppimispaikoissa tapahtuneet nopeastikin tapahtuneet muutokset vaikuttivat osaltaan opiskelijatyöväisyyden laskemiseen. Vuoden 2021 osalta ARVO-päätökselyn vastausprosentti oli koko tutkinnon suorittaneiden kesken 36 %.

Henkilöstö

Gradia Jämsän henkilöstön muodosti 91 työntekijää, joista opettajia oli 74, ammatinohjaajia 7, opiskeluavustajia 4, koulutussuunnittelijoita 2, koulutuspäälliköitä 3, sekä 1 rehtori. Kokoaikaisia oli 89 % ja osa-aikaisia oli 11 %, henkilöstöstä vakituisia oli 86 % ja määräaikaisia

oli 14 %. Henkilöstökulut nousivat edellisestä vuodesta 4,45 %, opetushenkilöstön palkkakulut nousivat 5,17 % ja muun henkilöstön 0,9 %. Vuonna 2020 myönnettyillä ns. koronarahoilla palkkasimme seitsemän määräaikais-ta henkilöä, joista ohjaajia oli neljä ja opettajia kolme.

Henkilöstön omistajuus omaan työhön ja työyhteisöön on selvästi lisääntynyt. Helmikuussa 2021 toteutetun henkilöstökyselyn tulokset olivat hyvät. Kokonaisindeksi nousi 3,66 -> 4,03 edelliseen vuoteen nähden. Positiivinen kehitys oli merkittävintä oman työyhteisön osalta 3,83 -> 4,24 ja esimiestyössä 3,68 -> 4,09.

Gradia Jämsä on profiloitunut jo aiemman painotuksen mukaisesti pedagogisessa kehittämisessä tiimi- ja projektioppimiseen. Tiimikulttuurin kehittämiseen panostettiin tilinpäätös vuonna paljon. Työelämävaltuuskunta palkitsi Auto- ja konetekniikan koulutusalan työelämä-läheisestä työotteesta.

Oppimisympäristöt

Uusi tekniikan rakennuksen toiminta on vakiintunut ajoneuvotekniikan, logistiikan ja metsäkonetekniikan oppimisympäristöksi. Yhteistyö sujui hyvin tekniikan koulutusaloilla. Syksyn 2021 aikana varmistui laboratorioalan koulutukselle mahdolliset tilat Koulutien A rakennuksesta. Koulun sisäilmaryhmä kokoontui säännöllisesti ja erilaisia viranomaiskatselmuksia on tehty kiinteistöihin. Koulun tilat ovat hyvässä kunnossa. Opiskelijoiden sosiaalitulat ovat osoittautuneet riittämättömiksi Metsäoppilaitoksien kampuksella. Tämä johtuu osittain opiskelijamäärän kasvusta ja siitä, että kampuksen muutostöiden aikana vuosina 2019 ja 2020 ei toteutettu säästösyistä kaikkia tilasuunnitelmia.

Auto- ja konetekniikalle sekä puutarha-alalle hankittiin hiljaisen työtilan ympäristöt R- ja T-rakennukseen. Sähköalan rakennussähköistyksen ja kiinteistöautomaation oppimisympäristö rakennettiin v. 2021 sekä hankittiin puutarha-alan viljelykontti, jossa voidaan kasvattaa vertikaalisesti opiskelijoiden oppimisprojektina mm. salaatteja ja yrttejä. Metsähallituksen maa-alueiden vuokrasopimus opetusmetsistä astui voimaan v. 2021. Metsähallitus luovutti kohdealueet koulutuksen järjestäjälle käytettäväksi metsä- ja luonnonvara-alan opetukseen ja -tutkimukseen. Varsinainen koneellinen puunkorjuun ja metsureiden opetus tapahtuu urakointisopimusten kautta Metsähallituksen, metsäyhtiöiden ja yksityisten metsissä. Gradia Jämsällä ei ole enää omaa opetusmetsää.

Tilinpäätös vuonna kiinteistökustannukset olivat noin 17 % toimintakuluista. Euromääräisesti Gradia Jämsän tilavuokra pysyi käytännössä vuoden 2020 tasolla, sillä B-rakennuksen lisätilat nostivat talousarviossa suunniteltua vuokratasoa 24.000 €.

Toiminnan arviointi

Taloudellista tulosta voidaan pitää kohtalaisen hyvänä. Gradia Jämsän talous oli alijäämäinen 320 000 euroa (TA -567 000 euroa). Suunniteltua kehittämisrahaston purkua ei toteutettu vuonna 2021. Toimintatuottoihin ja -kuluihin vaikutti valtionosuusrahan siirrot sisäisistä palveluista sekä tuloksi että vastaavasti sisäisten palveluiden ostoiksi.

Pitkittyneen koronaepidemian haasteista huolimatta perustehtävän varmistaminen onnistui hyvin. Syysluku-kauden 2021 alusta pystyttiin palaamaan lähes normaaliin tilanteeseen, koska koronaan liittyvät varotoimenpiteet oli omaksuttu kattavasti.

Gradia Jämsässä pystyttiin pitämään yhteisöllisyyttä yllä koronatilanteesta huolimatta. Opiskelijat ovat jaksaneet opiskella haastavissa tilanteessa hyvin. Koulutuksesta erosi 68 opiskelijaa, joka on hieman vähentynyt edelliseen vuosiin verrattuna 2019 (98) ja 2020 (90) (Aurinkokuva 2021).

Pitkään jatkunut koronaepidemia näkyi selkeästi yhteisvalinnan kautta tulleiden ensimmäisen vuoden opiskelijoiden keskuudessa rauhattomuutena ja keskittymiskyvyn häiriintymisenä. Myös vakavammat oireet ovat selkeästi lisääntyneet nuorten keskuudessa.

Jämsän seudun potentiaalisille opiskelijoille järjestettiin useita koulutusinfotilaisuuksia oppilaitoksessa ja etäyhteyksillä. Metsäalan, logistiikan, sähköalan ja hoiva-avustajien koulutuksia on myös avattu myös TE-toimiston kautta tapahtuvaan koulutusmarkkinointiin. Syksyllä 2021 yli 40 UPM Kymmene OYJ:n Kaipolan ja Säynätsalon taustaisia henkilöitä on hakeutunut Gradialle opiskelemaan uutta ammattia. Opiskelijaksi ohjaaminen ja aikuiskoulutusinfot jatkuvat edelleen.

Seutukunnan elinkeinotoiminta on selkeästi piristynyt ja useissa työpaikoissa on selvästi haasteita saada koulutettua työvoimaa. Gradia pyrkii yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa ratkaisemaan kyseistä haastetta. Myös Patrian kanssa on käyty ensimmäiset keskustelut tulevan uuden henkilöstön osaamistarpeista. Gradia Jämsä on osallistunut Jämsän äkillisten muutosten työryhmän kokouksiin kuten myös Jämsän seudun matkailustrategian valmisteluun ja reitistöhankeeseen.

Suhteet Jämsän kaupungin koulu- ja elinkeinotoimen suuntaan ovat avoimet ja luottamukselliset. Seutukunnallinen toisen asteen johtoryhmä kokoontui aktiivisesti. Gradia Jämsä oli myös mukana seutukunnan korkeakouluopintojen suunnittelu- ja valmisteluprosessissa.

Toimenpiteiden toteutuma 2021, Gradia Jämsä

Uusi yhdessä 2020+ Strateginen päätavoite:	<i>Gradia Jämsän tavoitteet 2021</i>	<i>Gradia Jämsän toteuma 2021</i>
Itseensä ja tulevaisuuteen luottava opiskelija	<ul style="list-style-type: none"> • Oppivelvollisuuden laajenemiseen ja maksuttoman toisen asteen toimeenpanoon valmistautuminen yhteistyössä Gradian muiden toimijoiden kanssa ja toimenpiteiden aloittaminen: <ul style="list-style-type: none"> ○ Laaditaan opetus- ja ohjaustyöhön toimintaohjeet lakimuutoksen edellyttämällä tavalla ○ Kartoitetaan maksuttoman toisen asteen taloudelliset vaikutukset ja tehdään tarvittavat toimenpiteet • Perustetaan jatkuvan haun kautta tuleville oppivelvollisuuden piiriin kuuluville opiskelijoille oma ryhmä, jossa panostetaan ohjaukseen ja sitoutumiseen ammatilliseen koulutukseen. • Autetaan ja tuetaan opiskelijoita etä- ja verkko-opiskelun haltuunotossa, jotta opiskelu sujuu alusta alkaen Gradian verkko-opetusympäristöissä. • Annetaan opiskelijoille mahdollisuus aloittaa joustavasti eri oppimisympäristöissä toteutettavat yrittäjyysopinnot. • Tuetaan opiskelijoiden huippuosaamista ja hyödynnetään sitä opetuksessa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Oppivelvollisuuden laajentamiseen liittyvät toimintaohjeet ja prosessit on laadittu Gradia-tasoisesti. <ul style="list-style-type: none"> ○ Henkilöstölle on laadittu Meidän intraan kattavat ohjeet oppivelvollisuudesta ja maksuttomuudesta. ○ Maksuttoman toisen asteen taloudelliset vaikutukset on kartoitettu ja kustannusten seuranta tehdään koulutusala-kohtaisesti. • Gradia Jämsään on tullut syksyn 2021 aikana jatkuvan haun kautta 12 oppivelvollista opiskelijaa, jotka ovat integroituneet lisäohjauksen avulla olemassa oleviin opiskelijaryhmiin eikä oman ryhmän perustamiselle ole ollut tarvetta. • Opiskelijoiden etäopetusta on tuettu digituella ja tarjoamalla maksuttomat tietokoneet oppivelvollisille. • Lukuvuoden alussa järjestettiin lähiopetuksena aloittaville opiskelijoille ns. DigiSpurtti koulutus, joka oli pakollinen kaikille oppivelvollisille. • Moodle-oppimisympäristön käyttöä on vahvistettu ja muita verkko-opetuslustoja on pyritty vähentämään. • Gradia Jämsän monialaiset yrittäjyysopinnot tukevat opiskelijoiden mahdollisuuksia aloittaa joustavasti yrittäjyysopinnot. • Floristiikan opiskelijoiden menestystä kansallisissa ja kansainvälisissä ammattitaitokilpailuissa on hyödynnetty uusien opiskelijoiden opetuksessa. • Metsäalan ja tekniikan alojen opiskelijoiden kokemuksesta erityisosaamista on hyödynnetty vertaistutoroinnin menetelmin. • Ajoneuvotekniikan huippuosaajien korkeakoulupolulle on selvitetty etenemismahdollisuuksia. • Urheiluvalmennuksessa on käytössä Huippu-urheilijana toimimisen tutkinnon osia.

<p>Osuva osamista työelämään nyt ja tulevaisuudessa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Käynnistetään välinehuoltoalan perustutkinto yhteistyössä Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kanssa, aloitetaan kasvatus- ja ohjausalan perustutkintokoulutus Jyväskylässä ja hoiva-avustajan koulutus Jämsässä. • Kehitetään etäopetusta ja verkkopedagogiikkaa, jotta noin 25 % lähiopetuksesta siirtyy verkkoon. • Suunnitellaan opetussisällöt pedagogisiksi kokonaisuuksiksi, joissa vaiheistetaan lähi- ja etäpedagogiikka. • Hyödynnetään työssäoppimispaikkojen välineistöä etäopetuspaikkoina, esimerkiksi striimauksen avulla. • Jatketaan työtä seutukunnan korkeakouluopintojen yhteistyöverkostossa EduFuturan tavoitteiden mukaisesti, esimerkiksi lastenohjaajasta varhaiskasvatuksen opettajaksi. • Vastataan Kaipolan tehtaan ja alihankintaverkoston henkilöstön koulutus- ja ohjauskysyntään sekä edesautetaan seutukunnan yritys- ja elinkeinoelämän kehittymistä verkostossa muiden toimijoiden kanssa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Välinehuoltoalan perustutkinto on käynnistetty yhteistyössä Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kanssa. Kasvatus- ja ohjausalan perustutkintokoulutus on aloitettu Jyväskylässä Kukkulan kampuksella. Hoiva-avustajien koulutus on käynnistynyt Jämsässä. • Opiskelijoille on kehitetty digitaaliseen Moodle-oppimisympäristöön oppimissisällöt. Arvion mukaan opetuksesta toteutettiin keskimäärin noin 17 % verkon kautta. • Verkkopedagogiikkakoulutusta on järjestetty henkilöstökoulutuksina. • Tähän tavoitteeseen ei ole päästy kaikilla koulutusaloilla koronapandemian pitkittymisen vuoksi. • Tavoite on toteutunut kokeiluasteella osalla tekniikan aloista sekä ja sosiaali- ja terveysalalla. • Opiskelijoiden ja henkilöstön tietoisuus EduFuturasta ja sen mahdollisuuksista on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna. • Kasvatus- ja ohjausalan opiskelijat ovat voineet suorittaa kasvatustieteiden perusopintoja yliopistotavoitteiden mukaisesti osana perustutkinnon, varhaiskasvatuksen ja perhetoiminnan osaamisalan opintojaan. • Gradia Jämsä on ollut mukana Jämsän kaupungin Korkeakoulutuksen Työrukkanen -ryhmässä. • Gradia Jämsä on järjestänyt useita koulutusinfotilaisuuksia oppilaitoksessa ja verkon välityksellä. Opiskelijaksi ohjaaminen ja aikuiskoulutusinfot jatkuvat edelleen. • Seutukunnan elinkeinotoiminta on selvästi piristynyt ja useissa työpaikoissa on selvästi haasteita saada koulutettua työvoimaa. Gradia pyrkii yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa ratkaisemaan kyseistä haastetta. • Työvoimakoulutukset ovat käynnistyneet mm. sosiaali- ja terveysalalla sekä sähkö- ja autoalalla usean vuoden tauon jälkeen.
--	--	---

<p>Hyvinvoiva ja kestävästi toimiva Gradia-yhteisö</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vahvistetaan Gradia Jämsän henkilöstön etätyöskentelyvalmiuksia ja -mahdollisuuksia. • Huolehditaan, että opetuksen ja ohjauksen perusvälineistö on kunnossa ja kehittyy koko ajan. • Henkilöstökyselyn tulosten analysointi ja kehittämistoimenpiteiden valitseminen koulutusaloilla. • Laaditaan koulutusalojen ja tiimien yhteinen suunnitelma verkopedagogiikan käyttöön otossa yhdessä muiden toimijoiden kanssa. • Mahdollistetaan tiimien tiimityövalmennuksessa syntyneiden tavoitteiden toteutuminen arkisiksi teoiksi. • Turvataan Gradia Jämsän yhteisöllisyyden kehittyminen poikkeusolosuhteissa. • Ylläpidetään ja kehitetään Gradia Jämsän henkilöstön fyysistä ja henkistä turvallisuutta. 	<ul style="list-style-type: none"> • Henkilöstön etätyöskentelyvalmiuksia on kehitetty mm. DigiToast-hankkeen koulutuskokonaisuuksissa ja Teams-henkilöstökoulutuksessa. • Metsäalan opetuskaluston uudistamisohjelmaa on toteutettu suunnitelman mukaisesti ja se jatkuu vuoteen 2026 saakka. Myös muilla koulutusaloilla opetusvälineet ja -kalusto ovat hyvässä kunnossa ja ajantasaista. • Gradia Jämsän henkilöstökyselyn tulokset olivat kokonaisuutena hyvät. Kyselyn tulosten keskiarvo oli noussut yli neljään asteikolla (1–5). Henkilöstökyselyn tulokset on käyty koulutusaloilla läpi. Kehittämiskohteita ovat mm. johtaminen ja arjen toiminnan suunnittelu. • Tavoitteeseen ei olla päästy. Gradia-tasoiset linjaukset valmistuivat vasta loppuvuodesta 2021, joten käyttöönotto viivästyi vuodelle 2022. • Gradia Jämsän kehittämistä ja toimintaa ohjaavan Veturitiimin sparraus aloitettiin syksyllä 2021. Sitä ennen toteutettiin yhdeksän koulutusaloittaisen tiimin kehittämisparraus, jonka tuloksena vastuunjako ja tiimitapaamisia on organisoitu uudelleen. • Koulutusalojen ja tiimien välinen yhteistyö on selkeästi lisääntynyt ja rajapinnoille on syntynyt uusia koulutustuotteita ja eri tutkinnoissa olevia saman sisällön omaavia tutkinnon osia on yhdistelty. Tätä kautta on myös haettu opetukseen monipuolisuutta ja kustannustehokkuutta. • Gradia Jämsässä on pystytty ylläpitämään yhteisöllisyyttä haastavasta koronatilanteesta huolimatta. Koko kampuksilla työskentelevälle henkilöstölle järjestetyt kehittämispäivät on toteutettu etäyhteydellä. Koulutusalojen tiimien kokoontumiset on järjestetty mahdollisuuksien mukaan lähitoteutuksina. • Opiskelijoiden hyvinvointiin on kiinnitetty huomiota mm. järjestämällä ulkona tai etäyhteydellä toteutettuja koulutusalojen välisiä yhteisöllisyyttä lisääviä tapahtumia. • Henkilöstölle on järjestetty luentoja fyysisestä ja henkisestä turvallisuudesta. • Henkilöstölle ja opiskelijoille on pidetty turvallisuuskävelyt ohjeistuksen mukaan. • Turvajärjestelmiä on testattu ja kehitetty edelleen. • Henkiseen hyvinvointiin on ollut saatavilla erilaisia tukipalveluita työterveyshuollon kautta.
---	--	--

Yhteenvedo Gradia Jämsän tunnusluvuista

GRADIA Jämsän tuloskortti

Asiakas	Gradia Jämsä TILINPÄÄTÖS 2021	Gradia Jämsä TAVOITE 2021	Gradia Jämsä TILINPÄÄTÖS 2020	Gradia Jämsä TOTEUMA 2019
Suoritetut tutkinnot	370	424	352	419
Ammatilliset perustutkinnot	272	320	276	333
...joista saman aikaan ylioppilastutkinnon suorittaneita	3	10	10	3
Ammattitutkinnot	98	99	58	73
Erikoisammattitutkinnot	0	5	18	13
Opiskelijämäärä (opinto-oikeuksia kalenterivuoden aikana)	1 816	2 075	1 795	
Ammatilliset perustutkinnot (koko tutkinto)	1 226	1 400	1 243	1 305
Ammattitutkinnot (koko tutkinto)	216	230	208	217
Erikoisammattitutkinnot (koko tutkinto)	5	25	20	30
Ammatilliset tutkinnot (pt, at, eat, tutkinnon osien suorittajat)	228	220	159	186
Muu ei-tutkintoon johtava koulutus	141	200	165	271
Opiskelijatytyytyväisyys	4,07	4,5	4,46	
Ammatillinen tutkintokoulutus (ARVO)	4,07	4,5	4,46	
Työelämä- ja yrityskumppanuudet	616	631	590	
koulutusoppimapaikat	521	554	510	
oppisopimupaikat	95	77	80	
muut asiakkaat				
Pedagogiikka	69 %	69 %	68 %	62 %
Ensimmäisen toisen asteen tutkinnon läpäisy 3,5 vuodessa	70 %	64 %	72 %	
Valmistuneiden työllistyminen	5 %	9 %	6 %	
Valmistuneiden sijoittuminen jatko-opintoihin	2	8	1	9
Opiskelijaliikkuvuus	115	120	115	122
Opiskelijayrittäjien määrä	21	40	23	
NY-yritystoiminnassa	94	80	92	
Osuuskuntatoiminnassa	91	92	89	
Henkilöstömäärä	74	75	70	
Opetus- ja ohjaushenkilöstö	4	4	4	
Johto ja esimiehet	13	13	15	
Muu henkilöstö				
Talous	10 955 014,00 €	9 388 000,00 €	10 071 638,00 €	
Toimintatuotot, ulkoiset	6 993 482,00 €	7 203 000,00 €	6 865 046,00 €	
Toimintakulut, ulkoiset	564 273,00 €	608 000,00 €	664 816,00 €	
Investoinnit				

Mittariseloste (ks. liite 4)

2.1.4 Gradia-lukiot

Lukio-opetuksen järjestäminen

Gradia-lukiot ovat Jyväskylän Lyseon lukio ja Schildtin lukio sekä Jyväskylän aikuislukio. Lukiokoulutuksen tehtävä on nuorten ja aikuisten yleissivistävän koulutuksen järjestäminen ja siten vahvojen valmiuksien antaminen jatko-opintoihin ja työelämään.

Opiskelijoiden yksilöllisten opinpolkujen valintoja vahvistavat opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämät erityiset koulutustehtävät (linjat): englanninkielinen IB Diploma Programme Jyväskylän Lyseon lukiossa (IB World School) sekä urheilupainotteinen opetus ja musiikki-ilmaisupainotteinen opetus Schildtin lukiossa.

Kummatkin päivälukiot ovat vahvoja ja monipuolisia yleislukioita, joiden tarjontaa laventavat valtakunnallisten erityistehtävien lisäksi omat painotukset: Lyseon lukiossa tiimilinja, yrittäjyyspolku ja luonnontiedepolku sekä Schildtin lukiossa LUMA-polku, yrittäjyyspolku ja kansainvälisyyspolku. Jyväskylän aikuislukio on Keski-Suomen ainoa aikuislukio. Se järjestää myös aikuisten perusopetusta tietyissä aineissa (tutkintotavoitteinen aikuisten perusopetus on keskitetty Gradia Jyväskylään) sekä maahanmuuttajille ja vieraskielisille tarkoitettua lukiokoulutukseen valmentavaa koulutusta (LUVA), jossa ei aloittanut uusia opiskelijoita vuosina 2018–2020.

Vuonna 2021 koronan aiheuttamaa oppimisvajetta pyrittiin paikkaamaan Takaisin raiteille -hankkeessa mm. resurssiopettajien työn sekä pajatoiminnan kautta. Lisäksi erityisopetuksen resurssia lisättiin hankerahoituksella. Opiskelijoiden hyvinvointia pyrittiin myös lisäämään.

Verkostot ja hankkeet

Gradia-lukiot ovat kansallisesti ja kansainvälisesti aktiivisia toimijoita lukiokoulutuksen toteuttamisessa ja kehittämisessä. Ne toimivat vuorovaikutteisesti Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian kokonaisuudessa ja ovat osa Gradian, Jyväskylän ammattikorkeakoulun ja Jyväskylän yliopiston muodostamaa EduFutura-osaamiskeskittymää. Lukiokoulutuksen edunvalvomiseksi ja uudistamiseksi toimitaan mm. Kuntaliiton lukiofoorumissa, Kuntatyönantajien lukiotyöryhmässä ja valtakunnallisissa verkostoissa kuten JOTTEHELVA (Jyväskylä, Oulu, Turku, Tampere, Espoo, Helsinki ja Vantaa), Viisiapila (Jyväskylä, Kuopio, Lahti, Hämeenlinna, Mikkeli) sekä kansainvälisissä verkostoissa esimerkiksi IB-koulutukseen liittyen.

Koulutuksen kehittämistä tuetaan aktiivisella hanke-työllä, jonka keskiössä on syksyllä 2021 käyttöön otetun lukioiden uuden opetussuunnitelman kehittäminen henkilöstöä laajasti osallistaen sekä opiskelijoita ja sidosryhmiä kuullen. Astetta enemmän etänä -hankkeessa kehitettiin Gradia-lukioiden digioppimisen malleja ja hybridiopetusta. Hankkeen kautta koordinoitiin myös lukioiden verkko-opintotarjonnan rakentumista eGradian alle. Kehittämistyö jatkuu vuonna 2022. Ohjatusti kohti tulevaisuuden työelämää -verkostohankkeessa puolestaan kehitettiin lukiolaisten työelämätaitoja ja pyrittiin lisäämään opettajien työelämä tietoutta. Hanke päättyi keväällä 2022. Gradia-lukioille (nuorten lukiokoulutus) myönnettiin Erasmus-akkreditointi vuosille 2021-2027, joka mahdollistaa kansainvälisten liikkuvuuksien laajan toteutuksen.

Opiskelijamäärät

Lukioiden laskennallinen opiskelijamäärä oli 2 626 opiskelijaa vuoden 2021 laskentapäivien keskiarvona laskettuna. Kummassakin päivälukiossa oli keskimäärin 1 248 tutkintotavoitteista opiskelijaa ja aikuislukiossa keskimäärin 139 opiskelijaa, kun mukaan lasketaan ns. laskennalliset aineopiskelijat. Suurimmillaan opiskelijamäärät olivat syksyn laskentapäivänä 20.9., jolloin Lyseossa oli 1 290, Schildtin lukiossa 1 342 ja aikuislukiossa 113 (20.1. luku oli aikuislukiossa korkeampi eli 142) tutkintotavoitteista opiskelijaa. Aineopiskelijoita aikuislukiossa oli lukio-opinnoissa keväällä (20.1.) 229 ja syksyllä (20.9.) 163 ja perusopetuksessa 48.

Oppimisympäristöt

Gradia-lukiot toimivat sekä Harjun kampuksella (Lyseo ja aikuislukio) että Viitaniemen kampuksella (Schildt). Molempien kampusten lukioiden käytössä olevat kiinteistöt ja toimintaympäristö ovat varsin hyväkuntoisia. Schildtin osalta toimintaa vaikeuttaa osaltaan opetuksen järjestäminen kahdessa rakennuksessa. Erityisesti kolmen ensimmäisen jakson aikana molempien päivälukioiden toimintaa rajoittaa opetustilojen määrä. Luokkaopetustiloja ei ole käytettävissä niin paljon kuin opetusta voitaisiin järjestää. Myös opinto-ohjauksen, opiskeluhoillon ja opetuksen tukipalveluiden toimintaa vaikeuttaa toimintaan soveltuvien tilojen puute. Verkko-oppimisympäristöjä on hyödynnetty ja verkko-opintotarjontaa on rakennettu eGradian toiminnassa, jossa Jyväskylän aikuislukio on erittäin aktiivinen.

Henkilöstö

Vuoden 2021 lopussa Gradia-lukioiden henkilöstömäärä oli 181, josta opetushenkilöä 171, johtoa ja esimiehiä 7 ja muuta henkilöstöä 3.

Toiminnan arviointi

Gradia-lukioista valmistui vuoden 2021 aikana 747 ylioppilasta. Opintojen läpäisyaste (päivälukioissa) oli 71,90 ja negatiivinen keskeytysprosentti 0,76. Lukion päättötodistuksen suoritti 663 opiskelijaa ja IB-Diploman 37 opiskelijaa (yhteensä 706 opiskelijaa).

Taloudellisesti Gradia-lukioiden vuosi oli odotuksen mukainen.

Gradia-lukioiden keskeisin riski vuonna 2022 on koronaepidemian aiheuttama oppimisvaje ja henkinen jaksaminen opiskelijoilla sekä opettajilla. Rahoituksen riittävyys on edelleen haasteellista. Jos valtio jatkaa

lukioiden yksikköhintarahoitukseen alimitoittamista kustannuspohjaan verrattuna myös lähitulevaisuudessa, lukiokoulutuksen nykytasoinen järjestäminen on edelleen riippuvainen Jyväskylän kaupungin tuesta ja Gradian saamien yleiskatteisten valtionosuuksien kohdentamisesta lukiokoulutukseen lukion omaa yksikköhintarahoitusta laajemmin. Vuonna 2021 nämä kaupungin ja Gradian tukitoimet ovat olleet riittävällä tasolla, mutta vuoden 2022 aikana tehtävässä vuoden 2023 talousarviossa mainittu riski voi realisoitua.

Merkittävin toiminnallinen riski liittyy sähköisiin yo-koetilaisuuksiin, joissa mahdollinen ulkoinen häiriö voi mahdollisesti keskeyttää koetilaisuuden, eikä kokeen jatkamiselle sopivia väistöratkaisuja pystytä suurille kokelasmäärille järjestämään. Tämä voi pahimmillaan myöhästyttää koko ikäluokan valmistumista puolella vuodella. Toinen suuri riski on opiskelijoiden oppimisvaje ja henkiset sekä sosiaaliset ongelmat, jotka uhkaavat pitkittyneiden etäopetusjaksojen vuoksi.

Toimenpiteiden toteutuma 2021, Gradia-lukiot

<i>Uusi yhdessä 2020+ Strateginen pää-tavoite:</i>	<i>Gradia-lukioiden tavoitteet 2021</i>	<i>Gradia-lukioiden tavoitteiden toteutuma 2021</i>
Itseensä ja tulevaisuuteen luotava opiskelija	<ul style="list-style-type: none"> Lukiouudistuksen, uuden opetus suunnitelman ja oppivelvollisuuden laajenemiseen sekä maksuttoman toisen asteen toimenpanoon valmistautuminen yhteistyössä Gradian muiden toimijoiden kanssa ja toimenpiteiden aloittaminen: <ul style="list-style-type: none"> laaditaan opetus- ja ohjaustyöhön toimintaohjeet lakimuutoksen edellyttämällä tavalla kartoitetaan maksuttoman toisen asteen taloudelliset vaikutukset ja tehdään tarvittavat toimenpiteet. 	<ul style="list-style-type: none"> Lukiouudistuksen ja uuden opetus suunnitelman toimeenpanoa on jatkettu yhteistyössä Gradian muiden toimijoiden kanssa. Erityistä huomiota on pyritty kiinnittämään opiskelijoiden hyvinvointiin. Opetussuunnitelman tavoitetta oppiainerajat ylittävistä opintojaksoista on lähdetty toteuttamaan varovaisesti. Lukuvuonna 2022–2023 integraatio-opintojaksoja lisätään. Lukuvuodeksi 2021–2022 käyttöön otettu tuntikaavio ja päiväaikataulu eivät ole osoittaneet kaikilta osin toimiviksi, joten ensi lukuvuonna palataan vanhaan rakenteseen. Oppivelvollisuuden laajenemiseen valmistautuminen on edennyt suunnitellusti. Ohjauksen prosessit on päivitetty vastaamaan oppivelvollisuuslain muutoksia. Maksuttoman toisen asteen taloudellisia vaikutuksia on seurattu ja kustannusvaikutukset arvioitu uudelleen talousarvioon 2022.

<p>Osuva osaa- mista työelä- mään nyt ja tu- levaisuudessa</p>	<p>Korkeakouluysteistyön vahvistami- nen erityisesti EduFuturan kehi- kossa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ajasta ja paikasta riippumatto- man opiskelun sekä monimuo- toisten lähi- ja etäopiskelun ja - opetuksen mahdollisuuksien li- sääminen ja kehittäminen henki- lökohtaisten opintopolkujen joustavoittamiseksi • Lukion laatutyön ja tiedolla joh- tamisen kehittäminen koko Gra- dian kontekstissa 	<ul style="list-style-type: none"> • EduFutura-yhteistyötä on jatkettu. Lukiolai- sen työelämä- ja korkeakouluviikko on mah- dollistanut opiskelijoille tutustumisen kor- keakouluopintoihin. TYKO-viikko on koettu toimivaksi, ja se toteutetaan myös vuonna 2022. • Toisen asteen opiskelijoille suunnattuja kor- kea-asteen opintoja on suoritettu pääsää- ntöisesti vain lukiolaisten korkeakouluvi- kolla. Tarjolla olevia korkea-asteen opintoja pyritään hyödyntämään jatkossa monipuoli- semmin. • Lyseon lukioon suunniteltiin vuoden 2021 aikana IT-linja, jolle otetaan ensimmäisen kerran opiskelijoita kevään 2022 yhteis- haussa. • LOPS2021:n pakollisia opintojaksoja on alettua rakentaa eGradian verkko-opintotar- jottimelle. Lähes kaikki ensimmäisen opinto- vuoden pakolliset opintojaksot ovat jo tar- jolla. Verkko-opintotarjonta laajentaa mer- kittävästi opiskelijoiden mahdollisuuksia ajasta ja paikasta riippumattomaan opiske- luun.
<p>Hyvinvoiva ja kestävästi toi- miva Gradia-yh- teisö</p>	<p>Henkilöstökyselyn tulosten analy- sointi ja kehittämistoimenpiteiden valitseminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Turvallisuuden ja toimintakyvyn varmistaminen ja vahvistaminen poikkeusaikoina, erityisesti hen- kilöstön ja opiskelijoiden turvalli- suuden, jaksamisen ja oppimisen edellytysten varmistaminen Co- vid-19 viruksen aiheuttamien poikkeuksellisten olosuhteiden aikana • Kestävän kehityksen ohjelman toteuttaminen ja hiilineutraaliu- den tavoitteiden täsmentäminen Gradian kontekstissa • Lukioiden oppimisympäristöjen ja organisaation kehittäminen tavoitteena resurssien tehokas kohdentaminen opiskelijoiden oppimisen tukemiseen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Henkilöstön ja opiskelijoiden turvallisuuden kokemusta on pyritty vahvistamaan eri kei- noin. Koronahankkeiden avustuksilla on kyetty palkkaamaan lisätöyövoimaa opiskeli- joiden oppimisen tuen palveluihin. Oppimi- sessa ilmenneitä puutteita on pyritty paik- kaamaan myös mm. pajatoiminnan keinoin. • Kolme lukiokoulutuksen apulaisrehtoria on mukana Kohti ekologista jälleenrakenta- mista -koulutusohjelmassa. Tämä edistää osaltaan Gradian Kestävän tulevaisuuden kehittämisohjelman toteutumista. • Käytiin monipuoliset keskustelut henki- löstön ja oppilaskuntien kanssa organisaation kehittämisestä. Perustettiin pedagogisen ja hallinnollisen rehtorin virat ja päätettiin avata tulosaluejohtaja, rehtorin virka ulkoi- seen hakuun.

Yhteenveto Gradia-lukioiden tunnusluvuista

GRADIA-lukioiden tuloskortti

Asiakas	Suoritetut tutkinnot	Gradia-lukioiden TILINPÄÄTÖS 2021	Gradia-lukioiden TAVOITE 2021	Gradia-lukioiden TILINPÄÄTÖS 2020	Gradia-lukioiden TOTEUMA 2019
		784	814	733	706
	Ylioppilastutkinto	747	770	699	665
	IB-tutkinto (Diploma, ei Certificate)	37	44	34	41
	Opiskelijämäärä (opinto-oikeuksia kalenterivuoden aikana)	5 144	5 092	5 231	
	Lukiokoulutus (tutkintotavoitteinen)	3 630	3 592	3 527	2 774
	LUVA	0	0	0	
	Perusopetus	0	0	0	
	Muu ei-tutkintoon johtava koulutus	1 514	1 500	1 704	1 184
	Opiskelijatytyväisyys			3,81	3,81
	Lukiokoulutus (INKA)	3,67	4	3,81	3,81
Pedagogiikka	Ensimmäisen toisen asteen tutkinnon läpäisy 3,5 vuodessa (päivälukioiden)	71,90 %	80 %	75 %	67/76
	Päivälukioiden opettajien määrä	14	25	17	17
	NY-yritystoiminnassa	14	25	17	17
	Osuuskuntatoiminnassa	0	0	0	0
Yhteisö	Henkilöstömäärä	181	166	171	163
	Opetus- ja ohjaushenkilöstö	171	157	163	155
	Johto ja esimiehet	7	6	6	6
	Muu henkilöstö	3	3	2	2
Talous	Toimintatuotot, ulkoiset	18 437 103 €	16 474 000 €	15 791 048 €	14 282 000 €
	Toimintakulut, ulkoiset	12 258 055 €	12 968 000 €	11 070 809 €	10 949 000 €
	Investoinnit	105 149 €	110 000 €	88 577 €	110 000 €

Mittariseloste (ks. liite 4)

2.1.5 Gradian sisäiset palvelut

Gradian sisäiset palvelut koostuvat hallinto- ja tukipalveluista, jotka palvelevat koko kuntayhtymän henkilöstöä, opiskelijoita ja muita asiakkaita tehtäväkenttensä mukaisesti. Sisäisiin palveluihin kuuluvat hallinto-, kehittämis- ja opiskelijapalvelut. Sisäiset palvelut vastaavat myös hankintojen ja turvallisuuden keskitetyistä toiminnoista.

Gradian hallintopalvelut jakautuvat johtamisen tukipalveluihin, talouspalveluihin ja henkilöstöpalveluihin. Gradian kehittämispalveluihin on koottu palvelutoiminta, joka tukee oppilaitosten kehittämistoimintaa ja henkilöstöä monipuolisesti. Kehittämispalveluihin kuuluvat

hanke- ja kv-palvelut, digipalvelut sekä markkinoinnin ja viestinnän palveluita tuottava yhteyspalvelut. Gradian opiskelijapalvelut palvelee kaikkia kuntayhtymän opiskelijoita ja opiskelijaksi hakeutuvia. Kokonaisuuteen kuuluvat hakeutumisen palvelut, opintotoimistopalvelut sekä opiskeluhuollon järjestämiseen hallinnointi, tieto- ja vapaa-ajanpalvelut sekä asuntolapalvelut.

Sisäisten palveluiden päätavoite on tukea perustehäväänsä mukaisesti oppilaitoksia Gradian yhteisten ja oppilaitoskohtaisten tavoitteiden toteutumisessa. Sen lisäksi sisäiset palvelut ovat toteuttaneet palveluiden kehittämiseen liittyviä tavoitteita, joiden toteumaa on kuvattu seuraavassa taulukossa.

Toimenpiteiden toteuma 2021, Gradian sisäiset palvelut

Uusi yhdessä 2020+ Strateginen pää- tavoite:	Sisäisten palveluiden tavoitteet 2021	Sisäisten palveluiden toteuma 2021
<p>Itseensä ja tulevaisuuteen luotava opiskelija</p>	<ul style="list-style-type: none"> Opiskelijoiden osallistaminen kehittämishankkeiden ideointiin Kansainvälisyyden virtuaalisten toimintamallien kehittäminen ja rahoituksen vahvistaminen Pedagogiikan uudistamisen tukeminen ja kehittämisen koordinointi Hakeutumisen ohjauspalvelujen kehittäminen oppivelvollisuuden laajentumisen ja jatkuvan oppimisen tueksi Opiskelijoiden tukipalveluiden toimien kuvaaminen ja palvelujen yhtenäistäminen eri kampuksilla Vivo-valmennuksen laajentaminen Gradia Jämsään Gradian tunnettuuden ja vetovoimaisuuden sekä opiskelijoiden kokeman gradialaisuuden vahvistamisen tukeminen viestinnän ja markkinoinnin keinoin Etä- ja hybridiopetuksessa käytettävien järjestelmien ja ohjelmistojen toimivuuden varmistaminen ja käytön sujuvuuden tukeminen 	<ul style="list-style-type: none"> Toteutettiin opiskelijoiden tulevaisuustyöpajoja ja hyödynnettiin tuloksia hankkeihoiden laadinnassa. On mallinnettu liikkuvuuden virtuaaliset ja hybriditoteutukset ja sisällytetty ne rahoitushakemuksiin. Pedagoginen kehittämisohjelma on laadittu ja hyväksytty. Pedagogisen uudistamisen foorumi ohjaa ja tukee ohjelman toimeenpanoa. Hakeutumisen ohjaus toteutettu palvelukonseptin mukaisesti ja yhteistyötä uudistettu perusopetuksen kanssa. Nuorisotyön tehtävät jäsennetty ja palvelut kaikilla kampuksilla. Vivo-valmennus vakiintunut Gradia Jämsään yhtenä opiskelijan tukimuotona. Yhteyspalvelut toteutettiin mielikuvatutkimuksen (n=2099), jolla selvitettiin Gradian tunnettuutta ja mielikuvia sidosryhmien keskuudessa. Tulokset osoittivat Gradian brändin ja tunnettuuden kehittyneen erinomaisesti. Opiskelijaviestinnän kanavat jäsennettiin ja rakennettiin täysin uusi kanava, opiskelijaintra Mun Gradia. Digipalvelut järjesti henkilöstölle vuoden 2021 aikana 90 eri digipedagogista koulutustilaisuutta (osallistujina yli 600 henkilöä). Tarjottu koko henkilöstölle tukea ja opastusta digitalisaation valjastamiseksi etätöiden tueksi. Lisäksi Digipalvelut käy jatkuvaa vuoropuhelua järjestelmätoimittajien kanssa Gradian tietojärjestelmäsalkun ja ohjelmistojen toimivuuden ja palvelevuuden varmistamiseksi.

<p>Osuva osaamista työelämään nyt ja tulevaisuudessa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Yrityslähtöisten hankeideoiden tukeminen • Osaamistarpeiden ennakoinnin tuki ja koordinointi • Gradian digiohjelman päivittäminen • Hakeutumisen raportoinnin kehittäminen koulutus-suunnittelun ja ohjauksen tarpeisiin • Koulutusmarkkinoinnin prosessin kehittäminen ja suunnitelmallisen toimintamallin vakiinnuttaminen sekä oikean opiskelualan valintaa tukevan monikanavaisen sisällön tuottaminen • Alumnitoiminnan mallin rakentaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Toteutettiin useilla aloilla työelämän osaamistarvekartoituksia ja hyödynnettiin tuloksia hankeaihioiden laadinnassa. • Osaamisen ennakoinnin foorumi laati ensimmäisen Gradian tulevaisuuskartan. Luotiin malli kartan säännölliseen päivittämiseen. Vahvistettiin henkilöstön ennakointiosaamista intran ennakointisivuston avulla. • Gradian digivisio 2030 hyväksyttiin hallituksen kokouksessa 17.12.2021 • Hakeutumisen seurantaan tehty kohdennettuja PowerBI-raportteja eri käyttäjäryhmien tarpeisiin. • Yhteyspalvelut kehitti koulutusmarkkinoinnin prosessia mm. koulutustarjontatietojen koontia ja toimenpiteiden aikataulutusta yhteistyössä haku- ja oppilaitosten kanssa. Sisältömarkkinointityön tueksi määriteltiin keskeiset sisältöteemat. Hakeutumista tukevaa markkinointimateriaalia on tuotettu eri kanaviin kohderyhmittäin. Marraskuussa järjestettiin Gradian 1. virtuaalitapahtuma-alustalla toteutettu hakijatapahtuma. • Alumnitoimintaan on luotu malli, jolla valmistuvat opiskelijat kutsutaan mukaan toimintaan ja perustettu alumnirekisteri, johon voi liittyä toiminnalle avattujen verkkosivujen kautta.
<p>Hyvinvoiva ja kestävästi toimiva Gradiayhteisö</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hankerahoituksen sekä työresursoinnin seurannan vahvistaminen oppilaitosten toimintasuunnittelun tueksi • Henkilöstön osaamisen kehittämishojelman laatiminen • Gradian henkilöstön etätyöstä palautumisen ja työhyvinvointitoiminnan tuki ja toteutus yhteistyössä työterveyshuollon kanssa (määritellään erikseen) 	<ul style="list-style-type: none"> • Uudistettiin hankeaihioiden käsittelyprosessi. Kehitettiin hankeraportointia oppilaitosten toiminnan suunnittelun tueksi (PowerBi) • Laadittiin henkilöstön osaamisen kehittämishojelma. Ohjelma hyväksytään vuoden 2022 alussa. Ohjelman toimeenpanoa tukee ja ohjaa Yhteisten palvelujen foorumi. • Henkilöstöpalveluiden ja työterveyshuollon yhteistyön mukaisesti suunnattiin työpaikkaselvityksiä, työnohjauksia ja työterveyspsykologien toteuttamia valmennuksia erityisesti niihin työyhteisöihin (oppilaitoksissa),

	<p>työterveyshuollon toimitasuunnitelmassa)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Henkilöstökyselyn tulosten analysointi ja kehittämistoimenpiteiden valitseminen • Etä- ja hybridityöskentelyn yhteisöllisten mallien kehittäminen työyhteisöissä • Henkilöstön vertaisoppimisen ja tiimimäisen toimintatavan tukeminen ja koordinointi • Kestävän tulevaisuuden -kehittämishjelman toimenpiteiden koordinointi ja yhteistyön rakentaminen • Gradialaisuuden ja avoimen viestintäkulttuurin vahvistumisen tukeminen viestintäkanavia ja niiden sisältöjä kehittämällä 	<p>joissa todettiin erityisesti mielen oireilun perusteella lisääntyneitä sairauspoissaoloja tai muuta oireilua, joilla todettiin olevan vaikutusta työhyvinvointiin ja työssä jaksamiseen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tuettiin työyhteisöjä henkilöstökyselyn tulosten läpikäymisessä ja toimenpiteiden suunnittelussa ja toteuttamisessa mm. Työnohjausryhmiä koostamalla ja kohdentamalla työpaikkaselvityksiä. • Digipalvelut on järjestänyt vuoden 2021 aikana runsaasti koulutuksia Gradian henkilöstölle käytettävissä olevien digitaalisten työkalujen käytöstä arjessa. • Vertaansa vailla -hankkeen tukemilla toimenpiteillä on vahvistettu henkilöstö- ja esihenkilötiimien toimintaa ja toiminnan kehittymistä. • Hankittu asiantuntijapalvelu Gradian hiilijalanjäljen laskentaan. Tulokset, joiden perusteella laaditaan Gradian ilmastotiekartta valmistuvat alkuvuonna 2022. Tuettu oppilaitoksia OKKA-sertifiointiprosessissa. • Henkilöstöintran jatkokehitys ja opiskelijaintran käyttöönotto tukivat avointa viestintäkulttuuria. Henkilöstön gradialaisuutta ja yhteisöllisyyttä pyrittiin vahvistamaan mm. Johdon infojen ja Uusi gradialainen -juttusarjan avulla.
--	--	--

2.1.6 Gradia-ravintolat

Gradia-ravintolat-tulosalueeseen kuului vuoden 2021 alussa yhdeksän opiskelija- ja henkilöstöravintolaa eli Oppilikka, Hoivakka, Lounastuuli, Kyytipoika, Popina, Ykkönen, Kahveli, Musiikkikampus sekä Jyväskylän Steinerkoulun ravintola. Gradia-ravintolat toimivat Jyväskylän koulutuskuntayhtymän kiinteistöissä Jyväskylässä Kukkulan, Viitaniemen, Kankaan, Harjun ja Musiikin kampuksilla sekä Jämsässä ja Lievestuoreella. Cafe-myymäälä Oppipuodin toiminnot Viitaniemessä siirtyivät vuoden 2021 alusta Gradia-ravintoloiden vastuulle, kun elintarvikealan koulutus siirtyi pois Viitaniemen kampukselta.

Gradia-ravintoloiden perustehtävänä oli tuottaa lounas-, kahvio- sekä kokouspalveluja Jyväskylän koulutuskuntayhtymän opiskelijoille ja henkilöstölle. Lisäksi merkittävä osa perustehtävää oli toimia opiskelijoiden ammatillisesti esimerkillisenä ja oppimista tukevana oppimisympäristönä sekä työelämän oppimispaikkana. Perustehtävien lisäksi Gradia-ravintoloissa oli vuoden aikana monipuolista ulkoista palvelutoimintaa.

Henkilöstö

Gradia-ravintoloissa oli vuoden 2021 lopussa 42 työntekijää. Gradia-ravintolat koulutti henkilöstöään edelleen oppisopimuskoulutuksella. Vuoden 2021 aikana valmistui kolme kokon ammattitutkintoa ja kaksi henkilöä jatkoi opintojaan erilaisissa tutkintoon johtavissa oppisopimuskoulutuksissa.

Sisäinen yrittäjyys ja tuloksellisuus

Opiskelijaravintoloiden toiminta palautui vähitellen lähes ennalleen loppuvuoden 2021 aikana ja sen myötä budjetoidut tulot ylittyivät. Liikevaihdoksi oli budjetoitu 4,573 miljoonaa euroa ja liikevaihto toteutui 4,840 miljoonana eurona. Tulot toteutuivat 267 000 euroa budjetoitua suurempana. Ulkoisiksi myyntituotoiksi oli budjetoitu 1,376 miljoonaa euroa ja ne toteutuivat 1,557 miljoonana eurona. Ulkoiset myyntituotot toteutuivat 181 000 euroa budjetoitua parempina.

Oman alamme opiskelijoiden työelämässä tapahtuva oppiminen oli edelleen haastavaa elinkeinon harjoittajien ravintoloiden sulkeutumisen tai liiketoiminnan rajoitusten myötä. Gradia-ravintolat vastaanottivat ravintola- ja cateringalan opiskelijoiden lisäksi myös matkailu- ja liiketoiminnanalan opiskelijoita työelämäjaksoille ravintoloihinsa. Gradia-ravintoloissa suoritettiin runsaasti erilaisia opintoihin sisältyviä työelämän näyttöjä ja saatiin keskeneräisiä tutkintoja valmiiksi ja siten opintoja päätökseen.

Gradia-ravintoloiden liiketoimintaan sisältyi edelleen monipuolista ulkoista palvelutoimintaa, jonka tuotolla katettiin olemassa olevia kiinteitä kustannuksia. Näillä toiminnoilla myös tarjottiin monipuolisia oppimistilanteita ja osaamisen näyttämisen mahdollisuuksia työelämäjaksolla oleville opiskelijoillemme ja siten käytettiin tehokkaasti myös olemassa olevia resursseja eli tiloja, koneita ja laitteita sekä ammattitaitoisen henkilöstön työaika. Mahdollisuutta myydä tuotteitamme Cafe-myymäälä Oppipuodissa hyödynnettiin myös.

Vuosi 2021 aloitettiin opiskelijoiden ollessa koronaepidemian vuoksi etäopinnoissa ja myös suurin osa ravintoloistamme oli suljettuna huhtikuun puoleen väliin saakka. Gradia-ravintolat aloitti viikoittaisten ruoka-annosten jakelun tammikuun alusta ja sitä jatkettiin huhtikuun puoleenväliin saakka. Kevään aikana ennätimme jakaa ruoka-annospaketteja, leipää ja leivettä sekä Jämsässä, että Jyväskylässä yhteensä 13 kertaa. Määrät vaihtelivat viikoittain ja kerralla opiskelijaruokapaketteja jaettiin 1 600–2 100 opiskelijalle. Kevään aikana tehtiin ja jaettiin 141 200 annospakattua ruoka-annosta.

Syyslukukausi opiskeltiin hybridimallilla ja ruokapalvelut toimivat normaalisti kaikissa ravintoloissamme.

Jyväskylän koulutuskuntayhtymän oppilaitokset maksoivat toisen asteen ammatillisesta opiskelijaruokailusta sekä lukio-opiskelijoiden ruokailusta Gradia-ravintoloille vuonna 2021 yhteensä 3,049 miljoonaa euroa. Opiskelija-aterian hinnaksi oli budjetoitu 4,81 €/ toteutunut eli syöty ateria. Opiskelija-aterioita oli budjetoitu toteutuvaksi 644 290 ja niitä toteutui 687 948 ateriaa eli 43 658 ateriaa arvioitua enemmän. Opiskelija-aterian hinnaksi tuli 4,43 €/ toteutunut eli syöty ateria.

Toimenpiteiden toteutuma 2021, Gradia-ravintolat

Uusi yhdessä 2020+ Strateginen pää-tavoite:	Gradia-ravintoloiden tavoitteet 2021	Gradia-ravintoloiden toteuma 2021
Itseensä ja tulevaisuuteen luotava opiskelija	<ul style="list-style-type: none"> • Gradia-ravintoloissa tapahtuvan työelämäoppimisen hyvien toimintamallien ja yhteistyön kehittäminen, oman alamme erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden koulutuksen tukemiseksi yhdessä oppilaitosten kanssa. • Gradia-ravintolat toimii hyvänä työelämän yrittäjyyden mallina. 	<ul style="list-style-type: none"> • Erityistä tukea tarvitsevat opiskelijat suorittivat työelämäjaksojaan ja antoivat näyttöjään Gradia-ravintoloissa henkilöstömme ohjauksessa. • Gradia-ravintolat hyödynsivät tehokkaasti olemassa olevia resurssejaan tuottavaan työhön yhdessä työelämäjaksolla olevien opiskelijoidensa kanssa.
Osuva osaamista työelämään nyt ja tulevaisuudessa	<ul style="list-style-type: none"> • Gradia-ravintolat tarjoaa työssäoppimispaikkoja laajasti ravintola- ja catering-alan sekä elintarvikealan eri tutkinnonosiin. • Tarvittavan osaamisen hankkiminen ja varmistaminen oppisopimuskoulutusjärjestelmää hyödyntäen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gradia-ravintoloissa oli ravintola-, catering-, elintarvike-, matkailu ja liiketoiminta-alan opiskelijoita suorittamassa opintoihinsa kuuluvia erilaisia tutkinnonosia sekä niihin sisältyviä näyttöjä. • Gradia-ravintolat koulutti omaa henkilöstöään aktiivisesti tutkintoon johtavilla oppisopimuskoulutuksilla.
Hyvinvoiva ja kestävästi toimiva Gradia-yhteisö	<ul style="list-style-type: none"> ○ Arviointi ja jatkuva parantaminen sekä esimiestyö ovat luonteva osa Gradia-ravintoloiden jokapäiväistä työtä. ○ Huomioidaan ruokapalvelutyön fyysinen ja henkinen kuormittavuus ja tuetaan Gradia-ravintoloiden henkilöstön työkykyä erilaisin työ- ja työaikajärjestelyin. ○ Ympäristövastuullinen toiminta Ekokompassi-ympäristön laatujärjestelmän tavoitteiden mukaan. <ul style="list-style-type: none"> ○ energiatehokkuuden lisääminen ○ jätemäärän vähentäminen ○ vastuullisuudesta viestiminen 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Molemminpuolinen arviointi oli osa arjen toimintaa. ○ Henkilöstön työssäjaksamista tuettiin ja mahdollistettiin osa-aikatyötä. Myös työjärjestelyissä huomioitiin työn kuormittavuus eri työtehtävissä. ○ Gradia-ravintoloissa toimittiin vastuullisesti <ul style="list-style-type: none"> ○ veden- ja sähkönkulutuksen mittarit asennettiin astianpesukoneisiin ○ muovin lajittelu aloitettiin ○ näkyvyys ja osallisuus ammattijulkaisuissa ja seminaareissa

2.1.7 Gradia-kiinteistöt-liikelaitos

Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen tulos vuonna 2021 oli 0,458 milj. euroa. Liikelaitokselle asetettu sitova tulos-tavoite, vuosikate, toteutui 0,571 milj. euroa talousarvi-on tavoitetta suurempana.

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian omistamien rakennusten tekninen nykyarvo oli vuoden 2021 lopussa yhteensä noin 240 milj. euroa, josta Jyväskylässä käytös-sä olevien rakennusten osuus oli noin 191 milj. euroa, Jämsän noin 44 milj. euroa ja Lievestuoreen noin 5 milj. euroa. Kuntayhtymän omistamien tilojen laajuus on 132 703 hum2, josta Jyväskylässä tiloja on 102 249 hum2, Jämsässä 26 485 hum2 ja Lievestuoreella 3 362 hum2. Vuokratiloja kuntayhtymän käytössä on 17 214 hum2, joista suurimpina kohteina ovat Musiikkikampuksen ja Kankaan kampuksen tilat sekä Hemsö Finland Oy:ltä vuokratut tilat Wilhelm Schildtin katu 2:ssa.

Kuntayhtymän kiinteistöomaisuudesta on pidetty hyvää huolta. Gradia-kiinteistöt on vienyt läpi mittavan kiinteistöinvestointiohjelman, jossa erityistä huomiota on kiinnitetty Terve talo -kriteerien noudattamiseen, kiinteistöjen elinkaaren hallintaan, energiatehokkuuteen sekä tilojen yhteiskäyttöön ja muuntojoustavuuteen. Investointiohjelmaan kuuluvien hankkeiden yhteydessä on tähdätty myös tilatehokkuuteen teettämällä tilatar-veselvityksiä oppilaitostulosyksiköiden kanssa.

Tilankäytön tehostamista jatkettiin vuonna 2021 edel-leen liikelaitoksella laaditun Kiinteistöjen kehittämisoh-jelmassa asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Kehit-tämisohjelmaan sisältyvän tulevaisuuden tilankäytön suunnitelman mukaisia toimenpiteitä toteutettiin käyn-nistämällä Lievestuoreen maanrakennushallin raken-nusurakka. Investointeja tehtiin vuoden 2021 aikana 6,687 milj. eurolla.

Digitalisaatio ja sähköistyminen tulevaisuuden kiinteis-töjen megatrendinä on tiedostettu ja Gradian strategian mukainen hiilineutraaliustavoite on otettu sekä tavoit-teissa että toiminnassa huomioon. Gradian hiilijalanjäl-kilaskennan viivästymisen vuoksi Gradia-kiinteistöjen toi-menpidesuunnitelman laadinta siirrettiin vuodelle 2022. Energiantuotantomuotoja kartoittavaa selvitystyötä kuitenkin jatkettiin kartoittamalla mm. energiayhtiöiden vihreän kaukolämmön tuotantomahdollisuuksia ja hinto-ja. Gradian hankkima sähköenergia on tuotettu jo useita vuosia päästöttömästi pohjoismaisella vesivoimalla.

Tiedonhallintaa ja raportointia tehostettiin toteuttamalla integraatio kiinteistöhallinnan ja kiinteistöhuollon järjes-telmän välille ja määrittelemällä johdon työkalun tarpeet ohjelmistotoimittajalle. Jättemäärien sekä sähkönkulu-tuksen seurantalukujen raportointia tilojen käyttäjille edistettiin yhteistyössä digipalveluiden kanssa.

Kaikilla vuoden aikana tehdyillä toimenpiteillä on täh-dätty toiminnan tehostamiseen, energiatehokkuuteen sekä tilatehokkuuteen ja näiden kautta kustannusten karsimiseen kestäväen kehityksen arvoja noudattaen. Toimenpiteet tukevat koko kuntayhtymän taloudellis-ten tavoitteiden toteutumista, unohtamatta kuitenkaan laadukasta asiakaspalvelua, tarkoituksenmukaisia oppi-misympäristöjä ja henkilöstön työhyvinvointia.

Toimenpiteiden toteutuma 2021, Gradia-kiinteistöt-liikelaitos

Uusi yhdessä 2020+ Strateginen pää-tavoite:	Gradia-kiinteistöjen tavoitteet 2021	Gradia-kiinteistöjen toteutuma 2021
Osuua osaa-mista työelä-mään nyt ja tule-vaaisuudessa	<ul style="list-style-type: none"> • Tarjotaan työssäoppimispaikkoja. • Lisääntyneen etäopetuksen vaikutukset oppimisympäristötarpeisiin selvitetään. • Tiedonhallinnan selkeyttäminen suunnitelmallisesti ja Optimize-tilahallintajärjestelmän käytön laajentaminen mm. johdon työkaluksi. 	<ul style="list-style-type: none"> • Käytiin oppilaitosyksiköiden kanssa keskusteluja etäopetuksen vaikutuksesta tilatarpeisiin. • Toteutettiin integraatio Optimazen ja BEM:in välille ja määriteltiin johdon työkalun tarpeet ohjelmistotoimittajalle.
Hyvinvoiva ja kestävästi toimiva Gradia-yhteisö	<ul style="list-style-type: none"> • Tulevaisuuden toimistotilakonseptin suunnittelu yhteistyössä asiakkaiden kanssa. • Gradia-tason mittaristoon sisältyvien jätemäärien ja sähkönkulutuksen seurantaluvut näkyviin tilojen käyttäjille. • Gradian hiilineutraaliustavoite: toimenpidesuunnitelman laatiminen Gradia-kiinteistöille. • Olosuhdeanalytiikan pilotointi. • Tuetaan hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä mm. järjestämällä yhteisiä koulutus- ja työhyvinvointitilaisuuksia ja ottamalla huomioon henkilöstön keski-ikänsä nousuun liittyvät ennakoivat työhyvinvointitoimenpiteet. • Asiakkaiden tarpeiden mukainen joustava organisaatio. 	<ul style="list-style-type: none"> • Jättemäärien ja sähkönkulutuksen seurantatietojen linkityksen mahdollistamista intraan aloitettiin digipalveluiden kanssa. Kehitystyötä jatketaan vuonna 2022. • Hiilineutraaliuuteen tähtäävän toimenpidesuunnitelman laatiminen siirrettiin vuodelle 2022, koska koko Gradian hiilijalanjalan laskenta ei valmistunut. • Olosuhdeanalytiikan järjestelmiä kartoitettiin. Anturiteknoogia kehittyi jatkuvasti, joten työtä tullaan jatkamaan vuonna 2022. • Järjestettiin tiimitapahtuma hybridimallilla aiheena Puhe-Judo ja haastavat vuorovaikutustilanteet. Kaikkia suunniteltuja tilaisuuksia ei koronan vuoksi pystytty toteuttamaan. • Tehdyillä työvälinehankinnoilla, esim. robotti-imurit, pyrittiin keventämään fyysistä työtä ja näin tukemaan työssäjaksamista. • Sähköinen pysäköintijärjestelmä otettiin käyttöön.

Yhteenveto Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen tunnusluvuista 2018–2021

Gradia-kiinteistöt-liikelaitos	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Kiinteistöjen ylläpito					
Ominaiskulutuksen muutos, sähkö	-1,9 %	-1,8 %	-10,8 %	-1,0 %	7,3 %
Ominaiskulutuksen muutos, lämpö	-0,7 %	-0,3 %	-8,6 %	-1,0 %	1,1 %
Ominaiskulutuksen muutos, vesi	-5,8 %	-5,4 %	-21,2 %	-1,0 %	5,3 %
Kuntien energiatehokkuussopimuksen säästötavoite, 10,5 %:n kokonaistavoite kaudella 2017-2025	4,00 %	4,90 %	6,10 %	6,70 %	6,90 %
Kuntoluokka, %	74	75	82	76	83
Tyhjät tilat, %	8,4	13,4	13,0	0,0	11,9
Tilankäytön tehokkuus, m2/opiskelija	13,2	12,4	14,2	13,7	13,7
Rakentamisinvestointien kustannusarvion pitävyys: kustannusarvion ylitys%					
- Schildtin lukion tilat	-2				
- Kukkulan A-rakennuksen peruskorjaus		-8,3			
- Jämsän Tekniikan rakennus			-0,1		
- Viitaniemen piha-alue			-21,4		

2.1.8 Gradia-koulutuspalvelut Oy

Gradia-koulutuspalvelut Oy on Gradian 100-prosenttisesti omistama tytäryhtiö, jonka tehtävä on toimia kilpailuilla koulutusmarkkinoilla. Yhtiön toiminta käynnistyi vuoden 2015 alusta, joten takana on seitsemäs tilikausi.

Yhtiön keskeisimmät tavoitteet tilikaudelle 2021 oli vahvistaa kilpailukykyä, kasvattaa markkinaosuutta ja kehittää liiketoimintamallia nykyisessä organisaatorakenteessa. Tavoitteen saavuttamiseksi yhtiön hallitus teki päätökset yhtiön siirtymisestä työnantajayhteisöksi. Tilikauden aikana yhtiöön palkattiin henkilöresursseja myynti- ja markkinointitehtäviin, joiden avulla vahvistettiin markkinaläsnäoloa ja palveluiden näkyvyyttä yritys- ja henkilöasiakkaille. Lisäksi yhtiö osallistui aktiivisesti tarjouskilpailuihin ja vahvisti koulutuspalveluiden saatavuutta lisäämällä lyhytkoulustarjontaa yritys- ja henkilöasiakkaille.

Kilpailutilanne koulutusmarkkinoilla on jatkunut kireänä ja uusia toimijoita on tullut edelleen mukaan kilpailutuksiin. Toimintavuosi oli kahtiajakoinen. Ensimmäinen vuosineljännes lähti tavoitteiden mukaisesti liikkeelle ja asiakasvolyyymi kasvoi erityisesti yhteishankinnan Rekry-koulutuksissa, joiden osalta palattiin koronaepidemiaa edeltävälle tasolle ja volyyymi säilyi hyvällä tasolla koko toimintavuoden. Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset kuitenkin vaikuttivat koulutusvolyyymiin laskevasti ja erityisesti työllisyyden kuntakokeilun myötä haasteeksi nousi asiakasohjaus, josta syystä useita koulutustoteutuksia peruuntui.

Yhtiön liiketoimintaa on vakauttanut Keski-Suomen Ely-keskuksen kanssa vuodelle 2021 aikaansaadut volyyymisesti merkittävät ammatilliset kapasiteettisopimukset sekä yhteishankintasopimukset, joilla on voitu toteuttaa ei tutkintoon johtavaa työvoimakoulutusta sekä rekrytoivia yhteishankintakoulutuksia. Sopimuskanta on voimassa tilikauden 2022 ja niihin sisältyy 2 vuoden optiomahdollisuus vuosille 2023-2024.

Tilikauden 2021 tavoitteiden osalta liikevaihtotavoitteesta jäätin 0,78 milj. euroa ja asiakasmäärätavoitteesta 56 %. Tulevalle tilikaudelle lähdetään sopimuskannan ollessa noin 4,0 milj. euroa. Yhtiö tuotti koulutukset pääosin Gradialta ostetuilla resursseilla. Yhtiö osti tukipalvelut Gradialta lukuun ottamatta talous- ja palkkahallintoa, jotka tuotti tilitoimisto.

Gradia-koulutuspalvelut Oy:n liikevaihto tilikaudella 2021 oli 2 213 860 euroa ja talousarviossa liikevaihtotavoite oli 3,0 milj. euroa. Yhtiö tuotti koulutuspalveluja yhteensä 1700 asiakkaalle ja opiskelijatyöpäiviä kertyi 25 683. Yhtiön kassavirtatilanne oli tasapainossa koko päättyneen tilikauden ajan eikä konsernin sisäistä lainanantoa ole tarvittu. Yhtiön tilinpäätös on yhdistelty sisäiset erät eliminoiden Gradian ja sen liikelaitoksen tilinpäätöksiin muodostaen näin konsernin tilinpäätöksen.

Yhteenvedo Gradia-koulutuspalvelut Oy:n tunnusluvuista 2020–2021

Gradia-koulutuspalvelut Oy	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Vaikuttavuus ja asiakas			
Päätöspalautteiden keskiarvo, asteikolla 1–5	4,0 (OPAL)	4,0 (OPAL)	4,0 (OPAL)
Työvoimakoulutuksen %-osuus liikevaihdosta	92 %	75 %	90 %
Asiakasmäärä	1075	4000	1700
Opiskelijatyöpäivät	29235	40 000	25683
Kv-liiketoiminnan %-osuus liikevaihdosta	0,4 %	2,0 %	0,0 %

2.2 Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosien toteutuminen

1 000 €

KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ YHTEENSÄ

- ilman sisäisiä eriä

Tästä tuloslaskelmasta on eliminoitu pois kuntayhtymän tulosalueiden sisäinen myynti ja ostot. Euromäärät kertovat kuntayhtymän ulkopuolelta tulevien tuottojen ja ulkopuolelle maksettavien kulujen määrän.

	TP 2020	TA 2021	TP 2021	ERO
TOIMINTATUOTOT				
Opiskelijatuotot	87 935	87 643	86 229	-1 414
Myyntituotot (ulkoiset)	5 207	6 800	5 665	-1 135
Tuet ja avustukset, hankerah.	5 205	4 355	4 912	557
Vuokratuotot (ulkoiset)	1 094	1 612	1 585	-27
Muut toimintatuotot	1 532	478	734	256
*TOIMINTATUOTOT YHT.	100 973	100 888	99 125	-1 763
Valmistus omaan käyttöön				
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut, opetustyö	-43 146	-47 415	-45 599	1 816
Henkilöstökulut, muu työ	-19 613	-22 349	-21 150	1 199
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-11 783	-13 386	-11 452	1 934
Aineet ja tarvikkeet	-8 036	-8 762	-8 720	42
Avustukset	-156	-199	-168	31
Vuokrat (ulkoiset)	-2 022	-3 045	-3 112	-67
Verot	-1 428	-1 455	-1 424	31
Muut toimintakulut	-86	-185	-148	37
*TOIMINTAKULUT YHT.	-86 270	-96 794	-91 773	5 021
*TOIMINTAKATE	14 702	4 094	7 352	3 258
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	-541	-696	-601	95
*VUOSIKATE	14 162	3 398	6 751	3 353
Poistot ja arvonalentumiset	-10 824	-10 472	-10 056	416
*TILIKAUDEN TULOS	3 337	-7 074	-3 304	3 770
Poistoeron muutos	1 215	1 154	1 154	0
Varausten muutos	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	2 648	1 070	-1 578
*YLI-/ALIJÄÄMÄ	4 552	-3 272	-1 080	2 192

JYVÄSKYLÄN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄN TILINPÄÄTÖS 2021

1 000 €

	Gradia Jyväskylä	Gradia Jämsä	Gradia- lukiot	Gradian sisäiset palvelut	Gradia- ravintolat	Gradia- kiinteistöt	Koulutus- kuntayhtymä vhteensä
TOIMINTATUOTOT							
Opiskelijatuotot	59 337	10 230	16 663	0	0	0	86 229
Myyntituotot (ulkoiset)	3 658	257	5	54	1 557	134	5 665
Myyntituotot (sisäiset)	467	4	11	12 743	3 208	2 159	18 593
Tuet ja avustukset, hankerah.	131	172	1 738	2 800	72	0	4 912
Vuokratuotot (ulkoiset)	2	1	0	0	4	1 579	1 585
Vuokratuotot (sisäiset)	0	0	0	0	0	17 493	17 493
Muut toimintatuotot	116	296	31	57	0	275	775
*TOIMINTATUOTOT YHT.	63 710	10 959	18 448	15 655	4 840	21 639	135 252
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut, opetustyö	-30 498	-4 479	-10 585	-37	0	0	-45 598
Henkilöstökulut, muu työ	-5 436	-880	-706	-10 672	-1 640	-1 817	-21 150
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-2 533	-687	-250	-3 225	-78	-4 679	-11 452
Palveluiden ostot (sisäiset)	-12 342	-2 018	-3 416	-224	-542	-46	-18 588
Aineet ja tarvikkeet	-2 583	-801	-548	-322	-1 502	-3 009	-8 764
Avustukset	-112	-26	-6	-24	0	0	-168
Vuokrat (ulkoiset)	-232	-96	-158	-24	-8	-2 595	-3 112
Vuokrat (sisäiset)	-10 103	-1 848	-2 665	-1 861	-1 016	0	-17 493
Verot	-47	-24	-1	3	-12	-1 343	-1 424
Muut kulut	-66	-7	-5	-53	0	-16	-148
*TOIMINTAKULUT YHT.	-63 952	-10 866	-18 339	-16 440	-4 797	-13 505	-127 899
*TOIMINTAKATE	-242	93	109	-785	43	8 135	7 352
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	-1	-1	0	11	0	-611	-601
*VUOSIKATE	-243	92	109	-774	43	7 524	6 751
Poistot ja arvonalentumiset	-1 085	-412	-104	-251	0	-8 203	-10 056
*TILIKAUDEN TULOS	-1 328	-320	4	-1 025	43	-679	-3 304
Poistoeron muutos	17	0	0	0	0	1 137	1 154
Varausten muutos	0	0	0	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	0	0	1 070	0	0	1 070
*YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 311	-320	4	46	43	458	-1 080

1 000 €

KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ YHTEENSÄ

	TP 2020	TA 2021	TP 2021	ERO
TOIMINTATUOTOT				
Opiskelijatuotot	87 935	87 643	86 229	-1 414
Myyntituotot (ulkoiset)	5 207	6 800	5 665	-1 135
Myyntituotot (sisäiset)	6 354	6 020	18 593	12 573
Tuet ja avustukset, hankerah.	5 205	4 355	4 912	557
Vuokratuotot (ulkoiset)	1 094	1 612	1 585	-27
Vuokratuotot (sisäiset)	17 517	17 434	17 493	59
Muut toimintatuotot	1 558	478	775	297
*TOIMINTATUOTOT YHT.	124 870	124 342	135 252	10 910
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut, opetustyö	-43 146	-47 415	-45 599	1 816
Henkilöstökulut, muu työ	-19 613	-22 349	-21 150	1 199
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-11 788	-13 386	-11 452	1 934
Palveluiden ostot (sisäiset)	-6 350	-6 020	-18 588	-12 568
Aineet ja tarvikkeet	-8 036	-8 762	-8 764	-2
Avustukset	-156	-199	-168	31
Vuokrat (ulkoiset)	-2 022	-3 045	-3 112	-67
Vuokrat (sisäiset)	-17 517	-17 434	-17 493	-59
Verot	-1 428	-1 455	-1 424	31
Muut toimintakulut	-113	-185	-148	37
*TOIMINTAKULUT YHT.	-110 167	-120 248	-127 899	-7 651
*TOIMINTAKATE	14 702	4 094	7 352	3 258
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	-541	-696	-601	95
*VUOSIKATE	14 162	3 398	6 751	3 353
Poistot ja arvonalentumiset	-10 824	-10 472	-10 056	416
*TILIKAUDEN TULOS	3 337	-7 074	-3 304	3 770
Poistoeron muutos	1 215	1 154	1 154	0
Varausten muutos	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	2 648	1 070	-1 578
*YLI/ALIJÄÄMÄ	4 552	-3 272	-1 080	2 192

1 000 €

Koulutuskuntayhtymä ilman liikelaitosta

	TP 2020	TA 2021	TP 2021	ERO
TOIMINTATUOTOT				
Opiskelijatuotot	87 935	87 643	86 230	-1 413
Myyntituotot (ulkoiset)	5 155	6 657	5 531	-1 126
Myyntituotot (sisäiset)	4 253	3 866	16 433	12 567
Tuet ja avustukset, hankerah.	5 205	4 355	4 913	558
Vuokratuotot (ulkoiset)	20	0	7	7
Vuokratuotot (sisäiset)	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	746	301	500	199
*TOIMINTATUOTOT YHT.	103 314	102 822	113 612	10 790
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut, opetustyö	-43 146	-47 415	-45 599	1 816
Henkilöstökulut, muu työ	-17 939	-20 392	-19 334	1 058
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-7 082	-8 686	-6 773	1 913
Palveluiden ostot (sisäiset)	-6 301	-5 985	-18 542	-12 557
Aineet ja tarvikkeet	-5 236	-5 506	-5 756	-250
Avustukset	-157	-199	-168	31
Vuokrat (ulkoiset)	-534	-455	-518	-63
Vuokrat (sisäiset)	-17 517	-17 434	-17 493	-59
Verot	-94	-72	-81	-9
Muut toimintakulut	-110	-185	-131	54
*TOIMINTAKULUT YHT.	-98 115	-106 327	-114 394	-8 067
*TOIMINTAKATE	5 199	-3 505	-782	2 723
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	94	-50	9	59
*VUOSIKATE	5 293	-3 555	-773	2 782
Poistot ja arvonalentumiset	-1 667	-2 122	-1 852	270
*TILIKAUDEN TULOS	3 626	-5 677	-2 625	3 052
Poistoeron muutos	78	17	17	0
Varausten muutos	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	2 648	1 070	-1 578
*YLI/ALIJÄÄMÄ	3 704	-3 012	-1 538	1 474

1 000 €

Gradia Jyväskylä

	TP 2020	TA 2021	TP 2021	ERO
TOIMINTATUOTOT				
Opiskelijatuotot	51 615	50 256	59 337	9 081
Myyntituotot (ulkoiset)	3 550	4 956	3 658	-1 298
Myyntituotot (sisäiset)	406	346	467	121
Tuet ja avustukset, hankerah.	769	0	131	131
Vuokratuotot (ulkoiset)	4	0	2	2
Vuokratuotot (sisäiset)	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	228	0	116	116
*TOIMINTATUOTOT YHT.	56 571	55 558	63 710	8 152
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut, opetustyö	-29 039	-31 733	-30 498	1 235
Henkilöstökulut, muu työ	-5 052	-5 840	-5 436	404
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-2 816	-3 160	-2 533	627
Palveluiden ostot (sisäiset)	-3 277	-3 082	-12 342	-9 260
Aineet ja tarvikkeet	-2 363	-2 532	-2 583	-51
Avustukset	-112	-116	-112	4
Vuokrat (ulkoiset)	-351	-146	-232	-86
Vuokrat (sisäiset)	-10 160	-10 103	-10 103	0
Verot	-43	-31	-47	-16
Muut toimintakulut	-56	-107	-66	41
*TOIMINTAKULUT YHT.	-53 270	-56 850	-63 952	-7 102
*TOIMINTAKATE	3 301	-1 292	-242	1 050
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	0	0	-1	-1
*VUOSIKATE	3 301	-1 292	-243	1 049
Poistot ja arvonalentumiset	-895	-1 243	-1 085	158
*TILIKAUDEN TULOS	2 406	-2 535	-1 328	1 207
Poistoeron muutos	78	17	17	0
Varausten muutos	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	1 032	0	-1 032
*YLI/ALIJÄÄMÄ	2 484	-1 486	-1 311	175

1 000 €

Gradia Jämsä

	TP 2020	TA 2021	TP 2021	ERO
TOIMINTATUOTOT				
Opiskelijatuotot	9 433	8 691	10 230	1 539
Myyntituotot (ulkoiset)	222	250	257	7
Myyntituotot (sisäiset)	5	0	4	4
Tuet ja avustukset, hankerah.	-4	8	172	164
Vuokratuotot (ulkoiset)	5	0	1	1
Vuokratuotot (sisäiset)	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	417	271	296	25
*TOIMINTATUOTOT YHT.	10 077	9 220	10 959	1 739
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut, opetustyö	-4 259	-4 791	-4 479	312
Henkilöstökulut, muu työ	-872	-939	-880	59
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-705	-718	-687	31
Palveluiden ostot (sisäiset)	-523	-486	-2 018	-1 532
Aineet ja tarvikkeet	-922	-620	-801	-181
Avustukset	-18	-48	-26	22
Vuokrat (ulkoiset)	-47	-49	-96	-47
Vuokrat (sisäiset)	-1 855	-1 824	-1 848	-24
Verot	-40	-35	-24	11
Muut toimintakulut	-7	-5	-7	-2
*TOIMINTAKULUT YHT.	-9 246	-9 513	-10 866	-1 353
*TOIMINTAKATE	831	-293	93	386
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	0	0	-1	-1
*VUOSIKATE	831	-293	92	385
Poistot ja arvonalentumiset	-457	-442	-412	30
*TILIKAUDEN TULOS	373	-735	-320	415
Poistoeron muutos	0	0	0	0
Varausten muutos	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	168	0	-168
*YLI/ALIJÄÄMÄ	373	-567	-320	247

1 000 €

Gradia-luokit

	TP 2020	TA 2021	TP 2021	ERO
TOIMINTATUOTOT				
Opiskelijatuotot	13 945	15 114	16 663	1 549
Myyntituotot (ulkoiset)	7	30	5	-25
Myyntituotot (sisäiset)	6	11	11	0
Tuet ja avustukset, hankerah.	1 782	1 300	1 738	438
Vuokratuotot (ulkoiset)	0	0	0	0
Vuokratuotot (sisäiset)	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	57	30	31	1
*TOIMINTATUOTOT YHT.	15 797	16 485	18 448	1 963
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut, opetustyö	-9 786	-10 891	-10 585	306
Henkilöstökulut, muu työ	-737	-950	-706	244
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-259	-527	-250	277
Palveluiden ostot (sisäiset)	-1 724	-1 716	-3 416	-1 700
Aineet ja tarvikkeet	-193	-390	-548	-158
Avustukset	-6	-8	-6	2
Vuokrat (ulkoiset)	-84	-192	-158	34
Vuokrat (sisäiset)	-2 589	-2 641	-2 665	-24
Verot	0	0	-1	-1
Muut toimintakulut	-7	-10	-5	5
*TOIMINTAKULUT YHT.	-15 384	-17 325	-18 339	-1 014
*TOIMINTAKATE	413	-840	109	949
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	0	0	0	0
*VUOSIKATE	413	-840	109	949
Poistot ja arvonalentumiset	-106	-119	-104	15
*TILIKAUDEN TULOS	308	-959	4	963
Poistoeron muutos	0	0	0	0
Varausten muutos	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	0	0	0
*YLI/ALIJÄÄMÄ	308	-959	4	963

1 000 €

Gradian sisäiset palvelut

	TP 2020	TA 2021	TP 2021	ERO
TOIMINTATUOTOT				
Opiskelijatuotot	12 942	13 582	0	-13 582
Myyntituotot (ulkoiset)	70	45	54	9
Myyntituotot (sisäiset)	446	409	12 743	12 334
Tuet ja avustukset, hankerah.	2 568	2 950	2 800	-150
Vuokratuotot (ulkoiset)	7	0	0	0
Vuokratuotot (sisäiset)	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	44	0	57	57
*TOIMINTATUOTOT YHT.	16 078	16 986	15 655	-1 331
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut, opetustyö	-62	0	-37	-37
Henkilöstökulut, muu työ	-9 694	-11 012	-10 672	340
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-3 217	-4 164	-3 225	939
Palveluiden ostot (sisäiset)	-193	-158	-224	-66
Aineet ja tarvikkeet	-421	-731	-322	409
Avustukset	-21	-27	-24	3
Vuokrat (ulkoiset)	-38	-56	-24	32
Vuokrat (sisäiset)	-1 756	-1 862	-1 861	1
Verot	-5	0	3	3
Muut toimintakulut	-40	-63	-53	10
*TOIMINTAKULUT YHT.	-15 446	-18 073	-16 440	1 633
*TOIMINTAKATE	632	-1 087	-785	302
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	94	-50	11	61
*VUOSIKATE	727	-1 137	-774	363
Poistot ja arvonalentumiset	-200	-311	-251	60
*TILIKAUDEN TULOS	527	-1 448	-1 025	423
Poistoeron muutos	0	0	0	0
Varausten muutos	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	1 448	1 070	-378
*YLI/ALIJÄÄMÄ	527	0	46	45

1 000 €

Gradia-ravintolat

	TP 2020	TA 2021	TP 2021	ERO
TOIMINTATUOTOT				
Opiskelijatuotot	0	0	0	0
Myyntituotot (ulkoiset)	1 306	1 376	1 557	181
Myyntituotot (sisäiset)	3 390	3 100	3 208	108
Tuet ja avustukset, hankerah.	90	97	72	-25
Vuokratuotot (ulkoiset)	4	0	4	4
Vuokratuotot (sisäiset)	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	0	0	0	0
*TOIMINTATUOTOT YHT.	4 791	4 573	4 840	267
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut, opetustyö	0	0	0	0
Henkilöstökulut, muu työ	-1 584	-1 651	-1 640	11
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-86	-117	-78	39
Palveluiden ostot (sisäiset)	-585	-543	-542	1
Aineet ja tarvikkeet	-1 337	-1 233	-1 502	-269
Avustukset	0	0	0	0
Vuokrat (ulkoiset)	-14	-12	-8	4
Vuokrat (sisäiset)	-1 157	-1 004	-1 016	-12
Verot	-6	-6	-12	-6
Muut toimintakulut	0	0	0	0
*TOIMINTAKULUT YHT.	-4 769	-4 566	-4 797	-231
*TOIMINTAKATE	22	7	43	36
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	0	0	0	0
*VUOSIKATE	22	7	43	36
Poistot ja arvonalentumiset	-8	-7	0	7
*TILIKAUDEN TULOS	13	0	43	43
Poistoeron muutos	0	0	0	0
Varausten muutos	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	0	0	0
*YLI/ALIJÄÄMÄ	13	0	43	43

1 000 €

Gradia-kiinteistöt

	TP 2020	TA 2021	TP 2021	ERO
TOIMINTATUOTOT				
Opiskelijatuotot	0	0	0	0
Myyntituotot (ulkoiset)	52	143	134	-9
Myyntituotot (sisäiset)	2 101	2 154	2 159	5
Tuet ja avustukset, hankerah.	0	0	0	0
Vuokratuotot (ulkoiset)	1 075	1 612	1 579	-33
Vuokratuotot (sisäiset)	17 517	17 434	17 493	59
Muut toimintatuotot	812	177	275	98
*TOIMINTATUOTOT YHT.	21 556	21 520	21 639	119
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut, opetustyö	0	0	0	0
Henkilöstökulut, muu työ	-1 673	-1 957	-1 817	140
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-4 706	-4 700	-4 679	21
Palveluiden ostot (sisäiset)	-48	-35	-46	-11
Aineet ja tarvikkeet	-2 802	-3 256	-3 009	247
Avustukset	0	0	0	0
Vuokrat (ulkoiset)	-1 487	-2 590	-2 595	-5
Vuokrat (sisäiset)	0	0	0	0
Verot	-1 334	-1 383	-1 343	40
Muut toimintakulut	-2	0	-16	-16
*TOIMINTAKULUT YHT.	-12 053	-13 921	-13 505	416
*TOIMINTAKATE	9 503	7 599	8 135	536
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	-634	-646	-611	35
*VUOSIKATE	8 869	6 953	7 524	571
Poistot ja arvonalentumiset	-9 158	-8 350	-8 203	147
*TILIKAUDEN TULOS	-289	-1 397	-679	718
Poistoeron muutos	1 137	1 137	1 137	0
Varausten muutos	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	0	0	0
*YLI/ALIJÄÄMÄ	848	-260	458	718

2.3 Investointien toteutuminen

Vuoden 2021 talousarviossa investointien sitovuustaso määriteltiin seuraavasti: Rakentamisinvestointien ja irtaimistohankintojen kokonaismäärä ilman mahdollisia investointiavustuksia ja -varauksien purkua enintään 10,6 milj. euroa. Rakentamisinvestointien ja irtaimistohankintojen kokonaismäärä vuonna 2021 oli yhteensä noin 8,9 milj. euroa. Investoinneista jäi siis toteutumatta 1,7 milj. euroa (rakentamisinvestointeja noin 950 000 euroa ja irtaimistohankintoja noin 707 000 euroa).

2.3.1 Kiinteistöjen rakentamisinvestoinnit 1.1. - 31.12.2021

Investointien toteutuminen

Vuoden 2021 talousarviossa varattiin rakentamisinvestoinneille 7,7 milj. euroa. Toteutuneiden rakentamisinvestointien loppusumma oli 6,687 milj. euroa. Irtaimistohankintoihin varattiin talousarviossa 0,1 milj. euroa ja toteuma oli 0,064 milj. euroa. Kokonaisuudessaan Gradia-kiinteistöjen investointeihin budjetoitu 7,8 milj. euroa riitti kattamaan toteuman 6,751 milj. euroa.

INVESTOINNIT 2021 (1 000 €)

Investoinnit (1 000 €)	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Ero
Rakentamisinvestoinnit	8 939	10 434	5 611 *)	7 700	6 750 **)	-950
Irtaimistohankinnat	1 573	2 738	2 690	2 856	2 149	-707
Investoinnit yhteensä	10 512	13 173	8 301	10 556	8 899	-1 657

*) Kiinteistöjen rakentamisinvestoinnit 5 561 teur + Kevyet varastot ja rakennelmat 50 teur

***) Kiinteistöjen rakentamisinvestoinnit 6 687 teur + Kevyet varastot ja rakennelmat 63 teur

KIINTEISTÖJEN RAKENTAMISINVESTOINNIT 2021

	1 000 euroa		
	Toteuma 2021	Talousarvio 2021	Poikkeama
Rakennukset:			
Aktivoitavat vuosikorjaukset	1 055	1 700	-645
Lievestuore 3. vaihe	2 199	2 700	-501
Harjun asuntolan huoneet	1 237	1 200	37
Jämsä yläkampuksen pihatyöt	943	1 000	-57
Harju A5-osa, IB-lukio	326	400	-74
Priimus tilamuutoshanke	928	700	228
Investointimenot yhteensä	6 687	7 700	-1 013
Auvilan oppilasasuntolat myynti	84		
Investointitulot yhteensä	84	0	0

Harjun A-rakennuksen A5-osaan toteutettiin kevään ja kesän 2021 aikana uudet tilat IB-lukion käyttöön. Rakennustyöt alkoivat 1.2.2021 ja uudet tilat vastaanotettiin 30.6.2021. Rakennushankkeen 0,4 milj. euron kustannusarvio alitettiin 0,074 milj. eurolla, toteuman ollessa 0,326 milj. euroa.

Harjun asuntolan muutostöiden 3. vaihe vastaanotettiin 30.9.2021. Hankkeelle oli varattu talousarviossa 1,2 milj. euroa ja hankkeen kokonaiskustannus oli 1,237 milj. euroa. Lisä- ja muutostöiden osuus oli hieman arvioitua korkeampi.

Vuoden 2021 aikana Viitaniemen C-rakennuksessa sijainneet elintarvikealan koulutustilat siirtyivät Priimus-rakennukseen. Toimintojen siirtyminen toiselle kampukselle johtui osin vanhoissa tiloissa todetuista sisäilmahaitoista ja osin kiinteistöstrategian mukaisesta tilatehokkuuden lisäämisestä sekä toimintojen keskittämisestä. Rakennushankkeessa kiinnitettiin erityistä huomiota uusien tilojen sisäilmaolosuhteisiin ja vanhaa alapohjaa ja sen alustäyttöjä uusittiin tämän vuoksi laajasti muutostöiden yhteydessä. Rakennushankkeen 0,7 milj. euron arvio ylittyi lopulta 0,228 milj. eurolla, toteuman ollessa 0,928 milj. euroa. Kustannusten ylityminen johtui alapohjarakenteen uusimisen arvioitua suuremmasta työmäärästä sekä hankkeen jo alun perin kattavien laadunvarmistustoimenpiteiden osuuden laajenemisesta hankkeen edetessä.

Jämsän yläkampuksen vuoden 2021 pihatyöhankkeeseen sisältyi kampuksen laajan piha-alueen uudistaminen, uuden jätekatosvaraston rakentaminen sekä las-tauslaiturin toteuttaminen U1-rakennuksen päätyyn. Rakennushankkeen vuoden 2021 toteuma jäi 0,057 milj. euroa alle 1,0 milj. euron arvion. Hankkeen valmistuminen kuitenkin myöhästyi tuntuvasti ja osa töistä jouduttiin ajoittamaan vuoden 2022 puolelle. Loput hankkeen kustannukset sijoittuvat vuodelle 2022, mutta pääurakoitsijasta johtuvan aikataulun myöhästymisen vuoksi viimeisistä maksueristä pidätetään ja peritään sopimuksen mukainen viivästyssakko, joka alentaa osaltaan hankkeen kokonaiskustannusta.

Lievestuoreen 3. vaiheen rakennushankkeen rakennustyöt on aloitettu kohteella 2.8.2021 ja kohde valmistuu 14.9.2022. Hankkeen suunnittelu on aloitettu vuonna 2019. Rakennushanke kattaa Lievestuoreen uuden maanrakennushallin rakentamisen sekä viereisen varasto-/terminaalirakennuksen muutostyöt. Hankkeen kokonaiskustannusarvio 6,0 milj. euroa hyväksyttiin hallituksen kokouksessa urakoitsijavalinnan yhteydessä. Vuodelle 2021 hankkeelle budjetoitiin 2,7 milj. euroa toteuman ollessa 2,199 milj. euroa. Kustannusten painottuminen suunniteltua enemmän vuodelle 2022 johtui rakennustöiden suunniteltua myöhemmästä aloitusajankohdasta sekä työvaiheiden uudelleenjärjestelyistä rakennustyön alkuvaiheessa.

Aktivoitaviin vuosikorjauksiin varattiin 1,7 milj. euroa. Valmistuneiden hankkeiden toteuma oli 1,055 milj. euroa.

2.3.2 Irtaimistohankinnat

Gradia Jyväskylän irtaimistohankinnat vuonna 2021 olivat yhteensä 1 192 379 euroa, mikä oli reilu 400 000 euroa vähemmän kuin mihin talousarviossa 2021 varauduttiin (TA 2021: 1 607 000 €).

Euromääräisesti merkittävin investointi liittyi elintarvikealan koulutuksen muuttoon Viitaniemestä Priimus-kampukselle, jonne hankittiin alan opetuskäyttöön koneita, laitteita ja kalusteita noin 346 500 eurolla. Ravintola- ja catering alalle suunnitellut opetuskeittiöiden kone-, laite- ja kalustousinnat (TA 2021: 200 000 €) siirtyivät vuodelle 2022.

Vuodelta 2020 siirtyneet Musiikkikampuksen investoinnit saatiin päätökseen niin, että Gradian osuus näistä oli vuonna 2021 noin 124 700 euroa. Musiikkikampuksen hankintoja on tehty yhteistyössä Jyväskylän ammattikorkeakoulu Oy:n ja Jyväskylän yliopiston kanssa. Gradia Jyväskylän osalta hankintaan osallistui musiikin alan ja taiteen perusopetuksen lisäksi media-ala.

IRTAIMISTOHANKINNAT 2021 (1 000 €)

Irtaimistohankinnat (1 000 €)	TA 2021	TP 2021	Ero
Gradia Jyväskylä	1 607	1 192	-415
Gradia Jämsä	608	501	-107
Gradia-lukiot	110	105	-5
Gradian sisäiset palvelut	391	287	-104
Gradia-ravintolat	40	0	-40
Gradia-kiinteistöt	100	64	-36
Irtaimistohankinnat yhteensä	2 856	2 149	-707
<i>-Rahoitusosuus</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Irtaimistohankinnat yhteensä, netto	2 856	2 149	-707

Teknologia yksikkö investoi yhteensä noin 597 000 eurolla. Se uusi muun muassa ajoneuvokalustoa hankkimalla kaksi pakettiautoa, yhden kuorma-auton ja yhden hybridauton opetuskäyttöön (yhteensä 148 050 €). Maarakennus ja logistiikka-ala uusi työkoneitaan 164 900 eurolla. Sähkö- ja automaatioala uudisti oppimisympäristöjään reilulla 36 000 eurolla sekä kone- ja tuotantotekniikka 28 000 eurolla. Media ja kuva-alalle hankittiin kameralaitteistoja ja valo-ohjauspöytä (yhteensä 31 900 €) sekä talonrakennusosalalle robottitakyometri (24 750 €).

Tietokoneita Gradia Jyväskylässä uusittiin useilla aloilla yhteensä noin 211 750 eurolla (ei sisällä oppivelvollisten tietokoneita) ja irtokalusteita noin 71 400 eurolla.

Gradia Jämsä teki investointeja tilikaudella 564.273 eurolla sisältäen vuodelle 2021 kirjatut keskeneräiset investoinnit, talousarviossa oli varauduttu hankkimaan pysyviä vastaavia 608.000 eurolla.

Metsäalalle hankittiin tilikaudella kaksi käytettyä metsätraktoria, joiden hankinnan arvo oli yhteensä 345.000 €, lisäksi keväällä tuli käyttöön leasingrahoituksella hankittu harvesteri hyväksytyin kalustostrategian mukaisesti.

Logistiikka-alalle hankittiin Dolly, jonka arvo oli 18.500 €, puoliperävaunun vastaanotto siirtyi vuodelle 2022 toimitusvaikeuksien vuoksi. Autoalalle hankittiin työkalujyrsin, jonka hankintahinta oli 20.610 €. Sosiaali- ja terveysala puolestaan hankki mobiilisimulaattorin, jonka arvo oli 11.850 €.

Puutarha-alan viljelykontin (78.900 €) vastaanotto siirtyi toimituksen ja rakennuslupahakemuksen vuoksi vuodelle 2022. Kirjattu keskeneräisiin rakennushankkeisiin 63.000 €.

Talousarvion ulkopuolisina investointeina jouduttiin hankkimaan Kukkulan kampukselle kalusteet ja tietokoneet, sillä luokat olivat yllättäen kalustamattomia. Edellä mainittujen hankintahinta oli yhteensä 32.109 euroa. Hiljaisen tilan kalusteet hankittiin auto- ja kone-tekniikalle ja puutarha-alalle, näiden arvo yhteensä oli 29.810 €. Laiterikkojen vuoksi laboratorioalalle hankittiin desinfiioivat pesukone ja nestekromatografi, joiden yhteisarvo oli 43.273 euroa.

Gradia-lukioiden irtaimistohankinnat olivat 105 000 euroa (TA 110 000 euroa). Kustannukset muodostuivat pääasiassa ict- ja opetusteknologiaan liittyvistä hankinnoista sekä oppimisympäristöjen kalustamiseen liittyvistä hankinnoista.

Gradia-kiinteistöt käytti vuonna 2021 kone-, laite- ja kalusteinvestointeihin yhteensä 63 826 euroa. Viitanien F-rakennuksen kameravalvontalaitteistoon käytettiin 19 467 euroa ja C-rakennuksen automatiikan uusiin 44 359 euroa.

2.4 Rahoitusosan toteutuminen

Vuoden 2021 talousarviossa rahoituksen sitovuustaso määriteltiin siten, että lainakannan muutos (lainakannan kasvu) saa olla enintään 5,929 milj. euroa. Lainakannan muutos oli -2,6 milj. euroa. Lainakanta aleni 24,5 milj. eurosta 21,9 milj. euroon

Verrattaessa toteutuneita tilinpäätöslukuja talousarvioon voidaan todeta, että toiminnan rahavirta eli kuntayhtymän tulo-rahoitus oli 3,0 milj. euroa budjetoitua suurempi ja investointien rahavirta 2,1 milj. budjetoitua

pienempi (investointimenot toteutuivat 1,7 milj. euroa vuoden 2021 talousarviota pienempinä ja rahoitusosuudet investointimenoihin ja pysyvien vastaavien luovutustulot toteutuivat 0,4 milj. euroa suurempina). Toiminnan ja investointien rahavirta oli yhteensä vajaat 5,1 milj. euroa budjetoitua parempi. Talousarviossa enakoitiin, että kuntayhtymän lainakanta olisi vuoden 2021 lopussa kasvanut 30,4 milj. euroon, mutta se toteutui 8,5 milj. euroa pienempänä.

KUNTAYHTYMÄN RAHOITUSLASKELMA 2021

1 000 €

	TP 2020	TA 2021	TP 2021	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit				
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	14 162	3 398	6 751	3 353
Satunnaiset erät	0	0	0	0
Tulo-rahoituksen korjauserät	-846 13 316	0 3 398	-397 6 354	-397 2 956
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-8 301	-10 556	-8 902	1 654
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	5 669 -2 633	0 -10 556	397 -8 504	397 2 052
Toiminta ja investoinnit, netto	10 684	-7 158	-2 150	5 008
Rahoitustoiminta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	0 0	0 0	0 0	0 0
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	5 720	0	-5 720
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 600	-2 791	-2 600	191
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-5 000 -7 600	3 000 5 929	0 -2 600	-3 000 -8 529
Oman pääoman muutokset		0	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen	3 084	-1 229	-4 750	-3 521
Lainakanta 31.12.	24 467	30 396	21 867	-8 529

KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ ILMAN LIKELAITOKSIA RAHOITUSLASKELMA 2021

1 000 €

	TP 2020		TA 2021		TP 2021		Poikkeama	
Toiminta ja investoinnit								
Toiminnan rahavirta								
Vuosikate	5 293		-3 555		-773		2 782	
Satunnaiset erät	0		0		0		0	
Tulorahoituksen korjauserät	-219	5 074	0	-3 555	-313	-1 086	-313	2 469
Investointien rahavirta								
Investointimenot	-2 693		-2 756		-2 151		605	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0		0		0		0	
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	219	-2 475	0	-2 756	313	-1 838	313	918
Toiminta ja investoinnit, netto		2 600		-6 311		-2 924		3 387
Rahoitustoiminta								
Antolainauksen muutokset								
Antolainasaamisten lisäykset	0		0		0		0	
Antolainasaamisten vähennykset	0	0	0	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset								
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0		2 406		0		-2 406	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0		-81		0		81	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	3 000	5 325	0	0	-3 000	-5 325
Oman pääoman muutokset		0		0		0		0
Vaikutus maksuvalmiuteen		2 600		-986		-2 924		-1 938
Lainakanta 31.12.		0		5 325		0		-5 325

GRADIA-KIINTEISTÖT-LIIKELAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA 2021

1 000 €

	TP 2020		TA 2021		TP 2021		Poikkeama	
Toiminta ja investoinnit								
Toiminnan rahavirta								
Vuosikate	8 869		6 953		7 524		571	
Satunnaiset erät	0		0		0		0	
Tulorahoituksen korjauserät	-627	8 242	0	6 953	-84	7 440	-84	487
Investointien rahavirta								
Investointimenot	-5 608		-7 800		-6 751		1 049	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0		0		0		0	
Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustulot	5 450	-158	0	-7 800	84	-6 667	84	1 133
Toiminta ja investoinnit, netto		8 084		-847		773		1 620
Rahoitustoiminta								
Antolainauksen muutokset								
Antolainasaamisten lisäykset	0		0		0		0	
Antolainasaamisten vähennykset	0	0	0	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset								
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0		3 314		0		-3 314	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 600		-2 710		-2 600		110	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-5 000	-7 600	0	604	0	-2 600	0	-3 204
Oman pääoman muutokset		0		0		0		0
Vaikutus maksuvalmiuteen		484		-243		-1 827		-1 584
Lainakanta 31.12.		24 467		25 071		21 867		-3 204

2.5 Yhteenvedo talousarvion toteutumisesta sitovuustasoin

Vuoden 2021 talousarvion sitovuustasot (1 000 €)	TA 2021	TP 2021	Poikkeama
Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa			
Kuntayhtymän vuosikate ilman liikelaitosta (Gradia Jyväskylä, Gradia Jämsä, Gradia-lukiot, Gradian sisäiset palvelut ja Gradia ravintolat) vähintään	-3 555	-773	2 782
<i>Gradia Jyväskylä</i>	-1 292	-243	1 049
<i>Gradia Jämsä</i>	-293	92	385
<i>Gradia-lukiot</i>	-840	109	949
<i>Gradian sisäiset palvelut</i>	-1 137	-774	363
<i>Gradia-ravintolat</i>	7	43	36
Gradia-kiinteistö-liikelaitoksen vuosikate vähintään	6 953	7 524	571
<i>Koulutuskuntayhtymä yhteensä</i>	3 398	6 751	3 353
Investointiosa			
Rakentamisinvestointien ja irtaimistohankintojen kokonaismäärä ilman mahdollisia investointiavustuksia ja -varauksien purkua	-10 556	-8 899	1 657
<i>Kiinteistöjen rakentamisinvestoinnit</i>	-7 700	-6 750	950
<i>Irtaimistohankinnat</i>	-2 856	-2 149	707
Rahoitusosa			
Lainakannan muutos enintään	5 929	-2 600	-8 529

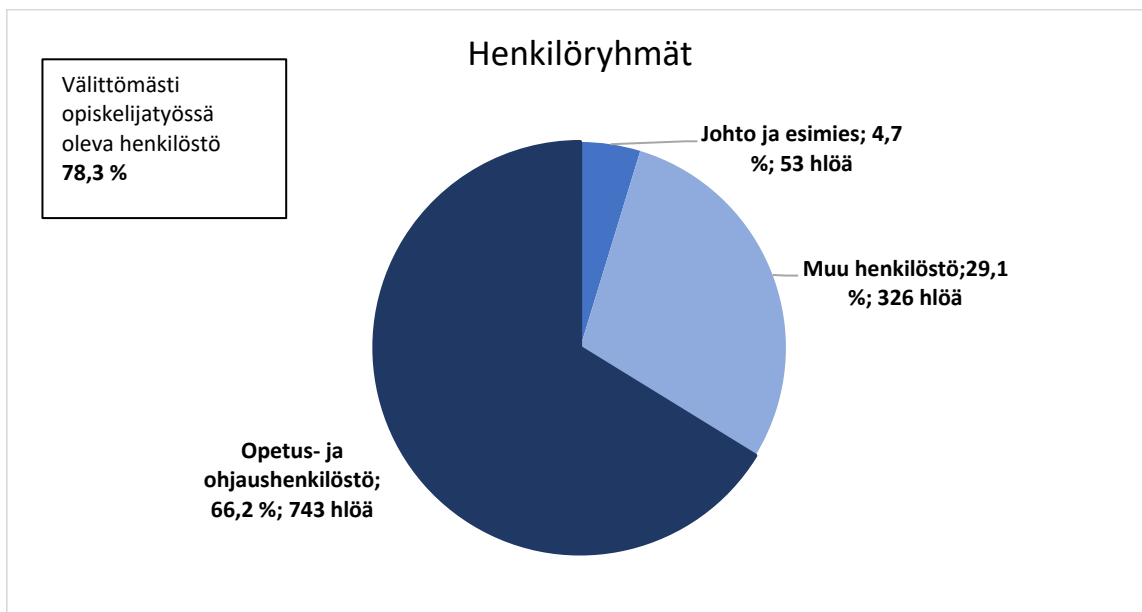
Lisäinformaatiota - ei-sitova tavoite

3. Henkilöstöraportti 2021

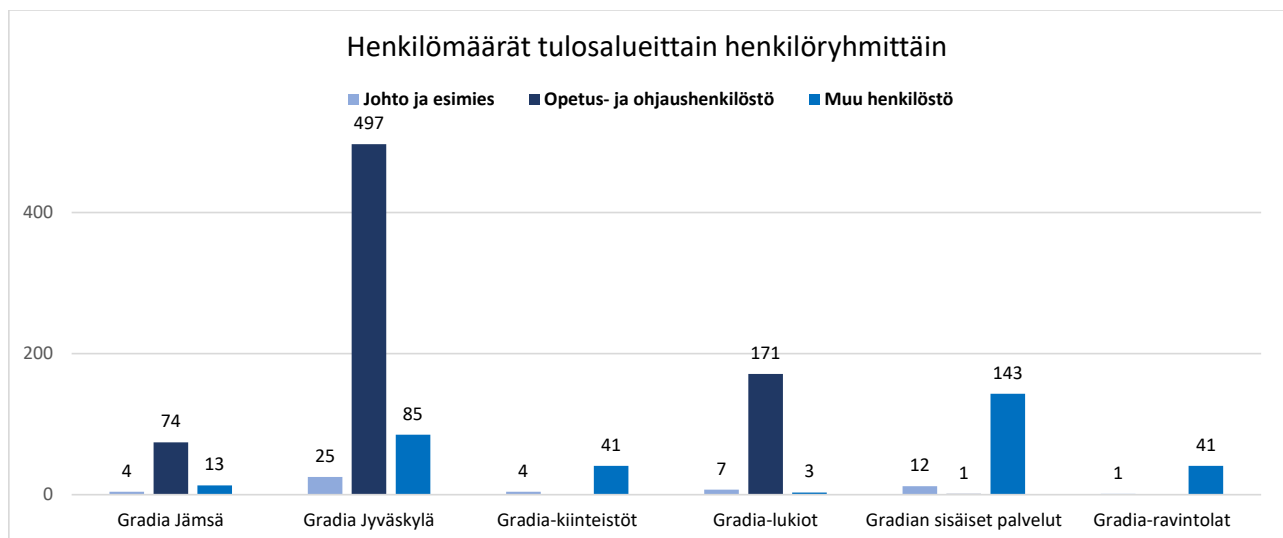
Henkilöstöraportin tehtävänä on antaa henkilöstölle ja sidosryhmille tietoa Jyväskylän koulutuskuntayhtymän henkilöstövoimavaroista kokonaisuutena tilinpäätös-vuonna. Henkilöstöraporttiin on koottu toiminnan kan-nalta keskeisiä henkilöstötunnuslukuja tiiviissä esitys-muodossa.

3.1 Henkilöstömäärät ja rakenne

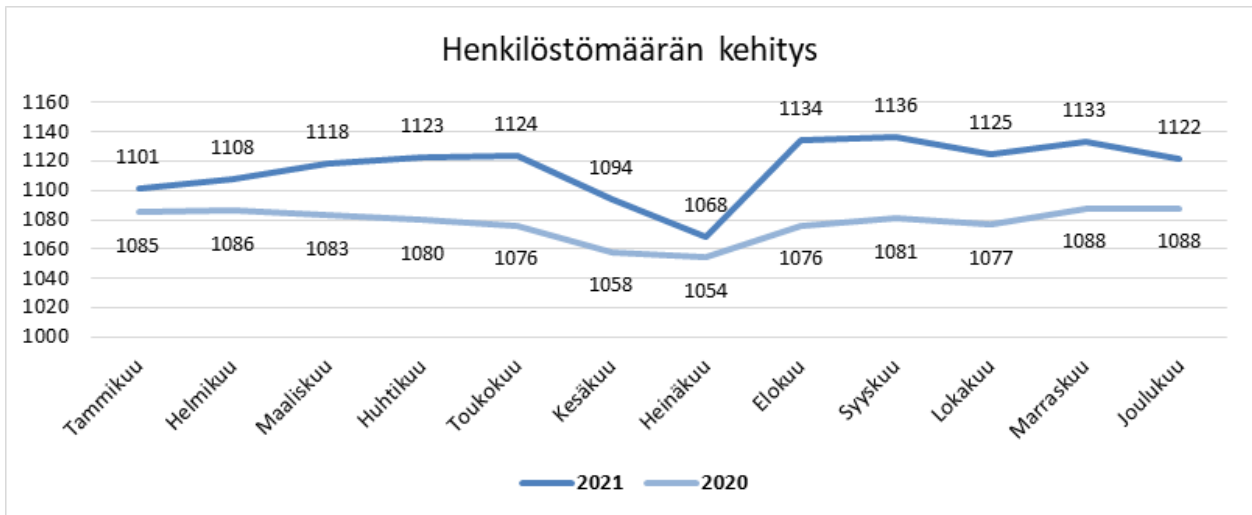
Kuntayhtymän palveluksessa oli tilikauden päättyessä 31.12.2021 yhteensä 1 122 päätoimista, vakinaista tai määräaikaista henkilöä (1 083 henkilötyövuotta) Edel-lisenä vuonna vastaava luku oli 1 088, joten kokonai-suudessaan henkilöstömäärä on noussut 34 henkilöllä. Edellisten lisäksi kuntayhtymän palveluksessa työsken-telee vaihteleva määrä sivutoimisia tuntiopettajia ja palkkioita maksettiin näytönarvioijille, luennoitsijoille, erilaisten toimikuntien ja ohjausryhmien jäsenille sekä asiantuntijoille ja luottamushenkilöille. Palkanlasken-nasta lähti viime vuonna maksuun keskimäärin 1 257 (v. 2020: 1 141) palkkalaskelmaa kuukausittain.

Kuvio 4. Kokonaiskuva Gradian henkilöstön rakenteesta

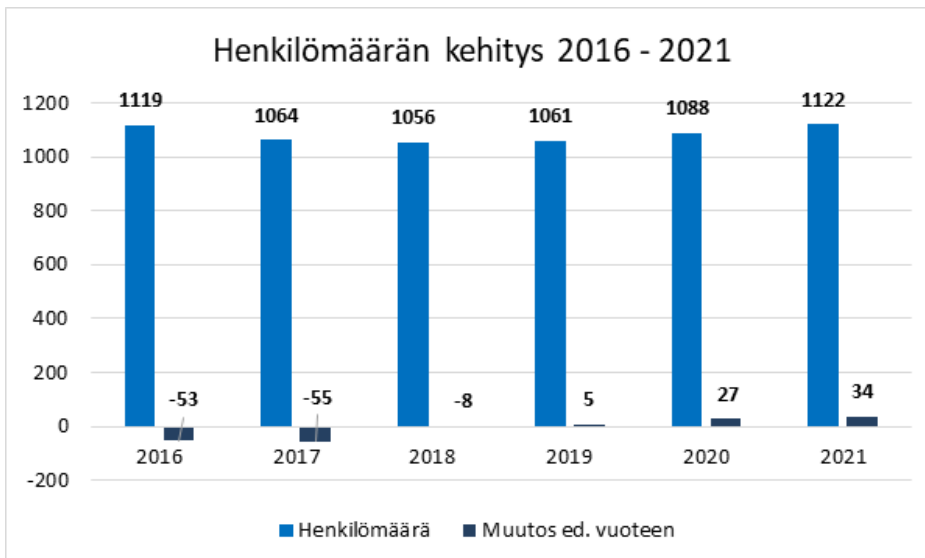

Kuvio 5. Henkilöstömäärät tulosalueittain ja henkilöryhmittäin

Kuvio 6. Henkilöstömäärän vaihtelu kuukausittain vuosina 2020 - 2021

Kuvio 6 yllä kuvaa henkilöstömäärän vaihtelua kuukausitasolla vuosina 2020–2021. Kesäkuukausina koulutus-toimialalla ei rekrytoida, mutta alkuvuosi ja elokuu ovat uusien palvelussuhteiden solmimisen aikaa.

Kuvio 7. Henkilöstömäärän kehitys

Kuvio 7 kuvaa sen sijaan kuntayhtymän päätoimisen vakituisen ja määräaikaisen henkilöstömäärän kehitystä vuodesta 2016 alkaen. Henkilöstömäärä on ollut kasvava kolme viimeistä vuotta.

Gradian henkilöstöstä 86 % (v. 2020: 86 %, 2019: 87 %) työskenteli toistaiseksi voimassa olevassa palvelussuhteessa. Määräaikaisten osuus henkilöstöstä oli 14 %:ia (v. 2020:14 %). Sivutoimisia tuntiopettajia oli vuoden lopussa kaikkiaan 35 henkilöä, joista suurin osa oli Gradia Jyväskylässä eli 28 ja Gradia-lukioissa 7. Edellisenä vuonna sivutoimisia tuntiopettajia oli 59. Sivutoimisen opetushenkilöstön käyttö on kääntynyt laskuun. Niin määräaikaisen henkilöstön kuin myös sivutoimisen henkilöstön määrässä on oppilaitoksissa mukana korona-avustuksilla rekrytoitua lisäresursseja.

Kaikista yli kahden kuukauden rekrytoinneista tehtiin täyttölupahakemus ja selvitettiin jo olemassa olevan henkilöstön käyttömahdollisuus tehtävässä. Täyttölupia haettiin yhteensä 233 kertaa. Kaikki täyttöluvat kulkevat henkilöstöpäällikön kautta. Työpaikkoja oli avoinna 130, joista julkisessa rekrytoinnissa oli 117 ja sisäisesti täytettiin 13 tehtävää (jotka pääosin hankkeisiin liittyviä määräaikaisia projektitehtäviä). Täyttölupaa haetaan vakituisen tai määräaikaisen työntekijän rekrytoinnin lisäksi myös työntekijän vakinaistamisesta, tukityöllistety-, siviilipalvelusmiehen tai palkallisen harjoittelijan työhön ottamiseksi.

	2020		2021		Muutos	
	Vakituiset	Määräaikaiset	Vakituiset	Määräaikaiset	Vakituiset	Määräaikaiset
Gradia Jyväskylä	512	75	528	79	16	4
Gradia Jämsä	79	10	85	6	6	-4
Gradian sisäiset palvelut	127	27	124	32	-3	5
Gradia-ravintolat	31	11	31	11	0	0
Gradia-lukiot	146	25	147	34	1	9
Gradia-kiinteistöt	44	1	45	0	1	-1
Yhteensä	939	149	960	162	21	13

Taulukko 1. Vakituiset ja määräaikaiset 2019 - 2020

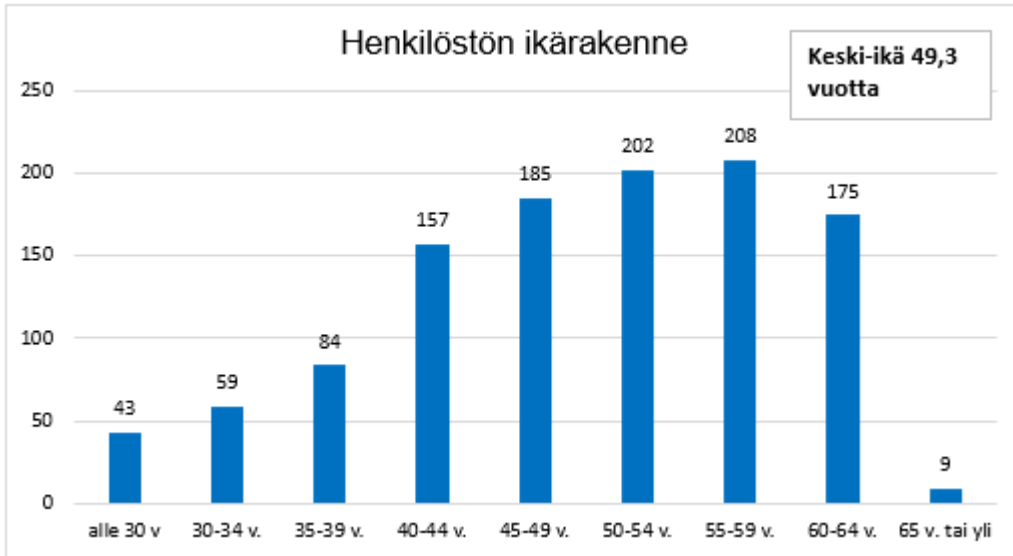
Vakituinen henkilöstö	2021
Uudet palvelussuhteet	47
Päätyneet palvelussuhteet	55
joista eläköityneet	23
Tulovaihtuvuus	4,9 %
Lähtövaihtuvuus	5,7 %
Kokonaisvaihtuvuus	10,6 %

Taulukko 2. Vakutuisen henkilöstön vaihtuvuus

Pääasiallisesti opetustyötä tehdään tällä hetkellä Gradiassa lehtorin virassa. Lisäksi myös oppilaitosten opinto-ohjaajat ja erityisopettajat ovat kokoaikaisissa viroissa. Uudet virat perustetaan hallintosäännön mukaisesti hallituksessa ja niitä ylläpidetään erillisessä virkaluettelossa. Virkasiirtoja päätoimisesta tuntiopettajasta lehtorin virkaan tehdään vuosittain jonkin verran aina virkojen vapautuessa. Virkasiirrot käsitellään oppilaitosten johtoryhmissä yhdessä henkilöstöpäällikön kanssa. Gradia-lukioissa virkarakenteen selvitystyö on aloitettu.

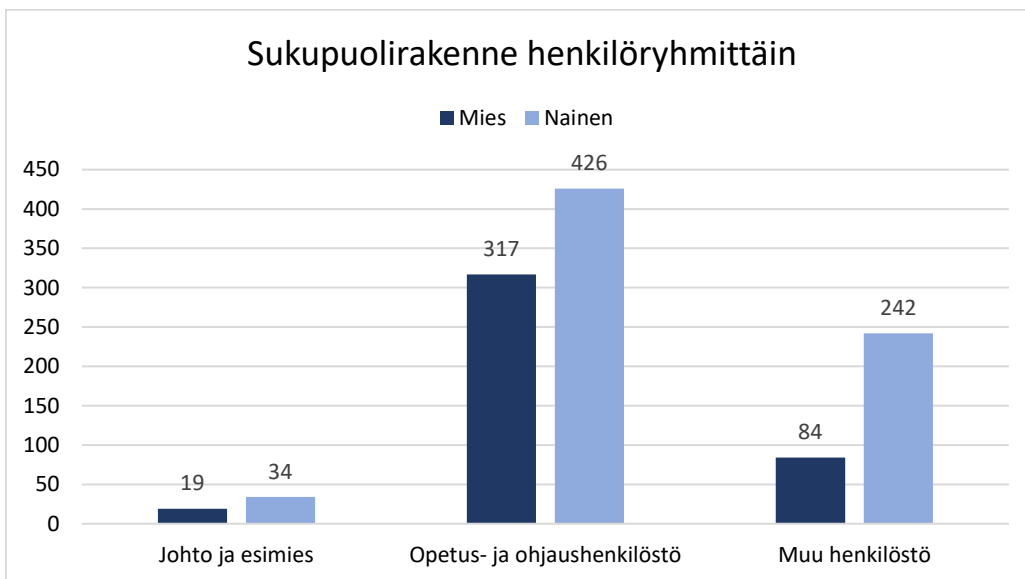
	Lehtori (opettaja)					Tuntiopettaja (päätoiminen)				
	2020	%	2021	%	Muutos	2020	%	2021	%	Muutos
Gradia Jyväskylä	382	79,1	367	74,1	-15	101	20,9	128	25,9	27
Gradia Jämsä	50	71,4	53	71,6	3	20	28,6	21	28,4	1
Gradia-lukiot	85	51,8	79	46,2	-6	79	48,2	92	53,8	13
Kaikki yhteensä	517		499		-18	200		241		41

Kuvio 8. Lehtoreiden ja tuntiopettajien osuudet

Kuvio 9. Henkilöstön ikärakenne

Koko henkilöstöstä miehiä on 37 % ja naisia 63 %. Naisten ja miesten osuus henkilöstöstä pysyi suurin piirtein samana kuin edellisenä vuonna (v. 2020 naisia 62 % ja miehiä 38 %).

Kuvio 10. Henkilöstön sukupuolirakenne

Kuvio 11. Osa-aikaisuudet

Osa-aikaisesti työskenteli vuoden vaihteessa 125 henkilöä (11,4 % henkilöstöstä), kun edellisvuonna osa-aikaisia oli 116 (10,7 % henkilöstöstä). Osa-aikatyötä tekevien osuus on kokonaisuudessaan hieman nousut edellisvuodesta. Eläke tai terveysperusteinen syy osa-aikaisuudelle oli 27 henkilöllä. Muulla osa-aikaisuudella tarkoitetaan sellaisia päätoimisia tuntiopettajia, joiden vuosityöaika on alle 1500 tuntia (ammattillinen koulutus) tai sellaisia päätoimisia tuntiopettajia, joiden työaika jää alle opetusvelvollisuuden (lukiokoulutus).

3.2 Henkilöstökustannukset

Henkilöstökulut olivat vuonna 2021 yhteensä noin 66,7 milj. euroa eli 72,7 % toimintakuluista. Henkilöstökulut olivat noin 4,0 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2020 (62,8 milj. euroa) mutta noin 3,0 milj. euroa vähemmän kuin mitä talousarviossa vuodelle 2021 ennakoitiin (69,8 milj. euroa).

3.2.1 Palkkauksen rakenne

Taulukossa on esitetty sopimusaloittain henkilöstön palkkauksen rakenne keskimäärin sekä miesten ja naisten keskiansiot suhteessa edelliseen vuoteen. Gradian sopimusalojen palkkatasoon vaikuttaa koulutusalan henkilöstörakenne ja henkilöstön työvuosien pituus yleisen valtakunnallisen palkkakehityksen lisäksi. Paikallinen järjestelyerä ja yleiskorotuksia tuli työehtosopimusten mukaisesti maksuun 1.4.2021 lukien. Paikallinen erä jaettiin sopimusaloittain paikallisneuvotteluissa sovitun mukaisesti pääosin henkilökohtaisina lisinä.

Palkkausjärjestelmät

Palkkausjärjestelmien kehittäminen ja ylläpitäminen on jatkuvaa työtä, jota tehdään henkilöstöpalveluiden johdolla. KVTES ja TS sopimusaloilla palkkausjärjestelmien kehittämisryhmä jatkoi eri ammattiryhmien tehtäväkuvauksen käsittelyä ja määritteli Gradian tehtäväkohtaisten palkkojen palkkatasoja. Tehtäväkuvaukset ja mahdollisten palkkaepäkohtien tarkistukset tehdään kehittämisryhmän esityksestä kuntayhtymän yhteisessä TVA-arviointiryhmässä. Järjestelmä kokonaisuudessaan on kuvattu intrassa.

Henkilöstökulut

	2017	% toiminta- kuluista	2018	% toiminta- kuluista	2019	% toiminta- kuluista	2020	% toiminta- kuluista	2021	% toiminta- kuluista
Palkat ja palkkiot	48 822	54,7	48 115	56,3	49 335	57,6	51 160	59,3	54 317	59,2
Eläkekulut	9 945	11,1	9 762	11,4	9 965	11,6	9 816	11,4	10 410	11,3
Muut henkilösivukulut	2 220	2,5	1 725	2,0	1 369	1,6	1 783	2,1	2 023	2,2
Yhteensä	60 987	68,3	59 602	69,7	60 669	70,8	62 759	72,7	66 749	72,7

Taulukko 3. Henkilöstökustannukset vuosina 2018-2021

OVTES sopimusalojen (ammattillinen koulutus ja lukio-koulutus) palkkausjärjestelmien kehittämisryhmät keskittyivät työn vaativuuden arviointijärjestelmien mukaiseen toimintaan. Oppilaitosten opetushenkilöstön arviointikierrokset (TVA) käydään aina syksyisin uuden lukuvuoden alkaessa, jossa palkkausjärjestelmien mukaisesti tarkastellaan tehtävät, joista kuuluu maksaa opettajalle niin kutsuttua TVA-lisää. Järjestelmät toimintaohjeineen on kuvattu intrassa.

Gradiassa on kaikkien sopimusalojen (OVTES, KVTES ja TS) yhteinen henkilökohtaisen työsuorituksen arviointijärjestelmän eli ns. TSA-järjestelmä. Arvioinnin perusteella voidaan työntekijälle maksaa henkilökohtaista lisää, jos työsuoritus on tavoitetasoa parempi. Henkilökohtaiset lisät myönnetään Gradiassa työntekijöille toistaiseksi. Henkilökohtaisen lisän suuruus voi olla joko 5 %:ia tai 10 %:ia työntekijän tehtäväkohtaisesta palkasta laskettuna. Järjestelmä toimintaohjeineen on kuvattu intrassa.

Gradiassa on muutaman vuoden ajan ollut käytössä myös työehtosopimusten mukainen kertapalkkiojärjestelmä, joita maksettiin viime vuonna 18 työntekijälle Gradian kertapalkkiojärjestelmän kriteereiden mukaisesti (v. 2020 kertapalkkion sai 28 työntekijää). Kertapalkkion suuruus on kaikille sama 400 euroa. Kertapalkkio on ns. kertaluonteista työntekijöiden pikapalkkitsemistä. Kertapalkkiota on mahdollista käyttää tilanteissa, jotka jollain tavoin poikkeavat tavanomaisesta työntekijän työtilanteesta. Palkitseminen edellyttää lähtökohtaisesti ylimääräistä ponnistelua sekä erityisen hyvin onnistunutta tehtävän hoitoa. Esitykset kertapalkkioista tehdään keskitetysti henkilöstöpäällikölle ja ne käsitellään tulosalueiden johtoryhmissä.

	2021	KVTES	OVTES	TS
Tehtäväkohtainen palkka	92,29	77,52	85,79	
Palvelu aikaan sidotut lisät	6,10	17,03	6,86	
Määrävuosi/erillisistä	0,08	0,02	0,11	
Henkilökohtainen lisä	1,53	2,80	7,24	
Yli- ja lisätyötunnit	0,00	2,59	0,00	
kouluk opet kehit	0,00	0,03	0,00	
Yhteensä %	100,00	100,00	100,00	
keskiansio keskim. €/kk	3 239,86 €	4 235,25 €	2 921,19 €	
muutos ed. vuoteen	0,13 %	1,23 %	4,15 %	
Miesten keskiansio €/kk	3 599,06 €	4 188,88 €	2 850,26 €	
Naisten keskiansio €/kk	3 152,15 €	4 260,01 €	3 399,97 €	
2020 Miesten keskiansio €/kk	3 643,75 €	4 127,48 €	2 775,56 €	
2020 Naisten keskiansio €/kk	3 124,26 €	4 228,21 €	2 956,15 €	
tämä vuosi (2021)	3 239,86 €	4 235,25 €	2 921,19 €	
viime vuosi (2020)	3 235,54 €	4 183,82 €	2 804,68 €	
erotus viime vuoteen euroissa	4,32 €	51,43 €	116,51 €	
Henkilöitä 2021	321	770	31	
Henkilöitä 2020	312	745	31	
Erotus ed. vuoteen	9	25	0	

*Gradian opettajan/opinto-ohjaajan mediaanipalkka v. 2021 oli 4463,67 €

Taulukko 4. Sopimusaloittain palkkauksen rakenne keskimäärin (%-osuudet kokonaisansioista)

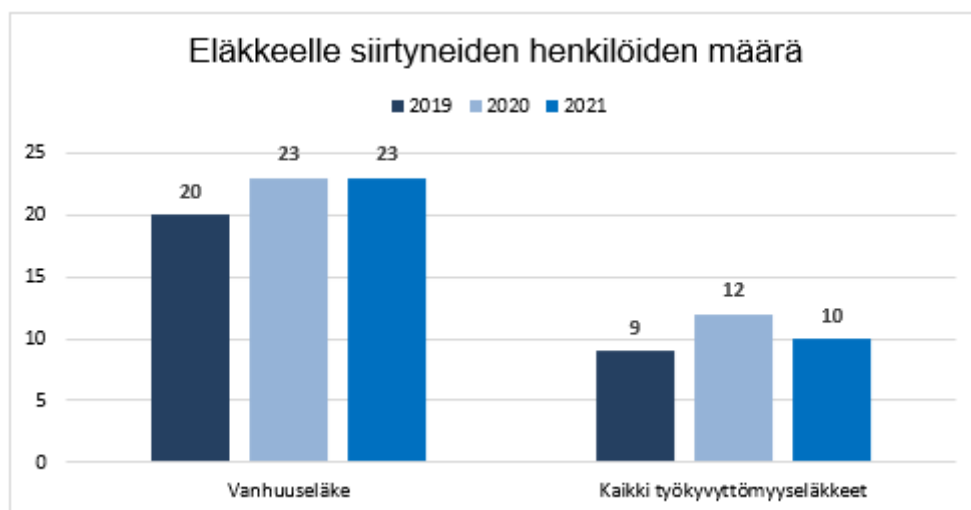
3.3 Henkilöstön eläköityminen

Henkilöstö voi siirtyä vanhuuseläkkeelle 63–68-vuotiaana. Pääsääntöisesti henkilöstö jatkaa työssä henkilökohtaiseen vanhuuseläkeikään saakka, joka on useimmilla korkeampi kuin yleinen vanhuuseläkeikä. Eläkkeelle jäädään tyyppillisesti 64-vuotiaana, viime vuonna vanhuuseläkkeelle jäätin keskimäärin 64,9-vuotiaana (v. 2020: 64,2-vuotiaana). Työkyvyttömyyseläkkeelle jäätin keskimäärin 57,4 vuoden iässä.

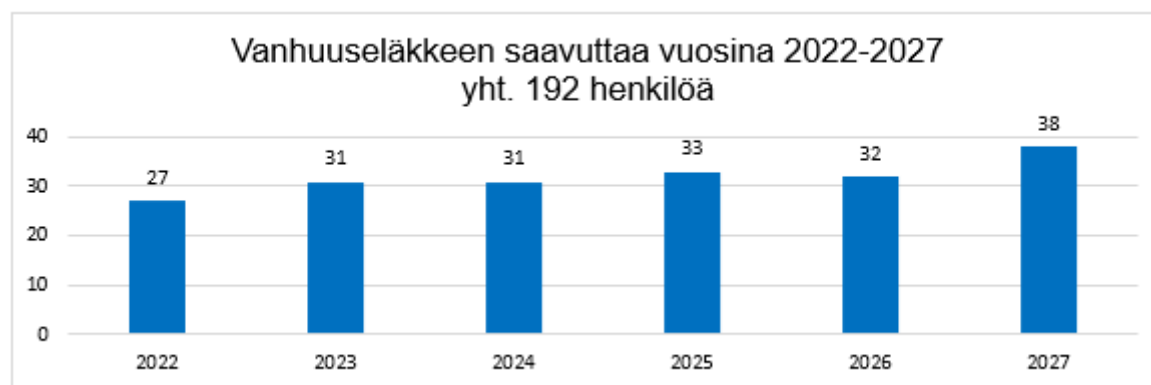
3.3.1 Ennakoitu eläkkeelle siirtyminen

Seuraamalla eläkepoistumaa ja eläke-ennusteita sekä yhdistämällä tietoja strategiaan tavoitteisiin ja toiminnan painopisteisiin kyetään ennakoimaan tulevaa työntekijätarvetta, osaamisen poistumaa ja työurien pituutta. Kuntayhtymän henkilöstöstä vanhuuseläkkeelle jäi 23 työntekijää, joka on saman verran kuin edellisvuonna. Työkyvyttömyyseläkkeelle jääneiden määrä väheni kahdella henkilöllä.

Kevan tilastojen mukaan Gradian henkilöstöstä vanhuuseläkeiän saavuttaa ajanjaksolla 2022–2027 yhteensä 192 henkilöä eli 17,1 % tämänhetkisestä henkilöstövahvuudesta. Vuonna 2021 vanhuuseläkeiän saavutti 29 henkilöä, mutta vanhuuseläkkeelle jäi 23 henkilöä.

Kuvio 12. Erilaisille eläkkeille siirtyneet vuosina 2019–2021

Kuvio 13. Vanhuuseläkeiän saavuttavat työntekijät (lkm)

3.4 Henkilöstön kouluttautuminen ja koulutus

Koulutustoimialalla työskentelevät ovat pääasiassa aktiivisia oman osaamisen kehittäjiä. Gradian oma koulutustarjonta on henkilöstön saatavilla ja moni kehittää osaamistaan mm. Gradian tarjoamissa ammattitutkinnoissa ja erikoisammattitutkinnoissa työnsä ohella. Henkilöstöllä on erilaista täydennyskoulutusta, jatkokoulutusta, uusia tutkintoja parhaillaan työn alla tai tehtynä sekä erilaisia ammattia tukevia lyhytkursseja työuransa aikana. Erikoistumiskoulutus on tutkintokoulutuksen ja täydennyskoulutuksen rinnalla oleva koulutusmuoto, joka on lisääntynyt myös Gradian henkilöstöllä eli hankitaan lisää asiantuntijuutta jollain oman alan erikoisosaamisalueella. Myös opintovapaan hyödyntäminen on suosittua. Täydennyskoulutuksen muodot ovat kehittyneet ja yhä enemmän opitaan yhdessä uutta työn tekemisen ohessa mm. Vertaisryhmissä, keskustelufoorumeissa ja kehittämistehtävissä mukana olemalla. Gradiassa laadittiin syksyn aikana yhdessä henkilöstön kanssa henkilöstön osaamisen kehittämisohjelma.

Työntekijöiden koulutustaso on noussut vuosien varrella ja yhä useammin Gradian työntekijällä on ylempi korkeakoulututkinto joko yliopistosta eli vähintään maisterin tutkinto tai ylempi ammattikorkeakoulututkinto tai vähintään jokin amk-tasoinen tutkinto oli työtehtävä mikä tahansa.

Gradian henkilöstöpalveluista on mahdollista saada tarpeen mukaan työnohjausta tai muuta pienryhmissä tapahtuvaa työnohjauksellista kehittämisen tukea. Kynnys tämän tyyppiseen kehittämiseen ja tukeen on pyritty pitämään matalana. Johdolla ja esimiehillä on tarvittaessa mahdollisuus kehittää johtajuuttaan vertaisryhmätöinnän tai johtajuuscoachingin keinoin. Henkilöstöpalvelut järjestää kuukausittain henkilöstöjohtamisen ilta-päivän kaikille esihenkilötyötä tekeville, joissa käydään läpi henkilöstöjohtamisen käytäntöjä. Lisäksi henkilöstöpalvelut lähettää esihenkilöviestejä kuukausittain, joissa muistutetaan ja opastetaan ajankohtaisissa henkilöstöasioissa. Koko henkilöstö saa myös ajankohtaisista henkilöstöasioista kuukausittain henkilöstöviestin henkilöstöpalveluista, jotka kootaan intraan.

Kunnilla ja kuntayhtymillä on mahdollisuus saada kolmelta ensimmäiseltä säännösten mukaiselta koulutuspäivältä/työntekijä taloudellista tukea, ns. koulutuskorvausta.

Koulutuskorvausta haetaan ja sen myöntää Työllisyysrahasto. Työllisyysrahasto seuraa ammatillisen osaamisen kehittämistä, mutta vain kolmen ensimmäisen koulutuspäivän osalta. Gradia hakee vuosittain koulutuskorvausta henkilöstön koulutuspäivien perusteella.

Opintovapaalla (lakisääteinen) vuonna 2021 oli yhteensä 29 työntekijää (v. 2020: 41 hlöä, v. 2019: 40 hlöä) kuntayhtymän työntekijää yhteensä 3 504 kalenteripäivää (v. 2020: 4 708, v. 2019: 4 730).

Vuorotteluvapaalla oli seitsemän työntekijää yhteensä 765 päivää.

Työntekijää kohden laskettuna järjestelmään kirjattuja koulutuspäiviä kertyi 3,08 päivää eli yhteensä 3 451 pv (v. 2020 3,03 päivää 3 300).

Jyväskylän koulutuskuntayhtymässä esimiehet käyvät kehityskeskustelut joko yksilö- tai ryhmäkehityskeskusteluna tyypillisesti aina kevättalvesta alkaen. Esimiehet kirjaavat käydyt kehityskeskustelut yhteiseen järjestelmään, josta henkilöstöpalvelut ottavat raportin käydyistä kehityskeskusteluista.

Hr-järjestelmään kirjattuja ja rekisteröityjä kehityskeskusteluja oli kuntayhtymässä viime vuonna yhteensä 663 kpl (v. 2020: 571 kpl), mikä merkitsee sitä, että kehityskeskusteluprosentti nousi 59 %:iin, kun määrä suhteutetaan vakituisen ja määräaikaisen henkilöstön määrään vuoden vaihteessa (v. 2020: 52 %). Tavoite on, että kehityskeskustelut pyritään käymään vuosittain koko henkilöstön kanssa ja ne kirjataan yhteisesti sovittulla tavalla tietojärjestelmään raportointia ja seuranta varten. Kehityskeskustelujen käymiseen on yhtenäinen malli, jota esimies voi muokata henkilöstöryhmän ja vuosittaisen tilanteen mukaan sopivaksi painotuksiltaan. Painotus kuntayhtymän kehityskeskusteluissa on dialogi ja työntekijöiden kohtaaminen, osaamisesta puhuminen, kehittämisen suunnittelu, tavoitteiden kirkastaminen, toiminnan ja yhteistyön arviointi. Olennaista on osata huomioida työntekijöiden ja eri henkilöstöryhmien erilaiset ja vuosittaiset tarpeet kehityskeskustelujen sisällöille.

3.5 Työhyvinvointi, terveydellinen toimintakyky ja sairauspoissaolot

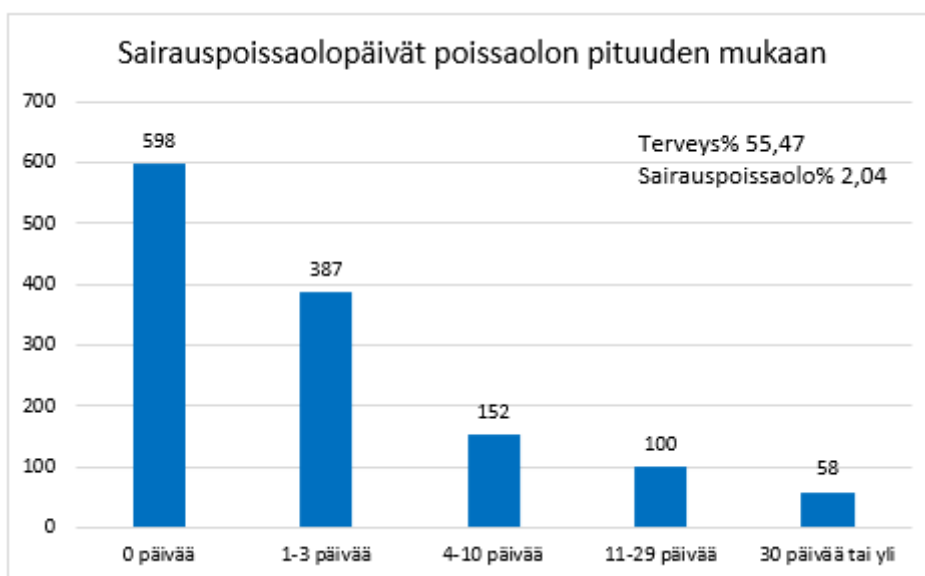
Sairauspoissaolot kalenteripäivinä				
Tulosalue	2020	2021	Muutos	Muutos %
Gradia Jyväskylä	4302	4671	369	8,6 %
Gradia Jämsä	565	402	-163	-28,8 %
Gradia-kiinteistöt	977	643	-334	-34,2 %
Gradia-lukiot	598	1078	480	80,3 %
Gradian sisäiset palvelut	856	1191	335	39,1 %
Gradia-ravintolat	253	350	97	38,3 %
Kaikki yhteensä	7551	8335	784	10,4 %

Taulukko 5. Sairauspoissaolopäivät tulosalueittain ja muutos% edelliseen vuoteen

Sairauspoissaolopäivät työntekijää kohden oli 7,4 päivää. Sairauspoissaolopäivissä on huomioitu kaikki sairauspoissaolot eli palkalliset, osapalkalliset (2/3 palkkaa) ja palkattomat. Sairauspoissaolojen määrä alkoi normalisoitua syksyllä 2021, kun oppilaitoksissa palattiin takaisin lähityöhön.

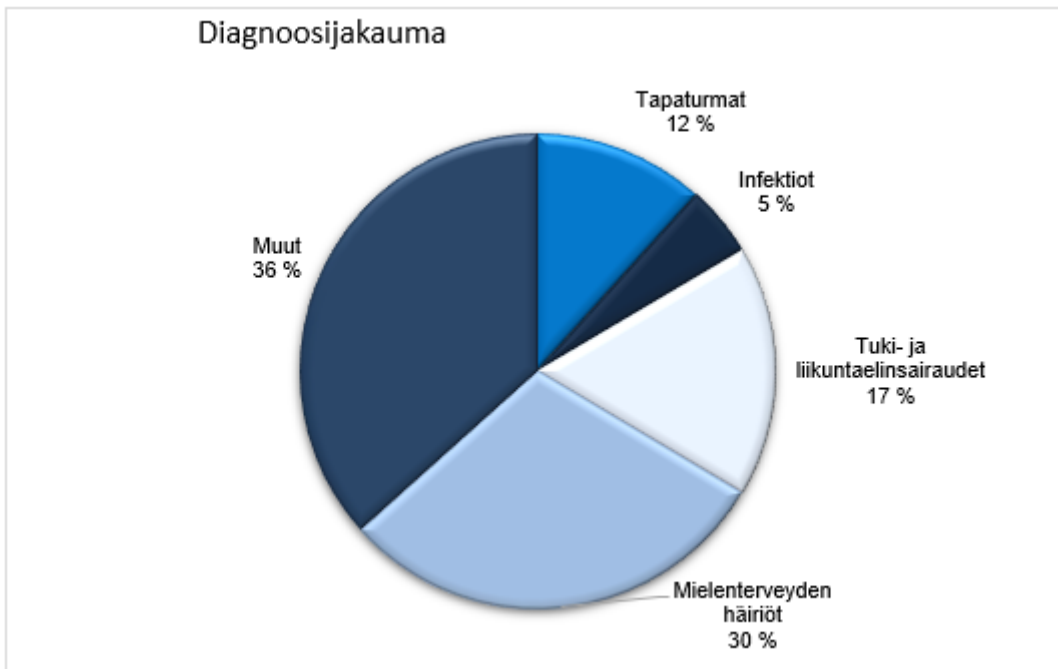
	2019		2020		2021
Kalenteripäivät ja muutos %	9 559	-21,00 %	7 551	10,38 %	8 335
Työntekijää kohden laskettuna	9		6,9		7,4

Taulukko 6. Sairauspoissaolopäivät työntekijää kohden ja muutos% edelliseen vuoteen

Kuvio 14 kuvaa henkilömääriä ja sairauspoissaolopäiviä keston mukaan ryhmiteltynä. Lyhyet 1–3 päivää kestävät sairauslomat ovat Gradiassa ns. työntekijöiden tavanomaista sairastamista eli nuhakuume tyyppisiä poissaoloja.

Kuvio 14. Sairauspoissaolopäivät ryhmiteltynä keston mukaan

Kuvio 15. Poissaolot diagnoosiryhmittäin

Erilaiset mielen häiriöt olivat jälleen yleisin sairauspoissaolon syy (30 %:ia poissaoloista). Niiden taustalta työterveyshuolto raportoi erilaisia käyttäytymisen ja mielenterveyden häiriöitä, akuutteja stressireaktioita, univaikeuksia, väsymystä ja uupumusta. Lisäksi työterveyshuollosta on raportoitu henkilöstön koronavirusmyksestä ja opettajien osalta poikkeusolojen työjärjestelyjen kuormittavuudesta. Toiseksi eniten sairauspoissaoloja aiheuttivat tuki- ja liikuntaelinten sairaudet (17 %:ia).

Sairauspoissaolojen syitä ja kohdentumista seurataan systemaattisesti työterveyshuollon ja kuntayhtymän yhteisessä ohjausryhmässä ja niiden taustoihin päästään kiinni varhaisessa vaiheessa tiiviin työterveyshuoltoyhteistyön avulla. Gradiassa on käytössä yhteinen järjestelmä työterveyshuollon kanssa työkyvyn hallintaan liittyen, jota kautta saadaan varsin reaaliaikaista tietoa raporteille asti henkilöstön sairastamisesta.

Kuntayhtymässä henkilöstön sairauspoissaolot ovat olleet alhaisia ja sairastaminen on ollut koulutustoimialalle keskimääräisissä määrissä. Henkilöstö on pääsääntöisesti sitoutunutta ja motivoitunutta työhönsä, jolloin kynnyksellä jäädä sairauslomalle on korkea, ellei kyseessä ole vakavampi sairaus. Vähäiset työntekijöiden sairauspoissaolot ovat joissain tilanteissa yhteydessä myös työyhteisön hyvään ilmapiiriin. Sairauspoissaolojen vähäisyyttä voi koulutustoimialalla selittää myös opettajien varsin pitkällä keskeytys- ja vapaajaksoilla lukuvuoden aikana, jolloin osa sairastamisesta voi jäädä piiloon työnantajalta. Viime vuonna sairastaminen lähti kuitenkin lievään nousuun ensimmäisen koronavuoden jälkeen, jolloin sairastaminen hetkellisesti laski.

Influenssakauden varalle kuntayhtymä on tarjonnut henkilöstölle mahdollisuuden ottaa työterveyshuollon kautta influenssarokotteen, jolla pyritään minimoimaan mahdollisen influenssakauden sairauspoissaoloja.

Sairaan lapsen hoito (tilapäinen hoitovapaa)

Henkilöstöllä on oikeus tilapäiseen hoitovapaaseen alle 12-vuotiaan lapsen tai vammaisen lapsen äkillisen sairastumisen takia. Tilapäistä hoitovapaata voi saada enintään neljä työpäivää kerrallaan lapsen hoitamiseksi tai hoidon järjestämiseksi. Kuntayhtymässä on sovittu henkilöstöjärjestöjen kanssa käytännöstä, jossa esimiehen on mahdollista myöntää tilapäinen hoitovapaa työntekijälle ilman lapsen terveydentilan todistusta. Yhteensä näitä päiviä kertyi viime vuonna 225 kalenteripäivää eli 0,20 päivää työntekijää kohden laskettuna (v. 2020: 154 kalenteripäivää eli 0,14 päivää).

Sairastamisen kustannukset työnantajalle

Sairausajan palkkaa maksettiin yhteensä 1 008 268 euroa (v. 2020: 984 600 euroa), joka on enemmän kuin edellisenä vuonna. Sairausajan palkan lisäksi kustannuksia aiheutuu mm. mahdollisten sijaisten palkkaamisesta.

Tapaturmien aiheuttamat sairausajan palkkakustannukset olivat yhteensä 19 921 euroa (v. 2020: 23 629 euroa). Tapaturmien osalta kustannukset laskivat 3 708 euroa edellisestä vuodesta.

Tulosalue	Sairauslomat €	Työtaturmat €
Gradia Jyväskylä	483 551	11 005
Gradia Jämsä	37 642	0
Gradia-kiinteistöt	27 385	0
Gradia-lukiot	112 457	1 579
Gradian sisäiset palvelut	98 734	0
Gradia-ravintolat	22 926	2 880
Yhteensä	782 695	15 464
Sivukulut 28,82 %	225 573	4 457
Yhteensä	1 008 268	19 921

Taulukko 7. Sairauspoissaolojen ja työtaturmien kokonaiskustannukset

Työterveyshuolto

Kulunut vuosi oli kolmas vuosi Terveystalon työterveyshuoltoasiakkaana. Henkilöstöllä on käytössä sopimuksella määritellyt laajat työterveyspalvelut (Kela korvausluokka I ja II). Akuutin sairaanhoidon palveluita voi käyttää kaikissa Suomen Terveystalon toimipisteissä ja lääkäri- ja hoitaja-chat on käytettävissä mistä päin maailmaa 24/7. Työntekijöillä on käytössä myös iltavastaukset arkisin.

Kuntayhtymän ja Terveystalon välinen ohjausryhmä kokoontui neljä kertaa vuoden aikana. Tapaamisissa arvioitiin yhteistyötä, seurattiin kustannusten muodostumista sekä toiminnan ja käyntien volyyymiä ja syitä sekä keskusteltiin toimintasuunnitelman toteutumisesta ja työpaikkaselvitysten tuloksista sekä mahdollisista sopimusmuutoksista.

Työterveyshuollon rooli koronaan liittyvässä neuvonnassa ja ohjauksessa on ollut tärkeää. Koronaan liittyvät tukitoimet ja koronaväsämyksen aiheuttama oireilu ja siihen liittyvät erilaiset tukitoimet olivat kaiken aikaa mukana toiminnan suunnittelussa, ja yhteistyö on ollut tiivistä henkilöstöpalveluiden, työsuojelun ja oman työterveyshuollon terveystiimin kanssa. Työpaikkaselvityksiä on kyetty tekemään entiseen tapaan koronatilanteesta huolimatta ja sähköiset asiointipalvelut ovat olleet kysytyjä.

Kustannukset vähennettynä työnantajan saamalla Kela-korvauksella olivat yhteensä 501 732 euroa. Kustannus laskettuna henkilöä kohden oli 447,18 euroa. Työterveyshuollon kustannukset nousivat 36,4 %:ia edellisestä vuodesta. Palvelutarjontaa ei kuitenkaan laajennettu kuluneena vuonna, mutta koronatestauksen ja henkilökunnan koronarokotteen ottaminen sopimukseen aiheuttivat merkittävän osan kustannusten ylityksestä. Koronatestauksen kustannukset näkyvät erityisesti laboratoriopalveluiden kustannusten nousuna viimeisen parin vuoden aikana. Myös oireettomia on testattu, jotta on kyetty mahdollistamaan esimerkiksi ammatillisten opettajien työpaikkakäynnit. Korona on aiheuttanut jonkin verran myös tarvetta lisätä työpaikkaselvitysten määrää ja työterveydestä on hankittu myös työnohjausta henkilöstölle merkittävästi enemmän kuin ennen koronaa.

Toimiva työterveyshuolto ja siihen monin tavoin panostaminen sekä yhteistyön jatkuva kehittäminen ja arviointi on Gradiassa olennainen osa henkilöstön terveyden, työkyvyn ja hyvinvoinnin edistämistä, jolla ennalta ehkäistään työstä poissaoloja. Työterveyshuoltoyhteistyön tarpeiden tunnistaminen on jatkuvaa työterveyshuollon ammattilaisten ja työpaikan toimijoiden yhteistä toimintaa, johon myös Gradian johdossa on sitouduttu.

Työterveyshuollon kustannukset

Työterveyshuollon kustannukset 1 000 euroa

- Kelan korvauksella vähennettynä

	2019	Muutos%	2020	Muutos%	2021
Yhteensä	297 903	23,47 %	367 826	36,40 %	501 732
euroa/henkilö	280,78		338,08		447,18

Työtaturmapoissaolot kalenteripäivinä				
Tulosalue	2020	2021	Muutos päivät	Muutos %
Gradia Jyväskylä	96	220	124	129 %
Gradian sisäiset palvelut	0	0	0	0 %
Gradia Jämsä	0	0	0	0 %
Gradia-kiinteistöt	39	0	-39	-100 %
Gradia-lukiot	0	11	11	
Gradia-ravintolat	34	37	3	9 %
Kaikki yhteensä	169	268	99	59 %

Taulukko 8. Tapaturmapoissaolot

Henkilöstön tapaturmat, tapaturmista aiheutuneet poissaolot ja turvallisuus

Tapaturmista aiheutuneita sairauspoissaoloja oli kuntayhtymän tilaston perusteella 268 kalenteripäivää.

Vakuutusyhtiölle vuonna 2020 ilmoitettuja henkilöstön tapaturmia oli yhteensä 46 (v. 2020: 37). Työssä tai työtehtäviä hoitaessa näistä aiheutui 27 ja työmatkalla 19 kappaletta. Liukkaat kulkuväylät ja alustat sekä erilaiset aineet aiheuttivat valtaosan työssä aiheutuneista tapaturmista.

Henkilöstöliikunta ja virkistäytyminen

Gradian henkilöstön tukena ja apuna oman työhyvinvoinnin edistämiseksi on kuntovalmentaja. Kuntovalmentajan tehtäviin kuuluu yksilöllinen hyvinvointiohjaus, fyysiseen kuntoon liittyvät mittaukset, kurssit ja viikkotason henkilöstöliikunnan organisointi ja ohjaus. Gradian työntekijöille on normaaliolosuhteissa ollut tarjolla yli 25 ohjattua liikuntaryhmää viikoittain Jyväskylän ja Jämsän toimipisteissä pääosin heti työpäivän jälkeen. Ohjattuja viikoittaisia vakioryhmiä ovat mm. kuntosaliryhmät, erilaiset ryhmäliikuntatunnit ja vesijumprat. Tämän lisäksi henkilöstölle on ollut tarjolla pelivuoroja, lyhytkursseja, internetissä tapahtuvaa ohjausta ja hyvinvointi-iltapäiviä.

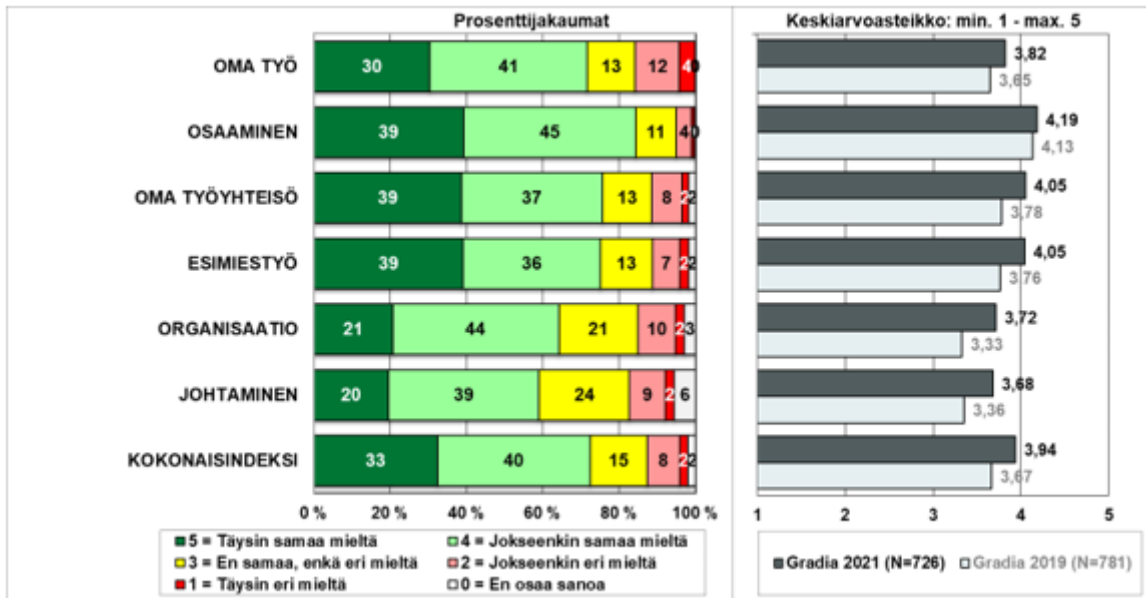
Vuonna 2021 kevätlukukaudella henkilöstöliikunta tapahtui koronan aiheuttamien sulkutoimien johdosta pääosin verkossa ohjatuin ryhmin ja kurssein. Tuolloin tehtiin verkossa myös hyvinvointianalyyskejä ja henkilökohtaista ohjausta. Syyslukukaudella avattiin ohjattua toimintaa normaalimmaksi, mutta ryhmäkoot pidettiin hieman normaalia pienempinä huomioiden terveysturvallisuus. Viikkoryhmiä oli kontaktiohjauksessa yhteensä 18 ryhmää / viikko, mitkä jakaantuivat seitsemään Gradian kiinteistöön tai ulkoliikunnaksi Liveliikuntakervoja verkossa oli 8. Verkkoliikunnasta on tullut jo osa henkilöstöliikuntaa pandemia-ajan myötä.

Henkilöstöliikuntatarjonta ja henkilöstön hyvinvointivalmennus nähdään Gradiassa tärkeänä työkykyä ja yhteisöllisyyttä ylläpitävänä asiana. Ryhmähenki ja mukava tunnelma liikuntaryhmissä ovat merkittäviä osallistumisen motivaation lisääjiä. Henkilöstöliikunnan katsotaan olevan merkittävä henkilöstöetu työntekijöille. Gradia on pyrkinyt myönteiseen kulttuuriin liikuntaa ja liikunnallisuutta kohtaa.

Gradiassa valmisteltiin lisäksi ePassin käyttöönottoa syksy 2021. ePassi on taloudellinen henkilöstöetu, jonka työntekijä voi käyttää haluamaansa aktiviteettiin liikunnan tai kulttuurin parissa vapaa-ajallaan missä päin Suomea haluaa. Työnantaja pyrkii tarjoamaan matalan kynnyksen mahdollisuuksia työntekijöiden elämänlaadun parantamiseksi ja siten työhyvinvoinnin ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi. ePassin käyttöönoton valmistelun käynnistäminen oli osa henkilöstöetujen ja palkitsemisen kokonaisuuden uudistamista.

Henkilöstökysely

Henkilöstökysely toteutettiin jälleen vuoden tauon jälkeen keväällä 2021. Henkilöstökyselyn tavoitteena oli selvittää Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian työntekijöiden kokemuksia ja ajatuksia toiminnan kehittämisen ja arvioinnin tueksi sekä seurata niiden kehitystä kolmen kyselyn sarjalla vuosina 2019–2023. Kyselyn kohderyhmä oli Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian kaikki työntekijät. Kysely toteutettiin anonyymina kyselynä eli vastaajien henkilöllisyyttä ja vastauksia ei voitu yhdistää toisiinsa. Kyselyn tiedonkeruu tehtiin sähköpostikyselynä, jossa vastaajille lähetettiin sähköpostitse henkilökohtainen linkki vastata kyselyyn. Kyselyn tuloksia on käsitelty eri toimielimissä, johtoryhmissä ja työyhteisöissä kevään 2021 aikana ja tämän jälkeen on tehty korjaavia toimenpiteitä tilanteissa, joissa oli kyselyn tulosten perusteella havaittu korjattavaa mm. kohdistettu kehittämishankkeita, käynnistetty työnohjauksia, tarjottu valmennusta, työterveyshuollon tukitoimia tai tehty työ- ja tehtäväjärjestelyjä sekä keskusteltu esille tulleista asioista. Tulokset olivat kehittyneet kaikilla kyselyn teema-alueilla myönteisesti vuoden 2019 kyselystä.

Kuvio 16. Kaikkien kyselyyn annettujen vastausten indeksoidut tulokset teema-alueittain

Gradian henkilöstökyselyn teema-alueiden väittämistä henkilöstön kokemiksi vahvuuksiksi nousivat seuraavat:

- Oma työ osio: Voin vaikuttaa omaan työhöni ja sen tekemiseen ja pidän työstäni
- Osaaminen osio: Työni tarjoaa mahdollisuuksia uuden oppimiseen
- Esihenkilötyö osio: Esihenkilöni tukee ja auttaa minua tarvittaessa ja olen tyytyväinen esihenkilöni tapaan olla esimies
- Johtaminen osio: Gradian strategia on selkeä

Henkilökunta- ja senioriyhdistys

Jyväskylän koulutuskuntayhtymässä toimii henkilöstön jäsenistä koostuva erillinen henkilökuntayhdistys. Henkilökuntayhdistyksen jäseneksi voi halutessaan liittyä maksamalla yhdistyksen jäsenmaksun. Kuntayhtymä tuki yhdistyksen toimintaa 5 000 euron avustuksella. Päättynyt tilikausi oli yhdistyksen 24. toimintavuosi. Henkilökuntayhdistys järjesti jäsenilleen kulttuuri- ja vapaa-ajan toimintaa.

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä tuki senioriyhdistystä 500 euron avustuksella. Senioriyhdistys tarjoaa kuntayhtymästä eläkkeelle jääneille työntekijöille mm. liikunta- ja virkistymämahdollisuuksia.

Työnantajan ja henkilöstön välinen yhteistoiminta

Kuntayhtymässä toteutetaan yhteistoimintaa yhteistointilain hengen mukaisesti. Yhteistoiminnan tavoitteena on edistää työnantajan ja työntekijöiden välistä vuorovaikutusta ja mahdollistaa työntekijöiden osallistuminen ja vaikuttaminen työpaikan asioihin. Yhteistoi-

minta näyttäytyy muun muassa henkilöstön kuulemisena, muutostilanteiden perusteiden selvittämisenä ja henkilöstön osallistamisena. Esimiehen ja työntekijän välitön yhteistoiminta toteutuu muun muassa työpaikkakokouksissa. Luottamusmies on mukana myös johtoryhmissä.

Jyväskylän koulutuskuntayhtymässä toimii koko kuntayhtymän yhteinen yhteistyötoimikunta, jonka puheenjohtaja on kuntayhtymän johtaja. Lisäksi Gradian tulosalueille on nimetty omat yhteistyöryhmät, joissa käsitellään kyseistä tulosaluetta koskevia asioita.

Yhteistyötoimikunnassa käsiteltiin mm. koronatoimenpiteitä, talousarviota, tilinpäätöstä, henkilöstöraporttia, työterveyshuollon- ja työsuojelun toimintaohjelmaa ja henkilöstöhallinnon toimintaohjeita.

Lisäksi henkilöstöpalvelut ja tarvittaessa myös muuta kuntayhtymän johtoa tapaavat pääsopijajärjestöjen pääluottamusmiehiä pääluottamusmiestapaamisissa, joiden tavoitteena on keskustella ja vaihtaa kuulumisia ajankohtaisista asioista puolin ja toisin. Viime vuonna pääluottamusmiehiä osallistettiin myös koronaryhmän työskentelyyn. Henkilöstöpalvelut vastaa myös Gradian paikallisesta sopimustoiminnasta yhteistoiminnassa.

Työsuojelu ja turvallisuus 2021

Työsuojelun tavoitteena on parantaa työympäristöä ja työolosuhteita työntekijöiden työkyvyn turvaamiseksi ja ylläpitämiseksi sekä ehkäistä ja torjua työtapaaturmia, ammattitauteja ja muita työstä ja työympäristöstä johtuvia fyysisiä ja henkisiä työn haittoja.

Työsuojelutoimintaa varten on nimitetty kahdeksanjäseninen työsuojelutoimikunta, jonka puheenjohtajana toimii työsuojelupäällikkö. Henkilöstöllä on yksi päätoiminen työsuojeluvaltuutettu. Lisäksi ensimmäiselle varavaltuutetulle on resursoitu työaikaa työsuojeluasioita varten. Toimihenkilöiden valtuutettu hoitaa työsuojelutehtävät oman toimensa ohella. Kuntayhtymässä oli viime vuonna kymmenen työsuojeluasiamiestä.

Työsuojelutoimikunta kokoontui viisi kertaa käsitellen mm. koronapandemiaa, työterveyshuollon toteuttamia työpaikkaselvityksiä, työpaikkakäyntejä, organisaatiomuutosta ja sen vaikutusta työhyvinvointiin, riskien ja vaarojen arviointia, kemikaaliturvallisuutta, läheltä piti/turvallisuuspoikkeamailmoituksia sekä yleiseen oppilaitosturvallisuuteen ja sisäilmaan liittyviä asioita.

Työympäristön ja -yhteisön kehittämiseen osallistuttiin tekemällä sisäisiä työsuojelukäyntejä, tukemalla ristiiriitojen ratkaisua ja osallistumalla työpaikkaselvitysten käsittelyyn työpaikoilla.

Sisäilmastoasioiden käsittelyä varten kuntayhtymässä on moniammatillinen työryhmä, joka kokoontui kahdeksan kertaa. Ryhmässä on opiskelu- ja työterveyden, työsuojelun, rakennuttajan, Jyväskylän kaupungin ympäristöterveystarkastuksen ja kuntayhtymän edustajat. Tätä ydinryhmää täydennetään kampuskohtaisesti käsiteltävän kohteen mukaisesti.

Viime vuoden laajin sisäilmatehtävä liittyi Viitaniemen elintarvikeosaston sisäilmaongelmien selvittämiseen ja haittojen minimointiin. Kesän jälkeen osasto muutti Priimukseen. Koko Gradiassa tarve sisäilmaselvityksiin on voimakkaasti vähentynyt viime vuosina, koska Gradia-kiinteistöt on rivakalla tahdilla tutkituttanut, kunnostanut ja peruskorjannut tiloja.

Kuntayhtymän turvallisuutta kehittää ja koordinoi kuntayhtymän tulosalueilta ja organisaation eri tasoilta koottu yhdeksänjäseninen turvaryhmä, joka kokoontui vuoden aikana kuusi kertaa.

Turvallisuuden varmistamisen keskiössä oli Korona-pandemia. Kuntayhtymän johdosta ja asiantuntijoista koottu Koronaryhmä koordinoi koronan haittojen torjumista ja turvallisen arjen varmistamista ja ohjeistamista. Koronaryhmä kokoontui 2-3 kertaa kuukaudessa, akuutit tilanteet se käsitteli reaaliaikaisesti teamsryhmässään.

Poliisin kanssa tehtiin tiivistä, lähes viikottaista yhteistyötä. Väkivallan ja poikkeustilanteiden uhkaan varautumiseen, ennaltaehkäisyyn ja turvallisuuden varmistamiseen kiinnitettiin erityistä huomiota. Erityisesti syksyä leimasi ilkivallan ja levottomuuden lisääntyminen oppilaitoksissa.

4. Tilinpäätöslaskelmat

4.1 Tuloslaskelma

	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
Toimintatuotot		
Myyntituotot	91 893 837,54	93 142 427,45
Maksutuotot	89 721,91	161 725,09
Tuet ja avustukset	4 911 860,20	5 205 086,88
Muut toimintatuotot	2 229 442,76	2 463 428,55
Valmistus omaan käyttöön	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
	99 124 862,41	100 972 667,97
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	54 316 566,14	51 159 602,82
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	10 410 050,90	9 815 842,76
Muut henkilösivukulut	2 022 659,62	1 783 139,23
Palvelujen ostot	11 452 057,78	11 788 155,67
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	8 718 975,53	8 005 424,03
Avustukset	168 353,80	156 275,23
Muut toimintakulut	4 683 857,29	3 561 768,62
	<u>91 772 521,06</u>	<u>86 270 208,36</u>
Toimintakate	7 352 341,35	14 702 459,61
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	-35 313,12	-28 985,02
Muut rahoitustuotot	89 369,18	165 170,83
Korkokulut	-238 544,79	-260 776,35
Muut rahoituskulut	-416 562,63	-415 959,29
	<u>-601 051,36</u>	<u>-540 549,83</u>
Vuosikate	6 751 289,99	14 161 909,78
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	10 055 508,91	10 422 420,82
Arvonalentumiset	0,00	402 027,67
	<u>10 055 508,91</u>	<u>10 824 448,49</u>
Tilikauden tulos	-3 304 218,92	3 337 461,29
Poistoeron lisäys(-)/vähennys(+)	1 154 180,97	1 214 931,72
Varausten lisäys(-)/vähennys(+)	0,00	0,00
Rahastojen lisäys(-)/vähennys(+)	1 070 373,00	0,00
Tilikauden yli-/alijäämä	<u>-1 079 664,95</u>	<u>4 552 393,01</u>

4.2 Rahoituslaskelma

	1.1. - 31.12.2021		1.1. - 31.12.2020	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	6 751 289,99		14 161 909,78	
Tulorahoituksen korjauserät	<u>-397 275,27</u>	6 354 014,72	<u>-845 532,17</u>	13 316 377,61
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-8 901 696,94		-8 301 436,14	
Rahoitusosuudet investointi- menoihin	0,00		0,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>397 275,27</u>	<u>-8 504 421,67</u>	<u>5 668 860,51</u>	<u>-2 632 575,63</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta		-2 150 406,95		10 683 801,98
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		0,00		0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-2 599 998,00		-2 599 998,00
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		2 599 998,00		9 599 998,00
Lyhytaikaisten lainojen vähennys		-2 599 998,00		-14 599 998,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja po:n muutos	12 900,00		-15 076,00	
Vaihto-omaisuuden muutos	-3 391,34		-2 916,42	
Saamisten muutos	-2 514 826,81		4 477 394,46	
Korottomien velkojen muutos	-942 860,17		-5 007 400,18	
Korollisten velkojen muutos	<u>0,00</u>	<u>-3 448 178,32</u>	<u>0,00</u>	<u>-547 998,14</u>
Rahoituksen rahavirta		-6 048 176,32		-8 147 996,14
Rahavarojen muutos		-8 198 583,27		2 535 805,84
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	3 125 881,88		11 324 465,15	
Rahavarat 1.1.	<u>11 324 465,15</u>	<u>-8 198 583,27</u>	<u>8 788 659,31</u>	<u>2 535 805,84</u>

4.3 Tase

	31.12.2021	31.12.2020
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	5 542,96	54 441,19
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	3 679 694,95	3 679 694,95
Rakennukset	118 439 514,77	122 526 595,32
Koneet ja kalusto	6 416 478,72	6 163 780,08
Muut aineelliset hyödykkeet	244 069,79	244 069,79
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	3 605 057,25	878 225,08
	132 384 815,48	133 492 365,22
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	393 579,98	390 943,98
Muut saamiset	123 264,00	123 264,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	467 647,10	472 105,95
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	156 366,13	152 974,79
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	875 347,25	913 312,05
Muut saamiset	3 016 115,69	615 972,49
Siirtosaamiset	1 561 885,18	1 409 236,77
	5 453 348,12	2 938 521,31
Rahat ja pankkisaamiset	3 125 881,88	11 324 465,15
VASTAAVAA YHTEENSÄ	142 110 445,65	148 949 081,59

	31.12.2021	31.12.2020
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	13 671 480,50	13 671 480,50
Muut omat rahastot	36 716 876,15	37 787 249,15
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	34 782 512,00	30 230 118,99
Tilikauden yli/alijäämä	<u>-1 079 664,95</u>	<u>4 552 393,01</u>
	84 091 203,70	86 241 241,65
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	19 395 695,05	20 549 876,02
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	465 471,10	457 029,95
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vak. laitoksilta	19 266 678,00	21 866 676,00
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vak. laitoksilta	2 599 998,00	2 599 998,00
Ostovelat	6 755 566,83	6 713 424,20
Muut velat	-15 111,85	4 543,28
Siirtovelat	<u>9 550 944,82</u>	<u>10 516 292,49</u>
	18 891 397,80	19 834 257,97
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>142 110 445,65</u>	<u>148 949 081,59</u>

4.4 Konsernilaskelmat

Konsernituloslaskelma

	1.1.-31.12.2021		1.1.-31.12.2020	
Toimintatuotot	99 735 158,13		101 391 393,23	
Toimintakulut	<u>-92 138 031,32</u>		<u>-86 456 598,29</u>	
Toimintakate		7 597 126,81		14 934 794,94
Verotulot				
Valtionosuudet				
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	-35 313,12		-28 985,02	
Muut rahoitustuotot	19 695,34		9 765,56	
Korkokulut	-238 544,79		-260 776,35	
Muut rahoituskulut	<u>-417 784,15</u>	<u>-671 946,72</u>	<u>-415 969,73</u>	<u>-695 965,54</u>
Vuosikate		6 925 180,09		14 238 829,40
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-10 055 940,91		-10 422 420,82	
Omistuksen eliminointierot	0,00		0,00	
Arvonalentumiset	<u>0,00</u>	<u>-10 055 940,91</u>	<u>-402 027,67</u>	<u>-10 824 448,49</u>
Satunnaiset erät		<u>0,00</u>		<u>0,00</u>
Tilikauden tulos		-3 130 760,82		3 414 380,91
Tilinpäätössiirrot	1 070 373,00		0,00	
Tilikauden verot	0,00		0,00	
Laskennalliset verot	<u>0,00</u>	<u>1 070 373,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Tilikauden yli-/alijäämä		<u>-2 060 387,82</u>		<u>3 414 380,91</u>

Konsernirahoituslaskelma

	1.1. - 31.12.2021		1.1. - 31.12.2020	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	6 925 180,09		14 238 829,40	
Tulorahoituksen korjaukset	<u>-397 275,27</u>	6 527 904,82	<u>-845 532,17</u>	13 393 297,23
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-8 903 856,94		-8 301 436,14	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00		0,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>397 275,27</u>	<u>-8 506 581,67</u>	<u>5 668 860,51</u>	<u>-2 632 575,63</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta		-1 978 676,85		10 760 721,60
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		0,00		0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-2 599 998,00		-2 599 998,00
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		2 599 998,00		9 599 998,00
Lyhytaikaisten lainojen vähennys		-2 599 998,00		-14 599 998,00
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja po:n muutos	12 900,00		-15 076,00	
Vaihto-omaisuuden muutos	-3 391,34		-2 916,42	
Saamisten muutos	-2 551 420,83		4 486 155,44	
Korottomien velkojen muutos	-909 048,13		-5 075 146,58	
Korollisten velkojen muutos	<u>0,00</u>	<u>-3 450 960,30</u>	<u>0,00</u>	<u>-606 983,56</u>
Rahoituksen rahavirta		-6 050 958,30		-8 206 981,56
Rahavarojen muutos		-8 029 635,15		2 553 740,04
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	4 108 283,04		12 137 918,19	
Rahavarat 1.1.	<u>12 137 918,19</u>	-8 029 635,15	<u>9 584 178,15</u>	2 553 740,04

Konsernitase

	31.12.2021	31.12.2020
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	7 270,96	54 441,19
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	3 679 694,95	3 679 694,95
Rakennukset	118 439 514,77	122 526 595,32
Kiinteät rakenteet ja laitteet	0,00	0,00
Koneet ja kalusto	6 416 478,72	6 163 780,08
Muut aineelliset hyödykkeet	244 069,79	244 069,79
Ennakkomaksut ja keskener. hankinn	<u>3 605 057,25</u>	<u>878 225,08</u>
	132 384 815,48	133 492 365,22
Sijoitukset		
Muut osakkeet ja osuudet	333 579,98	330 943,98
Muut saamiset	<u>123 264,00</u>	<u>123 264,00</u>
	456 843,98	454 207,98
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	467 647,10	472 105,95
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	156 366,13	152 974,79
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset	5 528 670,32	2 977 249,47
Rahat ja pankkisaamiset	<u>4 108 283,04</u>	<u>12 137 918,19</u>
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>143 109 897,01</u>	<u>149 741 262,79</u>

	31.12.2021	31.12.2020
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	13 671 480,50	13 671 480,50
Muut omat rahastot	36 716 876,15	37 787 249,15
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	56 072 197,02	52 657 816,09
Tilikauden yli-/alijäämä	<u>-2 060 387,82</u>	<u>3 414 380,91</u>
	104 400 165,85	107 530 926,65
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	465 471,10	457 029,95
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	19 266 678,00	21 866 676,00
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	2 599 998,00	2 599 998,00
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	16 377 584,06	17 286 632,19
	<u>38 244 260,06</u>	<u>41 753 306,19</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>143 109 897,01</u>	<u>149 741 262,79</u>

5. Tilinpäätöksen liitetiedot

5.1 Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

5.1.1 Kuntayhtymän tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1) Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperisaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaan.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintameno- vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti (s. 101).

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian valtuusto on muuttanut suunnitelman mukaisia poistoaikoja vuodesta 2013 alkaen vastaamaan Kirjanpitolautakunnan (Kilan) Kuntajaoston suosituksen alarajoja. Vuodesta 2013 alkaen tehtyihin investointeihin sovelletaan Kilan kuntajaoston mukaisia poistoaikojen alarajoja. Ennen vuotta 2013 tehdyt investoinnit poistetaan vanhojen poistoaikojen mukaan. Valtuusto on hyväksynyt uuden poistosuunnitelman 18.12.2020, mutta sen mukaisia poistoaikoja on noudatettu vasta 1.1.2021 alkaen.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaan hankintameno määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoonsa.

5.1.2 Kuntayhtymän tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

2) Tuloslaskelman ja taseen esittämistavan muutokset

Kirjanpitoasetuksen 1 luvun 11 §:n mukaan nimikettä ei merkitä tuloslaskelmaan tai taseeseen, jos yksittäisen nimikkeen kohdalle ei tule lukua tilikaudelta ja edeltävältä tilikaudelta. Tällaiset nimikkeet ja rivit on poistettu laskelmista.

3) Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Oikaisuja edellisen tilikauden tietoihin ei ole tehty.

4) Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Taseessa lomapalkkavelan muutos on 247 060,30 €.

5) Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvia tuottoja ja kuluja ei ollut.

5.1.3 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty koulutuskuntayhtymän täysin omistama tytäryhtiö Gradia-koulutuspalvelut Oy.

Sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty. Sisäisiä katteita ei ole.

Konsernin tilikauden verot

Konsernitilinpäätöksen laatimisen yleisohjeen mukaan välittömät ja laskennalliset verot tulee merkitä omaan kohtaansa. Niiden vähäisen määrän (konserni yhteensä 61 412,73 euroa) vuoksi niitä ei ole siirretty kyseiseen kohtaan, vaan ne sisältyvät toimintakuluihin kuten emoyhteisöllä.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa kuntayhtymän taseessa oleva kertynyt poistoero on siirretty vapaaseen omaan pääomaan.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kuntayhtymän ja tytäryhtiön keskinäinen omistus on eliminoitu.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöjä ei ole yhdistelty niiden vähäisen merkityksen vuoksi. Jyväskylän Koulutuskuntayhtymä Gradian osakkuusyhtiöitä ovat 31.12.2021 olleet Jyväskylän Yritystehdas Oy (omistusosuus 25 %), Viitasaaren Koulutuskiloyhteisö Oy (omistusosuus 24 %), EduCluster Finland Oy (omistusosuus 10 %), Jyväskylän Pienteollisuusalo Oy (5,77 %), Monetra Keski-Suomi Oy (omistusosuus alle 0,01 %) sekä Kuntien Tiera Oy (omistusosuus alle 0,1 %).

5.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Kuntayhtymän toimintatuotot tulosalueittain ja konsernin toimintatuotot (ulkoiset erät)

	Konserni		Kuntayhtymä	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Gradia Jyväskylä				
Valtionosuusrahoitus	59 337	51 615	59 337	51 615
Muut toimintatuotot	3 775	3 781	3 775	3 781
Saadut tuet ja avustukset	131	769	131	769
Gradia Jämsä				
Valtionosuusrahoitus	10 230	9 433	10 230	9 433
Muut toimintatuotot	554	643	554	643
Saadut tuet ja avustukset	172	-4	172	-4
Gradian sisäiset palvelut				
Valtionosuusrahoitus *)	0	12 942	0	12 942
Muut toimintatuotot	71	95	71	95
Saadut tuet ja avustukset	2 800	2 568	2 800	2 568
Gradia-ravintolat				
Valtionosuusrahoitus	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	1 561	1 310	1 561	1 310
Saadut tuet ja avustukset	72	90	72	90
Gradia-lukiot				
Valtionosuusrahoitus	16 663	13 945	16 663	13 945
Muut toimintatuotot	36	64	36	64
Saadut tuet ja avustukset	1 738	1 782	1 738	1 782
Gradia-kiinteistöt (liikelaitos)				
Valtionosuusrahoitus	0	0	0	0
Muu liikevaihto	1 987	1 938	1 987	1 938
Saadut tuet ja avustukset	0	0	0	0
*Kuntayhtymän toimintatuotot yhteensä (teur)	99 125	100 973	99 125	100 973
Gradia-koulutuspalvelut Oy				
Liikevaihto	2 214	2 096		
*Konsernin toimintatuotot yhteensä (teur)	101 339	103 069		

**) Vuonna 2021 tilinpäätöksen yhteydessä kirjauskäytäntö muutettu sisäiseksi kuluksi tulosalueiden osalta ja sisäiseksi tuotoksi sisäisissä palveluissa*

11) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Poistosuunnitelma 1.1.2021 alkaen (yhtymävaltuusto 18.12.2020 V19)

PYSYVÄT VASTAAVAT	Poistoaika / V	Poisto- menetelmä	Kuntajaoston suositus / V
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET			
Aineettomat oikeudet			
ICT-ohjelmat	2	Tasapoisto	2-5
Muut pitkävaikuttavat menot			
Kehittämismenot	2	Tasapoisto	2-5
Muut	2	Tasapoisto	2-10
AINEELLISET HYÖDYKKEET			
Maa- ja vesialueet			
Ei poistoa			
Rakennukset ja rakennelmat			
Hallinto- ja laitosrakennukset	25	Tasapoisto	20-50
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20	Tasapoisto	20-30
Taloussrakennukset	10	Tasapoisto	10-20
Vapaa-ajan rakennukset	20	Tasapoisto	20-30
Kevyet varastot ja rakennelmat	10	Tasapoisto	
Asuinrakennukset	30	Tasapoisto	30-50
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
- pysäköintialueet	15	Tasapoisto	15-20
- puisto- ja viheralueet	15	Tasapoisto	15-20
- puhelinverkko, keskusasema, alakeskukset	10	Tasapoisto	10-12
- muut putki- ja kaapeliverkot	15		15-20
- muut kiinteät koneet, laitteet, rakenteet	10	Tasapoisto	10-15
Koneet ja kalusto			
Kuljetusvälineet			
- henkilöautot	4	Tasapoisto	4-7
- mopot, moottoripyörät	4	Tasapoisto	
- kevyet peräkärryt	4	Tasapoisto	
- mönkijät, moottorikelkat	4	Tasapoisto	
- kuorma-autot, traktorit, perävaunut	10	Tasapoisto	10-15
- linja-autot	10	Tasapoisto	
Tietokoneet ja laitteet			
- tietokoneet, palvelimet, tietoverkkolaitteet ja tietokoneiden ohjelmat	3	Tasapoisto	3-5
Viestintälaitteet			
- puhelin-, audio-, video- ja muut viestintälaitteet	3	Tasapoisto	3-5
- teleliikenneverkot		Tasapoisto	
- murto- ja palohälytysjärjestelmät		Tasapoisto	
- televisiot, digiboksit		Tasapoisto	
- monitorit, projektorit		Tasapoisto	
- kamerat		Tasapoisto	
- vahvistimet ja kaiuttimet		Tasapoisto	
Muut koneet ja laitteet			
- kevyet koneet, kevyet liikkuvat työkonet	5	Tasapoisto	5-10
- laboratorio- ja tutkimuslaitteet	5	Tasapoisto	5-15
- kevyet laitteet ja kalusteet	3	Tasapoisto	3-5
- kalustohankinnat	3	Tasapoisto	3-5
- simulaattorit	5	Tasapoisto	
- Priimuksen ja opiskelijaravintoloiden keittiökoneet	3/10	Tasapoisto	
- raskaat sorvit	10	Tasapoisto	10-15
- raskaat maansiirtokoneet	10	Tasapoisto	10-15
- metsäkoneet	10	Tasapoisto	10-15
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	Käytön muk.		
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoa		
SIJOITUKSET			
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoa		

Alle 10 000 euron hankinnat kirjataan tulosvaikutteisesti.

Hyödyke poistetaan kuitenkin enintään sen taloudellisena pitoaikana.

EU-hankkeissa voidaan noudattaa rahoittajan ilmoittamia poikkeavia poistoaikoja.

Poistot aloitetaan hankintakuukaudesta seuraavan kuukauden alusta.

13) Pysyvien vastaavien luovutusvoitot ja -tappiot

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot (1 000€)				
	Konserni		Kuntayhtymä	
	2021	2020	2021	2020
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot				
Rakennusten luovutusvoitot	84	627	84	627
Muut luovutusvoitot	313	219	313	219
<i>Luovutusvoitot yhteensä</i>	397	846	397	846
Muut toimintakulut				
X kiinteistön luovutustappio				
<i>Luovutustappiot yhteensä</i>	0	0	0	0

5.3 Tasetta koskevat liitetiedot

5.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

19) Pysyvät vastaavat

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet (1 000 €)									
	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet					Yhteensä
	Aineet- tomat oikeudet	Muut pitkä- vaikutteiset menot	Yhteensä	Maa- alueet	Raken- nukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Enn.maksut ja keskener. hankinnat	
Poistamaton hankintameno 1.1.	54	0	54	3 680	122 527	6 164	244	878	133 547
Lisäykset tilikauden aikana	0	0	0	0	3 758	2 430	0	6 750	12 938
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vähennykset tilikauden aikana	0	0	0	0	0	-15	0	0	-15
Siirrot erien välillä	0	0	0	0	0	0	0	-4 023	-4 023
Tilikauden poisto	-49	0	-49	0	-7 845	-2 162	0	0	-10 055
Arvonlennukset ja niiden palautukset									0
Poistamaton hankintameno 31.12.	6	0	6	3 680	118 440	6 416	244	3 605	132 390
Arvonkorotukset 1.1.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	6	0	6	3 680	118 440	6 416	244	3 605	132 390

Pysyvien vastaavien sijoitukset (1 000 €)							
	Osakkeet ja osuudet				Yhteensä	Muut saamiset	Yhteensä
	Osakkeet tytär- yhteisöt	Osakkeet osakkuus- yhteisöt	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä			
Hankintameno 1.1.	60	10	321	391	123	514	
Lisäykset tilikauden aikana	0	0	3	3	0	3	
Vähennykset tilikauden aikana	0	0	0	0	0	0	
Siirrot erien välillä	0	0	0	0	0	0	
Hankintameno 31.12.	60	10	324	394	123	517	
Arvonlennukset	0	0	0	0	0	0	
Kirjanpitoarvo 31.12.	60	10	324	394	123	517	

20)–22) Omistuksia muissa yhteisössä koskevat liitetiedot

Tytär- ja osakkuusyhtiöt					
Nimi	Kotipaikka	Kunta- yhtymän omistus- osuus	Kuntayhtymän laskennallinen osuus		
			omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhtiöt					
Gradia-koulutuspalvelut Oy	Jyväskylä	100,00 %	973 267,06	365 825,02	243 275,58
Yhteensä			973 267,06	365 825,02	243 275,58
Yhdistelemättömät osakkuusyhtiöt					
Viitasaaren Koulutuskiinteistö Oy	Viitasaari	24,00 %	143 980,16	5 837,93	-668,71
Jyväskylän Yritystehdas Oy	Jyväskylä	25,00 %	45 922,71	95 519,25	117,25
Yhteensä			189 902,87	101 357,18	-551,46
Muut omistusosuudet					
Jyväskylän Pienteollisuustalo Oy	Jyväskylä	5,77 %			
EduCluster Finland Oy	Jyväskylä	10,00 %			
Kuntien Tiera Oy	Helsinki	0,10 %			
Monetra Keski-Suomi Oy	Jyväskylä	0,01 %			

23) Saamisten erittely tytäryhteisöltä ja osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä

Lyhytaikaiset saamiset (1 000€)		
	Kuntayhtymä	
	31.12.2021	31.12.2020
Saamiset tytäryhteisöltä		
Myyntisaamiset	272	149
Yhteensä	272	149
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä		
Myyntisaamiset	0	0
Yhteensä	0	0
Saamiset yhteensä	272	149

24) Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät (1000€)	Konserni		Kuntayhtymä	
	2021	2020	2021	2020
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Hankkeiden tuet ja avustukset	402	401	402	401
Valtionosuussaaminen 2020	674	566	674	566
Työterveyshuollon korvausarvio 2020	269	368	269	368
Koulutuskorvausarvio 2020, TVR	54	47	54	47
Sosiaalivakuutusmenojen jaksotussaamiset	12	6	12	6
Lyhytaikaisen lainan lyhennyskirjaus	0	0	0	0
Muut jaksotussaamiset	150	12	150	12
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	1 561	1 400	1 561	1 400

5.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oman pääoman erittely

Oman pääoman erittely (1 000€)				
	Konserni		Kuntayhtymä	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Peruspääoma 1.1.	13 671	13 671	13 671	13 671
Lisäykset	0	0	0	0
Vähennykset	0	0	0	0
Peruspääoma 31.12.	13 671	13 671	13 671	13 671
Arvonkorotusrahasto 1.1.	0	0	0	0
Lisäykset	0	0	0	0
Vähennykset	0	0	0	0
Arvonkorotusrahasto 31.12.	0	0	0	0
Gradia Jyväskylän kehittämisrahasto 1.1.	10 310	10 310	10 310	10 310
Siirrot rahastoon	0	0	0	0
Siirrot rahastosta	0	0	0	0
Gradia Jyväskylän kehittämisrahasto 31.12.	10 310	10 310	10 310	10 310
Gradia Jämsän kehittämisrahasto 1.1.	1 200	1 200	1 200	1 200
Siirrot rahastoon	0	0	0	0
Siirrot rahastosta	0	0	0	0
Gradia Jämsän kehittämisrahasto 31.12.	1 200	1 200	1 200	1 200
Gradian kehittämisrahasto 1.1.	26 277	26 277	26 277	26 277
Siirrot rahastoon	0	0	0	0
Siirrot rahastosta	-1 070	0	-1 070	0
Gradian kehittämisrahasto 31.12.	25 207	26 277	25 207	26 277
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	56 072	52 658	34 783	30 230
Tilikauden yli-/alijäämä	-2060	3414	-1 080	4 552
Ed. tilikauden korjausokaisu				
*Oma pääoma yhteensä (teur)	104 400	107 531	84 091	86 241

Peruspääoman jakautuminen jäsenkuntien kesken	%	€
Hankasalmi	1,6159	220 911
Joutsa	1,2675	173 290
Jyväskylä	59,1457	8 086 091
Jämsä	17,8807	2 444 555
Keuruu	3,3006	451 234
Kuhmoinen	1,2671	173 229
Laukaa	7,4677	1 020 939
Luhanka	0,2147	29 348
Muurame	3,5192	481 132
Petäjävesi	1,4377	196 550
Toivakka	1,0529	143 953
Uurainen	1,8304	250 248
Yhteensä	100,0000	13 671 480

27) Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua (1.1.2027 jälkeen)

Pitkäaikainen vieras pääoma (1 000 €)	Kuntayhtymä	
	31.12.2021	31.12.2020
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	10 667	12 667
Yhteensä	10 667	12 667

30) Velat tytäryhteisölle ja osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille

Lyhytaikainen vieras pääoma (1 000€)	31.12.2021	31.12.2020
Velat tytäryhteisölle		
Ostovelat	8	9
Muut velat	0	0
Siirtovelat	0	0
Yhteensä	8	9
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille		
Ostovelat	0	0
Siirtovelat	0	0
Yhteensä	0	0
Yhteensä	8	9

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät (1 000 €)	Konserni		Kuntayhtymä	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Menojäämät				
Korkomenojen jaksotus	18	20	18	20
Lomapalkkajaksotus	4861	4 600	4840	4 593
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotus	23	20	19	18
Hankkeiden etukäteen saamat tuet ja avustukset	1482	2 296	1482	2 296
Muut siirtovelat	3193	3 612	3193	3 589
Siirtovelat yhteensä	9 576	10 548	9 551	10 516

5.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

38) Vuokra- ja leasingvastuut

Vuokra- ja leasingvastuut (1 000 €)	Konserni		Kuntayhtymä	
	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2021	31.12.2020
Vuokravastuut				
Education Facilities Oy, Kankaan alue, 31.12.2025 asti	2 218	2 772	2 218	2 772
Kiinteistö Oy Jämsänmäki, Konilannotko, 31.12.2024 asti	335	447	335	447
*) Education Facilities Oy/EQ Yhteiskuntakiinteistöt, Pitkätie 18-22, 31.12.2025 asti	33 815	34 798	33 815	34 798
*) Hemsö Suomi Oy, Wilhelm Schildtin katu 2, 6.4.2030 asti	2 859	3 205	2 859	3 205
**) Keski-Suomen Prototekniikka Oy, Palokankaantie 17, 31.5.2023 asti	52	0	52	0
**) Royal House Oy, Sepelitie 15, toistaiseksi	39	0	39	0
Laitevuokrat	3	7	3	7
Yhteensä (teur)	39 321	41 229	39 321	41 229
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	2 501	2 409	2 501	2 409
Leasingvastuut				
Koneiden leasingvastuut	1 270	172	1 270	172
Henkilöauto	0	17	0	17
Yhteensä (teur)	1 270	189	1 270	189
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	463	65	463	65
Vuokra- ja leasingvastuut yhteensä	40 591	41 418	40 591	41 418

*) lisäys tilinpäätöksen 2020 yhteydessä

***) lisäys tilinpäätöksen 2021 yhteydessä

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Arvonlisäveron palautusvastuu, kiinteistöinvestoinnit

Investointien valmistumisvuosi	Tarkistusvastuun päättymisvuosi	Palautusvastuun määrä	
		2021	2020
2013	2022	440 784	881 568
2014	2023	727 008	1 090 512
2015	2024	1 150 848	1 534 464
2016	2025	1 669 957	2 087 446
2017	2026	1 643 336	1 972 004
2018	2027	1 246 135	1 453 824
2019	2028	1 750 901	2 001 030
2020	2029	1 067 724	1 201 189
2021	2030	1 444 348	
Arvonlisäveron palautusvastuu yhteensä *)		11 141 041	12 222 037

*) Palautuksena ja vähennyksenä käsitellyt arvonlisäverot uudisrakentamisen ja perusparantamisen hankintamenoista, joihin liittyy mahdollinen palautusvelvollisuus kiinteistöt myytessä tai niiden käyttötarkoituksen muuttuessa vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan tarkoitukseen (ALV 120 §). Palautusvastuuta määriteltäessä on otettu huomioon kaikki kiinteistöt, myös ne, joiden osalta vastuun toteutuminen ei ole todennäköistä.

5.5 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12.

Henkilöstön lukumäärää on esitelty tarkemmin toimintakertomuksen kohdassa 3 Henkilöstöraportti.

43) Henkilöstökulut

Henkilöstökulut on esitetty kohdassa 4.1 Tuloslaskelma.

44) Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut (1 000 €)	Kuntayhtymä	
	2021	2020
Kansallinen Kokoomus r.p.	2	3
Perussuomalaiset rp	1	1
Suomen Keskusta r.p.	3	4
Suomen Kristillisdemokraatit (Kd) r.p.	0	0
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.p.	1	3
Vasemmistoliitto r.p.	0	1
Vihreä Liitto r.p.	1	2
Yhteensä	9	13

45) Tilintarkastajien palkkiot

Tilintarkastusyhteisön palkkiot (1 000 €)	Kuntayhtymä	
	2021	2020
Tilintarkastustehtävät	14	18
Tarkastusltk:n sihteerin teht.	4	8
BDO Auditor Oy		
Palkkiot yhteensä	18	25

46) Kuntayhtymän ja sen intressitahoihin kuuluvien välinen liiketoiminta

Valtuusto on päättänyt 17.12.2021 V 47 kuntayhtymän johtajan kanssa solmittavasta kuntalain mukaisesta johtajasopimuksesta, joka astui voimaan 21.2.2022 viranhoidon käynnistyessä. Johtajasopimuksessa on sovittu erokorvauksesta, joka vastaa suuruudeltaan kolmen (3) kuukauden palkkaa ja johon sisällytetään myös kolmen kuukauden auto- ja puhelinetua vastaavaa summa. Erokorvauksen rahallinen arvo on noin 33 000 euroa. Kun virkasuhde on ollut voimassa yli viisi (5) vuotta, nousee erokorvaus kuuden (6) kuukauden palkkaa vastaavaksi summaksi (tämän rahallinen arvo tällä hetkellä noin 66 000 euroa).

Kuntayhtymän tietoon ei ole tullut kuntayhtymän ja sen intressitahojen välisiä liiketoimia vuonna 2021.

5.6 Muut liitetiedot

Lukiokoulutuksen yli-/alijäämä

Kuntayhtymän valtuusto 10.3.2016 V 8 päätti Jyväskylän lukiokoulutus- liikelaitoksen lakkauttamisesta 31.12.2016. Samalla valtuusto päätti, että lukiokoulutusta käsitellään 1.1.2017 alkaen Jyväskylän lukiokoulutus -tulosalueena ja että tulosalueen tuloja ja menoja sekä tilikauden ja edellisten tilikausien yli-/alijäämää seurataan erikseen kuntayhtymän taloudenpidossa.

Lukiokoulutuksen tilikauden ylijäämä vuonna 2021 oli 4 147,79 euroa ja kumulatiivinen alijäämä vuoden 2021 lopussa -13 656 756,39 euroa.

6. Eriytetyt tilinpäätökset

6.1 Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen tilinpäätös

KJ liite nro 1

Johtokunta

22.3.2022

Hallitus

31.3.2022

Valtuusto

27.5.2022

JYVÄSKYLÄN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ GRADIA GRADIA-KIINTEISTÖT-LIIKELAITOS

TILINPÄÄTÖS- JA

TOIMINTAKERTOMUS 2021

Sisällysluettelo

1. Johtajan katsaus	3
2. Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen hallinto	4
2.1 Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen johtokunta	4
2.2 Liikelaitoksen virkavastuut.....	5
2.3 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	5
2.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	7
2.4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja käsittely.....	7
2.4.2 Toiminnan rahoitus.....	9
2.4.3 Rahoitusasema ja sen muutokset.....	11
3. Talousarvion toteutumisvertailu	13
3.1 Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen	13
3.2 Tunnuslukujen toteutuminen	14
3.3. Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	15
3.4 Investointi- ja rahoitusosan toteutuminen vuonna 2021.....	17
3.4.1 Kiinteistöjen rakentamisinvestoinnit 1.1.2021-31.12.2021	17
3.4.2 Kiinteistöjen irtaimistohankinnat 1.1.2021-31.12.2021.....	18
4. Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen tuloslaskelma	19
5. Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen tase.....	20
6. Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen rahoituslaskelma.....	21
7. Tilinpäätöksen liitetiedot	22
7.1 Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot	22
7.1.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	22
7.1.2 Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot	22
7.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot.....	23
7.3 Tasetta koskevat liitetiedot	25
7.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	25
7.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	26
7.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	27
7.5 Henkilöstöä koskevat liitetiedot	27
8. Muut eriytetyt laskelmat	28
9. Tilinpäätöksen allekirjoitukset ja tilintarkastajan taselauseke	29

1. Johtajan katsaus

Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen tulos vuonna 2021 oli 0,458 milj. euroa. Liikelaitokselle asetettu sitova tulostavoite, vuosikate, toteutui 0,571 milj. euroa talousarvion tavoitetta suurempana.

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian omistamien rakennusten tekninen nykyarvo oli vuoden 2021 lopussa yhteensä noin 240 milj. euroa, josta Jyväskylässä käytössä olevien rakennusten osuus oli noin 191 milj. euroa, Jämsän noin 44 milj. euroa ja Lievestuoreen noin 5 milj. euroa. Kuntayhtymän omistamien tilojen laajuus on 132 703 hum², josta Jyväskylässä tiloja on 102 249 hum², Jämsässä 26 485 hum² ja Lievestuoreella 3 362 hum². Vuokratiloja kuntayhtymän käytössä on 17 214 hum², joista suurimpina kohteina ovat Musiikkikampuksen ja Kankaan kampuksen tilat sekä Hemsö Finland Oy:ltä vuokratut tilat Wilhelm Schildtin katu 2:ssa.

Kuntayhtymän kiinteistöomaisuudesta on pidetty hyvää huolta. Gradia-kiinteistöt on vienyt läpi mittavan kiinteistöinvestointiohjelman, jossa erityistä huomiota on kiinnitetty Terve talo -kriteerien noudattamiseen, kiinteistöjen elinkaaren hallintaan, energiatehokkuuteen sekä tilojen yhteiskäyttöön ja muuntojoustavuuteen. Investointiohjelmaan kuuluvien hankkeiden yhteydessä on tähdätty myös tilatehokkuuteen teettämällä tilatarveselvityksiä oppilaitostulosyksiköiden kanssa.

Tilankäytön tehostamista jatkettiin vuonna 2021 edelleen liikelaitoksella laaditun Kiinteistöjen kehittämisohjelmassa asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Kehittämisohjelmaan sisältyvän tulevaisuuden tilankäytön suunnitelman mukaisia toimenpiteitä toteutettiin käynnistämällä Lievestuoreen maanrakennushallin rakennusurakka. Investointeja tehtiin vuoden 2021 aikana 6,687 milj. eurolla.

Digitalisaatio ja sähköistyminen tulevaisuuden kiinteistöjen megatrendinä on tiedostettu ja Gradian strategian mukainen hiilineutraaliustavoite on otettu sekä tavoitteissa että toiminnassa huomioon.

Gradian hiilijalanjälkilaskennan viivästymisen vuoksi Gradia-kiinteistöjen toimenpidesuunnitelman laadinta siirrettiin vuodelle 2022. Energiantuotantomuotoja kartoittavaa selvitystyötä kuitenkin jatkettiin kartoittamalla mm. energiayhtiöiden vihreän kaukolämmön tuotantomahdollisuuksia ja hintoja. Gradian hankkima sähköenergia on tuotettu jo useita vuosia päästöttömästi pohjoismaisella vesivoimalla.

Tiedonhallintaa ja raportointia tehostettiin toteuttamalla integraatio kiinteistöhallinnan ja kiinteistöhuollon järjestelmän välille ja määrittelemällä johdon työkalun tarpeet ohjelmistotoimittajalle. Jättemäärien sekä sähkönkulutuksen seurantalukujen raportointia tilojen käyttäjille edistettiin yhteistyössä digipalveluiden kanssa.

Kaikilla vuoden aikana tehdyillä toimenpiteillä on tähdätty toiminnan tehostamiseen, energia-
tehokkuuteen sekä tilatehokkuuteen ja näiden kautta kustannusten karsimiseen kestävästä kehi-
tyksen arvoja noudattaen. Toimenpiteet tukevat koko kuntayhtymän taloudellisten tavoitteiden
toteutumista, unohtamatta kuitenkaan laadukasta asiakaspalvelua, tarkoituksenmukaisia oppi-
misympäristöjä ja henkilöstön työhyvinvointia.

2. Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen hallinto

2.1 Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen johtokunta

Johtokunnan kokoonpano 2018–2021

Jäsen

Jyri Ylönen, pj.
Erja Laaksonen, vpj.
Timo Taskinen
Eija Aaltonen
Harri Oksanen

Varajäsen

Marianne Lukkarila
Katja Isomöttönen
Emilia Lakka
Jari Blom
Matti Vesa Volanen, 6.4.2021 saakka,
Sonja Karppinen, 8.6.2021 alkaen

Johtokunnan puheenjohtajana toimi 2018–2021 Jyri Ylönen ja varapuheenjohtajana Erja Laak-
sonen. Esittelijänä toimi Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen kiinteistöjohtaja Riikka Kaarnamo.
Pöytäkirjanpitäjänä toimi kiinteistösihteeri Mervi Jyrinki. Johtokunta kokoontui vuonna 2021
viisi kertaa ja käsitteli 34 asiaa. Johtokunta käsitteli/päättyi mm. seuraavista asioista:

- Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen vuoden 2020 tilinpäätös
- Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen johtajan päätökset
- Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian oppilaitosalueiden pysäköintimaksujen perusteiden muutos
- Sitoutuminen Jyväskylän kaupungin järjestämään vartiointipalvelua koskevan hankinnan kilpailutukseen
- Sähkönhankinta Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradialle kaudelle 1.1.2023-31.12.2026
- Jämsän Metsäoppilaitoksien pihatytöt, urakoitsijan valinta
- Käytöstä poistettujen Jämsän Auvilan opiskelija-asuntolarakennusten myynti
- Lievestuoreen toimipisteen 3. vaiheen urakoitsijavalinnat

Johtokunnan kokoonpano 2021–2025

Jäsen

Juho Neuvonen, pj.
Erja Laaksonen, vpj.
Pipsa Häkkänen

Varajäsen

Janne Andersin
Merja Lahtinen
Jani Maukonen

Juha Paananen
Tuula Peltonen

Sirkku Ingervo
Emilia Lakka

Hallituksen kokouksessa 10.11.2021 valittiin uuden johtokunnan 2021–2025 puheenjohtajaksi Juho Neuvonen, varapuheenjohtajaksi Erja Laaksonen. Esittelijänä toimi Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen kiinteistöjohtaja Riikka Kaarnamo. Pöytäkirjanpitäjänä toimi kiinteistösihteeri Mervi Jyrinki. Uusi johtokunta ehti kokoontua vuonna 2021 kolme kertaa ja käsitteli 21 asiaa. Johtokunta käsitteli/päätösi mm. seuraavista asioista:

- Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen johtajan päätökset
- Kilpailuttaminen, turvatekniikkaurakoitsijoiden puitejärjestely
- Kilpailuttaminen, urakoitsijoiden puitejärjestely
- Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian ilmanvaihdon suodattimien hankinta vuosille 2022–2024
- Kiinteistöassistentin valintapäätös Gradia-kiinteistöt-liikelaitokseen
- Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen vuoden 2022 talousarvion ja vuosien 2023–2024 taloussuunnitelmien hyväksyminen

2.2 Liikelaitoksen virkavastuut

Liikelaitoksen virkavastuullisena päätöksentekijänä toimii kiinteistöjohtaja Riikka Kaarnamo.

2.3 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen, arviointi ja kehittäminen

Sisäinen valvonta on osa kuntayhtymän johtamisjärjestelmää sekä johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Kuntayhtymän Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan periaatteet on hyväksytty valtuustossa 17.12.2015.

Kuntayhtymän tehtävät on järjestettävä siten, että kaikilla organisaation tasoilla ja toiminnoissa on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta, josta vastaavat kaikki tilivelvolliset toimielimet, viranhaltijat ja esimiehet.

Tilivelvollisiksi toimielimiksi Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksessa määritetään liikelaitoksen johtokunta ja tilivelvollisena viranhaltijana toimii liikelaitoksen johtaja.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Liikelaitoksen johtokunnan tietoon ei ole tullut sellaisia oikaisuvaatimuksia tai valituksia, joiden tekemisen perusteena olisi ollut selkeästi sisäisen valvonnan puutteellisuudesta aiheutunut lakien, ohjeiden, päätösten tai hyvän hallintotavan noudattamisen laiminlyönti.

Johtokunnan tietoon ei ole saatettu johtokunnan sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevassa selonteossa sellaista säännöistä, ohjeista, sopimuksista tai päätöksistä poikkeavaa viranomaistoimintaa, jonka seurauksena liikelaitos ja kuntayhtymä olisivat joutuneet syytteeseen tai muutoin korvausvastuuseen.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Tavoitteiden, varojen käytön ja toiminnan tuloksellisuuden toteutumisen seuranta on esitetty tilinpäätös- ja toimintakertomuksen muissa kohdissa, kuten myös keskeiset poikkeamat talousarvion toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin ja poikkeamiin mahdollisesti tehdyt toimenpiteet.

Riskienhallinnan järjestäminen

Valtuusto on hallintosäännössä määrittänyt keskeiset valvontavastuut kuntayhtymän johdolle ja keskeisille viranhaltijoille. Riskienhallinta nivoutuu talousarvio- ja tilinpäätösprosessiin. Talousarvioon kirjataan merkittävimmät riskit talousarviovuotta koskien, tilinpäätökseen toteutuneet riskienhallinnan toimenpiteet, havainnot ja toteutuneet riskit. Riskejä tullaan raportoimaan jatkossa myös kuntayhtymän osavuosisaksausten yhteydessä.

Liikelaitoksella on tehty tiimeittäin työn riskien ja vaarojen arviointi vuoden 2021 aikana.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Liikelaitoksen johtokunnalla ei ole tiedossa omaisuuden hankinnan, luovutuksen tai hoidon valvonnan osalta laiminlyöntiä tai muuta virheellistä menettelyä, josta saattaisi aiheutua liikelaitokselle tai kuntayhtymälle korvausvaade tai muu oikeudellinen vastuu.

Sopimustoiminta

Vuonna 2019 hankitun Cloudia-sopimushallintaohjelmiston käyttöönotto ja laajennukset jatkuivat vuoden 2021 aikana. Gradia-kiinteistöjen sopimukset siirrettiin vuokrasopimuksia lukuun ottamatta Cloudia-ohjelmistoon.

Rakennusurakkasopimukseen liittyviä riskejä, kuten sopimusrikkomukset ja sopimuskumppanien taloudelliset vaikeudet, ei toteutunut.

Muut vahinko- ja turvallisuusriskit

Liikelaitoksen talousarviossa muiksi riskeiksi määriteltiin rakennuksiin kohdistuvat vahinkoriskit ja tilamitoituksiin liittyvät virheelliset tilamitoitukset ja virheinvestoinnit. Tapionkadun osakehuoneistossa tapahtui kesällä 2021 tulipalo, joka aiheutui ulkopuolisen vuokralaisen käytössä olleesta laitteesta. Kuntayhtymälle ei aiheutunut vahingosta kustannuksia. Muista riskeistä toteutui ilkeältä liittyvä riski, joka aiheutti pieniä kustannuksia.

2.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

2.4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja käsittely

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
Liikevaihto	21 639 446,71	21 556 099,17
Tuet ja avustukset		
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Energia ja vesi	2 535 573,50	2 360 091,74
Muut aineet, tarvikkeet ja tavarat	473 225,17	442 393,16
Palvelujen ostot	4 724 841,67	4 753 733,26
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	1 477 885,67	1 360 135,96
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	280 226,36	267 380,34
Muut henkilösivukulut	58 403,08	45 944,06
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	8 203 492,11	8 755 823,34
Arvonalentumiset	0,00	402 027,67
Liiketoiminnan muut kulut		
Avustukset		
Vuokrat	2 594 902,63	1 487 098,58
Verot	1 343 099,47	1 333 806,15
Liiketoiminnan muut kulut	16 444,02	2 214,10
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	3 954 446,12	2 823 118,83
Liiketoiminnan tulot ja -kulut	-68 646,97	345 450,81
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		
Muut rahoitustuotot		
Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut		
Muille maksetut korkokulut	-238 484,05	-260 776,35
Korvaus peruspääomasta	-372 074,35	-372 073,62
Muut rahoituskulut	-222,21	-1 584,71
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-610 780,61	-634 434,68
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-679 427,58	-288 983,87
Satunnaiset tuotot ja -kulut		
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut	0,00	0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-679 427,58	-288 983,87
Poistoerojen lisäys (-) / vähennys (+)	1 137 219,89	1 137 219,88
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) / vähennys (+)	0,00	0,00
Pakollisten varausten lisäys (-) / vähennys (+)	0,00	0,00
Tuloverot	0,00	0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	457 792,31	848 236,01
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2021	2020
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-0,1 %	0,4 %
Kuntayhtymän sijoittaman pääoman tuotto, %	-0,3 %	0,1 %
Voitto, %	-3,1 %	-1,3 %

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, miten tilikaudella syntyneet tuotot riittävät palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Gradia-kiinteistöjen liikevaihto oli tilinpäätösvuonna 21,639 milj. euroa, joka oli 0,083 milj. euroa suurempi kuin vuonna 2020. Toimintaan käytetyt kulut 13,505 milj. euroa toteutuivat edellistä vuotta 1,452 milj. euroa suurempana, mutta talousarviota 0,416 milj. euroa pienempänä.

Sijoitetun pääoman tuotto, % = 100 * (Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä + Kuntayhtymälle maksetut korkokulut + Muille maksetut korkokulut + Korvaus peruspääomasta) / (Oma pääoma + Sijoitettu korollinen vieras pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)

Kuntayhtymän sijoittaman pääoman tuotto, % = 100 * (Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä + Kuntayhtymälle maksetut korkokulut + Korvaus peruspääomasta) / (Oma pääoma + Lainat kuntayhtymältä + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset)

Sijoitetun pääoman tuotto prosentti ja kuntayhtymän sijoittaman pääoman tuotto prosentti kertovat sijoitetun pääoman tuoton eli mittaavat suhteellista kannattavuutta. Gradia-kiinteistöjen suhteellinen kannattavuus laski sijoitetun pääoman tuotto prosentilla mitattuna 0,5 % edelliseen vuoteen verrattuna. Myös kuntayhtymän sijoittaman pääoman tuotto prosentti aleni 0,4 %. Tunnuslukujen arvojen laskuun vaikutti mm. tilinpäätösvuoden alijäämä ennen satunnaisia eriä, joka oli 0,390 milj. euroa suurempi kuin 2020 vuonna.

Voitto, % = 100 * (Yli-/alijäämä ennen varauksia ja veroja / Liikevaihto)

Gradia-kiinteistöjen voitto prosentti oli -3,1 %, joka oli 1,8 % edellistä vuotta alhaisempi. Tunnusluku kertoo kuinka suuren prosentuaalisen osuuden liikelaitoksen yli-/alijäämä ennen varauksia ja veroja muodostaa liikevaihdosta.

Gradia-kiinteistöjen tilikauden tulos ennen poistoeron muutosta oli -679 427,58 euroa.

Johtokunta esittää tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- tuloutetaan tehtyjä poistoeroja 1 137 219,89 euroa

Edellä mainitun toimenpiteen jälkeen Gradia-kiinteistöjen tilikauden ylijäämäksi muodostuu 457 792,31 euroa, joka esitetään siirrettäväksi edellisten vuosien yli-/alijäämätilille. Gradia-kiinteistöjen kertynyt ylijäämä vuoden 2021 lopussa on 25,541 milj. euroa.

2.4.2 Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA	1.1. - 31.12.2021		1.1. - 31.12.2020	
Toiminnan rahavirta				
Liikelyljäämä (-alijäämä)	-68 646,97		345 450,81	
Poistot ja arvonalentumiset	8 203 492,11		9 157 851,01	
Rahoitustuotot ja -kulut	-610 780,61		-634 434,68	
Satunnaiset erät	0,00		0,00	
Tuloverot	0,00		0,00	
Tulorahoituksen korjaukset	-84 000,00	7 440 064,53	-626 860,00	8 242 007,14
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-6 750 624,17		-5 608 333,11	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00		0,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	84 000,00	-6 666 624,17	5 450 188,34	-158 144,77
Toiminnan ja investointien rahavirta		773 440,36		8 083 862,37
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset		0,00		0,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	0,00		0,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-2 599 998,00		-2 599 998,00	
Lyhytaikaisten lainojen lisäys muilta	2 599 998,00		9 599 998,00	
Lyhytaikaisten lainojen vähennys muilta	-2 599 998,00	-2 599 998,00	-14 599 998,00	-7 599 998,00
Oman pääoman muutokset		0,00		0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos kuntayhtymältä	3 276 038,43		-1 177 267,03	
Saamisten muutos muilta	-1 436 235,18		5 056 797,90	
Korottomien velkojen muutos muilta	-13 245,61	1 826 557,64	-4 363 395,24	-483 864,37
Rahoituksen rahavirta		-773 440,36		-8 083 862,37
Rahavarojen muutos		0,00		0,00
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	0,00		0,00	
Rahavarat 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		2 021		2020
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €		-2 040		-15 551
Investointien tulorahoitus, %		111 %		158 %
Laskennallinen lainanhoitokate		2,6		2,8
Lainanhoitokate		2,7		3,2

Rahoituslaskelmaan kootaan kaikki rahan lähteet ja rahan käyttö. Rahoituslaskelma kuvaa kirjattujen liiketapahtumien vaikutusta rahavaroihin eli rahoituslaskelma kertoo, lisääntyivätkö vai vähenivätkö rahavarat tilikauden aikana. Gradia-kiinteistöjen toiminnan rahavirta oli 7,440 milj. euroa. Investointien rahavirta oli puolestaan 6,667 milj. euroa, joka muodostui investointimenoista 6,751 milj. euroa ja näitä menoja pienentävistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloista. Gradia-kiinteistöt myi Auvilan oppilasasuntolat 0,084 milj. eurolla, joka näkyy myös toiminnan rahavirtojen puolella tulorahoituksen korjauksena. Omaisuuden myyntivoitot eliminoidaan rahoituslaskelmassa.

Rahoituksen rahavirta muodostui pitkäaikaisten lainojen lyhennyksestä, myyntisaamisten ja muiden saamisten sekä korottomien velkojen, kuten ostovelkojen, muutoksista.

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta kertoo kuinka paljon rahavirrasta jää lainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen (positiivinen / ylijäämäinen tunnusluku). Negatiivinen (alijäämäinen) tunnusluku ilmaisee, että menoja joudutaan kattamaan esimerkiksi lisälainaa ottamalla. Tunnusluvun avulla voidaan seurata investointien omaraahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Gradia-kiinteistöjen toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta parani 13,511 milj. eurolla, kun 2016 vuoden negatiivinen luku (-12,738 milj. euroa) jäi vertailusta pois ja tilalle tuli 2021 vuoden positiivinen luku 0,773 milj. euroa.

Investointien tulorahoitus, % = $100 * (\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} - \text{Tuloverot}) / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus –tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista (rahoituslaskelman investointimenot) on rahoitettu tulorahoituksella. Mikäli tunnusluvun arvo on alle 100, erotus on rahoitettava pääomarahoituksella, kuten lainoilla tai rahavaroja vähentämällä. Gradia-kiinteistöjen investointien tulorahoitusprosentti oli 111 % vuonna 2021. Edellisen vuoden vastaava prosentti oli 158 %.

Laskennallinen lainanhoitokate = $(\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} + \text{Korkokulut} - \text{Tuloverot}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallisten lainanlyhennysten määrä saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan kaikki korolliset lainat. Gradia-kiinteistöjen laskennallinen lainanhoitokate on 2,6. Tunnusluvun ollessa liikelaitoksella 2 tai suurempi, lainanhoitokyky on hyvä.

Lainanhoitokate = $(\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} + \text{Korkokulut} - \text{Tuloverot}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kun tunnusluvun arvo on 1–2, lainanhoitokyky on tyydyttävä ja arvon ollessa yli 2, lainanhoitokyky on hyvä. Gradia-kiinteistöjen lainanhoitokyky oli hyvä sekä tilinpäätösvuonna että edeltävänä 2020 vuonna.

Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen rahoituslaskelman tunnusluvuista on jätetty pois maksuvalmiutta kuvaavat tunnusluvut **kassan riittävyys (pv)**, **quick ratio** ja **current ratio**. Gradia-kiinteistöjen maksuvalmius- ja rahoitussuunnittelu tapahtuu osana kuntayhtymän maksuvalmius- ja rahoitussuunnittelua.

Gradia-kiinteistöillä ei ole myöskään omaa kassaa, vaan liikelaitoksen kassa on osa kuntayhtymän kassaa. Liikelaitoksella ei ole omaa pankkitiliä, vaan sillä on kirjanpidollinen yhdistili. Maksuvalmiuden tunnusluvut eivät ole edellä mainittujen asioiden takia relevantteja Gradia-kiinteistöjen kohdalla.

2.4.3 Rahoitusasema ja sen muutokset

T A S E

VASTAAVAA (1 000 €)	2020	2021	VASTATTAVAA (1 000 €)	2020	2021
PYSYVÄT VASTAAVAT	127 793	126 340	OMA PÄÄOMA	37 486	37 944
Aineelliset hyödykkeet	127 530	126 077	Peruspääoma	12 402	12 402
Maa- ja vesialueet	3 680	3 680	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	24 235	25 084
Rakennukset	122 478	118 396	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	848	458
Koneet ja kalusto	515	215	POISTOERO JA VAPAA- EHTOISET VARAUKSET	20 525	19 388
Muut aineelliset hyödykkeet	244	244	Poistoero	20 525	19 388
Ennakkomaksut ja keskener.hank.	613	3 542	Vapaaehtoiset varaukset	0	0
Sijoitukset	264	264	VIERAS PÄÄOMA	69 944	70 608
Osakkeet ja osuudet	140	140	Pitkäaikainen	21 867	19 267
Muut saamiset	123	123	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	21 867	19 267
VAIHTUVAT VASTAAVAT	162	1 598	Lyhytaikainen	48 078	51 341
Saamiset	162	1 598	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 600	2 600
Lyhytaikaiset saamiset	162	1 598	Ostovelat	1 780	1 675
Myyntisaamiset	29	7	Korottomat velat kuntayhtymältä	43 289	46 565
Muut saamiset	212	1 482	Muut velat	3	3
Siirtosaamiset	-79	110	Siirtovelat	405	498
Rahat ja pankkisaamiset	0	0	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	127 955	127 939
VASTAAVAA YHTEENSÄ	127 955	127 939	TASEEN TUNNUSLUVUT:		
			Omavaraisuusaste, %	45,3 %	44,8 %
			Suhteellinen velkaantuneisuus, %	324,5 %	326,3 %
			Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	25 084	25 541
			Lainakanta 31.12., 1 000 €	24 467	21 868
			Lainat ja vastuut 31.12., 1 000 €	65 689	61 184

Gradia-kiinteistöjen taseen loppusumma oli 2021 vuonna 127,939 milj. euroa. Edellisen vuoden taseen arvo oli 127,955 milj. euroa. Taseen arvo pysyi lähes samana, vaikka eri erissä tapahtuikin muutoksia. Aineellisten hyödykkeiden arvo oli 1,453 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2020. Rakennuksiin sekä koneisiin ja kalustoon aktivoitiin valmistuneita investointeja 3,777 milj. eurolla. Keskeneräisten rakennusten tilille jäi 3,542 milj. euron summa. Koneiden ja kaluston rakennuksia nopeampi poistotahti alentaa erän tasearvoa vuosittain nopeammalla vauhdilla.

Tilikauden pienempi ylijäämä 0,458 milj. euroa, poistoeron tuloutus 1,137 milj. euroa sekä pitkäaikaisen lainan lyhennys 2,6 milj. euroa alensivat taseen vastattavaa puolen arvoa.

Omavaraisuusaste, % = 100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)

Omavaraisuusaste mittaa vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä.

Gradia-kiinteistöjen omavaraisuusasteen heikkeneminen johtui siitä, että oman pääoman ja pois-toeron määrä yhteensä laski 0,679 milj. eurolla taseen loppusumman (koko pääoman) laskiessa vain 0,016 milj. eurolla.

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Suhteellinen velkaantuneisuus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon liikelaitoksen käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tilinpäätösvouden koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden liikevaihdosta, liiketoiminnan muista tuotoista sekä tuesta ja avustuksesta kuntayhtymältä. Gradia-kiinteistöjen 2021 vuoden koko vieraan pääoman määrä oli 70,608 milj. euroa, josta koroton velka kuntayhtymältä oli 46,565 milj. euroa, lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta 21,867 milj. euroa ja muut velat 2,176 milj. euroa. Toteutuneet käyttötulot vuodelta 2021 olivat 21,639 milj. euroa. Tunnusluvun heikentyminen 1,8 %:lla johtui kuntayhtymältä saadun korottoman velan määrän kasvusta.

Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 € = Edellisten tilikausien yli-/alijäämä + Tilikauden yli-/alijäämä

Kertynyt yli-/alijäämä -tunnusluku osoittaa, paljonko liikelaitoksella on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina. Gradia-kiinteistöjen kertynyt ylijäämä vuonna 2021 oli 25,541 milj. euroa, joka on 0,458 milj. euroa suurempi kuin edellisenä vuonna.

Lainakanta 31.12., 1 000 € = Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat + Korottomat velat kuntayhtymältä)

Liikelaitoksen lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Gradia-kiinteistöjen lainakanta oli 2021 vuoden lopussa 21,868 milj. euroa. Lainakanta aleni 2,6 milj. euroa vuodesta 2020.

Lainat ja vastuut 31.12., 1 000 € = Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Gradia-kiinteistöjen lainat ja vastuut olivat 2021 vuoden lopussa 61,184 milj. euroa. Tämä oli 4,505 milj. euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna. 2021 vuoden vuokravastuut olivat 39,317 milj. euroa, joka oli 1,905 milj. euroa vähemmän kuin 2020 vuonna.

Gradia-kiinteistöillä ei ole sijoituksiin merkittäviä joukkovelkakirjalainasaamisia ja muita lainasaamisia, joten liikelaitoksen taseen tunnusluku **lainasaamiset 31.12.** on jätetty pois tunnuslukuanalyyseistä.

3. Talousarvion toteutumisvertailu

3.1 Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

<i>Uusi yhdessä 2020+ Strateginen päätavoite:</i>	<i>Tavoitteet 2021</i>	<i>Toteuma 2021</i>
Osuva osaamista työelämään nyt ja tulevaisuudessa	<ul style="list-style-type: none"> Tarjotaan työssäoppimispaikkoja. Lisääntyneen etäopetuksen vaikutukset oppimisympäristötarpeisiin selvitetään. Tiedonhallinnan selkeyttäminen suunnitelmallisesti ja Optimaze-tilahallintajärjestelmän käytön laajentaminen mm. johdon työkaluksi. 	<ul style="list-style-type: none"> Käytiin oppilaitosyksiköiden kanssa keskusteluja etäopetuksen vaikutuksesta tilatarpeisiin. Toteutettiin integraatio Optimazen ja BEM:in välille ja määriteltiin johdon työkalun tarpeet ohjelmistotoimittajalle.
Hyvinvoiva ja kestävästi toimiva Gradia-yhteisö	<ul style="list-style-type: none"> Tulevaisuuden toimistotilakonseptin suunnittelu yhteistyössä asiakkaiden kanssa. Gradia-tason mittaristoon sisältyvien jätemäärien ja sähkönkulutuksen seurantaluvut näkyviin tilojen käyttäjille. Gradian hiilineutraaliustavoite: toimenpidesuunnitelman laatiminen Gradia-kiinteistöille. Olosuhdeanalytiikan pilotointi. Tuetaan hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä mm. järjestämällä yhteisiä koulutus- ja työhyvinvointitilaisuuksia ja ottamalla huomioon henkilöstön keski-ikäen nousuun liittyvät ennakoivat työhyvinvointitoimenpiteet. Asiakkaiden tarpeiden mukainen joustava organisaatio. 	<ul style="list-style-type: none"> Jättemäärien ja sähkönkulutuksen seurantatietojen linkityksen mahdollistamista intraan aloitettiin digipalveluiden kanssa. Kehitystyötä jatketaan vuonna 2022. Hiilineutraaliuteen tähtäävän toimenpidesuunnitelman laatiminen siirrettiin vuodelle 2022, koska koko Gradian hiilijalanjalan laskenta ei valmistunut. Olosuhdeanalytiikan järjestelmiä kartoitettiin. Anturitekнологia kehittyy jatkuvasti, joten työtä tullaan jatkamaan vuonna 2022. Järjestettiin tiimitapahtuma hybridimallilla aiheena Puhe-Judo ja haastavat vuorovaikutustilanteet. Kaikkia suunniteltuja tilaisuuksia ei koronan vuoksi pystytty toteuttamaan. Tehdyillä työvälinehankinnoilla, esim. robotti-imurit, pyrittiin keventämään fyysistä työtä ja näin tukemaan työssäjaksamista. Sähköinen pysäköintijärjestelmä otettiin käyttöön.

3.2 Tunnuslukujen toteutuminen

Tunnuslukujen tavoitteet 2021 ja toteutumat 2018–2021

Gradia-kiinteistöt-liikelaitos	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Kiinteistöjen ylläpito					
Ominaiskulutuksen muutos, sähkö	-1,9 %	-1,8 %	-10,8 %	-1,0 %	7,3 %
Ominaiskulutuksen muutos, lämpö	-0,7 %	-0,3 %	-8,6 %	-1,0 %	1,1 %
Ominaiskulutuksen muutos, vesi	-5,8 %	-5,4 %	-21,2 %	-1,0 %	5,3 %
Kuntien energiatehokkuussopimuksen säästötavoite, 10,5 %:n kokonaistavoite kaudella 2017-2025	4,00 %	4,90 %	6,10 %	6,70 %	6,90 %
Kuntoluokka, %	74	75	82	76	83
Tyhjät tilat, %	8,4	13,4	13,0	0,0	11,9
Tilankäytön tehokkuus, m2/opiskelija	13,2	12,4	14,2	13,7	13,7
Rakentamisinvestointien kustannusarvion pitävyys: kustannusarvion ylitys%					
- Schildtin lukion tilat	-2				
- Kukkulan A-rakennuksen peruskorjaus		-8,3			
- Jämsän Tekniikan rakennus			-0,1		
- Viitaniemen piha-alue			-21,4		

Koulutuskuntayhtymä on mukana kuntien energiansäästöohjelmassa vuosille 2017-2025 (KETS-hanke), jossa tavoitteena on 10,5 % (4124 MWh) energiansäästö vuonna 2014 kulutetusta energiamäärästä vuoteen 2025 mennessä. Tämä tarkoittaa, että energiansäästöjä tulee saada aikaan n. 1,2 % vuodessa koko sopimuskauden ajan. Vuoden 2021 loppuun mennessä kertyneiden energiansäästöjen tavoitetaso oli 6,7 %. Tavoitetaso saavutettiin vuonna 2021, säästöjen kokonaiskertymä oli 6,9 % (2717 MWh).

Energiankulutukset kasvoivat lämmitysenergian osalta 1,1 % (normeerattu) ja sähkön osalta 7,3 % verrattuna edelliseen vuoteen. Myös vedenkulutus kasvoi 5,3 %. Huomioitava on, että vertailuvuoden 2020 energian- ja vedenkulutukset olivat merkittävästi pienemmät kuin sitä edeltäneiden vuosien. Pääsyyinä tähän oli koronarajoitusten vaikutus tilojen käyttöön. Verrattaessa energiankulutuksia koronaa edeltävään aikaan, vuoteen 2019, kulutukset olivat vuonna 2021 pienentyneet lämmön osalta 4,5 %, sähkön osalta 4,2 % ja veden osalta 10,3 %.

Jätehuollossa jätteiden kierrätysaste oli 60 %. Tavoitteena oli päästä yli 60 % kierrätysasteeseen. Koronan vaikutusten myötä jätteiden tyhjennysrytmit sopeutettiin todelliseen tarpeeseen. Jätteiden kokonaismäärä kasvoi 23 % vuoteen 2020 verrattuna. Muovinkeräystä laajennettiin aloittamalla pakkausmuovinkeräys kampuksilla aiemmin aloitetun kalvomuovinkeräyksen lisäksi.

3.3. Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosan toteutuminen

Kiinteistön ylläpidon kustannukset nousivat 4,3 % vuoden 2021 kolmannella neljänneksellä vuoden 2020 vastaavasta ajanjaksosta. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen kiinteistön ylläpidon kustannusindeksistä 2015=100. Gradia-kiinteistöjen keskimääräinen ylläpitokulu vuonna 2021 oli 3,36 euroa/m²/kk.

Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen vuoden 2021 tulos on 0,458 milj. euroa. Tilinpäätösvouden vuosikate-tavoite oli 6,953 milj. euroa. Toteutunut vuosikate 7,524 milj. euroa oli tavoitetta 0,571 milj. euroa parempi.

Toimintatuottojen (21,639 milj. euroa) suurin erä muodostui sisäisistä ja ulkoisista vuokratuotoista (19,072 milj. euroa), jotka toteutuivat 0,026 milj. euroa talousarviota suurempina. Uusia ulkopuolisia vuokralaisia saatiin talousarvion laatimisen jälkeen mm. Tapionkadulle ja Palviaan. Ulkopuolisia vuokratuottoja laski kuitenkin Kukkulan Jyväsparkin pysäköintialueen vuokratuottojen jääminen budjetoidusta. Ulkoiset vuokratuotot toteutuivat 0,033 milj. euroa budjetoitua pienempänä. Sisäisiä vuokratuottoja nostivat yksiköiden lisätilatarpeet vuoden aikana. Sisäiset ja ulkoiset myyntituotot (2,293 milj. euroa) toteutuivat lähes budjetin mukaisina. Pysäköintimaksutuottoja kirjattiin n. 0,122 milj. euroa ja kiinteistönhoidon käyttökorkvauksia n. 0,061 milj. euroa. Auvilan oppilasasuntolat myytiin elokuussa 2021. Kaupat tehtiin 0,084 milj. euron hintaan, joka nosti muiden toimintatuottojen toteumaa budjettiin verrattuna.

Toimintakulujen (13,505 milj. euroa) suurin erä olivat palveluiden ostot 4,679 milj. euroa, jotka toteutuivat 0,21 milj. euroa talousarviota pienempinä. Kuluksi kirjattavia vuosikorjauksia toteutettiin budjettia enemmän, kun taas Lievestuoreen rakennushankkeeseen liittyvät purkukulut toteutuivat arviotaan pienempinä. Aineissa ja tarvikkeissa suurin toteumaerä muodostui aikaisempien vuosien tapaan energiakustannuksista, vaikka kaukolämmössä ja sähkössä säästy budjetista lämpimämmän vuoden ja koronatilanteen takia n. 0,223 milj. euroa. Ulkoiset vuokratulot (2,595 milj. euroa) toteutuivat talousarvion mukaisina ylittäen budjetin vain muutamalla tuhannella eurolla. Musiikkikampuksen vuokrausmuutos tilinpäätösvouden alussa alivuokralaisuudesta päävuokralaisuudeksi nosti ulkopuolelle maksettavia vuokria edelliseen vuoteen 2020 verrattuna. Henkilöstökulut jäivät budjetista 0,141 milj. euroa. Henkilöstökuluja alensivat poissaolot ja kesätyöntekijöiden vähäisempi määrä. Kiinteistöveroihin arvioitu prosenttikorotus ei täysin toteutunut. Vuoden 2021 korkokulut toteutuivat arviota pienempinä, koska suunniteltua lisälainan nostoa ei tehty.

Poistojen vuositaso laski aikaisempien vuosien tapaan. Tilinpäätösvouden toteutuneet poistot olivat 8,203 milj. euroa. Auvilan oppilasasuntoloiden jäljellä ollut tasearvo 0,402 milj. euroa kirjattiin alas edellisessä tilinpäätöksessä rakennuksista saatavien tulo-odotusten puuttuessa. Kuntayhtymän toiminta rakennuksissa on päättynyt ja suunnitelmiin ei kuulu rakennusten käyttö tulevaisuudessa.

1 000 €

Gradia-kiinteistöt

	TP 2020	TA 2021	TP 2021	ERO
TOIMINTATUOTOT				
Opiskelijatuotot	0	0	0	0
Myyntituotot (ulkoiset)	52	143	134	-9
Myyntituotot (sisäiset)	2 101	2 154	2 159	5
Tuet ja avustukset, hankerah.	0	0	0	0
Vuokratuotot (ulkoiset)	1 075	1 612	1 579	-33
Vuokratuotot (sisäiset)	17 517	17 434	17 493	59
Muut toimintatuotot	812	177	275	98
*TOIMINTATUOTOT YHT.	21 556	21 520	21 639	120
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut, opetustyö	0	0	0	0
Henkilöstökulut, muu työ	-1 673	-1 957	-1 817	141
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-4 706	-4 700	-4 679	21
Palveluiden ostot (sisäiset)	-48	-35	-46	-11
Aineet ja tarvikkeet	-2 802	-3 256	-3 009	248
Avustukset	0	0	0	0
Vuokrat (ulkoiset)	-1 487	-2 590	-2 595	-5
Vuokrat (sisäiset)	0	0	0	0
Verot	-1 334	-1 383	-1 343	40
Muut toimintakulut	-2	0	-16	-16
*TOIMINTAKULUT YHT.	-12 053	-13 921	-13 505	416
*TOIMINTAKATE	9 503	7 599	8 135	536
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	-634	-646	-611	35
*VUOSIKATE	8 869	6 953	7 524	571
Sumu-poistot	-9 158	-8 350	-8 203	147
*TILIKAUDEN TULOS	-289	-1 397	-679	718
Poistoeron muutos	1 137	1 137	1 137	0
Varausten muutos	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	0	0	0
*YLI/ALIJÄÄMÄ	848	-260	458	718

3.4 Investointi- ja rahoitusosan toteutuminen vuonna 2021

3.4.1 Kiinteistöjen rakentamisinvestoinnit 1.1.2021-31.12.2021

Investointien toteutuminen

Vuoden 2021 talousarviossa varattiin rakentamisinvestoinneille 7,7 milj. euroa. Toteutuneiden rakentamisinvestointien loppusumma oli 6,687 milj. euroa. Irtaimistohankintoihin varattiin talousarviossa 0,1 milj. euroa ja toteuma oli 0,064 milj. euroa. Kokonaisuudessaan Gradia-kiinteistöjen investointeihin budjetoitu 7,8 milj. euroa riitti kattamaan toteuman 6,751 milj. euroa.

Harjun A-rakennuksen A5-osaan toteutettiin kevään ja kesän 2021 aikana uudet tilat IB-lukion käyttöön. Rakennustyöt alkoivat 1.2.2021 ja uudet tilat vastaanotettiin 30.6.2021. Rakennushankkeen 0,4 milj. euron kustannusarvio alitettiin 0,074 milj. eurolla, toteuman ollessa 0,326 milj. euroa.

Harjun asuntolan muutostöiden 3. vaihe vastaanotettiin 30.9.2021. Hankkeelle oli varattu talousarviossa 1,2 milj. euroa ja hankkeen kokonaiskustannus oli 1,237 milj. euroa. Lisä- ja muutostöiden osuus oli hieman arvioitua korkeampi.

Vuoden 2021 aikana Viitaniemen C-rakennuksessa sijainneet elintarvikealan koulutustilat siirtyivät Priimus-rakennukseen. Toimintojen siirtyminen toiselle kampukselle johtui osin vanhoissa tiloissa todetuista sisäilmahaitoista ja osin kiinteistöstrategian mukaisesta tilatehokkuuden lisäämisestä sekä toimintojen keskittämisestä. Rakennushankkeessa kiinnitettiin erityistä huomiota uusien tilojen sisäilmaolosuhteisiin ja vanhaa alapohjaa ja sen alustäyttöjä uusittiin tämän vuoksi laajasti muutostöiden yhteydessä. Rakennushankkeen 0,7 milj. euron arvio ylittyi lopulta 0,228 milj. eurolla, toteuman ollessa 0,928 milj. euroa. Kustannusten ylittyminen johtui alapohjarakenteen uusimisen arvioitua suuremmasta työmäärästä sekä hankkeen jo alun perin kattavien laadunvarmistustoimenpiteiden osuuden laajenemisesta hankkeen edetessä.

Jämsän yläkampuksen vuoden 2021 pihatyöhankeeseen sisältyi kampuksen laajan piha-alueen uudistaminen, uuden jätekatos-varaston rakentaminen sekä lastauslaiturin toteuttaminen U1-rakennuksen päätteeksi. Rakennushankkeen vuoden 2021 toteuma jäi 0,057 milj. euroa alle 1,0 milj. euron arvion. Hankkeen valmistuminen kuitenkin myöhästyi tuntuvasti ja osa töistä jouduttiin ajoittamaan vuoden 2022 puolelle. Loput hankkeen kustannukset sijoittuvat vuodelle 2022, mutta pääurakoitsijasta johtuvan aikataulun myöhästymisen vuoksi viimeisistä maksueristä pidätetään ja peritään sopimuksen mukainen viivästysmaksu, joka alentaa osaltaan hankkeen kokonaiskustannusta.

Lievestuoreen 3. vaiheen rakennushankkeen rakennustyöt on aloitettu kohteella 2.8.2021 ja kohde valmistuu 14.9.2022. Hankkeen suunnittelu on aloitettu vuonna 2019. Rakennushanke kattaa Lievestuoreen uuden maanrakennushallin rakentamisen sekä viereisen varasto-/terminaalirakennuksen muutostyöt. Hankkeen kokonaiskustannusarvio 6,0 milj. euroa hyväksyttiin hallituksen kokouksessa urakoitsijavalinnan yhteydessä. Vuodelle 2021 hankkeelle budjetoitiin 2,7 milj. euroa toteuman ollessa 2,199 milj. euroa. Kustannusten painottuminen suunniteltua enemmän vuodelle 2022 johtui rakennustöiden suunniteltua myöhemmästä aloitusajankohdasta sekä työvaiheiden uudelleenjärjestelyistä rakennustyön alkuvaiheessa. Aktivoitaviin vuosikorjauksiin varattiin 1,7 milj. euroa. Valmistuneiden hankkeiden toteuma oli 1,055 milj. euroa.

Kiinteistöjen rakentamisinvestoinnit 1.1.2021-31.12.2021**KIINTEISTÖJEN RAKENTAMISINVESTOINNIT 2021**

1 000 euroa			
	Toteuma	Talousarvio	Poikkeama
	2021	2021	
<i>Rakennukset</i>			
Aktivoitavat vuosikorjaukset	1 055	1 700	-645
Lievestuore 3. vaihe	2 199	2 700	-501
Harjun asuntolan huoneet	1 237	1 200	37
Jämsä yläkampuksen pihatyöt	943	1 000	-57
Harju A5-osa, IB-lukio	326	400	-74
Priimus tilamuutoshanke	928	700	228
Investointimenot yhteensä	6 687	7 700	-1 013
Auvilan oppilasasuntolat myynti	84		
Investointitulot yhteensä	84	0	0

Vuonna 2021 ei valmistunut erikseen raportoitavia hallituksen päättämiä useamman vuoden ajalla toteutettavia rakennusinvestointiprojekteja.

3.4.2 Kiinteistöjen irtaimistohankinnat 1.1.2021-31.12.2021

1000 euroa			
	Toteuma	Talousarvio	Poikkeama
	2021	2021	
Koneet, laitteet, ajoneuvot, kalusteet, atk-laitteet ja ohjelmat	64	100	-36
Yhteensä	64	100	-36

Gradia-kiinteistöt käytti vuonna 2021 kone-, laite- ja kalusteinvestointeihin yhteensä 63 826 euroa. Viitanien F-rakennuksen kameravalvontalaitteistoon käytettiin 19 467 euroa ja C-rakennuksen automatiikan uusimiseen 44 359 euroa.

4. Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2021	1.1.-31.12.2020
Liikevaihto	21 639 446,71	21 556 099,17
Tuet ja avustukset		
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Energia ja vesi	2 535 573,50	2 360 091,74
Muut aineet, tarvikkeet ja tavarat	473 225,17	442 393,16
Palvelujen ostot	<u>4 724 841,67</u>	<u>4 753 733,26</u>
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	1 477 885,67	1 360 135,96
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	280 226,36	267 380,34
Muut henkilösivukulut	<u>58 403,08</u>	<u>45 944,06</u>
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	8 203 492,11	8 755 823,34
Arvonalentumiset	<u>0,00</u>	<u>402 027,67</u>
Liiketoiminnan muut kulut		
Avustukset		
Vuokrat	2 594 902,63	1 487 098,58
Verot	1 343 099,47	1 333 806,15
Liiketoiminnan muut kulut	<u>16 444,02</u>	<u>2 214,10</u>
Liikeliikettyä (-) alijäämä	-68 646,97	345 450,81
Rahoitustuotot ja kulut		
Korkotuotot		
Muut rahoitustuotot		
Kunnalle/kuntayhtymälle maksetut korkokulut		
Muille maksetut korkokulut	-238 484,05	-260 776,35
Korvaus peruspääomasta	-372 074,35	-372 073,62
Muut rahoituskulut	<u>-222,21</u>	<u>-1 584,71</u>
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-679 427,58	-288 983,87
Satunnaiset tuotot ja -kulut		
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-679 427,58	-288 983,87
Poistoerojen lisäys (-) / vähennys (+)	1 137 219,89	1 137 219,88
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) / vähennys (+)	0,00	0,00
Pakollisten varausten lisäys (-) / vähennys (+)	0,00	0,00
Tuloverot	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	<u>457 792,31</u>	<u>848 236,01</u>

5. Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen tase

TASE	31.12.2021		31.12.2020	
VASTAAVAA				
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	3 679 694,95		3 679 694,95	
Rakennukset	118 395 791,02		122 477 874,57	
Koneet ja kalusto	215 057,69		514 920,24	
Muut aineelliset hyödykkeet	244 069,79		244 069,79	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>3 541 937,25</u>	126 076 550,70	<u>612 859,09</u>	127 529 418,64
Sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	140 403,51		140 403,51	
Muut saamiset	<u>123 264,00</u>	263 667,51	<u>123 264,00</u>	263 667,51
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Saamiset				
Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	6 523,88		28 732,45	
Muut saamiset	1 482 102,84		212 157,28	
Siirtosaamiset	<u>109 519,03</u>	1 598 145,75	<u>-78 979,16</u>	161 910,57
Rahat ja pankkisaamiset		<u>300,00</u>		<u>300,00</u>
VASTAAVAA YHTEENSA		<u>127 938 663,96</u>		<u>127 955 296,72</u>
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
Peruspääoma	12 402 454,12		12 402 454,12	
Edellisten tilikausien ylijäämä	25 083 588,39		24 235 352,38	
Tilikauden ylijäämä	<u>457 792,31</u>	37 943 834,82	<u>848 236,01</u>	37 486 042,51
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET				
Poistoero	19 387 647,63		20 524 867,52	
Vapaaehtoiset varaukset	<u>0,00</u>	19 387 647,63	<u>0,00</u>	20 524 867,52
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		19 266 678,00		21 866 676,00
Lyhytaikainen				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 599 998,00		2 599 998,00	
Ostovelat	1 674 797,78		1 780 398,23	
Korottomat velat kuntayhtymältä	46 565 464,41		43 289 425,98	
Muut velat	2 742,77		2 888,03	
Siirtovelat	<u>497 500,55</u>	51 340 503,51	<u>405 000,45</u>	48 077 710,69
VASTATTAVAA YHTEENSA		<u>127 938 663,96</u>		<u>127 955 296,72</u>

6. Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	1.1. - 31.12.2021		1.1. - 31.12.2020	
Toiminnan rahavirta				
Liikelyljäämä (-alijäämä)	-68 646,97		345 450,81	
Poistot ja arvonalentumiset	8 203 492,11		9 157 851,01	
Rahoitustuotot ja -kulut	-610 780,61		-634 434,68	
Satunnaiset erät	0,00		0,00	
Tuloverot	0,00		0,00	
Tulorahoituksen korjaukset	-84 000,00	7 440 064,53	-626 860,00	8 242 007,14
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-6 750 624,17		-5 608 333,11	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00		0,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	84 000,00	-6 666 624,17	5 450 188,34	-158 144,77
Toiminnan ja investointien rahavirta		773 440,36		8 083 862,37
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset		0,00		0,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	0,00		0,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-2 599 998,00		-2 599 998,00	
Lyhytaikaisten lainojen lisäys muilta	2 599 998,00		9 599 998,00	
Lyhytaikaisten lainojen vähennys muilta	-2 599 998,00	-2 599 998,00	-14 599 998,00	-7 599 998,00
Oman pääoman muutokset		0,00		0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos kuntayhtymältä	3 276 038,43		-1 177 267,03	
Saamisten muutos muilta	-1 436 235,18		5 056 797,90	
Korottomien velkojen muutos muilta	-13 245,61	1 826 557,64	-4 363 395,24	-483 864,37
Rahoituksen rahavirta		-773 440,36		-8 083 862,37
Rahavarojen muutos		0,00		0,00
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	0,00		0,00	
Rahavarat 1.1.	0,00	0,00	0,00	0,00

7. Tilinpäätöksen liitetiedot

7.1 Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

7.1.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1) Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti (s.24).

Jyväskylän koulutuskuntayhtymän valtuusto on muuttanut suunnitelman mukaisia poistoaikoja vuodesta 2013 alkaen vastaamaan Kirjanpitolautakunnan (Kilan) Kuntajaoston suosituksen alarajoja. Vuodesta 2013 alkaen tehtyihin investointeihin sovelletaan Kilan kuntajaoston mukaisia poistoaikojen alarajoja. Ennen vuotta 2013 tehdyt investoinnit poistetaan vanhojen poistoaikojen mukaan. Valtuusto on hyväksynyt uuden poistosuunnitelman 18.12.2020, mutta sen mukaisia poistoaikoja on noudatettu vasta 1.1.2021 alkaen.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaan hankintameno määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoonsa.

7.1.2 Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

2) Tuloslaskelman ja taseen esittämistavan muutokset

Kirjanpitoasetuksen 1 luvun 11 §:n mukaan nimikettä ei merkitä tuloslaskelmaan tai taseeseen, jos yksittäisen nimikkeen kohdalle ei tule lukua tilikaudelta ja edeltävältä tilikaudelta. Tällaiset nimikkeet ja rivit on poistettu laskelmista.

3) Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Oikaisuja edellisen tilikauden tietoihin ei ole tehty.

4) Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvia tuottoja ja kuluja ei ollut.

7.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot**6) Erittely toimintatuotoista**

<u>Toimintatuotot</u>	<u>31.12.2021</u>	<u>31.12.2020</u>
Gradia-kiinteistöt-liikelaitos		
Vuokratuotot, ulkoiset	1 579	1 075
Vuokratuotot, sisäiset	17 493	17 517
Siivouspalvelujen myynti, ulkoiset	134	52
Siivouspalvelujen myynti, sisäiset	1 802	1 785
Kiinteistöpalvelujen myynti, ulkoiset	61	92
Muu liikevaihto	486	408
Saadut tuet ja avustukset	0	0
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	84	627
Toimintatuotot yhteensä (1 000 e)	21 639	21 556

11) Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista**Poistosuunnitelma**

PYSYVÄT VASTAAVAT AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	Poistoaika / v	Poisto- menetelmä	Kuntajaoston suositus / v
Aineettomat oikeudet			
ICT-ohjelmat	2	Tasapoisto	2-5
Muut pitkävaikutteiset menot			
Kehittämismenot	2	Tasapoisto	2-5
Muut	2	Tasapoisto	2-10
AINEELLISET HYÖDYKKEET			
Maa- ja vesialueet	Ei poistoa		
Rakennukset ja rakennelmat			
Hallinto- ja laitosrakennukset	25	Tasapoisto	20-50
Tehdas- ja tuotantorakennukset	20	Tasapoisto	20-30
Talousrakennukset	10	Tasapoisto	10-20
Vapaa-ajan rakennukset	20	Tasapoisto	20-30
Kevyet varastot ja rakennelmat	10	Tasapoisto	
Asuinrakennukset	30	Tasapoisto	30-50
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Pysäköintialueet	15	Tasapoisto	15-20
Puisto- ja viheralueet	15	Tasapoisto	15-20
Puhelinverkko, keskusasema, alakeskukset	10	Tasapoisto	10-12
Muut putki- ja kaapeliverkot	15	Tasapoisto	15-20
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	10	Tasapoisto	10-15
Koneet ja kalusto			
Kuljetusvälineet			
Henkilöautot	4	Tasapoisto	4-7
Mopot, moottoripyörät	4	Tasapoisto	
Kevyet peräkärret	4	Tasapoisto	
Mönkijät, moottorikelkat	4	Tasapoisto	
Kuorma-autot, traktorit, perävaunut	10	Tasapoisto	10-15
Linja-autot	10	Tasapoisto	
Tietokoneilaitteet			
Tietokoneet, palvelimet, tietoverkkolaitteet ja tietokoneiden oheislaitteet	3	Tasapoisto	3-5
Viestintälaitteet			
Puhelin-, audio-, video- ja muut viestintälaitteet	3	Tasapoisto	3-5
Teleliikenneverkot	3	Tasapoisto	3-5
Murto- ja palohälytysjärjestelmät	3	Tasapoisto	3-5
Televisiot, digiboksit	3	Tasapoisto	3-5
Monitorit, projektorit	3	Tasapoisto	3-5
Kamerat	3	Tasapoisto	3-5
Vahvistimet ja kaiuttimet	3	Tasapoisto	3-5
Muut koneet ja laitteet			
Kevyet koneet, kevyet liikkuvat työkonet	5	Tasapoisto	5-10
Laboratorio- ja tutkimuslaitteet	5	Tasapoisto	5-15
Kevyet laitteet ja kalusteet	3	Tasapoisto	3-5
Kalustohankinnat	3	Tasapoisto	3-5
Simulaattorit	5	Tasapoisto	
Priimuksen ja opiskelijaravintoloiden keittiökoneet	3/10	Tasapoisto	
Raskaat sorvit	10	Tasapoisto	10-15
Raskaat maansiirtokoneet	10	Tasapoisto	10-15
Metsäkoneet	10	Tasapoisto	10-15
Kaivurin kauha, kuorma-auton vaihtolava	10	Tasapoisto	
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	Käytön muk.		
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoa		
SIOITUKSET			
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoa		

Alle 10 000 euron hankinnat kirjataan tulosvaikutteisesti.
Hyödyke poistetaan kuitenkin enintään sen taloudellisena pitoaikana.
EU-hankkeissa voidaan noudattaa rahoittajan ilmoittamia poikkeavia poistoaikoja.
Poistojen laskeminen aloitetaan hyödykkeen käyttöönotosta seuraavan kuukauden alusta.

13) Myyntivoitot

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	0	0		
Rakennusten luovutusvoitot	84	627		
Muut luovutusvoitot	0	0		
<i>Luovutusvoitot yhteensä</i>	84	627	0	0
Muut toimintakulut				
X kiinteistön luovutustappio	0	0		
<i>Luovutustappiot yhteensä</i>	0	0	0	0

7.3 Tasetta koskevat liitetiedot**7.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot****19) Pysyvät vastaavat****Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet**

	Aineelliset hyödykkeet				Enn.maksut ja keskener. hankinnat	Yhteensä
	Maa- alueet	Raken- nukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet		
Poistamaton hankintameno 1.1.	3 680	122 478	515	244	613	127 529
Lisäykset tilikauden aikana	0	3 758	64	0	6 706	10 528
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	0	0	0	0	0
Vähennykset tilikauden aikana	0	0	0	0	0	0
Siirrot erien välillä	0	0	0	0	-3 777	-3 777
Tilikauden poisto	0	-7 840	-364	0	0	-8 203
Poistamaton hankintameno 31.12.	3 680	118 396	215	244	3 542	126 077
Arvonkorotukset 1.1.	0	0	0	0	0	0
Purettu arvonkorotuksia	0	0	0	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.						
Yhteensä	3 680	118 396	215	244	3 542	126 077

Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet		Muut saamiset	Yhteensä
	Osakkeet osakkuus- yhteisöt	Muut osakkeet ja osuudet	Liittymismaksut palautus- kelpoiset	
Hankintameno 1.1.	0	140	123	264
Lisäykset	0	0	0	0
Vähennykset	0	0	0	0
Siirrot erien välillä	0	0	0	0
Hankintameno 31.12.	0	140	123	264
Arvonlennukset	0	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	0	140	123	264

7.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oman pääoman erittely

Oman pääoman muutokset:	31.12.2021	31.12.2020
Peruspääoma 1.1.	12 402	12 402
Lisäykset tilikaudella	0	0
Vähennykset tilikaudella	0	0
Peruspääoma 31.12.	12 402	12 402
Arvonkorotusrahasto 1.1.	0	0
Lisäykset tilikaudella	0	0
Vähennykset tilikaudella	0	0
Arvonkorotusrahasto 31.12.	0	0
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	25 084	24 235
Tilikauden yli-/alijäämä	458	848
*Oma pääoma yhteensä (1 000 e)	37 944	37 486

27) Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Velat ja velkojen osat, jotka erääntyvät viiden vuoden kuluttua eli 1.1.2027
tai sen jälkeen:

	31.12.2021	31.12.2020
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta (teur)	10 667	12 667

7.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

38) Vuokravastuut

	31.12.2021	31.12.2020
Vuokravastuut		
Education Facilities Oy, Kankaan alue, 31.12.2025 asti	2 218	2 772
Kiinteistö Oy Jämsänmäki, Konilannotko, 31.12.2024 asti	335	447
*) Education Facilities Oy / EQ Yhteiskuntakiinteistöt, Pitkätie 18-22, 31.12.2045 asti	33 815	34 798
*) Hemsö Suomi Oy, Wilhelm Schildtin katu 2, 6.4.2030 asti	2 859	3 205
**) Keski-Suomen Prototekniikka Oy, Palokankaantie 17, 31.5.2023 asti	52	
**) Royal House Oy, Sepelitie 15, toistaiseksi	39	
Seuraavalla tilikaudella maksettavat yhteensä	2 498	2 405
Myöhemmin maksettavat yhteensä	36 820	38 817
Yhteensä (teur)	39 317	41 222
*) lisäys tilinpäätöksen 2020 yhteydessä		
***) lisäys tilinpäätöksen 2021 yhteydessä		

Leasingvastuut

Ei leasingvastuita	0	0
Seuraavalla tilikaudella maksettavat yhteensä	0	0

41) Muut taseen ulkopuoliset erät

Arvonlisäveron palautusvastuu, kiinteistöinvestoinnit

Investointien valmistumisvuosi	Tarkistusvastuun päättymisvuosi	Palautusvastuun määrä	
		2021	2020
2013	2022	440 784	881 568
2014	2023	727 008	1 090 512
2015	2024	1 150 848	1 534 464
2016	2025	1 669 957	2 087 446
2017	2026	1 643 336	1 972 004
2018	2027	1 246 135	1 453 824
2019	2028	1 750 901	2 001 030
2020	2029	1 067 724	1 201 189
2021	2030	1 444 348	
Arvonlisäveron palautusvastuu yhteensä *)		11 141 041	12 222 037

*) Palautuksena ja vähennyksenä käsitellyt arvonlisäverot uudisrakentamisen ja perusparantamisen hankintamenoista, joihin liittyy mahdollinen palautusvelvollisuus kiinteistöt myytäessä tai niiden käyttötarkoituksen muuttuessa vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan tarkoitukseen (ALV 120 §). Palautusvastuuta määriteltäessä on otettu huomioon kaikki kiinteistöt, myös ne, joiden osalta vastuun toteutuminen ei ole todennäköistä.

7.5 Henkilöstöä koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12.

	31.12.2021	31.12.2020	31.12.2019
Gradia-kiinteistöliikelaitos	45	45	46
*Yhteensä (henkilöä)	45	45	46

8. Muut eriytetyt laskelmat

LIIKETOIMINNAN ERIYTTÄMINEN 1.1.-31.12.2021

Gradia-kiinteistöt-liikelaitos

	Kuntayhtymän sisäinen toiminta	Kuntayhtymän ulkopuolinen liiketoiminta	Yhteensä
TOIMINTATUOTOT			
Opiskelijatuotot	0	0	0
Myyntituotot (ulkoiset)	0	134	134
Myyntituotot (sisäiset)	2 159	0	2 159
Tuet ja avustukset, hankerah.	0	0	0
Vuokratuotot (ulkoiset)	0	1 579	1 579
Vuokratuotot (sisäiset)	17 493	0	17 493
Muut toimintatuotot	1	274	275
*TOIMINTATUOTOT YHT.	19 653	1 987	21 639
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut, opetustyö	0	0	0
Henkilöstökulut, muu työ	-1 650	-167	-1 817
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-4 249	-430	-4 679
Palveluiden ostot (sisäiset)	-42	-4	-46
Aineet ja tarvikkeet	-2 733	-276	-3 009
Avustukset	0	0	0
Vuokrat (ulkoiset)	-2 357	-238	-2 595
Vuokrat (sisäiset)	0	0	0
Verot	-1 220	-123	-1 343
Muut toimintakulut	-15	-1	-16
*TOIMINTAKULUT YHT.	-12 265	-1 240	-13 505
*TOIMINTAKATE	7 388	747	8 135
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	-555	-56	-611
*VUOSIKATE	6 833	691	7 524
Sumu-poistot	-7 450	-753	-8 203
*TILIKAUDEN TULOS	-617	-62	-679
Poistoeron muutos	1 033	104	1 137
Varausten muutos	0	0	0
Rahastojen muutos	0	0	0
*YLI/ALIJÄÄMÄ	416	42	458

Liiketoiminnan eriyttämislaskelman osoittamat kustannukset poikkeavat kirjanpitoon kirjatuista kuluista sen vuoksi, että toimintonumeroa ei voida liikelaitoksessa käyttää kulujen eriyttämiseen kirjanpidossa.

Laskelma on laadittu kohdentamalla kustannukset liikevaihdon perusteella kuntayhtymän sisäiselle toiminnalle ja ulkopuoliselle liikevaihdolle. Ulkopuolisen liikevaihdon tuotot kirjataan omille kirjanpidon tileille.

Ulkopuolisen liiketoiminnan kustannukset on laskettu ulkopuolisen liikevaihdon suhteessa kokonaisliikevaihdosta.

9. Tilinpäätöksen allekirjoitukset ja tilintarkastajan taselauseke

Jyväskylässä 22.3.2022

Juho Neuvonen
Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen
johtokunnan puheenjohtaja

Erja Laaksonen
Gradia -kiinteistöt-liikelaitoksen
varapuheenjohtaja

Pipsa Häkkänen
johtokunnan jäsen

Juha Paananen
johtokunnan jäsen

Tuula Peltonen
johtokunnan jäsen

Riikka Kaarnamo
Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen
johtaja

Olen tarkastanut tilinpäätöksen.

Jyväskylässä kuun päivänä 2022

Nina Nieminen, JHT HT
BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö

6.2 Liikelaitoksen vaikutus kuntayhtymän talouteen

Kuntayhtymän ja liikelaitoksen välisiä eliminointeja ei on huomioitu laskelmissa.

Liikelaitoksen vaikutus kuntayhtymän tilikauden tuloksen muodostumiseen (1000 €)

	Sitovuustarkastelu		Eliminoinnit		Kokonaistarkastelu
	Talousarvion toteutuminen		Kuntayhtymä	Liikelaitos	Tuloslaskelma kunta- yhtymän tilinpäätöksessä
	Kuntayhtymä	Liikelaitos			
Toimintatuotot	97 184	21 639	-46	-19 653	99 125
Myyntituotot	91 806	2 293	-46	-2 159	91 894
Maksutuotot	90	0			90
Tuet ja avustukset	4 912	0			4 912
Muut toimintatuotot	377	19 347		-17 494	2 229
Toimintakulut	-97 967	-13 505	19 653	46	-91 773
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-52 839	-1 478			-54 317
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-10 130	-280			-10 410
Muut henkilösivukulut	-1 964	-58			-2 023
Palvelujen ostot	-8 933	-4 725	2 160	46	-11 452
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 711	-3 009			-8 719
Avustukset	-168				-168
Muut toimintakulut	-18 222	-3 954	17 493		-4 684
Toimintakate	-783	8 135	19 607	-19 607	7 352
Rahoitustuotot ja -kulut	10	-611			-601
Korkotuotot	-35	0			-35
Muut rahoitustuotot	89	0			89
Korkokulut	0	-238			-239
Muut rahoituskulut	-44	-372			-417
Vuosikate	-773	7 524	19 607	-19 607	6 751
Poistot ja arvonalentumiset	-1 852	-8 203			-10 056
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 852	-8 203			-10 056
Arvonalentumiset					
Tilikauden tulos	-2 625	-679	19 607	-19 607	-3 305
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	17	1 137			1 154
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0			0
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	1 070	0			1 070
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 537	458	19 607	-19 607	-1 080

Liikelaitoksen vaikutus kuntayhtymän toiminnan rahoitukseen (1000 €)

	Sitovuustarkastelu Talousarvion toteutuminen		Eliminoinnit		Kokonaistarkastelu
	Kuntayhtymä	Liikelaitos	Kuntayhtymä	Liikelaitos	Rahoituslaskelma kunta- yhtymän tilinpäätöksessä
Vuosikate	-773	7 524	19 607	-19 607	6 751
Tulorahoituksen korjaukset	-313	-84			-397
Toiminnan rahavirta	-1 086	7 440	19 607	-19 607	6 354
Investointimenot	-2 151	-6 751			-8 902
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0			0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	313	84			397
Investointien rahavirta	-1 838	-6 667			-8 504
Toiminnan ja investointien rahavirta	-2 924	773	19 607	-19 607	-2 150
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0			0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0	-2 600			-2 600
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0			0
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja po:n muutos	13	0			13
Vaihto-omaisuuden muutos	-3	0			-3
Saamisten muutos	-1 079	-1 436			-2 515
Korottomien velkojen muutos	-930	-13			-943
Rahoituksen rahavirta	-1 999	-4 049			-6 048
Rahavarojen muutos	-8 199				-8 199
Rahavarat 31.12.	3 126				3 126
Rahavarat 1.1.	11 324				11 324

6.3 Muut eriytetyt laskelmat

LIIKETOIMINNAN ERIYTTÄMINEN 1.1.-31.12.2021

	Koulutus- kuntayhtymä vhteensä	212 Koulutuksen myynti	218 Muu elinkeino- toiminta	Perus- kuntayhtymä ulkopuolinen liiketoiminta yhteensä	Gradia- kiinteistöt- liikelaitos ulkopuolinen liiketoiminta
TOIMINTATUOTOT					
Opiskelijatuotot	86 229	0	0	0	0
Myyntituotot (ulkoiset)	5 665	1 610	1 595	3 205	134
Myyntituotot (sisäiset)	18 593	0	0	0	0
Tuet ja avustukset, hankerah.	4 912	0	8	8	0
Vuokratuotot (ulkoiset)	1 585	0	2	2	1 579
Vuokratuotot (sisäiset)	17 493	0	0	0	0
Muut toimintatuotot	775	1	0	1	274
*TOIMINTATUOTOT YHT.	135 252	1 611	1 605	3 216	1 987
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut, opetustyö	-45 599	-1 059	1	-1 059	0
Henkilöstökulut, muu työ	-21 150	27	-610	-584	-167
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-11 452	-42	-43	-86	-430
Palveluiden ostot (sisäiset)	-18 588	-227	-191	-418	-4
Aineet ja tarvikkeet	-8 764	-44	-528	-572	-276
Avustukset	-168	0	0	0	0
Vuokrat (ulkoiset)	-3 112	-7	-4	-11	-238
Vuokrat (sisäiset)	-17 493	-259	-341	-600	0
Verot	-1 424	0	-5	-6	-123
Muut toimintakulut	-148	-1	-1	-2	-2
*TOIMINTAKULUT YHT.	-127 899	-1 612	-1 724	-3 336	-1 240
*TOIMINTAKATE	7 352	-1	-119	-120	747
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	-601	0	0	0	-56
*VUOSIKATE	6 752	-1	-119	-120	691
Poistot ja arvonalentumiset	-10 056	-13	-6	-19	-753
*TILIKAUDEN TULOS	-3 304	-13	-126	-139	-62
Poistoeron muutos	1 154	0	0	0	104
Varausten muutos	0	0	0	0	0
Rahastojen muutos	1 070	0	0	0	0
*YLI/ALIJÄÄMÄ	-1 080	-13	-126	-139	42

Kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa harjoittavan kunnan, kuntayhtymän, valtion tai niiden määräysvaltaan kuuluvan yksikön tulee kilpailulain 30 d §:n perusteella eriyttää kilpailutilanteessa markkinoilla harjoittamansa taloudellinen toiminta kirjanpidossaan 1.1.2020 alkaen.

Erilliskirjanpidossa on oltava johdonmukaisesti sovelletujen ja objektiivisesti perusteltavien kustannuslaskennan periaatteiden mukaisesti eriteltynä ja kohdistettuna kaikki toimintokohtaiset tulot ja menot sekä lisätietona selkeä kuvaus käytetyn kustannuslaskennan periaatteista. Kirjanpidon eriyttäminen tulee tehdä yksikkökohtaisesti niin että kuntayhtymän tulee eriyttää jokainen kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaa harjoittava yksikkönsä erikseen.

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradiassa kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuva toiminta on eriytetty kirjanpidossa tiliöimällä siihen liittyvät menot ja tulot tähän tarkoitettuja **toimintotunnuksia** käyttäen. Tieto koetaan täten kustannuspaikka-, tili- ja toimintotasolla. Kirjanpidon ja kuntayhtymän tuloslaskelman perusteella voidaan olettaa, että ulkopuoliset **tulot** on toimintotunnuksia käyttäen varsin hyvin kohdennettu. **Menojen** osalta toimintotunnusten käyttäminen on puolestaan toteutunut vain osittain johtuen mm. ongelmista saada toimintotunnusmääritys kustannustietoja tuottaviin järjestelmiin (mm. kiinteistöhoidon järjestelmä).

Tässä taulukossa on esitetty koko koulutuskuntayhtymän sisäinen ja ulkoinen toiminta sekä tästä eriytetty peruskuntayhtymän ulkopuolinen liiketoiminta ja Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen ulkopuolinen liiketoiminta.

Toiminnon 212 (koulutuksen myynti): Koulutuksen myyntiin liittyvät tuotot on eriytetty kirjanpidossa tiliöimällä ne oikeaa toimintotunnusta käyttäen. Koulutuksen myyntiin liittyvät kustannukset on eriytetty kirjanpidossa tiliöimällä ne pääosin toimintotunnusta käyttäen, mutta kuluja on kohdennettu myös toisella tavalla. Toiminnolle siirrettiin kustannuksia suhteessa yrityskoulutuksista saatuihin tuloihin. Laskennallisen osuuden lisäksi arvioitiin yrityskoulutusten tuottamia todellisia kustannuksia toiminnan näkökulmasta. Pääperiaate kustannusten siirroissa on liiketoiminnan tulojen suhteellinen osuus koko koulutusalan toimintatuotoista. Tämän lisäksi huomioitiin koulutustoiminnan luonne, josta liiketoiminnan tulo on muodostunut. Näiden vaikutus arvioitiin poistojen kohdistamisessa sekä vuokratkustannusten siirroissa. Siirrot perustuvat mm. arviointiin, mikä pohjautuu alojen kokemukseen ja tuntumaan. Lisäksi toiminnolle on jyvitetty sisäisten palveluiden veloituksia hallintopalveluista. Sisäisten palveluiden veloitukset on arvioitu laskennallisesti Gradia Jyväskylän maksullisen toiminnan ulkoisten myyntituottojen suhteessa. Sisäisten palveluiden jyvitykset on huomioitu eriytettävissä laskelmissa ensimmäisen kerran tilikaudella 2021.

Toiminnon 218 (muu elinkeinotoiminta): Muu elinkeinotoiminta koostuu pääosin Gradia-ravintoloiden, ravintola Priimuksen ja ravintola Sky Cafe & Foodin tuotoista ja kuluista. Muuhun elinkeinotoimintaan liittyvät tuotot on eriytetty kirjanpidossa tiliöimällä ne toimintotunnusta käyttäen. Lisäksi tuotot ja kulut on kohdennettu ravintola Sky Cafe & Foodin osalta kokonaan muuhun elinkeinotoimintaan, sillä osa on kirjattu kirjanpidossa toisille toimintotunnuksille vaikka kirjaukset kuuluvat muuhun elinkeinotoimintaan. Ravintola Priimuksen kustannuksia toiminnolle on siirretty liikevaihdon suhteessa lisäksi poistoja ja vuokratkustannuksia on kohdistettu toiminnan näkökulman arvion mukaisesti. Gradia-ravintoloiden pääperiaate kustannusten siirroissa on ulkoisten myyntituottojen suhteellinen osuus koko Gradia-ravintoloiden toimintatuotoista. Kustannuksien kirjaaminen oikein toimintotunnukselle ei ole onnistunut sen vuoksi, että käytännössä kaikki toiminnot toteutetaan samanaikaisesti ja samoilla resursseilla ja kustannuksilla niin omaan toimintaan kuin ulkopuoliseen toimintaan. Tämän vuoksi on toimintoanalyysin tavoin tehty kustannuslaskelma siitä, kuinka suuri osuus kustannuksista kohdentuisi eri toiminnoille. Lisäksi toiminnolle on jyvitetty sisäisten palveluiden veloituksia hallintopalveluista. Sisäisten palveluiden veloitukset on arvioitu laskennallisesti Gradia Jyväskylän maksullisen toiminnan ulkoisten myyntituottojen suhteessa. Sisäisten palveluiden jyvitykset on huomioitu eriytettävissä laskelmissa ensimmäisen kerran tilikaudella 2021.

Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen eriyttämislaskelma on esitetty liikelaitoksen erillistilinpäätöksen liitetietona. Ulkopuolisen toiminnan tuotot saadaan eriytettyä kirjanpidosta, sillä ne kirjataan omille kirjanpidon tileille. Liiketoiminnan eriyttämislaskelman osoittamat kustannukset poikkeavat kirjanpitoon kirjatusta kuluista sen vuoksi, että toimintonumeroa ei voida liikelaitoksessa käyttää kulujen eriyttämiseen kirjanpidossa. Laskelma on laadittu kohdentamalla kustannukset liikevaihdon perusteella sisäiselle ja ulkopuolisille toiminnalle. Ulkopuolisen toiminnan kustannukset on laskettu ulkopuolisten tuottojen suhteessa kokonaisliikevaihdesta.

Eriyttämislaskelman ulkopuolelle on jätetty seuraavat toiminnot:

Toiminto 213 (oppisopimuskoulutuksen myynti ulkopuolisille): Nämä ovat Gradian näkökulmasta ulkopuolista liikevaihtoa, mutta ne eivät ole luonteeltaan markkinaehtoisia. Nämä sisältävät mm. oppisopimuskoulutuksen myynti ulkopuolisille (valmistava koulutus/tutkinto- tilaisuudet) ja siitä aiheutuneet kustannukset. Gradia voi tutkintoon oikeuttavien koulutusten järjestäjänä myydä oppisopimuskoulutuksia niille organisaatioille (ts. muille kuin koulutusorganisaatioille), jotka eivät voi koulutuksia tai tutkintoja antaa. Toisin sanoen näitä tutkintoja ei voida markkinoilta ostaa sellaisilta toimijoilta, joilla ao. järjestämislupia ei ole olemassa.

Toisaalta näitä tutkintoja ostavat voivat halutessaan ostaa tutkintoja myös muilta samanlaisilla luvilla toimivilta koulutuksenjärjestäjiltä kuin Gradialta. Arviomme mukaan nämä oppisopimuskoulutukset eivät näin ollen ole kilpailulain 30 d §:n mukaisia markkinaehtoisia ja eriyttämisvelvoitteen mukaisia tuottoja ja kustannuksia.

Toiminto 217 (työtoiminnot, oppilastyömyymälät ja asiakastyöt): Näitä myyntejä tehdään opetustoiminnan ohessa oppilastöinä ja niitä ei tuoteta markkinaehtoisesti esimerkiksi tiettyä kysyntää vastaamaan.

7. Kuntayhtymän allekirjoitukset ja merkinnät

Jyväskylässä 31.3.2022

Tom Nevanpää
hallituksen puheenjohtaja

Emilia Lakka
hallituksen 1. varapuheenjohtaja

Tuula Peltonen
hallituksen 2. varapuheenjohtaja

Kari Kotiranta
hallituksen jäsen

Mirja Hirvensalo
hallituksen jäsen

Erja Laaksonen
hallituksen jäsen

Juho Neuvonen
hallituksen jäsen

Hannu Rantanen
hallituksen jäsen

Sirkku Ingervo
hallituksen jäsen

Anssi Tuominen
kuntayhtymän johtaja

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Jyväskylässä pnä kuuta 2022

Nina Nieminen, JHT HT
BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö

LIITE 1**Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tositelajeista****Käytetyt kirjanpitokirjat**

Päiväkirja
 Pääkirja
 Ostoreskontraluettelo
 Myyntireskontraluettelo
 Palkkakirjanpito
 TEM -matkalaskukirjanpito
 Pysyvien vastaavien kirjanpito
 Tuloslaskelma
 Tase

Käytetyt tositelajit**Tositelaji Nimi**

10	Ostolaskut	60	Myyntilaskut, Gradia-kiinteistöt
11	Ostolaskut, Gradia Jyväskylän Työelämä- ja yrityspalvelut/opintososiaaliset maksut	66	Myyntireskontrasuoritukset / Op
12	Ostolaskut, Gradia Jyväskylän Työelämä- ja yrityspalvelut/teoriamaksut	70	Palkkatositteet
13	Ostolaskut, Gradia Jyväskylän Työelämä- ja yrityspalvelut/koulutuskorvaukset	71	Matkalaskutositteet
14	Pankkitositteet, muut/Op	72	Matkaennakkotositteet
15	Pankkitositteet, lahjoitusrahastot/Op	78	Excel-tositteet, Gradia Jyväskylä ja Jämsä
16	Pankkitositteet, maksujen keräily (Gradia Jyväskylä ja Jämsä)/Op	79	Excel-tositteet, Kehittämispalvelut
17	Pankkitositteet, lahjoitusrahastot (lukiot)/Op	80	Excel-tositteet, Kirjanpito
18	Pankkitositteet, maksujen keräily (lukiot)/Op	81	Excel -tositteet, Gradia Jyväskylä Palvelut
19	Pankkitositteet, maksujen keräily (entinen aikuisopisto)/Op	82	Excel -tositteet, Gradia Jyväskylä Teknologia
20	Ostoreskontramaksut	83	Excel -tositteet, Gradia Jyväskylä Palvelut
21	Ostolaskut, stipendit	84	Excel -tositteet, Gradia Jyväskylä Palvelut
25	Poistotositteet, käyttöomaisuus	86	Excel -tositteet, Gradia Jyväskylä Työelämä- ja yrityspalvelut
40	Kassatositteet, sisäinen myynti, CPU Ceepos	87	Excel -tositteet, Kirjanpito
42	Kassatositteet, CPU Ceepos	88	Excel -tositteet, Gradia-kiinteistöt
43	Ceepos saatavareskontra, pky	89	Excel -tositteet, Gradia-ravintolat
44	Ceepos saatavareskontra, Gradia Kiinteistöt	90	Excel -tositteet, Kehittämispalvelut
49	Arvonlisäverojakotositteet	91	Excel -tositteet, Gradia Jyväskylä
50	Myyntilaskut, Gradia Jyväskylä	92	Kirjanpidon tuloksen kirjaus
51	Myyntilaskut, Gradia Jyväskylä	93	Kirjanpidon laskennallisen tuloksen kirjaus
52	Myyntilaskut, Gradia Jyväskylä	94	Sisäisen laskennan tulos
53	Myyntilaskut, Gradia Jyväskylä ja Jämsä	95	Sisäisen laskennan laskennallinen tulos
55	Myyntilaskut, Gradia Jyväskylä	97	Sisäisen laskennan tositteet
56	Myyntilaskut, Gradia Jyväskylä	98	Sisäinen laskennan laskennalliset kirjaukset
57	Myyntilaskut, Gradia Jämsä, Gradian sisäiset palvelut, Gradia-ravintolat, Gradia-lukiot	99	Vyörytystositteet

Kassatositelajin 40 (Cpu Ceepos kassan kautta kulkeva sisäinen myynti) tositenumerointi on yhteinen tositelajin 42 (Cpu Ceepos kassatositteet) kanssa. Tositelajille 40 ei tositteita muodostu samassa tahdissa kuin tositelajille 42 ja tämän vuoksi tositelajiin 40 muodostuu tyhjiä välejä. Numerointi kulkee samaa tahtia ja siksi tositelajin 40 numerointi ei ole juokseva.

LIITE 2

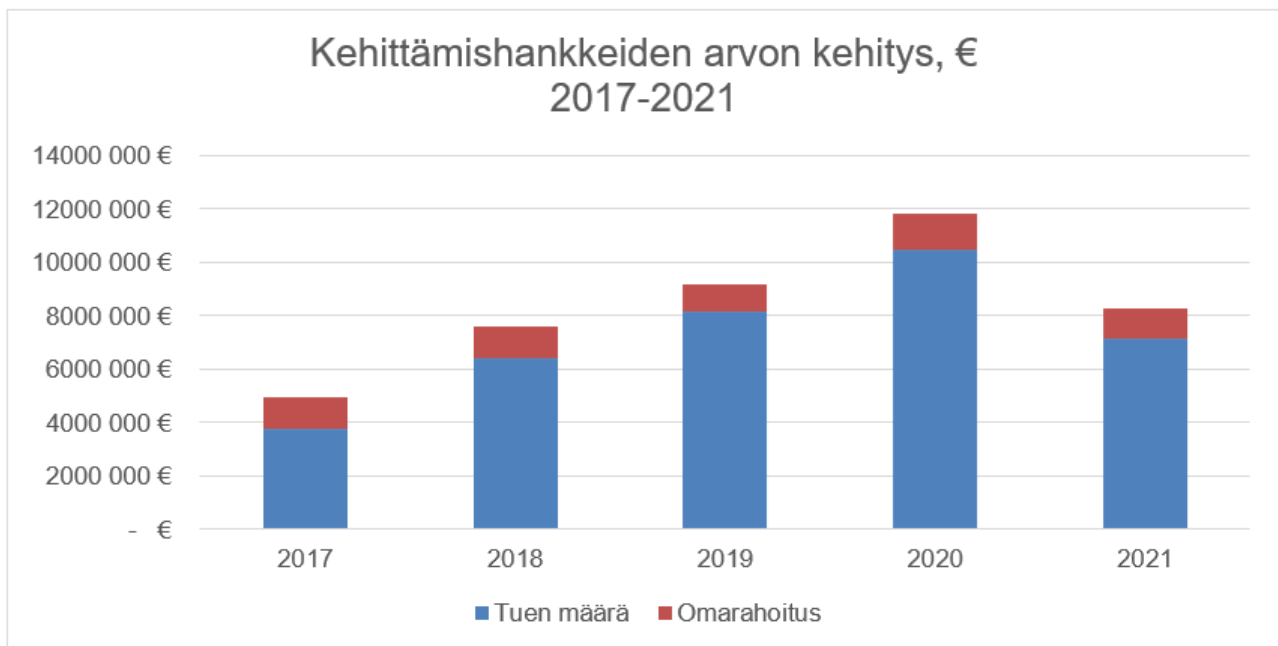
Arvoltaan yli 100 000 euron hankkeet 31.12.2021

Gradiassa oli vuoden 2020 lopussa käynnissä 29 hanketta, joiden toimintatuotot ylittävät 100 000 euroa. Hankkeista 10 alkoi vuoden 2021 aikana. Raportoitavien hankkeiden kokonaisarvo oli 6,8 miljoonaa euroa. Raportointirajan alittavia pienempiä hankkeita oli vuoden lopussa käynnissä yhteensä 42. Näiden hankkeiden kokonaisarvo oli noin 1,4 miljoonaa euroa. Näin ollen hankesalkun kokonaisarvo oli 8,2 miljoonaa euroa. Vähennystä vuoden 2020 tilinpäätöksen tilanteeseen oli 3,6 miljoonaa euroa (-31,4 %). Hankkeiden kokonaismäärä väheni kahdellatoista. Hankesalkun negatiivisen kehityksen taustalla oli erityisesti vuodelle 2020 suunnatun 2,5 M€ Taitaja-rahoituksen päätyminen, hanketoiminnan luonteeseen liittyvä toiminnan sykli sekä rakennerahastohakujen viivästyminen ja siirtyminen vuodelle 2022. Keski-Suomessa on myös huomioitava rakennerahastorahoittajien linjaus suunnata kevään ja kesän 2021 hauissa hankerahoituksia muille kuin koulutussektorin toimijoille sekä muihin Länsi-Suomen maakuntiin.

Hankesalkun arvosta 61 % suuntautui ammatillisen koulutuksen kehittämiseen, 23 % lukiokoulutuksen kehittämiseen ja 16 % koko Gradian yhteiseen kehittämiseen. Koulutusmuotojen yhteisten hankkeiden osuus nousi hieman erityisesti yhteisten ESR-hankkeiden myötä. Hankesalkun arvosta 14 % oli Gradian omarahoitusta. Omarahoituksen osuus kasvoi hieman edellisvuoteen verrattuna, mutta on pidemmällä aikavälillä laskenut jopa 13 prosenttiyksikköä. Yhdellä omarahoitukseen suunnatulla eurolla on saatu hankittua yli tuplamäärä täydentävää ulkoista rahoitusta verrattuna vuoteen 2017.

Raportoitavista hankkeista 11 toteutettiin Euroopan unionin sosiaalirahaston (ESR) tuella. ESR-hankkeiden kokonaisarvo oli noin 2,6 miljoonaa euroa. ESR-hankkeiden omarahoitusosuus oli keskimäärin 24 %. Suurin hankkeista on yhdessä Jyväskylän kaupungin kanssa toteutettava Kivijalka-hanke, jossa luodaan toimintamallia nuorten tukemiseen toisen asteen nivelvaiheessa ja opinnoissa. Hankkeen tavoitteena on parantaa nuorten hyvinvointia ja kehittää toimintatapa nuorten kokonaisvaltaiseen tukemiseen palveluiden välillä. ESR-hankkeista kolme oli ammatillisen ja lukiokoulutuksen yhteisiä hankkeita (Kivijalka, OHTO+ ja POLKU 2.0 – Jatkuvan oppimisen polkukartta kestävään bio- ja kiertotalouteen).

Kansallisella valtionavustusrahoituksella toteutettiin kymmentä opetushallituksen sekä viittä opetus- ja kulttuuriministeriön hanketta, joiden arvo oli yli 100 000 euroa. Raportoitavien valtionavustushankkeiden kokonaisarvo oli noin 3,1 miljoonaa euroa. Suurimmat hankkeet olivat Gradia-lukioiden koulutuksen korona-vaikutusten kompensointiin suunnatut Takaisin raiteille 1 ja 2 -hankkeet, joiden arvo oli yhteensä noin 1,1 miljoonaa euroa. Hankkeilla toteutetaan opiskelijoille kohdentuvia tukitoimia, kuten lisä- ja tukiopestusta sekä ohjausta, poikkeusolojen tasoittamiseksi vuosina 2020-2023. Vuonna 2021 toteutuksessa olleista valtionavustushankkeista merkittävimpiä olivat myös jatkuvaan oppimiseen ja kuntakokeilun tukeen suunnatut OsaajaKS sekä Osaamisella töihin, joiden yhteisarvo oli lähes 500 000 euroa.

Erasmus+ -rahoituksella toteuttavia raportointirajan ylittäviä hankkeita oli kolme, joilla kehitetään ammatillisen koulutuksen kansainvälistymistä mahdollistamalla henkilöstön ja opiskelijoiden liikkuvuusjaksoja Euroopan maiden kumppaneiden kanssa. Koronan luoman poikkeustilanteen vuoksi oli useita hankkeita käynnissä samaan aikaan ja niissä keskityttiin hybriditoteutusten kehittämiseen. Raportointirajan ylittävien Erasmus+ -hankkeiden kokonaisarvo oli noin 1,0 miljoonaa euroa.

Maakunnan liiton rahoittamista hankkeista vuonna 2021 toteutuksessa oli Korona-exit: uutta ja uudistuvaa yrittäjyyttä -hanke, hankkeen budjetti oli hieman yli 100 000 euroa. Hankkeessa vahvistettiin yritysten perustamisneuvonnan resurssia sekä järjestettiin toimiville yrityksille työpajakokonaisuus liiketoiminnan kehittämiseen ja verkostoitumiseen.

Hankkeiden kesto vaihtelee 1-3 vuoden välillä, joten hankesalkun tuotot jakautuvat useammalle tilikaudelle. Tilikaudelle 2021 hankerahoitusta oli käytössä 4,2 miljoonaa euroa. Tilikaudella 2021 hanketoimintaa toteutettiin 3,1 miljoonalla eurolla, johon ulkoisia hanketuotoja saatiin 2,6 miljoonaa euroa. Koronan aiheuttaman poikkeustilanteen vuoksi hankerahoituksen hyödyntäminen jäi suunniteltua pienemmäksi.

Korona-poikkeustila vaikutti erityisesti kansainvälisen liikkuvuuden hankkeisiin, joita voitiin toteuttaa vain virtuaalisesti. Hanketuloutuksen kokonaistoteuma jäi 26 % suunniteltua pienemmäksi vuonna 2021. Hanketoiminnan kuluista vakituisen henkilöstön palkkakulut nousivat 90 %:iin, kuluista 8 % oli ulkoisia ostopalveluita sekä 2 % aineita ja tarvikkeita.

Raportoitavien hankkeiden taloudelliset tiedot on koottu seuraavaan taulukkoon.

Ajalla 1.1.-30.6.2021 päättyneiden hankkeiden taloudellinen toteuma ja kehittämisen tulokset on raportoitu hallitusraportissa 8/2021. Raportointisuunnitelman mukaisesti tilinpäätöksessä raportoidaan loppuvuoden toteuma. Ajalla 1.7.-30.12.2021 on päättynyt 8 hanketta. Päättynyiden hankkeiden perustiedot, keskeiset tulokset ja pysyvät vaikutukset on koottu taulukkoon liitteessä 3.

Valittujen projektien kokonaismäärä

29

Projektit											
Projekti numero	Projektin nimi	Alkamispäivä	Päätymispäivä	Organisaation rooli hankkeessa	Toteuttaja	Teemasalkku	Budjetti	Ulkoiset rahoitukset	Oma rahoitus	Toteuma	Toteuma tilikauden alusta
66051	Promo 10	1.6.2019	31.5.2022	Toimitaan päätoteuttajana	Gradia ammatillinen koulutus	Kansainvälisyys ja monikulttuurisuus	235 912 €	235 912 €		102 489 €	21 273 €
66050	Ohjatusti kohti tulevaisuuden työelämää	1.8.2019	28.2.2022	Toimitaan päätoteuttajana	Gradia lukiokoulutus	Pedagogiikka ja opintopolut	248 019 €	188 969 €	59 050 €	213 422 €	88 429 €
66071	Samassa veneessä 7 - Kartat ja kompassit kuntoon	1.1.2020	30.6.2022	Toimitaan päätoteuttajana	Gradia ammatillinen koulutus	Järjestelmien ja opintohallinnon kehittäminen	109 849 €	82 387 €	27 462 €	109 742 €	73 715 €
66081	Mestariopkua rakentamassa	1.3.2020	28.2.2023	Toimitaan päätoteuttajana	Gradia ammatillinen koulutus	Yrittäjyys ja työelämäyhteistyö	262 526 €	196 894 €	65 632 €	150 833 €	91 504 €
66084	OHTO+ Ohjauksen tehostaminen digi- ja verkkopalveluja hyödyntämällä	1.6.2020	31.10.2022	Toimitaan päätoteuttajana	Gradia yhteiset	Hyvinvointi, ohjaus ja osallisuus	159 836 €	119 877 €	39 959 €	53 117 €	36 635 €
66099	Uusi jatkuvan oppimisen palveluketju - OsaajaKS	12.6.2020	31.7.2023	Toimitaan osatoteuttajana	Gradia ammatillinen koulutus	Pedagogiikka ja opintopolut	243 657 €	219 291 €	24 366 €	106 850 €	92 990 €
66088	Osaamisella toihin	1.8.2020	30.6.2023	Toimitaan päätoteuttajana	Gradia ammatillinen koulutus	Yrittäjyys ja työelämäyhteistyö	229 397 €	206 457 €	22 940 €	105 783 €	88 129 €
66091	Promo 11	1.8.2020	31.7.2022	Toimitaan päätoteuttajana	Gradia ammatillinen koulutus	Kansainvälisyys ja monikulttuurisuus	325 349 €	325 349 €		21 €	21 €
66089	Strategiarahoitus 2020	1.8.2020	31.12.2021	Toimitaan päätoteuttajana	Gradia ammatillinen koulutus	Pedagogiikka ja opintopolut	100 000 €	100 000 €		106 738 €	106 059 €
66098	Kotopaikka2 - Kotoutumisen paikalliset prosessit haltuun	1.9.2020	30.9.2022	Toimitaan osatoteuttajana	Gradia ammatillinen koulutus	Kansainvälisyys ja monikulttuurisuus	155 698 €	116 773 €	38 925 €	66 341 €	49 001 €
66100	Takaisin raiteille - tukitoimet poikkeusolojen vaikutusten tasottamiseksi Gradia-lukioissa	15.9.2020	31.5.2022	Toimitaan päätoteuttajana	Gradia lukiokoulutus	Pedagogiikka ja opintopolut	604 464 €	574 241 €	30 223 €	525 939 €	448 203 €
66103	Astetta enemmän etänä	18.9.2020	31.7.2022	Toimitaan päätoteuttajana	Gradia ammatillinen koulutus	Pedagogiikka ja opintopolut	137 500 €	123 750 €	13 750 €	92 179 €	81 995 €
66102	Hyvinvointikartta	1.10.2020	30.9.2022	Toimitaan päätoteuttajana	Gradia ammatillinen koulutus	Yrittäjyys ja työelämäyhteistyö	210 253 €	147 178 €	63 075 €	83 625 €	69 250 €
66110	Osaajaksi – alla kan!	13.11.2020	30.6.2022	Toimitaan päätoteuttajana	Gradia ammatillinen koulutus	Pedagogiikka ja opintopolut	135 398 €	101 549 €	33 849 €	98 401 €	89 997 €
66113	Osallistu ja voi hyvin 2.1.	13.11.2020	30.6.2022	Toimitaan päätoteuttajana	Gradia ammatillinen koulutus	Hyvinvointi, ohjaus ja osallisuus	161 906 €	120 817 €	41 089 €	120 998 €	113 030 €
66109	Pitävää ohjausta	13.11.2020	30.6.2022	Toimitaan päätoteuttajana	Gradia ammatillinen koulutus	Hyvinvointi, ohjaus ja osallisuus	198 611 €	148 959 €	49 652 €	129 859 €	117 418 €
66111	Vertaansa vailla 3.1. Verkostot johtamisen tukena	13.11.2020	30.6.2022	Toimitaan osatoteuttajana	Gradia ammatillinen koulutus	Pedagogiikka ja opintopolut	107 998 €	80 999 €	27 000 €	72 219 €	62 645 €
66117	Kivijalka - Ground Work	1.12.2020	31.8.2023	Toimitaan osatoteuttajana	Gradia yhteiset	Hyvinvointi, ohjaus ja osallisuus	704 670 €	528 502 €	176 168 €	165 852 €	165 584 €
66108	Korona-exit: uutta ja uudistuvaa yrittäjyyttä	1.12.2020	31.12.2021	Toimitaan päätoteuttajana	Gradia ammatillinen koulutus	Yrittäjyys ja työelämäyhteistyö	103 732 €	77 799 €	25 933 €	104 466 €	104 466 €
66121	Joustavia polkuja. Jopo	1.2.2021	30.6.2023	Toimitaan päätoteuttajana	Gradia ammatillinen koulutus	Yrittäjyys ja työelämäyhteistyö	121 587 €	109 428 €	12 159 €	41 187 €	36 142 €
66122	Askelmerkkejä kestäväan yrittäjyyteen	1.3.2021	28.2.2023	Toimitaan päätoteuttajana	Gradia ammatillinen koulutus	Yrittäjyys ja työelämäyhteistyö	172 132 €	137 706 €	34 426 €	63 202 €	56 811 €
67002	Uteliaasti lukiossa	19.5.2021	31.7.2023	Toimitaan päätoteuttajana	Gradia lukiokoulutus	Pedagogiikka ja opintopolut	137 800 €	124 020 €	13 780 €	21 123 €	18 157 €
68005	POLKU 2.0 – Jatkuvan oppimisen Polkukartta kestäväan bio- ja kiertotalouteen	1.6.2021	31.8.2023	Toimitaan osatoteuttajana	Gradia yhteiset	Pedagogiikka ja opintopolut	237 981 €	213 186 €	24 795 €	23 460 €	19 352 €
66126	Konkreetiaa kestäväan matkailuun - KoKeMa	1.8.2021	31.5.2023	Toimitaan päätoteuttajana	Gradia ammatillinen koulutus	Hyvinvointi, ohjaus ja osallisuus	232 751 €	174 562 €	58 189 €	17 797 €	12 606 €
66123	Strategiarahoitus 2021	1.8.2021	31.12.2022	Toimitaan päätoteuttajana	Gradia ammatillinen koulutus	Pedagogiikka ja opintopolut	142 500 €	142 500 €		38 645 €	25 762 €
66127	DigiTalentti Lähihoitaja	1.9.2021	31.8.2023	Toimitaan päätoteuttajana	Gradia ammatillinen koulutus	Pedagogiikka ja opintopolut	197 209 €	147 907 €	49 302 €	18 642 €	11 523 €
66128	Promo 12	1.9.2021	30.11.2022	Toimitaan päätoteuttajana	Gradia ammatillinen koulutus	Kansainvälisyys ja monikulttuurisuus	405 339 €	405 339 €		105 €	105 €
67004	Takaisin raiteille 2	24.9.2021	31.7.2023	Toimitaan päätoteuttajana	Gradia lukiokoulutus	Pedagogiikka ja opintopolut	513 314 €	487 648 €	25 666 €	15 779 €	
66133	Gradian vihreä siirtymä	16.12.2021	31.12.2023	Toimitaan päätoteuttajana	Gradia ammatillinen koulutus	Hyvinvointi, ohjaus ja osallisuus	164 500 €	148 050 €	16 450 €	772 €	
Yhteensä							6 759 888 €	5 786 049 €	973 840 €	2 649 585 €	2 080 800 €

LIITE 3

Päätyneet hankkeet 1.7.-31.12.2021

Raportointisuunnitelman mukaisesti raportoidaan kaudella 1.7.-31.12.2021 päätyneiden hankkeiden taloudellinen toteuma ja kehittämisen tulokset. Hanke katsotaan päätyneeksi viimeistä toteutuspäivää seuraavana päivänä. Raportointikaudella on päättynyt 8 hanketta.

Alkuvuoden osalta ajalla 1.1.-30.6.2021 päätyneiden hankkeiden taloudellinen toteuma ja kehittämisen tulokset on raportoitu hallitusraportissa 8/2021.

1. Astetta korkeammalle! - EduFutura-yhteistyöllä kohti uutta lukiota

Hankeaika: 5.6.2018 – 30.6.2021

Rahoittaja: Opetushallitus

Gradian kokonaisbudjetti: 240 000 €

Toteuma hankkeen lopussa: 241 822 €

Päätoteuttaja: Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia

Osatoteuttajat: -

Projektipäällikkö Gradiassa: Sisko Jääskeläinen (lukuvuodet 2019–2020 ja 2020 - 2021), Risto Sarvilinna (lukuvuosi 2018–2019)

Keskeiset tulokset:

Astetta korkeammalle -hankkeen tulokset koostuvat kahdesta eri osasta: lukion ensimmäisen vuoden opiskelijoiden Innoviikosta sekä toisen vuoden ja neljännelle vuodelle jatkavien opiskelijoiden Korkeakouluviikosta. Viikot järjestettiin huhtikuussa 2021 etätoteutuksena. Inno- ja Korkeakouluviikkoon osallistui yhteensä noin 1700 lukio-opiskelijaa ja 160 lukio-opettajaa.

Innoviikkoa edelsi työskentely kiertotalousaiheen parissa eri oppiaineiden tunneilla. Hankkeen alkuvaiheessa mukana olleet opettajat suunnittelivat oppiaineeseensa kiertotaloustunnin, jossa tavoitteena kiertotalouteen tutustumisen lisäksi oli myös tulevaisuustaitojen harjoittelu. Valmistautuminen huipentui Innoviikkoon, jolloin opiskelijatiimit innovoivat kolmen päivän ajan ratkaisuja yritysten ja organisaatioiden kiertotaloushaasteisiin. Kaksi päivää opiskelijat tutustuivat työelämään itse valitsemassaan työpaikassa. Työelämäpäivien osalta tehtiin yhteistyötä Ohjatusti kohti tulevaisuuden työelämää -hankkeen kanssa, ja viikon innovointiosuus puolestaan toteutettiin yhteistyössä Jyväskylän ammattikorkeakoulun kanssa.

Opiskelijatiimejä yhdessä valmentaessaan opettajat pääsivät harjoittelemaan entistä yhteisöllisempiä toimintatapoja yli oppilaitosrajojen. Korkeakouluviikon lisäksi myös Innoviikolla tehtiin korkeakouluopintoja sillä Innoviikon hyväksytysti suorittaneet opiskelijat suorittivat samalla Jyväskylän ammattikorkeakoulun InnoFlash-opintojakson ja saivat näin kaksi korkeakoulutasoista opintopistettä. Innoviikon suoritti hyväksytysti 470 opiskelijaa.

Korkeakouluviikko on konkreettinen malli lukioiden korkeakoulu yhteistyön tekemiseen. Korkeakouluviikolla opiskelijoille oli tarjolla 30 eri korkeakoulukurssia Jyväskylän ammattikorkeakoulusta ja Jyväskylän, Oulun, Helsingin ja Vaasan yliopistoista. Opiskelija sai valita kurseista yhden. Lukio-opettajat toimivat kurseilla ohjaajina. Korkeakouluviikolta tuli yhteensä 539 kurssisuoritusta.

Hankkeessa edistettiin EduFutura-osaamiskeskittymän rakentumista, ja hanke vahvisti lukioiden verkostoitumista työelämän kanssa. Sekä Inno- että Korkeakouluviikko ovat nyt osa Gradia-lukioiden opetussuunnitelmaa ja monistettavissa myös muihin Suomen lukioihin.

2. Gradia-lukiot varmin askelin uudistukseen

Hankeaika: 1.8.2019 – 30.6.2021

Rahoittaja: Opetushallitus

Gradian kokonaisbudjetti: 285 000 €

Toteuma hankkeen lopussa: 289 205 €

Päätoteuttaja: Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia

Osatoteuttajat: -

Projektipäällikkö Gradiassa: Jarkko Sairanen

Keskeiset tulokset:

Jyväskylän lukiokoulutuksen paikallinen opetussuunnitelma 2021 ja Jyväskylän aikuislukion paikallinen opetussuunnitelma 2021, koko opetus- ja ohjaushenkilöstön osallistaminen opetussuunnitelmatyöhön, korkeakouluopintojen integroiminen opetussuunnitelmaan sekä yksilöllisten opinpolkujen luominen digitaalisuutta hyödyntäen.

Hankkeessa luotiin kuvaukset lukiokoulutuksen ydinprosesseista. Prosessikuvauksilla pyritään takaamaan laatu ja yhdenvertainen kohtelu Gradia-lukioiden eri yksiköissä. Opiskelijapalautteisiin luotiin vuositasoittain uudet kyselykaavakkeet, joissa on osin samoja kysymyksiä pitkittäisaineiston saamiseksi, ja osin vuositasolle tarkennettuja kysymyksiä. Kyselyt tehdään INKA-järjestelmällä, jonka avulla voidaan tarkastella tuloksia myös yksityiskohtaisemmin kuin koko ikäluokan tasolla. Laadunvarmistamisen työkaluksi paikalliseen opetussuunnitelmaan on kirjattu selkeästi sanoitettuja laatutavoitteita, joihin peilaten voidaan arvioida opetussuunnitelman toteutumista sen mahdollista päivittämisen tai jatkotyöstämisen tarvetta. Kehittämissuunnitelman pohjana on paikallisen opetussuunnitelman valitut kärjet, joista muodostetaan kehittämisen osa-alueet lukuvuosittain.

Johtaminen Gradia-lukioissa on lähtökohtaisesti aitoa jaettava johtajuutta. Johtamismallien kehittämisessä on pyritty mallintamaan uudenlaista jaettava johtajuutta ja ennen muuta jaettava yhteistä visiota, jonka perusta löytyy opetussuunnitelman arvoista ja toimintakulttuurista. Jaetun johtajuuden ydinajatuksena on yhteisen vision luomat puitteet, mikä mahdollistaa itsenäisten lukiolinjojen mahdollisimman autonomisen toiminnan. Kehittämistyön lopputuloksena on mallinnettu Gradia-lukioiden uusi johtamisjärjestelmä ja mallinnettu lukion uudenvuoden organisointimalli. Uusi johtamisjärjestelmä ja organisointimalli on tällä hetkellä henkilöstön kuulemiskierroksella. Kuten opetussuunnitelmaprosessissa, niin myös johtamisjärjestelmässä on vahvasti osallistettu koko lukioiden henkilöstö. Toteutuessaan Gradia-lukioiden organisointi ja johtamismalli uudistaa suomalaisen lukiokoulutuksen rakenteita vahvistamalla entisestään opetussuunnitelman ja pedagogisen kehittämisen roolia johtamisen keskiössä.

3. Heureka! -tiedeavalluksia arjessa

Hankeaika: 1.1.2020 – 30.6.2021

Rahoittaja: Opetushallitus

Gradian kokonaisbudjetti: 55 000 €

Toteuma hankkeen lopussa: 44 199 €

Päätoteuttaja: Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia

Osatoteuttajat: -

Projektipäällikkö Gradiassa: Petri Luoma

Keskeiset tulokset:

Heureka! -tiedeavalluksia arjessa on OPH:n rahoittama tiedeopetuksen kehittämishanke. Hankkeen aikana tehtiin Jyväskylän Koulutuskuntayhtymän Harjun ja Viitaniemen kampuksille kaikille opiskelijoille avoimia tiedepisteitä, joissa opiskelijat pääsevät itse kokemaan ja kokeilemaan erilaisia tieteen ilmiöitä ja mittavälineitä. Hankkeen tiedepisteiden ohjeet ja esittelyt löytyvät osoitteesta <https://bit.ly/heurekahanke>.

Hankkeessa tuotettiin myös opetusmateriaalia avoimen datan opetuskäyttöön yhteistyössä Fysiikan tutkimuslaitoksen (HIP) ja Euroopan hiukkasfysiikan tutkimuskeskuksen (CERN) kanssa. Materiaali löytyy osoitteesta <https://opendata-education.github.io/>.

Avoimen datan käytön koulutukset opiskelijoille ja opettajille (python-ohjelmointia) järjestettiin pääosin etänä. Yksi opiskelijoiden lähikoulutus oli Tampereen klassisella Lyseolla syksyllä 2020. Opettajien koulutusmateriaali löytyy os. <https://avoin-data-opas.github.io/>

4. Ammatillisen koulutuksen strategiarahoitus 2019

Hankeaika: 1.1.2019 – 30.6.2021

Rahoittaja: Opetus- ja kulttuuriministeriö

Gradian kokonaisbudjetti: 669 000 € (3 169 000 € Taitaja 2020- kisat mukaan lukien)

Toteuma hankkeen lopussa: 692 336 € (3 176 265 € Taitaja 2020- kisat mukaan lukien)

Päätöteuttaja: Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia

Osatoteuttajat: -

Projektipäällikkö Gradiassa: Katja Järvelä: Ammatillisen koulutuksen ydinprosesseihin liittyvän osaamisen varmistaminen, (Maria Linnavirta: Taitaja 2020 -ammattitaitokilpailut; raportoitu erikseen edellisessä puolivuosisikatsauksessa)

Keskeiset tulokset:

Opetus- ja ohjaushenkilöstön perusosaaminen on määritelty. ”Osaamiskukka” otetaan osaksi osaamisen kehittämistä, henkilöstön kehittämisohjelmaa ja perehdyttämistä.

Laadittu työpaikalla tapahtuvan oppimisen sopimukset -opas ja aiheeseen liittyvät webinaaritalenteet. Arjen kumppanuus työelämässä ja Asiakaspalveluosaaminen -verkkokurssit on otettu käyttöön.

Työpaikkaohjauksen prosessikuvausta on täsmennetty, kansallisesti laadittua perehdytysmateriaalia on otettu käyttöön sekä henkilöstöä perehdytetty kansallisen työpaikkaohjaajien verkkovalmennuksen käyttöön (ohjaan.fi).

Koottu Parasta hankkeiden tuloksena syntyneet materiaalit ja menetelmät virtuaaliseksi ”Open Toolboxiksi” opetus- ja ohjaushenkilöstön käyttöön. Toolboxiin on kytketty myös Gradian omat laatu- ja prosessit sekä ammatillisen koulutuksen ydinprosesseihin liittyvät kansalliset aineistot ml. lainsäädäntö.

Vertaistutortoiminnan malli on luotu ja toiminta on vakiintunut. Toiminnalla edistetään myös koulutusalojen välistä yhteistyötä hyviä käytänteitä jakamalla.

Opetus- ja ohjaushenkilöstön yhteinen Teams-kanava digiohjauksen hyvien käytänteiden jakamiseen on otettu käyttöön. Lisäksi Parasta Digiohjaus-malleja on pilotoitu ja otettu käyttöön.

Koulutussuunnittelua on kehitetty palvelemaan opiskelijan oppimisprosessia ja työelämässä oppimisen palveluprosessia mm. lukujärjestys ja muut opintohallinnon tekniset ratkaisut. Koulutussuunnittelijoiden välinen tiivistynyt tiimi- ja yhteistyö näkyy yhdenmukaisina käytänteinä ja laatuna opiskelijalle.

eHoks-tietoisuus lisääntynyt, tekninen Wilma-osaaminen parantunut, opasvideot HOKS-ohjaajille ja opiskelijoille, valtakunnallisen työelämäpalautteen valmistelutyö ja käyttöönotto.

Tiimäinen toiminta on käynnistynyt kaikilla koulutusaloilla. Tiiminvetäjille ja tiimeille on järjestetty valmennusta ja tiiminvetäjien tapaamisissa on vahvistettu alojen välistä yhteistyötä ja parhaiden käytänteiden jakamista. Tiimien tehtävänä on arjen sujuvuus ja pedagogiikan toteuttaminen ja kehittäminen. Tiimien hoks- ja ohjausosaaminen, koso ja opso osaaminen ja asiakaslähtöisyys on vahvistunut.

Työelämäyhteistyön malleja kehitetty ja vakiinnutettu osaksi arjen toimintaa. Opettajien työelämäjaksot on tuotu aiempaa vahvemmin osaksi henkilöstön osaamisen kehittämistä. Työelämän kanssa tehtävään yhteistyöhön on löytynyt uusia, joustavia muotoja poikkeusvuoden aikana.

Ammattitaitokilpailut: Taitaja2020 Jyväskylä peruuntui koronapandemian vuoksi. Taitaja loppuraportti: <https://www.skillsfinland.fi/application/files/8416/0431/2962/taitaja2020-loppuraportti-web-2.pdf>

5. Aikuiskouluttajien uudet näköalat

Hankeaika: 1.8.2018 – 31.7.2021

Rahoittaja: Opetushallitus, Erasmus+

Gradian kokonaisbudjetti:

Toteuma hankkeen lopussa:

Päätoteuttaja: Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia

Osatoteuttajat: Jyväskylän kesäyliopistoyhdistys ry, Hankasalmen kunta, Jyväskylän kristillisen opiston säätiö sr, Suomen humanistinen ammattikorkeakoulu Oy HUMAK, Koskelan Setlementti ry, Alkio-opiston kannatusyhdistys ry, Jyväskylän kaupunki, Äänekosken ammatillisen koulutuksen kuntayhtymä

Projektipäällikkö Gradiassa: Aino Malin

Keskeiset tulokset:

Aikuiskouluttajien uudet näköalat oli keskisuomalainen konsortiohanke, jossa oli mukana Gradian lisäksi 8 toimijaa: kansan- ja kansalaisopistoja, kesäyliopisto, humanistinen ammattikorkeakoulu sekä yhdistys. Tavoite oli vahvistaa henkilöstön kv- ja monikulttuurisuusosaamista ja kehittää organisaation kv-strategiaa. Osallistujat vahvistuivat kv-toimijoina, pedagogeina ja kehittäjinä omissa verkostoissaan. Työhyvinvoinnin lisääminen oli tärkeä tavoite.

Välillinen tavoite oli opiskelijoiden kannustaminen kv-opintopolkuihin ja eurooppalaisen vapaan liikkuvuuden hyödyntämiseen. Alueellisesti keskeistä oli turvata osaavan työvoiman riittävyys alueella. Henkilöstön kv-kokemus turvaa myös ulkomaalaistaustaisten opiskelijoiden sujuvan palveluketjun (kielitaito, kulttuurinen ymmärrys ja kulttuurienvälinen kommunikaatio). Kasvava, kv-tasolla toimiva oppilaitosverkosto vahvistaa maakuntaa ja lisää sen painoarvoa osana Suomea ja Eurooppaa. Jatkossa olisi kiinnostavaa toimia yhdessä jonkin Euroopan maan maakuntatoimijan kanssa (ns. ystävämaakunta).

Hankkeessa haettiin 57 liikkuvuusapurahaa, joista 37 kieli- ja muihin kursseihin, 17 Job shadowing ja kolme Teaching Assignment -jaksoihin. Kohderyhmiä olivat aikuiskoulutuksen johdossa (rehtori, koulutuspäällikkö, johtaja, suunnittelija), kouluttajina, opettajina, opinto- ja koulutussihteereinä sekä hallinnossa (hankeasiantuntija, taloussihteeri, projektipäällikkö) toimivat asiantuntijat.

Koronan vuoksi liikkuvuuksia peruuntui. Hanke sai jatkoaikaa, mutta osa rahoituksesta jäi käyttämättä. Käytetyiksi (kokonaan tai osittain/Force majeure) raportoitiin yhteensä 43, joista toteutui 27. Valtaosa liikkuvuuksista kohdentui kielikursseihin (eritasoisia englannin kielikursseja). Muut kurssit toteutettiin englanniksi, ja teemoja olivat mm. matematiikka, maahanmuuttajien ohjaus, hallinto, taideaineet ja liikunta. Job shadowing - jaksoja toteutui 9 ja Teaching Assignment -jaksoja 1. Kohdemaita olivat mm. UK, TR, MT, IT, NL ES, DK ja HU.

6. E-urheilulla yhteisöllisyyttä ja liiketoimintaa (eLämää)

Hankeaika: 1.8.2018 – 31.7.2021

Rahoittaja: Keski-Suomen liitto

Gradian kokonaisbudjetti: 25 000 €

Toteuma hankkeen lopussa: 3 803 €

Päätoteuttaja: Jyväskylän ammattikorkeakoulu Oy

Osatoteuttajat: Jyväskylän yliopisto, Humanistinen ammattikorkeakoulu Humak, Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia
Projektipäällikkö Gradiassa: Arto Saarelainen

Keskeiset tulokset:

Hankkeen tavoitteet, Gradia vastuutoteuttaja tavoitteessa 3:

Tavoite 1: Ammattimaisen e-urheilutoiminnan pilotointi ja koulutus- ja urheilijapolkujen rakentaminen

Tavoite 2: E-urheiluyhteisön ja sen toimintojen rakentaminen ja kehittäminen

Tavoite 3: E-urheilutapahtumatuotannon ja osaamisen kehittäminen ja kasvattaminen Keski-Suomessa

Tavoite 4: Uuden tiedon tuottaminen e-urheilutoiminnasta

Tavoite 3: E-urheilutapahtumatuotannon ja osaamisen kehittäminen ja kasvattaminen Keski-Suomessa.

Hankkeen aikana oli tarkoitus toteuttaa kolme-viisi isompaa e-urheilutapahtumaa tai linkittää e-urheilu osaksi muita tapahtumia yhteistyössä hanketoteuttajien ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Hankkeen aikana toteutettavat isommat e-urheilutapahtumat Stage142-lanitapahtuma, Taitaja20 ja 2.asteen koulujen aloitustapahtuma/markkinointi- ja rekrytointitilaisuus peruuntuivat.

E-urheiluun liittyvän tapahtuman ainoa käytännön toteutus, jossa kohderyhmä pääsi harjoittelemaan livestreamausta ja peliselostusta oli Gradian sisäisen opiskelijaturnauksen, Gradia Cupin, toteutus. Tässä turnauksessa ei ollut yleisötapahtumaa, vaan kaikki pelaajat pelasivat verkkoyhteydellä ja katsojat seurasivat otteluita striimien välityksellä (Twitch.tv). Tapahtumassa ei tästä syystä ollut myöskään monikameratuotantoa, show-valaistusta eikä liveäänentoistoa. Livestreamauksen ja peliselostuksen toteutti Gradian NY-yrittäjä VierFilm.

Tuleviin e-urheilutapahtumiin hankkeen aikana testattiin teknisesti Gradian ja Jamkin yhteisen uuden Siltasalin esitysteknistä kalustoa ilman pelitapahtumaa. Siltasalissa on valmiina yleisökatsomo, verkkoyhteydet, iso LED-screen (8 mx5 m), ammattitason monikamera- ja streamauskalusto, tasokas show-valaistus- ja äänentoistokalusto. Tulevissa e-urheilutapahtumissa tätä teknistä mahdollisuutta tulee hyödyntää järjestämällä Siltasalissa paikallisia ja valtakunnallisia oppilaitosten välisiä yleisö- ja livestream-pelitapahtumia.

Gradian ICT-alan opiskelijat osallistuivat Exen esportsin kanssa perustettavaan e-urheilujoukkueuimintaan, toteuttivat markkinointiyhteistyön kautta erilaisia projekteja sekä toteuttivat Gradian opiskelijoille e-urheiluturnauksen, johon osallistui 160 opiskelijaa.

E-urheilutapahtumien teknisen suunnittelun ja toteutuksen osalle asetettuja tavoitteita ei saatu toteutumaan ja suurin vaikutus oli pandemian aiheuttamilla tapahtumaperuutuksilla.

Tältä osien Gradialle (vastuutoteuttaja tavoitteessa 3.) ei myöskään muodostunut kaikkia suunnitelman mukaisia kustannuksia.

7. Keski-Suomen Alueopaskoulutus

Hankeaika: 1.1.2020 – 30.9.2021

Rahoittaja: Keski-Suomen liitto

Gradian kokonaisbudjetti: 5 790 €

Toteuma hankkeen lopussa: 4 996 €

Päätoteuttaja: Jyväskylän Ammattikorkeakoulu Oy

Osatoteuttajat: Jyväskylän yliopisto, Historian ja etnologian laitos

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia

Projektipäällikkö Gradiassa: Mira Ahtila

Keskeiset tulokset:

Hankkeen tavoitteena oli luoda maakuntaan pitkäjänteinen koulutusmalli, josta valmistuu päteviä oppaita Keski-Suomen kasvavan matkailualan tueksi. Hankkeen tarkoitus oli rakentaa alueellinen Lakeland-opaskoulutusmalli. Hankkeen toimenpiteissä oli tavoitteena suunnitella alueopaskoulutusmalli, pilotoida se ja laatia suunnitelma sen jatkuvuudesta. Tuloksena maakunnan oppaiden määrän oli tarkoitus kasvaa ja opastustaitojen lisääntyä. Hankkeen tuotoksena tavoiteltiin syntyvän Lakeland-opaskoulutuksen malli ja Lakeland-alueelle teemoitettu alueopastusreititus.

Ajankohta ja toimenpide

Alkuvuosi 2020	Ennakkomarkkinointi ja -ilmoittautuminen. Opaskoulutuksen suunnittelun aloitus työryhmässä. Alustava suunnitelman esitys yhteistyökumppaneille. Suunnitelman muokkaus kommenttikierroksen perusteella.
Kevät 2020	Opaskoulutuksen markkinointi ja ilmoittautuminen.
Loppukevät 2020	Verkkoalustan rakentaminen.
Syys-lokakuu 2020	Työpaketti 1: alueellinen matkailu- ja paikallistietous, kohdevierailut (JAMK)
Loka-joulukuu 2020	Työpaketti 2: historiallisen ja kulttuurisen tiedon hankintataidot ja seutukunnan/kohteen tarinallistaminen (JYU)
Joulu-helmikuu	Kirjallinen näyttökoe (3 mahdollista suorituskertaa)
Kevät 2021, Toukokuu	Työpaketti 3 ja 4: Käytännön opastusharjoitteet kävellen (Jyväskylän Matkailuoppaat ry) ja liikkuvassa ajoneuvossa (Gradia), Suullinen näyttökoe (kaksi suorituskertaa)
Syysy 2021	Luodaan jatkuvan opaskoulutuksen malli.
Syysy 2021	Koulutukseen osallistuneiden työllistymisen seuranta.

Alueopaskoulutuksen pilotissa saavutettiin sille asetetut tavoitteet. Koulutuksesta valmistuneet ovat työllistyneet opastustehtäviin Keski-Suomeen ja he itse kokevat saavuttaneensa koulutuksen oppimistavoitteet. Saatua palautetta osoitti kuitenkin kehitystarpeita opaskoulutusmallissa.

Jatkossa koulutuksen sisällössä ja oppimistehtävissä on syytä tavoitella enemmän opeteltavien teemojen linkittymistä toisiinsa.

Koulutuksesta valmistui 3 matkailuopasta, 10 alueopasta, 1 kohdeopas ja 3 alueoppaan täydennyskoulutuksen suorittanutta. Lisäksi yksi sai kaikki muut koulutuksen suoritukset tehtyä, paitsi suullisen loppukokeen.

Jatkossa maakunnallista yhteistyötä voitaisiin tehdä jopa laajemmin ja mahdollistaa laajempi verkostoituminen koulutuksen aikana. Toisaalta opaskoulutusta voisi myös kohdentaa selkeästi yhdelle paikkakunnalle, mikä helpottaisi sisällön ja yhteistyökumppanien rajausta. Tällöin alueoppaan tai Lakeland-alueen opaskoulutus muodostuu haasteelliseksi, mutta antaa osallistujille mahdollisuuden saada enemmän heidän kaipaamaansa täsmätietoa opastettavasta kohteesta ja -paikkakunnasta. Yhteistyö kaikkien toteuttajien kanssa toimi hyvin ja jokaisen koulutusasteen omat vahvuudet tulivat hyvin esille koulutuksen edetessä.

8. Liikkuva opiskelu – Aktiivista hyvinvointia 2

Hankeaika: 1.1.2020 – 31.8.2022

Rahoittaja: Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto

Gradian kokonaisbudjetti: 56 000 €

Toteuma hankkeen lopussa: 59 489 €

Päätoteuttaja: Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia

Osatoteuttajat: -

Projektipäällikkö Gradiassa: Markus Rämä

Keskeiset tulokset:

Välituntiliikunnan monipuolistuminen varsinkin Viitaniemessä uuden Gradia Jyväskylän ja Schildtin lukion välissä olevan ulkoliikuntavälituntipaikan avulla. Muilla kampuksilla sitä kehitettiin edelleen. Tämä itsessään paransi yhteistyötä ja yhtenäisyyttä eri kampusten välillä, kynnys toisen oppilaitoksen opiskelijan kanssa olemisesta koulupäivän aikana ei ole mikään kynnyskysymys. Teemaviikot ja niiden jatkuminen oli tämän hankkeen menestys (uintiviikko) ja kyselyä tälle on paljon. Liikkumisten mahdollisuuksien monipuolistuminen on varsin toivottua.

Liikkuvan opiskelun rahoituksella kehitellyt opintokokonaisuudet Inttikuntoon- kurssin osalta oli todella suosittua ja tähän kokonaisuuteen oli opiskelijoiden osalta tunkua. Tässä yhteistyöhön liittyvät yhä vahvemmin Jyväskylän Ammattikorkeakoulu fysioterapian osaamisen osalta ja Jyväskylän yliopisto henkilökohtaisen hyvinvoinnin parantamisen osalta. Tämä yhteistyö ja oppilaitosrajat ylittävä kokonaisuus toi paljon positiivisuutta tätä opintokokonaisuutta kohtaan, jonka avulla saimme oppilaitokseemme uuden liikuntaa lisäävän opintojakson, joka toteutetaan lukion ja ammattikoulun kanssa yhteistyössä eri ajankohtina, syksyllä ja keväällä.

Hyvinvointikurssit, jotka toteutettiin lukioissa, olivat menestyksekkäitä ja innostavia opiskelijoiden osalta. Tämä kurssi keskittyi kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin. Inttikuntoon- kurssin tavoin tämä kurssi on kehittynyt hyvin paljon pitkälti Liikkuvan opiskelun ansiosta ja jää siten pysyväksi kokonaisuudeksi lukioon.

Sportyplannerin vaikutukset ovat varsin mittavat ja sen takia omarahoitukseen sisältyi sen jatko hankenkauden jälkeen. Sitä käyttää yli tuhat ihmistä, josta suurin osa on opiskelijoita. Tämä edesauttaa hyvinvoinnin ja oikeanlaisen treenin löytämisessä itselleen ja omana aikana.

LIITE 4**Ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen tunnuslukujen mittariseloste**

Mittarin nimi	Selite
Asiakas	
Suoritetut tutkinnot - Ylioppilastutkinto - IB Diploma - Ammatilliset perustutkinnot - Ammattitutkinnot - Erikoisammattitutkinnot	Tarkastelujaksolla suoritettuja koko tutkintoja. Gradia-tasoisesti yksi luku, joka oppilaitosten tulokorteissa on ilmoitettu myös tutkintotyypeittäin.
Opinto-oikeuksia - Lukiokoulutus (tutkintotavoitteinen) - Ammatilliset perustutkinnot (koko tutkinto) - Ammattitutkinnot (koko tutkinto) - Erikoisammattitutkinnot (koko tutkinto) - Ammatilliset tutkinnot (pt, at, eat, tutkinnon osien suorittajat) - VALMA - LUVA - Perusopetus - Taiteen perusopetus - Muu ei tutkintoon johtava koulutus	Kaikki opinto-oikeudet tarkastelujaksolla. Gradia-tasoisesti yksi luku, joka oppilaitosten tulokorteissa on ilmoitettu myös koulutusmuodoittain.
Opiskelijatytyväisyys	Valmistuneiden opiskelijoiden antaman palautteen kokonaisarvosana / keskiarvo. Mukana ammatillisen tutkintokoulutuksen ARVO-palautteet ja tutkintotavoitteisen lukiokoulutuksen INKA-palautteet.
Työelämä- ja yrityskumppanuudet	Y-tunnuksen mukaan lasketut koulutus- ja oppisopimuspaikat (tarkastelujakson aikana voimassa olleet koulutus- ja oppisopimukset) sekä maksullisen palvelutoiminnan asiakkaat tarkastelujakson aikana.
Pedagogiikka	
Ensimmäisen toisen asteen tutkinnon läpäisy 3,5 vuodessa	3,5 vuodessa valmistuneiden osuus niistä ammatillisen peruskoulutuksen ja lukiokoulutuksen opiskelijoista, joilla tavoitteena koko tutkinnon suorittaminen ja pohjakoulutuksena vain peruskoulu. Luvussa ei mukana aikuislukion opiskelijoita.
Valmistuneiden työllistyminen	Tilastokeskuksen Tutkinnon suorittaneiden sijoittuminen -tilaston perusteella, tilastovuotta edeltäneenä vuonna valmistuneiden opiskelijoiden työllistymistilanne tilastovuoden lopussa (status: päätoiminen työllinen tai työllinen opiskelija, helmikuussa 2021 käytettävissä tilastovuoden 2018 tiedot).

Valmistuneiden sijoittuminen jatko-opintoihin	Tilastokeskuksen Tutkinnon suorittaneiden sijoittuminen -tilaston perusteella, tilastovuotta edeltäneenä vuonna valmistuneiden opiskelijoiden sijoittuminen jatko-opintoihin tilastovuoden lopussa (status: päätoiminen opiskelija, helmikuussa 2021 käytettävissä tilastovuoden 2018 tiedot).
Opiskelijaliikkuvuus	Kuinka moni opiskelija on kalenterivuoden aikana ollut vaihojaksolla ulkomailla. Kaikki vaihojaksopituudet huomioitu.
Opiskelijayrittäjien määrä	NY- ja osuuskuntayrittäjien määrä (henkilöä) vuoden 2020 aikana.
Yhteisö	
Henkilöstömäärä	Vakituiset ja määräaikaiset päätoimiset työntekijät, tilanne 31.12.2020. Opetus- ja ohjaushenkilöstö, johto ja esimiehet, muu henkilöstö. Luvussa ei mukana yli 2 viikon keskeytyksillä / virkavapaalla oleva henkilöstö, eikä sivutoimisia työntekijöitä.
Terveys-%	Se osuus henkilöstöstä, jolla ei ole ollut lainkaan sairauspoissaoloja tarkastelujaksolla.
Jätteiden kierrätysaste	Prosentteja jätteen kokonaismäärästä.
Sähkön ominaiskulutuksen muutos	Sähkön ominaiskulutuksen (energian kulutus rakennuskuutiometriä kohden, kWh/m ³) muutos.
Talous	
Toimintatuotot, ulkoiset	Peruskuntayhtymän ulkoiset toimintatuotot 2020. Luvussa ei mukana Gradia-koulutuspalvelut Oy:n lukuja.
Toimintakulut, ulkoiset	Peruskuntayhtymän ulkoiset toimintakulut 2020. Luvussa ei mukana Gradia-koulutuspalvelut Oy:n lukuja.
Investoinnit	Peruskuntayhtymän investoinnit vuoden 2020 aikana. Luvussa ei mukana Gradia-koulutuspalvelut Oy:n lukuja.

LIITE 5

Gradia-kiinteistöjen tunnuslukujen mittariseloste

Mittari	Mittariseloste
Ominaiskulutuksen muutos, sähkö	Rakennustilavuutta kohti laskettu sähköenergian kulutuksen prosentuaalinen muutos verrattuna edelliseen vuoteen.
Ominaiskulutuksen muutos, lämpö	Rakennustilavuutta kohti laskettu lämpöenergian kulutuksen prosentuaalinen muutos verrattuna edelliseen vuoteen.
Ominaiskulutuksen muutos, vesi	Rakennustilavuutta kohti laskettu vedenkulutuksen prosentuaalinen muutos verrattuna edelliseen vuoteen.
Kuntien energiatehokkuussopimuksen säästötavoite, 9 %:n kokonaistavoite kaudella 2009-2016 ja 10,5 %:n kokonaistavoite kaudella 2017-2025	Sopimuksen sisältämä säästövelvoitteen tavoitearvo.
Kuntoluokka, %	Omien kiinteistöjen nykyhinnan ja uudishinnan välinen suhde. Tunnusluku kuvaa rakennusten nykykuntoa suhteessa uuteen vastaavaan rakennukseen. Tavoitetaso on 75%
Tyhjät tilat, %	Koulutuskuntayhtymän tyhjillään olevien neliöiden määrä (hum2) suhteessa kaikkiin koulutuskuntayhtymän omassa omistuksessa olevien kiinteistöjen neliöihin (hum2).
Tilankäytön tehokkuus, m2/opiskelija	Oppilaitoksilla vuokralla olevien tilojen määrä
Rakentamisinvestointien kustannusarvion pitävyys: kustannusarvion ylitys %	Valmistuneiden rakentamisinvestointien toteutuneiden kustannusten ja talousarviokustannusten välinen erotus hankkeittain. Tavoitteena, ettei toteuma ylitä budjettia.

Tämä dokumentti on allekirjoitettu sähköisesti Gradia Sign-järjestelmällä
This document has been electronically signed using Gradia Sign

Päiväys / Date: 26.04.2022 10:51:06 (UTC +0300)

Anssi Tuominen

Organisaation varmentama (Gradia käyttäjätunnus)
Certified by organization (Gradia user account)
Certified by organization

Päiväys / Date: 26.04.2022 12:25:15 (UTC +0300)

Sirkku Ingervo

Kaksiosainen henkilötunnistus (Sähköposti- ja puhelintunnistus)
Two-factor person identification (E-mail and SMS identification)
*SMS PIN +358***70*

Päiväys / Date: 26.04.2022 12:32:37 (UTC +0300)

Gradian hallitus Tuula Peltonen

Kaksiosainen henkilötunnistus (Sähköposti- ja puhelintunnistus)
Two-factor person identification (E-mail and SMS identification)
*SMS PIN +358***56*

Päiväys / Date: 26.04.2022 12:34:55 (UTC +0300)

Juho Neuvonen

Kaksiosainen henkilötunnistus (Sähköposti- ja puhelintunnistus)
Two-factor person identification (E-mail and SMS identification)
*SMS PIN +358***76*

Päiväys / Date: 26.04.2022 13:17:43 (UTC +0300)

Erja Laaksonen

Kaksiosainen henkilötunnistus (Sähköposti- ja puhelintunnistus)
Two-factor person identification (E-mail and SMS identification)
*SMS PIN +358***95*

Päiväys / Date: 26.04.2022 13:48:08 (UTC +0300)

Emilia Lakka

Kaksiosainen henkilötunnistus (Sähköposti- ja puhelintunnistus)
Two-factor person identification (E-mail and SMS identification)

SMS PIN +358***56

Päiväys / Date: 26.04.2022 19:07:11 (UTC +0300)

Hannu Rantanen

Kaksiosainen henkilötunnistus (Sähköposti- ja puhelintunnistus)
Two-factor person identification (E-mail and SMS identification)

SMS PIN +358***65

Päiväys / Date: 27.04.2022 17:25:44 (UTC +0300)

Keuruu

Kari Kotiranta

Kaksiosainen henkilötunnistus (Sähköposti- ja puhelintunnistus)
Two-factor person identification (E-mail and SMS identification)

SMS PIN +358***91

Päiväys / Date: 29.04.2022 11:17:24 (UTC +0300)

Mirja Hirvensalo

Kaksiosainen henkilötunnistus (Sähköposti- ja puhelintunnistus)
Two-factor person identification (E-mail and SMS identification)

SMS PIN +358***44

Päiväys / Date: 29.04.2022 14:34:49 (UTC +0300)

Tom Nevanpää

Kaksiosainen henkilötunnistus (Sähköposti- ja puhelintunnistus)
Two-factor person identification (E-mail and SMS identification)

SMS PIN +358***68

Päiväys / Date: 05.05.2022 11:06:12 (UTC +0300)

BDO Audiator Oy
Nina Nieminen

Kaksiosainen henkilötunnistus (Sähköposti- ja puhelintunnistus)
Two-factor person identification (E-mail and SMS identification)
SMS PIN +358****30

Valtuustolle esitetään vahvistettavaksi Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian vuoden 2021 tilinpäätökseen hallituksen 31.3.2022 hyväksymisen ja allekirjoitusten jälkeen tehdyt ja tilintarkastajan kanssa läpikäytyt tekniset korjaukset:

Seuraavat korjaukset on tehty irtaimistohankintojen 15 467 euron kirjausvirheen vuoksi:

- s. 10 kuvio 1 – korjattu TP2021 investoinnit -luvuksi 8917
- s. 17 taulukko Rahoituslaskelma – korjattu investointimenojen luvuksi -8917 ja Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot luvuksi 413
- s. 20 taulukko Kokonaistulot ja -menot 2021 – korjattu investointimenojen luvuksi 8917 ja Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot luvuksi 413
- s. 23 taulukko Konsernituloslaskelma (1000 eur) – korjattu konsernin investointimenojen luvuksi 8919 ja Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot luvuksi 413
- s. 40 Gradia Jyväskylän tuloskortti - korjattu Investoinnit oikea määrä 1207 845,92
- s. 71 ja 72, korjattu Gradia Jyväskylän investointihankintojen oikea määrä 1 207 846 euroa sekä tekstiin (kpl 2.3.2 ensimmäinen lause) että taulukoihin
- s. 74, toinen palsta, korjattu investointimenojen toteuma luku oikeaksi (1,6 milj. euroa vuoden 2021 talousarviota pienemmäksi). Luvut korjattu oikeiksi myös samalla ja seuraavilla sivuilla oleviin taulukoihin
- s. 76, korjattu investointiosan irtaimistohankintojen summa (15 467 euroa lisää)
- s. 92 ja 96, korjattu sama irtaimen investointien 15 467 euron kirjausvirheen vaikutus rahoituslaskelman ja konsernirahoituslaskelman taulukoihin

Ja seuraavat korjaukset ovat erillisiä, kirjoitusvirheestä aiheutuneita korjauksia:

- s. 3 – korjattu sana koronatautitapausta
- s. 5 – korjattu sana kansainvälisessä
- s. 26, taulukko 4 – korjattu Jyväskylän aikuislukion toteumaluvut ja prosentit oikeiksi
- s. 27, kohta 3-4 – korjattu otsikon ensimmäinen sana ”eronneiden”
- s. 32, taulukon oikeanpuoleinen palsta, korjattu lause ”kehittämishjelma hyväksytään vuoden 2022 alussa”
- s. 40, Gradia Jyväskylän tuloskortti, tarkistettu vuoden 2021 sarakkeesta suoritettujen tutkintojen määrät, opiskelijamäärät, työelämä ja yrityskumppanuudet sekä läpäisy- ja valmistuneiden sijoittumisprosentit
- s. 50, Gradia-lukioiden tuloskortti, tarkistettu vuoden 2021 sarakkeesta samat kohdat kuin Gradia Jyväskylän osalta
- s. 103, Omistuksia muissa yhteisöissä koskeva liitetietotaulukko 20)-22), korjattu Kuntien Tiera Oy:n omistusosuus 0,01 %:sta 0,042 %:iin.

11 Gradian vuoden 2022 ensimmäinen neljännesvuosiraportti

Lisätietoja: Vesa Voutilainen, p. 040 341 5323, etunimi.sukunimi@gradia.fi

Hallitus 57, 5.5.2022

Gradian vuoden 2022 ensimmäinen osavuosikatsaus eli neljännesvuosiraportti 31.3.2022 tilanteen perusteella sisältää kuntayhtymän virallisen tuloslaskelman ja taseen 31.3.2022.

Virallisten tuloslaskelman ja taseen lisäksi neljännesvuosiraportti sisältää jakotetut tulosalueiden talouden toteumat maaliskuun loppuun saakka ja lyhyet kuvaukset tulosalueiden alkuvuoden toiminnasta sekä ennusteet toteumista loppuvuonna 2022.

Raportti sisältää myös selostuksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tapahtumista maaliskuun loppuun saakka sekä henkilöstöraportin 31.3.2022 tilanteesta.

Kuntayhtymä on lähettänyt tuloslaskelmat ja taseet konekielisenä Valtionkonttorin tietopalveluun ja Suomen kaikkien kuntien ja kuntayhtymien raportoimat tiedot ovat luettavissa Tutkihallintoa.fi -palvelussa.

Päätöslite (**H liite nro 2**): Gradian osavuosikatsaus 31.3.2022.

Kuntayhtymän johtaja

Hallitus päättää merkitä neljännesvuosiraportin tiedoksi ja saattaa sen valtuustolle tiedoksi.

Päätös

Sirkku Ingervo esitti, että Jyväskylän kaupungilta haetaan lisätalousarviota lukiotukeen 1,3 miljoonaa euroa, mikä vastaa ammatillisen koulutuksen valtionosuuden määrää, joka on siirretty lukiokoulutukseen Gradian sisällä. Esitys raukesi kannattamattomana.

Hyväksyttiin kuntayhtymän johtajan päätösesitys.

Valtuusto 11 , 25.5.2022

Päätöslite (**H liite nro 2**): Gradian osavuosikatsaus 31.3.2022.

Hallitus

Hallitus saattaa neljännesvuosiraportin tiedoksi valtuustolle.

Päätös Hyväksyttiin hallituksen päätösesitys.

Osavuosi- katsaus

31.3.2022

GAARDIA

Kuntayhtymän neljännesvuosiraportti 31.3.2022

Kuntayhtymän toiminnan ja talouden kannalta olennaiset tapahtumat

Kuntayhtymän toiminnassa ei ole noussut kuluneella toisella vuosineljänneksellä 31.3.2022 mennessä esiin sellaisia olennaisia merkittäviä tapahtumia, joita ei olisi ollut tiedossa valtuuston 17.12.2021 hyväksyessä vuoden 2022 talousarviota.

Kuntayhtymän taloudellinen toimintaympäristö on kuitenkin kiristynyt merkittävästi syksystä 2021 eli vuoden 2022 talousarvion valmistelutilanteesta. Erityisesti Venäjän hyökkäys Ukrainaan 24.2.2022 ja ennusteet kunta-alan tulevasta palkkaratkaisusta ovat luoneet haasteita kuluvan sekä kuluvan vuoden 2022 talousarvion toteutumiselle että taloussuunnitelmakauden tasapainotustavoitteille.

Koronapandemia on vaikuttanut Gadian toimintaan merkittävästi myös keväällä 2022. Vuosina 2020 ja 2021 aiheutunutta oppimisvelkaa eli opiskelijoiden opintojen viivästyistä ja hidastumista on kurottu kiinni sekä tehty edelleen koronavirukselta suojautumisen ja varautumisen toimenpiteitä. Lähiopetus on kuitenkin voitu toteuttaa Gadian koko toiminnassa, vaikka kuntayhtymätason etätyösuositus on omikronvirustyyppin nopean leviämisen vuoksi voimassa huhtikuun loppuun saakka niissä tehtävissä joihin se soveltuu.

Keskeiset tekijät, joiden ennakoidaan vaikuttavan tilikauden tuottojen ja kulujen määrään

Tilikauden 2022 tuottojen ja kulujen määrään vaikuttavat käynnistyneet opetushenkilöstön rekrytoinnit lukuvuodelle 2022–2023. Mikäli näiden uusien rekrytointien osalta pystytään rekrytoitavien henkilöiden rajoittamaan alkuperäisestä suunnitellusta tasosta ja lisäksi hyödyntämään eläke- ja muu poistuma sekä määräaikaisten tehtävien päättyminen, on alkuperäinen valtuuston hyväksymä henkilöstömenobudjetti mahdollista toteuttaa.

Edellä kuvattuja toimenpiteitä tulee kuitenkin jatkaa ja lisätä vuosille 2023–2024, sillä talouden alijäämän ennustetaan kasvavan taloussuunnitelmakauden edetessä. Ilman merkittäviä käyttötalousmenoja alentavia toimenpiteitä Gradia tulee velkaantumaan taloussuunnitelmakaudella 2022–2024 lähes 30 milj. euroon.

Osavuositarkastuksen 31.3.2022 rakenne

Osavuositarkastuksen ensimmäisessä osassa esitetään tilannekatsaus ja vuoden 2022 valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutumisennuste. Seuraavassa osassa esitetään kuntayhtymän virallinen ulkoinen tuloslaskelma ja tase 31.3.2022 tilanteen mukaan. Sen jälkeen esitetään ns. jaksotettu tuloslaskelma ja toteumavertailu sekä kuntayhtymän tasolla että tulosalueittain. Tulosalueiden toteumavertailun yhteydessä esitetään lyhyet tulosalueiden arviot vuosineljänneksen ja koko vuoden talousarvion toteutumisesta. Viimeisenä kappaleena on esitetty lyhyesti sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilannekatsaus.

Osavuositarkastus 31.3.2022: Tuloslaskelmat ja taseet

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä		Virallinen tuloslaskelma	
INTIME/KIRJANPITO			
Kuntayhtymä 03/2022	Kuluva kausi	Vuoden alusta	Edellisen vuoden toteutunut
TUOSLASKELMA			
TOIMINTATUOTOT			
Myyntituotot	7 737 619,06	23 297 042,13	91 893 837,54
Maksutuotot	6 892,02	17 957,12	89 721,91
Tuet ja avustukset	235 387,78	439 338,29	4 911 860,20
Muut toimintatuotot	302 043,87	576 600,88	2 229 442,76
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	8 281 942,73	24 330 938,42	99 124 862,41
Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,00	0,00
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-4 309 946,44	-13 029 568,28	-54 316 566,14
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-818 529,75	-2 458 391,86	-10 410 050,90
Muut henkilösivukulut	-129 919,78	-451 635,90	-2 022 659,62
Palvelujen ostot	-794 711,43	-2 412 546,08	-11 452 057,78
Aineet, tarvikkeet, tavarat			
Ostot tilikauden aikana	-809 730,49	-1 958 244,17	-8 722 366,87
Varast. lis (+) tai väh(-)	0,00	0,00	3 391,34
Avustukset	-15 722,22	-38 168,38	-168 353,80
Muut toimintakulut	-451 160,33	-1 073 564,08	-4 683 857,29
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-7 329 720,44	-21 422 118,75	-91 772 521,06
TOIMINTAKATE	952 222,29	2 908 819,67	7 352 341,35
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	-998,48	-2 674,98	-35 313,12
Muut rahoitustuotot	97 804,06	98 926,88	89 369,18
Korkokulut	0,00	-741,40	-238 544,79
Muut rahoituskulut	-44,12	-2 590,74	-416 562,63
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	96 761,46	92 919,76	-601 051,36
VUOSIKATE	1 048 983,75	3 001 739,43	6 751 289,99

Taulukko 1. Kuntayhtymän ns. virallinen tuloslaskelma.

Kuntayhtymän tuloslaskelma sisältää Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradian ja Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen tuloslaskelman yhdisteltynä. Tässä ns. virallisessa tuloslaskelmassa ei ole mukana jaksotettuja eriä, kuten lomapalkkoja.

Kuntayhtymä 03/2022	Avaustase	Kauden toteutunut	Vuoden alusta
T A S E			
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet	5 542,96	0,00	0,00
Aineettomat hyödykkeet yht.	5 542,96	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	3 679 694,95	0,00	3 679 694,95
Rakennukset	118 439 514,77	-577 098,58	116 496 786,14
Koneet ja kalusto	6 416 478,72	-123 741,75	5 992 080,84
Muut aineelliset hyödykkeet	244 069,79	0,00	244 069,79
Ennakkomaksut ja kesk.er.h.	3 605 057,25	320 416,40	4 812 759,12
Aineelliset hyödykkeet yht.	132 384 815,48	-380 423,93	131 225 390,84
Sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	393 579,98	0,00	393 579,98
Muut saamiset	123 264,00	0,00	123 264,00
Sijoitukset yht.	516 843,98	0,00	516 843,98
PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.	132 907 202,42	-380 423,93	131 742 234,82
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			
Lahj.rahastojen erityiskatt.	467 647,10	-706,00	466 991,10
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	467 647,10	-706,00	466 991,10
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet	156 366,13	0,00	156 366,13
Vaihto-omaisuus yht.	156 366,13	0,00	156 366,13
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset			
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset	875 347,25	3 831,08	823 089,04
Muut saamiset	3 016 115,69	271 665,09	1 107 102,31
Siirtosaamiset	1 561 885,18	-171 430,00	1 296 100,27
Lyhytaikaiset saamiset yht.	5 453 348,12	104 066,17	3 226 291,62
Saamiset yht.	5 453 348,12	104 066,17	3 226 291,62
Rahoitusarvopaperit			
Rahat ja pankkisaamiset			
Rahat ja pankkisaamiset yht.	3 125 881,88	818 105,45	4 774 521,14
VASTAAVAA YHTEENSÄ	142 110 445,65	541 041,69	140 366 404,81

Taulukko 2 Kuntayhtymän tase - Vastaavaa.

Taseen luvut sisältävät kuntayhtymän ja liikelaitoksen taseet yhdisteltynä.

Kuntayhtymä 03/2022	Avaustase	Kauden toteutunut	Vuoden alusta
T A S E			
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma	-13 671 480,50	0,00	-13 671 480,50
Muut omat rahastot	-36 716 876,15	0,00	-36 716 876,15
Ed.tilikausien yli-/alijäämä	-34 782 512,00	0,00	-34 782 512,00
Tilikauden yli-/alijäämä	1 079 664,95	-209 190,55	613 935,19
Oma pääoma yhteensä	-84 091 203,70	-209 190,55	-84 556 933,46
POISTOERO JA VAPAAEHT.VARAUK.			
Poistoero	-19 395 695,05	0,00	-19 395 695,05
Poistoero ja vapaaeht.var.yht	-19 395 695,05	0,00	-19 395 695,05
PAKOLLISET VARAUKSET			
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT			
Lahjoitusrahastojen pääomat	-465 471,10	-1 470,00	-466 991,10
Toimeksiantojen pääomat yht.	-465 471,10	-1 470,00	-466 991,10
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen			
Lainat rahoitus- ja vak.lait	-19 266 678,00	0,00	-19 266 678,00
Pitkäaik.vieras pääoma yht.	-19 266 678,00	0,00	-19 266 678,00
Lyhytaikainen			
Lainat rahoitus- ja vak.lait	-2 599 998,00	0,00	-2 599 998,00
Ostovelat	-6 755 566,83	302 608,29	-1 390 769,59
Muut velat	15 111,85	-362 987,46	-1 920 430,21
Siirtovelat	-9 550 944,82	-270 001,97	-10 768 909,40
Lyhytaikainen vieras pääoma	-18 891 397,80	-330 381,14	-16 680 107,20
Vieras pääoma yhteensä	-38 158 075,80	-330 381,14	-35 946 785,20
VASTATTAVAA	-142 110 445,65	-541 041,69	-140 366 404,81

Taulukko 3 Kuntayhtymän tase - Vastattavaa.

Taseen luvut sisältävät kuntayhtymän ja liikelaitoksen taseet yhdisteltynä.

GRADIA YHTEENSÄ

	Vuoden alusta	Vuoden alusta budjetti	ero
TOIMINTATUOTOT			
Opiskelijatuotot	21 420	21 420	0
Myyntituotot (ulkoiset)	1 519	2 131	-612
Myyntituotot (sisäiset)	4 982	4 930	52
Tuet ja avustukset, hankerah.	677	761	-84
Vuokratuotot (ulkoiset)	398	376	22
Vuokratuotot (sisäiset)	4 337	4 322	15
Muut toimintatuotot	197	162	35
TOIMINTATUOTOT YHT.	33 529	34 102	-573
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut, opetustyö	-11 612	-11 843	231
Henkilöstökulut, muu työ	-5 345	-5 784	439
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-2 413	-3 153	741
Palveluiden ostot (sisäiset)	-4 982	-4 940	-41
Aineet ja tarvikkeet	-1 959	-1 944	-15
Avustukset	-38	-39	1
Vuokrat (ulkoiset)	-989	-822	-167
Vuokrat (sisäiset)	-4 337	-4 324	-13
Verot	-22	-32	10
Muut toimintakulut	-62	-40	-22
TOIMINTAKULUT YHT.	-31 758	-32 921	1 164
TOIMINTAKATE	1 771	1 180	591
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	93	67	26
VUOSIKATE	1 864	1 248	616
Suunn. muk. poistot	-2 536	-2 565	29
TILIKAUDEN TULOS	-672	-1 317	645
YLI/ALIJÄÄMÄ	-672	-1 317	645

Taulukko 4. Kuntayhtymän tuloslaskelma budjettivertailuna sisältäen Gradia-kiinteistöt-liikelaitoksen luvut.

Huomaa, että tässä budjettivertailussa lomараha on jaksotettu kaikille kuukausille henkilösivukuluprosenttien kautta ja sen vuoksi luvut poikkeavat ns. virallisen tuloslaskelman luvuista.

Tulosalueiden katsaukset 31.3.2022 ja ennuste koko vuoden 2022 toteumista

Gradia Jyväskylä

Toimintatuotot toteutuivat huomattavasti alle budjetoidun. Osa Gradia-Koulutuspalvelut Oy:n kautta saaduista ammatillisista kapasiteettikoulutuksista ja valmentavista koulutuksista ei toteutunut suunnitellusti (aloitus myöhästyi tai alkoi vajaalla ryhmällä) tai jäi kokonaan toteutumatta opiskelijarekrytointihaasteiden vuoksi (kuntakokeilusta aiheutunut asiakasohjauksen hitaus). Lisäksi ulkoisissa myyntituotoissa on muuta kuin yhtiön kautta saatavaa tuottotavoitetta, joka ei ole toteutunut. Korona-ajasta johtuen koulutusviennin tuotot sekä asiakaspalvelutuotot ovat ennakoitua pienemmät.

Toimintakuluissa suunniteltujen koulutusten peruuntuminen heijastui myös kuluihin (henkilöstömenoihin, ulkoisiin palvelujen ostoihin), josta syntyi säästöä budjettiin verrattuna. Ulkoiset palveluiden ostot ovat toteutuneet pienempänä, selittävänä tekijänä muun muassa laajennetun oppisopimuskoulutuksen toteutuminen suunniteltua pienempänä. Aineet ja tarvikkeet toteutuivat budjetoitua suurempina johtuen muun muassa yleisestä hintatason noususta. Tämä näkyy muun muassa polttoaineiden ja rakennustarvikkeiden hinnoissa.

Gradia Jyväskylän ensimmäisen vuosineljänneksen tulos on alijäämäinen (-837 000 euroa) ja se tulee jäämään alijäämäiseksi myös vuoden lopussa. Ulkoisissa myyntituotoissa on sellaista merkittävää tavoiteodotusta, joka ei tule oletettavasti toteutumaan. Tulokseen vaikuttaa myös VOS-tulon lopullinen määrä ja mahdollinen rahaston purku (TA2022: 1 milj. euroa).

Gradia Jyväskylä		1 000 €	
	Toteutunut 3/2022	Talousarvio 3/2022	ero
TOIMINTATUOTOT			
Opiskelijatuotot	14 465	14 465	0
Myyntituotot (ulkoiset)	941	1 648	-707
Myyntituotot (sisäiset)	110	93	17
Tuet ja avustukset, hankerah.	8	3	5
Vuokratuotot (ulkoiset)	0	0	0
Muut toimintatuotot	16	0	16
TOIMINTATUOTOT YHT.	15 540	16 209	-669
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut, opetustyö	-7 660	-7 769	109
Henkilöstökulut, muu työ	-1 486	-1 463	-23
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-381	-555	174
Palveluiden ostot (sisäiset)	-3 285	-3 271	-14
Aineet ja tarvikkeet	-617	-580	-37
Avustukset	-25	-20	-5
Vuokrat (ulkoiset)	-80	-86	6
Vuokrat (sisäiset)	-2 513	-2 511	-2
Verot	-12	-18	6
Muut toimintakulut	-25	-22	-3
TOIMINTAKULUT YHT.	-16 084	-16 295	211
TOIMINTAKATE	-544	-86	-458
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	0	0	0
VUOSIKATE	-545	-86	-458
Suunn. muk. poistot	-292	-307	15
TILIKAUDEN TULOS	-837	-393	-444
YLI/ALIJÄÄMÄ	-837	-393	-444

Gradia Jämsä

Toimintatuotot ovat toteutuneet 79 000 euroa talousarviota suurempana. Metsäalan opiskelijatyötulot hakkuutyömailta ylittivät budjetoidun ja metsäalan vanhan kaluston myynnistä saatiin ennakoitua parempi hinta. Toimintakulut ovat ylittäneet 47 000 eurolla talousarvioon ennakoitua menot. Ylitys kohdistui aineisiin ja tarvikkeisiin, joista poltto- ja voiteluaineiden osuus on merkittävin, kasvua 59 % edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden. Henkilöstökulujen toteuma on talousarvion mukainen. Kokonaisuutena talousarvio toteutui tammi-maaliskuun jaksolla 33 000 euroa suurempana kuin mitä oli arvioitu talousarvioon.

Tilikausi tulee päättymään ehkä hieman suunniteltua paremmin. Henkilöstömenoissa tulee tapahtumaan kustannussäästöjä. Uutta henkilöstöä ei tulla juurikaan palkkaamaan eläköityvien ja muun luontaisen poistuman kautta vapautuviin tehtäviin. Suurin muuttoja on kuitenkin valtion lisäsuoritehaun kautta mahdollisesti saatava valtionosuus. Syksyllä on suunniteltu muutamia TE – koulutuksia, jotka toteutuessaan tuovat kaivattua lisätuloa.

Gradia Jämsä		1 000 €		
	Toteutunut 3/2022	Talousarvio 3/2022	ero	
TOIMINTATUOTOT				
Opiskelijatuotot	2 387	2 387	0	
Myyntituotot (ulkoiset)	58	25	33	
Myyntituotot (sisäiset)	0	0	0	
Tuet ja avustukset, hankerah.	4	0	4	
Muut toimintatuotot	141	100	41	
TOIMINTATUOTOT YHT.	2 591	2 512	79	
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut, opetustyö	-1 195	-1 170	-25	
Henkilöstökulut, muu työ	-190	-215	25	
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-162	-162	0	
Palveluiden ostot (sisäiset)	-645	-639	-6	
Aineet ja tarvikkeet	-212	-165	-47	
Avustukset	-6	-11	5	
Vuokrat (ulkoiset)	-6	-11	5	
Vuokrat (sisäiset)	-447	-438	-9	
Verot	-7	-11	4	
Muut toimintakulut	-2	-1	-1	
TOIMINTAKULUT YHT.	-2 871	-2 823	-48	
TOIMINTAKATE	-281	-311	30	
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	0	0	0	
VUOSIKATE	-281	-311	30	
Suunn. muk. poistot	-114	-117	3	
TILIKAUDEN TULOS	-395	-428	33	
YLI/ALIJÄÄMÄ	-395	-428	33	

Gradia Lukiot

Toimintatuotot ovat toteutuneet budjetoidun mukaisena ja toimintakulut ovat toteutuneet budjetoitua pienempinä.

Henkilöstökulujen toteuma on noin 220 000 euroa alle budjetoidun, mitä selittää varovaisesti valmisteltu kurssitarjotin ja pienet sijaiskustannukset.

Aineissa ja tarvikkeissa näkyvää, oppivelvollisuuden laajentumiseen liittyvän maksuttomuuden kustannusten täysimääräistä kustannusvaikutusta ei voinut vuoden 2022 budjettia laadittaessa kokonaan arvioida. Aineiden ja tarvikkeiden toteuma ylittää budjetin 5 000 eurolla.

Ulkoisten palveluiden ostoissa ym. kuluerissä on tullut edelleen säästöä koronan vaikutuksesta (mm. opiskelijoiden ja henkilökunnan matkustuspalvelut, ulkoa vuokratut liikuntatilat). Kevään 2022 aikana tilanne alkaa kehittyä normaaliin suuntaan. Ulkoisten palveluiden ostot ovat ensimmäisellä neljänneksellä toteutuneet 66 000 euroa budjetoitua pienempinä.

Vuoden 2022 tulos on alkuvuoden aikana toteutunut budjetoitua parempana, mutta alijäämäisenä. Mikäli Jyväskylän kaupungin tuki saadaan aiempien vuosien suuruisena ja valtionosuusrahoitus toteutuu opiskelijamääräennusteen mukaisesti, Gradia-lukioiden tulos tulee olemaan hieman budjetoitua parempi. Henkilöstökustannusten ja muiden kustannusten nousua loppuvuoden osalta on kuitenkin vaikea ennakoida virkaehtosopimusneuvotteluiden ollessa kesken.

Gradia-lukiot		1 000 €	
	Toteutunut 3/2022	Talousarvio 3/2022	ero
TOIMINTATUOTOT			
Opiskelijatuotot	4 568	4 568	0
Myyntituotot (ulkoiset)	0	0	0
Muut toimintatuotot	10	0	10
TOIMINTATUOTOT YHT.	4 578	4 568	10
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut, opetustyö	-2 756	-2 904	147
Henkilöstökulut, muu työ	-163	-239	76
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-59	-125	66
Palveluiden ostot (sisäiset)	-848	-839	-9
Aineet ja tarvikkeet	-42	-37	-5
Vuokrat (ulkoiset)	-22	-52	30
Vuokrat (sisäiset)	-665	-663	-2
Verot	0	0	0
Muut toimintakulut	-1	-2	1
TOIMINTAKULUT YHT.	-4 556	-4 861	304
TOIMINTAKATE	22	-293	314
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	0	0	0
VUOSIKATE	22	-293	314
Suunn. muk. poistot	-25	-26	1
TILIKAUDEN TULOS	-4	-319	315
YLI/ALIJÄÄMÄ	-4	-319	315

Gradia Sisäiset palvelut

Sisäisten palvelujen tulot ovat jääneet budjetoidusta lähes 92 000 euroa. Tämä johtuu suunniteltua pienemmästä toteutuneen hanketyön määrästä ja sitä kautta 101 000 euroa pienemmästä hanketulojen tuloutuksesta.

Vastaavasti myös menot ovat olleet 358 000 euroa suunniteltua pienemmät eli yhteenlaskettuna toimintakate -362 000 euroa on 266 000 euroa parempi kuin talousarviossa ennustettiin. Maaliskuun tuloksessa näkyy myös Gradia-koulutuspalvelut Oy:n maksama osinko (90 000 euroa), joka oli 24 000 euroa enemmän kuin talousarviossa ennustettiin.

Loppuvuonna ei ole ennustettavissa merkittävää muutosta budjetoituihin menoihin tai tuloihin. Kuitenkin tämänhetkisten ennusteiden perusteella Gradian Sisäisten palvelujen talous voi toteutua lähes 400 000 euroa talousarviota parempana.

Gradia sisäiset palvelut			1 000 €
	Toteutunut 3/2022	Talousarvio 3/2022	ero
TOIMINTATUOTOT			
Myyntituotot (ulkoiset)	6	2	4
Myyntituotot (sisäiset)	3 500	3 494	6
Tuet ja avustukset, hankerah.	639	740	-101
Muut toimintatuotot	-1	0	-1
TOIMINTATUOTOT YHT.	4 144	4 236	-92
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut, opetustyö	0	0	0
Henkilöstökulut, muu työ	-2 624	-2 949	325
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-1 057	-1 289	232
Palveluiden ostot (sisäiset)	-54	-39	-15
Aineet ja tarvikkeet	-91	-88	-3
Avustukset	-7	-8	1
Vuokrat (ulkoiset)	-171	-8	-163
Vuokrat (sisäiset)	-470	-469	0
Verot	-1	0	-1
Muut toimintakulut	-32	-14	-18
TOIMINTAKULUT YHT.	-4 507	-4 864	358
TOIMINTAKATE	-362	-628	266
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	94	70	24
VUOSIKATE	-268	-558	290
Suunn. muk. poistot	-71	-61	-10
TILIKAUDEN TULOS	-339	-619	280
YLI/ALIJÄÄMÄ	-339	-619	280

Gradia Ravintolat

Gradia-ravintolat on nettobudjetoitu (tulot kattavat menot) tulosyksikkö, ei varsinainen kirjanpidollinen tulosalue Gradian yhteisissä palveluissa (sisäiset palvelut, ravintolat, Gradia-kiinteistöt-liikelaitos).

Gradia-ravintoloiden ensimmäinen neljännesvuosi toteutui hieman talousarviota paremmin. Ulkoiset myyntitulot olivat alkuvuonna lähes 60 000 euroa suunniteltua enemmän ja kulut toteutuivat noin 11 000 budjetoitua pienempinä. Loppuvuoden arvioidaan toteutuvan talousarvion mukaisesti, tosin raaka-aineiden hintojen suunniteltua merkittävästi suurempi ja nopeampi nousu näkyy jo ensimmäisen vuosineljänneksen tuloslaskelmassa ja asettaa merkittäviä haasteita loppuvuodelle.

Gradia-ravintolat			1 000 €
	Toteutunut 3/2022	Talousarvio 3/2022	ero
TOIMINTATUOTOT			
Myyntituotot (ulkoiset)	478	419	59
Myyntituotot (sisäiset)	826	800	26
Tuet ja avustukset, hankerah.	25	18	7
TOIMINTATUOTOT YHT.	1 330	1 237	93
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut, muu työ	-407	-440	34
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-16	-21	5
Palveluiden ostot (sisäiset)	-140	-141	1
Aineet ja tarvikkeet	-343	-310	-33
Vuokrat (ulkoiset)	-2	-6	4
Vuokrat (sisäiset)	-241	-241	0
Verot	-2	-3	1
Muut toimintakulut	0	0	0
TOIMINTAKULUT YHT.	-1 151	-1 162	11
TOIMINTAKATE	179	75	104
VUOSIKATE	179	75	104
TILIKAUDEN TULOS	179	75	104
YLI/ALIJÄÄMÄ	179	75	104

Gradia-kiinteistöt-liikelaitos

Budjetoitua parempi talouden toteuma johtuu ulkoisten palveluiden ostojen rytmittymisestä vuoden aikana. Vuosikorjauksia suunnitellaan alkuvuodesta, jolloin kulut toteutuvat vasta myöhemmin vuoden aikana. Energiakulujen ennustaminen on haastavaa, mikä näkyy erityisesti aina vuoden alkupuoliskon toteumissa. Kuukausien lämpötilaerot vuosittain ja vielä voimassa olleet koronarajoitukset aiheuttivat suurelta osin aineiden ja tarvikkeiden budjetin toteutumisen pienempänä. Vuokratuottojen toteuma on hieman budjettia suurempi johtuen uusista, talousarvion laadinnan jälkeen toteutuneista vuokrauksista ja lisätilarpeista.

Vuoden 2022 tulos tulee toteutumaan talousarviota parempana. Tulosta parantavat Auvilan rakennusten myynti sekä Mankolan Sotilasvirkatalo -nimisen tilan myynti. Gradia-kiinteistöt on vähentänyt toimintamenoja jo aikaisemmin vuosittain, mutta osallistuu nyt tulevien vuosien säästötavoitteiden täyttämiseen yhdessä Gradian muiden yksiköiden kanssa. Kiinteistöt pidetään hyvässä kunnossa, mutta karsitaan ja siirretään toimia, jotka eivät ole välttämätöntä toiminnan kannalta toteuttaa. Sisäisen vuokran korotusta ei ole tehty vuoden 2022 talousarvioon. Yleinen kiinteistöjen ylläpidon kustannustaso on noussut 5,6 % vuoden 2021 viimeisellä neljänneksellä vuoden 2020 vastaavasta ajanjaksosta (Tilastokeskus).

Gradia-kiinteistöt			1 000 €
	Toteutunut 3/2022	Talousarvio 3/2022	ero
TOIMINTATUOTOT			
Myyntituotot (ulkoiset)	35	37	-2
Myyntituotot (sisäiset)	546	543	3
Vuokratuotot (ulkoiset)	397	376	22
Vuokratuotot (sisäiset)	4 337	4 322	15
Muut toimintatuotot	31	62	-31
TOIMINTATUOTOT YHT.	5 346	5 340	6
TOIMINTAKULUT			
Henkilöstökulut, opetustyö	0	0	0
Henkilöstökulut, muu työ	-475	-478	3
Palveluiden ostot (ulkoiset)	-738	-1 001	264
Palveluiden ostot (sisäiset)	-10	-11	1
Aineet ja tarvikkeet	-653	-764	111
Vuokrat (ulkoiset)	-709	-659	-50
Verot	0	0	0
Muut toimintakulut	-3	-1	-1
TOIMINTAKULUT YHT.	-2 588	-2 915	327
TOIMINTAKATE	2 758	2 425	334
Korkotuotot(+)/korkokulut(-)	-1	-3	2
VUOSIKATE	2 757	2 422	336
Suunn. muk. poistot	-2 033	-2 054	20
TILIKAUDEN TULOS	724	368	356
YLI/ALIJÄÄMÄ	724	368	356

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteumat 1.1 - 31.3.2022

Kuntayhtymän johdolle ei ole raportoitu merkittäviä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tapahtumia (onnettomuuksia, tapaturmia, muita vahinkoja) alkuvuonna 31.3.2022 saakka.

Kuntayhtymän noin kaksi kertaa kuukaudessa kevät- ja syyslukukaudella turvallisuuspäällikön johdolla kokoontuva koronaryhmä muutettiin Ukrainan 24.2.2022 tilanteen johdosta valmiusryhmäksi.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan on tarkoittanut myös Gradialle valmiustason merkittävää nostamista erityisesti hybridi- ja kyberuhkien torjumiseksi. Myös työ- ja opiskelijaturvallisuuden varmistamiseksi on toteutettu toimenpiteitä helmi-maaliskuussa. Turvallisuusyhteistyötä on tiivistetty valtakunnallisesti ja paikallisesti kuntien ja muiden koulutuksenjärjestäjien kanssa, mm. sodan aiheuttaman maahanmuuton järjestämiseksi.

Koronatartuntoja on alkuvuonna rekisteröity Gradiassa merkittävä määrä vuosien 2020-2021 tartuntamääriin verrattuna. Kun sairastuneita oli vuonna 2020 yhteensä 40 ja vuonna 2021 yhteensä 120, on alkuvuonna 2022 Gradiassa rekisteröityjä koronatartuntoja yhteensä 459. Koronatartunnat ovat aiheuttaneet sairauspoissaoloja, varautumista ja tehtäväjärjestelyjä, mutta vakavilta tautitapauksilta on toistaiseksi vältytty.

Kuntayhtymässä on jatkettu vuoden 2022 talousarviossa hyväksytyjä riskienhallinnan toimenpiteitä mm. laajentamalla kuntayhtymän kokonaisvaltaisen riskienkartoituksen (LähiTapiola/RiskIT) päivitystä IT-riskeihin sekä päivitetty tulosalueen kriittisten toimintojen valmius- ja varautumissuunnitelmat (edellinen päivitys tehtiin keväällä 2020).

Tulosalueiden raportoimat toteumat 31.3.2022:

Gradian ja sen tulosalueiden johdon tietoon ei ole tullut merkittäviä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tapahtumia/toteumia alkuvuonna 2022.

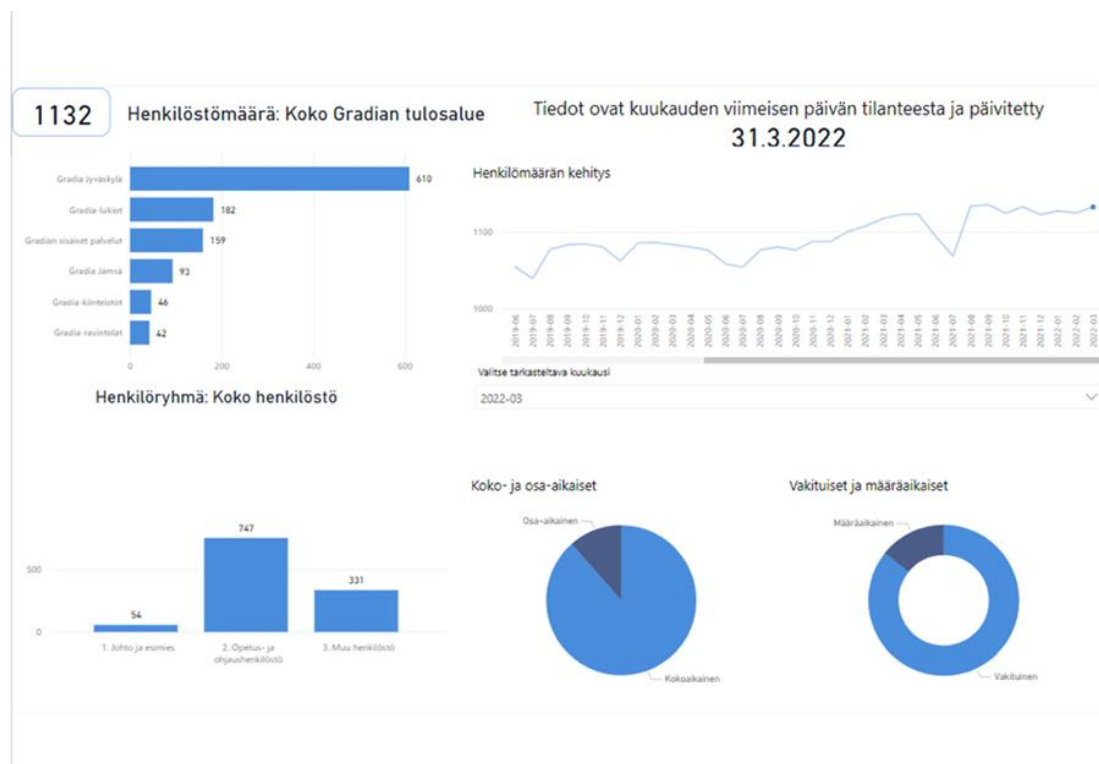
Henkilöstöraportti 31.3.2022

Gradian kokonaishenkilöstövahvuus **31.3.2021 oli 1132** vakituista ja määräaikaista päätoimista työntekijää, kun vastaava luku samana ajankohtana vuonna 2021 oli 1117 (+15 henkilöä edellisen vuoden 2021 vastaavaan ajankohtaan eli kasvua +1,34 %:ia). Kokonaisuudessaan henkilöstömäärä on kasvanut vuoden vaihteesta +10 henkilöllä maaliskuun loppuun mennessä.

Vakituisen henkilöstön määrä oli 31.3.2022 yhteensä 971 henkilöä eli 86 %:ia koko henkilöstövahvuudesta (+11 henkilöä 31.12.2021 tilanteeseen nähden). Määräaikaisten määrä oli 31.3.2022 yhteensä 161 (-1 henkilöä 31.12.2021 tilanteeseen nähden).

Henkilöstömäärä on lukuvuosirytmissä toimivalla koulutusorganisaatiolla suurimmillaan alkusyksystä ja alkuvuodesta ja se tasaantuu vuoden loppua ja kesää kohden mentäessä, jonka voi nähdä muun muassa kuukausitasoisen määrärekehityksen perusteella.

Huomioitavaa on koronarahoituksilla rekrytoidun määräaikaisen henkilöstön määrän väliaikainen lisäys koko vuoden 2022 henkilöstömäärään erityisesti Gradian oppilaitos -tulosalueilla mm. opiskeluavustajia

Raportointi Valtiokonttorille

Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia on 14.4.2022 lähettänyt Valtiokonttorille kirjanpidon järjestelmistä tuotetun tiedon kesäkuun lopun talouden toteutumisesta ja antanut jaksotettuun vuosibudjettiin perustuvan ennusteen koko vuoden talouden toteutumisesta. Järjestelmistä on lähetetty myös asetuksen mukaiset tuloslaskelmat ja taseet maaliskuun lopun tilanteen mukaisesti. Nämä raportit on lähetetty Valtiokonttorille konekielisinä niin, että niistä ei ole koottu erillistä asiakirjaa

Kuntien ja kuntayhtymien raportointia käsittelevässä yleisohjeessa todetaan, että puolivuosi- ja neljännesvuosikatsauksia koskevilla säännöksillä kuvataan kunnan ja kuntayhtymän velvollisuutta tuottaa tilikauden aikana tietoja muun muassa tuloksesta, taloudellisesta asemasta ja niihin vaikuttavista tekijöistä sekä talousarvion toteutumisesta. Katsauksiin sisältyvien tietojen ei tarvitse olla tilintarkastettuja. Jokainen kunta tai kuntayhtymä voi itse harkita, millä tavoin puolivuosi- tai neljännesvuosikatsauksia käsitellään kunnan toimielimissä ja onko tarvetta koota katsausten sisältöä erilliseksi asiakirjaksi. Kunnan tai kuntayhtymän toimittamat tiedot ovat tarkasteltavissa Valtiokonttorin (www.tutkihallintoa.fi) palvelussa ilman, että kunta kokoaa niistä erillistä asiakirjaa.

12 Kiireelliset asiat

Valtuusto 12 , 25.5.2022

Kuntalain 95 §:n mukaan, jos asia on kiireellinen, valtuusto voi päättää ottaa asian käsiteltäväkseen vaikka ei ole mainittu kokouskutsussa. Jos asiaa ei ole valmisteltu, päätös asian ottamisesta käsiteltäväksi on tehtävä yksimielisesti.

Päätös Todettiin, että kiireellisenä käsiteltäviä asioita ei ollut.

13 Kokouksen päättäminen

Valtuusto 13 , 25.5.2022

Päätös Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 10.49.

VALITUSOSOITUS

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet

Seuraavista päätöksistä ei kuntalain 136 §:n mukaan saa tehdä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Pykälät

V 1, 2, 4, 5, 8, 9, 11, 12, 13

Muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pykälät

-

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomaisen ja valitusaika

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella
Valitusviranomaisen, osoite ja postiosoite

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Raatihuoneenkatu 1
PL 640, 13111 Hämeenlinna
Puhelinvaihde:0295642200
Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Kunnallisvalitus, pykälät V 3, 7, 10

Valitusaika 30 päivää

Hallintovalitus, pykälät V -

Valitusaika -- päivää

Muu valitusviranomaisen, osoite ja postiosoite

Markkinaoikeus

Sörnäistenkatu 1,
00580 Helsinki
Puhelinvaihe: 02095643300
Sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi

Pykälät V 6

Valitusaika 14 päivää

Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua päätöksen lähettämisestä tai saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Kuntayhtymän jäsenkunnan sekä sen jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Tiedoksisaantipäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäville, ei oteta lukuun valitusaikaa laskettaessa.

Valituskirja

Valituskirjassa on ilmoitettava

- valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi
- muutosvaatimuksen perusteet

Valituskirja on valittajan tai valituskirjan muun laatijan omakätisesti allekirjoitettava. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjan, siinä on mainittava myös laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite.

Valituskirjaan on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä sekä todistus siitä päivästä, josta valitusaika on luettava.

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä.

Valitusasiakirjat voi toimittaa myös: nimi, osoite ja postiosoite Pykälät V -

Valitusasiakirjat on toimitettava 1): nimi, osoite ja postiosoite Pykälät V -

Lisätietoja

Yksityiskohtainen oikaisuvaatimusohje / valitusohje liitetään pöytäkirjaotteeseen.

1) Jos toimitettava muulle kuin valitusviranomaiselle Liitetään pöytäkirjaan